

เจตคติของผู้ประกอบการด้านที่พักแบบสัมผัสวัฒนธรรม
ชนบทในเขตภาคกลางของประเทศไทย

ATTITUDES OF HOME STAY BUSINESSES IN
THE CENTRAL OF THAILAND.

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาวิทยาการจัดการอุตสาหกรรม

บัณฑิตวิทยาลัย

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

พ.ศ. 2546

ISBN 974-824-396-8

สำนักหอสมุดกลาง พระจอมเกล้าลาดกระบัง

เจตคติของผู้ประกอบการด้านที่พักแบบสัมผัสวัฒนธรรม
ชนบทในเขตภาคกลางของประเทศไทย

ATTITUDES OF HOME STAY BUSINESSES IN
THE CENTRAL OF THAILAND.

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาวิทยาการจัดการอุตสาหกรรม

บัณฑิตวิทยาลัย

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

พ.ศ. 2546

ISBN 974-324-396-8

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

**ATTITUDES OF HOME STAY BUSINESSES IN THE
CENTRAL OF THAILAND.**

**A THESIS SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT
OF THE REQUIREMENT FOR THE DEGREE OF
MASTER OF SCIENCE IN INDUSTRIAL MANAGEMENT
SCHOOL OF GRADUATE STUDIES
KING MONGKUT'S INSTITUTE OF TECHNOLOGY LADKRABANG
2003
ISBN 974-324-396-8**

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

COPYRIGHT 2003

SCHOOL OF GRADUATE STUDIES

KING MONGKUT'S INSTITUTE OF TECHNOLOGY LADKRABANG

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

หัวข้อวิทยานิพนธ์

เจตคติของผู้ประกอบการด้านที่ปักแบบสัมผัสด
วัฒนธรรมชนบทในเขตภาคกลางของประเทศไทย

นักศึกษา

นางสาวชนิศา คุรุจิรานูวัฒน์

รหัสประจำตัว

44064418

ปริญญา

วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชา

วิทยาการจัดการอุตสาหกรรม

พ.ศ.

2546

อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์

รศ.อดิษฐ์ กาญจนพิบูลย์

อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ร่วม

รศ.ดร.วรรณารถ แสงมณี

รศ.เสาวรีย์ ตะโพนทอง

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 2 ประการ คือ (1) เพื่อศึกษาระดับเจตคติของผู้ประกอบการด้านการท่องเที่ยวแบบที่ปักสัมผัสด้านวัฒนธรรมชนบทในเขตภาคกลาง ในด้านสภาพเศรษฐกิจที่ดีขึ้น การอนุรักษ์และเผยแพร่วัฒนธรรมชุมชน การพัฒนาชุมชนและสิ่งแวดล้อมที่ดีขึ้น ลดปัญหาสังคมของชุมชนและการมีกฎหมายและมาตรการรองรับ (2) เพื่อศึกษาเปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพหลัก รายได้ต่อเดือนจากอาชีพหลักของครอบครัว ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชน และระยะเวลาการประกอบการ ที่มีผลต่อระดับเจตคติของผู้ประกอบการด้านการท่องเที่ยวแบบที่ปักสัมผัสด้านวัฒนธรรมชนบทในเขตภาคกลางของประเทศไทย โดยประชากรที่ใช้ในการวิจัยมีทั้งสิ้น 59 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น สถิติที่ใช้ในการวิจัยคือ ร้อยละ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ SPSS for Windows ในการประมวลผล ผลการวิจัยมีดังต่อไปนี้

1) เจตคติของผู้ประกอบการด้านที่ปักแบบสัมผัสด้านวัฒนธรรมชนบทในภาพรวมพบว่า ผู้ประกอบการมีเจตคติอยู่ในระดับเห็นด้วยอย่างยิ่ง

2) ผู้ประกอบการที่มีเพศต่างกันและระดับการศึกษาสูงสุดที่ต่างกัน จะมีระดับเจตคติในการประกอบการด้านที่ปักแบบสัมผัสด้านวัฒนธรรมชนบทไม่แตกต่างกัน แต่ผู้ประกอบการที่มีอายุ อาชีพหลัก รายได้ต่อเดือน ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชน และระยะเวลาในการประกอบการด้านที่ปักแบบสัมผัสด้านวัฒนธรรมชนบทที่ต่างกัน มีระดับเจตคติในการประกอบการด้านที่ปักแบบสัมผัสด้านวัฒนธรรมชนบทแตกต่างกัน

Thesis Title	Attitudes of Home Stay Businesses in the Central of Thailand.
Student	Miss. Chanisa Kroojiranuwat
Student ID.	44064418
Degree	Master of Science
Programme	Industrial Management
Year	2003
Thesis Advisor	Assoc.Prof. Atinuch Kanchanapiboon
Thesis Co-Advisor	Assoc.Prof. Dr. Woranat Sangmanee Assoc.Prof. Saowaree Tapontong

ABSTRACT

This research had 2 main purposes. (1) to study level in attitudes of Home Stay businesses in the central of Thailand (2) to compare the attitudes of Home Stay businessis with the difference of personal background variables. The data were collected from 59 people. The research instruments were constructed by the resercher to collect data. The statistics used were percentage, arithmetic mean, standard deviation which were calculated by the SPSS for windows program. The results were as follows :

- 1) The whole attitudes of Home Stay businesses in the central of Thailand were at high level.
- 2) The different sex and education level did not cause any difference in the whole attitudes of Home Stay businesses but the different age, major occupation, personal income, duration of staying and worked with Home Stay businesses caused the difference to the whole attitudes of Home Stay.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ได้ประสบความสำเร็จลุล่วงได้เป็นอย่างดี ด้วยความกรุณาในการให้คำปรึกษาและแนะนำอย่างใกล้ชิดอย่างต่อเนื่องตลอดเวลามาจาก รศ.อดิษฐ์ กาญจนพิบูลย์ อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ รศ.ดร.วรรณารถ แสงมณี และ รศ.เสาวรีย์ ตะโพนทอง อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ร่วม อีกทั้งยังได้รับความอนุเคราะห์และคำแนะนำอื่นๆ จากคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ อันมี ผศ.ดร.มนัส โพธิ์บุรุษเจริญลาภ และ ผศ.ดร.สรรพสิทธิ์ ลิ้มนรรรัตน์ ผู้วิจัยมีความรู้สึกซาบซึ้งและขอถือโอกาสกราบขอบพระคุณท่านอาจารย์ทุกท่านเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้ด้วย

ขอกราบขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิ อันมี ดร.จ่านงค์ จึงธีรพานิช อาจารย์ปัญญา ศรีสังข์งาม รศ.สุชาติ เหล่าปรีดา อาจารย์สุรศักดิ์ คู่สุวรรณชัย และคุณศศวรรณ มีศิลป์ ที่ได้ให้คำแนะนำในการปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามและให้ความช่วยเหลือในส่วนอื่นของการวิจัยเป็นอย่างดี

ขอขอบพระคุณผู้ประกอบการด้านที่พักแบบสัมผัสวัฒนธรรมชนบท ในภาคกลางของประเทศไทย ที่ให้ความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัยในสถานประกอบการของท่านและมอบความเป็นกันเอง ทำให้รู้สึกอบอุ่นและประทับใจเป็นอย่างยิ่ง

สุดท้ายนี้ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณบิดา มารดา อันเป็นที่รักที่ได้เมตตาให้โอกาสผู้วิจัยได้ศึกษาเล่าเรียนจนถึงทุกวันนี้ ได้ให้ความรัก ความเป็นห่วงและได้ช่วยในทุกๆ สิ่งทุกอย่าง อย่างจนการวิจัยครั้งนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี ขอขอบคุณกำลังใจจากบุคคลที่รักที่ได้มอบความเข้าใจและกำลังใจ อีกทั้งมอบกำลังใจในการร่วมเดินทางเพื่อไปทำการวิจัย ขอขอบคุณเพื่อนๆ ที่รักทุกคนและพี่ๆ สาขาวิชาการจัดการอุตสาหกรรม (ปริญญาโท) รุ่น 5 ทุกคน ที่ให้กำลังใจเสมอมา ขอขอบพระคุณทุกท่านที่มีส่วนร่วมในการทำให้การจัดทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยความเรียบร้อยสมบูรณ์

คุณค่าและประโยชน์อันพึงมีจากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบแด่ผู้มีพระคุณทุกท่าน

ชนิศา ครุจิรานุวัฒน์

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	I
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	II
กิตติกรรมประกาศ.....	III
สารบัญ.....	IV
สารบัญตาราง.....	VIII
บทที่ 1 บทนำ	
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา.....	4
1.3 สมมุติฐานการวิจัย.....	4
1.4 ทฤษฎีกรอบแนวความคิดที่ใช้ในการวิจัย.....	5
1.5 ขอบเขตการวิจัย.....	6
1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย.....	8
1.7 นิยามคำศัพท์เฉพาะ.....	8
บทที่ 2 ทฤษฎีและแนวความคิดที่เกี่ยวกับงานวิจัย	
2.1 ทฤษฎีและแนวความคิดเกี่ยวกับเจตคติ.....	11
2.1.1 ความหมายของเจตคติ.....	11
2.1.2 องค์ประกอบของเจตคติ.....	13
2.1.3 ที่มาของการเกิดเจตคติ.....	16
2.1.4 ลักษณะของเจตคติ.....	19
2.1.5 เจตคติและพฤติกรรม.....	22
2.1.6 การเปลี่ยนแปลงเจตคติ.....	22
2.1.7 การวัดเจตคติ.....	27
2.1.8 มาตรวัดเจตคติ.....	32
2.1.9 ประโยชน์ของเจตคติ.....	38
2.2 แนวคิดเรื่องการท่องเที่ยว.....	39
2.2.1 นิยามและความหมายของการท่องเที่ยว.....	39
2.2.2 ประเภทของผู้มาท่องเที่ยว.....	40

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
2.2.2.1 ระยะเวลาการมาท่องเที่ยวของผู้มาท่องเที่ยว.....	40
2.2.2.2 เชื้อชาติของผู้มาท่องเที่ยว.....	40
2.2.2.3 พฤติกรรมการมาท่องเที่ยวของผู้มาท่องเที่ยว.....	41
2.2.3 วัตถุประสงค์ของการท่องเที่ยว.....	42
2.2.4 ประเภทของแหล่งท่องเที่ยว.....	43
2.2.5 ระบบการท่องเที่ยว.....	44
2.2.6 ปัจจัยที่เอื้ออำนวยต่อการท่องเที่ยว.....	45
2.2.7 ปัญหาและอุปสรรคในการท่องเที่ยว.....	46
2.2.8 ผลกระทบของการท่องเที่ยว.....	47
2.3 การท่องเที่ยวแบบที่พักรีสอร์ทวัฒนธรรมชนบท.....	54
2.3.1 แนวคิดพื้นฐาน.....	54
2.3.2 ข้อเสนอพื้นฐาน : วิถีชีวิตไทย วัฒนธรรมไทย.....	55
2.3.2.1 บริการที่มีเสนอให้.....	55
2.3.3 การจัดการ.....	55
2.3.4 บ้านพัก.....	55
2.3.4.1 แบบที่พักสำหรับนักท่องเที่ยว.....	55
2.3.4.2 ความสะอาดของบ้าน.....	56
2.3.4.3 ขั้นตอนการดูแลที่พัก.....	56
2.3.4.4 ห้องน้ำ.....	57
2.3.4.5 ความปลอดภัย.....	57
2.3.4.6 การกำหนดระเบียบและข้อปฏิบัติสำหรับนักท่องเที่ยว.....	57
2.3.5 การต้อนรับ.....	58
2.3.6 การจองที่พัก.....	58
2.3.7 การลงทะเบียน.....	59
2.3.8 การบริการอาหาร.....	59
2.3.9 ผลกระทบจากการจัดกิจกรรมที่พักรีสอร์ทวัฒนธรรมชนบท.....	60
2.4 ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	60
2.4.1 ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเจตคติ.....	60
2.4.2 ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว.....	91

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย

3.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย.....	104
3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	104
3.3 การตรวจสอบและทดสอบเครื่องมือ.....	106
3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	107
3.4.1 ข้อมูลปฐมภูมิ.....	107
3.4.2 การศึกษาข้อมูลทุติยภูมิ.....	108
3.5 การกำหนดค่าตัวแปร.....	108
3.6 การวิเคราะห์ข้อมูล.....	108
3.7 สถิติที่ใช้ในการวิจัย.....	109

บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 ตอนที่ 1 วิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ประกอบการด้านที่พัก แบบสัมพัทธ์วัฒนธรรมชนบท.....	112
4.2 ตอนที่ 2 วิเคราะห์ข้อมูลด้านเจตคติของผู้ประกอบการด้านที่พัก แบบสัมพัทธ์วัฒนธรรมชนบทในด้านต่างๆ.....	116
4.2.1 วิเคราะห์ด้านสภาพเศรษฐกิจที่ดีขึ้น.....	116
4.2.2 วิเคราะห์ด้านการอนุรักษ์และเผยแพร่วัฒนธรรมชุมชน.....	120
4.2.3 วิเคราะห์ด้านการพัฒนาชุมชนและสิ่งแวดล้อมที่ดีขึ้น.....	123
4.2.4 วิเคราะห์ด้านลคปัญหาสังคมของชุมชน.....	126
4.2.5 วิเคราะห์ด้านการมีกฎหมายและมาตรการรองรับ.....	129
4.3 ตอนที่ 3 เปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคลที่มีผลต่อระดับเจตคติของผู้ประกอบการ ด้านการท่องเที่ยวแบบที่พักแบบสัมพัทธ์วัฒนธรรมชนบทในเขตภาค กลางของประเทศไทย.....	131
4.4 ตอนที่ 4 วิเคราะห์ข้อดี ข้อเสีย และความคิดเห็น.....	143

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

5.1 สรุปผลการวิจัย.....	144
5.1.1 ตอนที่ 1 สภาพด้านข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ประกอบการด้านที่พัก แบบสัมพัทธ์วัฒนธรรมชนบท.....	144
5.1.2 ตอนที่ 2 สภาพข้อมูลด้านเจตคติของผู้ประกอบการด้านที่พัก แบบสัมพัทธ์วัฒนธรรมชนบทในด้านต่างๆ.....	146
5.1.3 ตอนที่ 3 การทดสอบสมมติฐานการเปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคลที่มีผลต่อระดับ เจตคติของผู้ประกอบการด้านการท่องเที่ยวแบบที่พักสัมพัทธ์วัฒนธรรม ชนบทในเขตภาคกลางของประเทศไทย.....	150
5.1.4 ตอนที่ 4 ข้อดี ข้อเสีย และความคิดเห็นของผู้ประกอบการด้านที่พัก สัมพัทธ์วัฒนธรรมชนบท.....	152
5.2 อภิปรายผล.....	153
5.2.1 ตอนที่ 1 สภาพด้านข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ประกอบการด้านที่พัก แบบสัมพัทธ์วัฒนธรรมชนบท.....	153
5.2.2 ตอนที่ 2 สภาพข้อมูลด้านเจตคติของผู้ประกอบการด้านที่พัก แบบสัมพัทธ์วัฒนธรรมชนบทในด้านต่างๆ.....	155
5.2.3 ตอนที่ 3 เปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคลที่มีผลต่อระดับเจตคติของผู้ประกอบการ ด้านการท่องเที่ยวแบบที่พักแบบสัมพัทธ์วัฒนธรรมชนบทในเขตภาคกลาง ของประเทศไทย.....	161
5.2.4 ตอนที่ 4 ข้อดี ข้อเสีย และข้อเสนอแนะอื่นๆ.....	167
5.3 ข้อเสนอแนะ.....	171
บรรณานุกรม.....	177
ภาคผนวก ก แบบสอบถามเพื่อการวิจัย.....	189
ภาคผนวก ข เอกสารที่เกี่ยวข้องในการทำวิจัย.....	199
ประวัติผู้เขียน.....	209

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
3.1	แสดงรายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิ.....107
4.1	แสดงจำนวนผู้ประกอบการของประชากรจำแนกตามเพศ.....112
4.2	แสดงจำนวนผู้ประกอบการของประชากรจำแนกตามอายุ.....112
4.3	แสดงจำนวนผู้ประกอบการของประชากรจำแนกตามระดับการศึกษาสูงสุด.....113
4.4	แสดงจำนวนผู้ประกอบการของประชากรจำแนกตามอาชีพหลัก.....113
4.5	แสดงจำนวนผู้ประกอบการของประชากรจำแนกตามรายได้ต่อเดือน.....114
4.6	แสดงจำนวนผู้ประกอบการของประชากรจำแนกตามระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชน.....114
4.7	แสดงจำนวนของประชากรจำแนกตามระยะเวลาในการประกอบการด้านที่พิกแบบ สัมผัสนวัตกรรมชุมชน.....115
4.8	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับเจตคติของประชากร จำแนกตาม คำถามเกี่ยวกับเจตคติของผู้ประกอบการด้านที่พิกแบบสัมผัสนวัตกรรมชุมชนใน ด้านสภาพเศรษฐกิจที่ดีขึ้น.....116
4.9	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับเจตคติของประชากร จำแนกตาม คำถามเกี่ยวกับเจตคติของผู้ประกอบการด้านที่พิกแบบสัมผัสนวัตกรรมชุมชนใน ด้านการอนุรักษ์และเผยแพร่วัฒนธรรมชุมชน.....120
4.10	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับเจตคติของประชากร จำแนกตาม คำถามเกี่ยวกับเจตคติของผู้ประกอบการด้านที่พิกแบบสัมผัสนวัตกรรมชุมชนใน ด้านการพัฒนาชุมชนและสิ่งแวดล้อมที่ดีขึ้น.....123
4.11	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับเจตคติของประชากร จำแนกตาม คำถามเกี่ยวกับเจตคติของผู้ประกอบการด้านที่พิกแบบสัมผัสนวัตกรรมชุมชนใน ด้านการลดปัญหาสังคมของชุมชน.....126
4.12	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับเจตคติของประชากร จำแนกตาม คำถามเกี่ยวกับเจตคติของผู้ประกอบการด้านที่พิกแบบสัมผัสนวัตกรรมชุมชนใน ด้านการมีกฎหมายและมาตรการรองรับ.....129
4.13	แสดงจำนวนค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของเจตคติทั้ง 5 ด้าน เพื่อเปรียบเทียบ ความแตกต่างของเพศของผู้ประกอบการด้านที่พิกแบบสัมผัสนวัตกรรมชุมชน.....132

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
4.14	แสดงจำนวนค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของเจตคติทั้ง 5 ด้าน เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของอายุของผู้ประกอบการด้านที่พักแบบสัมพัศวิฒนธรรมชนบท.....133
4.15	แสดงจำนวนค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของเจตคติทั้ง 5 ด้าน เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของระดับการศึกษาของผู้ประกอบการด้านที่พักแบบสัมพัศวิฒนธรรมชนบท.....135
4.16	แสดงจำนวนค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของเจตคติทั้ง 5 ด้าน เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของอาชีพหลักของผู้ประกอบการด้านที่พักแบบสัมพัศวิฒนธรรมชนบท.....136
4.17	แสดงจำนวนค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของเจตคติทั้ง 5 ด้าน เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของรายได้ต่อเดือนของผู้ประกอบการด้านที่พักแบบสัมพัศวิฒนธรรมชนบท.....138
4.18	แสดงจำนวนค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของเจตคติทั้ง 5 ด้าน เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชนของผู้ประกอบการด้านที่พักแบบสัมพัศวิฒนธรรมชนบท.....140
4.19	แสดงจำนวนค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของเจตคติทั้ง 5 ด้าน เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของระยะเวลาในการประกอบการของผู้ประกอบการด้านที่พักแบบสัมพัศวิฒนธรรมชนบท.....141

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

"วัฒนธรรม" เป็นทรัพยากรทางการท่องเที่ยวที่มีความสำคัญและมีบทบาทในการดึงดูดนักท่องเที่ยวจากดินแดนต่างๆ ศูนย์แหล่งท่องเที่ยวแต่ละแห่งได้ไม่น้อย โดยเหตุที่ชนชาติต่างๆ ทั่วโลกต่างก็มีวิถีชีวิตแตกต่างกัน มีวัฒนธรรมที่สมาชิกในชนชาตินั้นๆ ร่วมกันสร้างขึ้นมา กลายเป็นเอกลักษณ์ที่ชัดเจนของแต่ละชนชาติแตกต่างกันไป ดังคำกล่าวทางมานุษยวิทยาว่า "ชนชาติที่แตกต่างกันย่อมมีวัฒนธรรมแตกต่างกัน" (Different People, Different Culture) (จิรวรรณ กาวิละ, 2544 : 1) ความแตกต่างและความหลากหลายทางวัฒนธรรมของแต่ละชนชาติจึงเป็นสิ่งท้าทายเพื่อนมนุษย์ให้สนใจใคร่รู้ใคร่เห็นถึงความต่างนั้นๆ และได้กระตุ้นให้เกิดการเดินทางเพื่อการศึกษาเรียนรู้ในวัฒนธรรมของชนชาติอื่นๆ เพื่อสร้างสมประสบการณ์ชีวิตของตนเองนอกเหนือจากการเดินทางเพื่อพักผ่อนหย่อนใจ เป็นความต้องการเดินทางในรูปแบบที่เรียกว่า "การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม" ขึ้น สิ่งจูงใจที่สำคัญของการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมก็คือ ความเข้าใจอย่างลึกซึ้งในความแตกต่างของวิถีชีวิต การได้แลกเปลี่ยนความรู้และความคิดซึ่งกันและกัน ดังนั้นประเทศต่างๆ ทั่วโลกจึงได้อาศัยเอกลักษณ์ความแตกต่างทางวัฒนธรรมของชาติเป็นทรัพยากรทางการท่องเที่ยวที่สำคัญ มีการนำเสนอวัฒนธรรมของตนให้กับนักท่องเที่ยวเพื่อให้ได้รับความรู้และประสบการณ์ ณ แหล่งท่องเที่ยวต่างๆ คุณค่าของความรุ่งเรืองแห่งอารยธรรมในอดีตไม่ว่าจะเป็นโบราณสถาน โบราณวัตถุ ศาสนสถาน แหล่งประวัติศาสตร์ ตลอดจนองค์ประกอบทางวัฒนธรรมหรือวิถีชีวิตของชนกลุ่มต่างๆ เช่น พิธีกรรม ศิลปะ คนตรี เพลงพื้นบ้าน และหัตถกรรมพื้นบ้าน จึงเป็นทรัพยากรทางการท่องเที่ยวที่สามารถสร้างความประทับใจให้กับนักท่องเที่ยวและช่วยเสริมการท่องเที่ยวให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

องค์การท่องเที่ยวโลก (World Tourism Organization - WTO) ได้คาดการณ์ไว้ว่าในทศวรรษใหม่ กระแสการพัฒนาการท่องเที่ยวจะเป็นไปในลักษณะการท่องเที่ยวแบบยั่งยืนมากขึ้น WTO ยังได้คาดการณ์อีกว่าในปี ค.ศ. 2000 จะมีนักท่องเที่ยวเดินทางท่องเที่ยวทั่วโลกประมาณ 668 ล้านคนและจะเพิ่มขึ้นเป็น 1,564 ล้านคน ในปี ค.ศ. 2020 โดยมีอัตราการขยายตัวเฉลี่ยประมาณร้อยละ 4 กระจายไปตามภูมิภาคต่างๆ โดยที่ภูมิภาคเอเชียตะวันออกจะได้รับส่วนแบ่งถึงร้อยละ 13.92 หรือประมาณ 93 ล้านคน และร้อยละ 25.43 หรือ 397 ล้านคน ในปี ค.ศ. 2000 และปี ค.ศ. 2020 ตามลำดับ สำหรับประเทศไทยคาดว่าจะมีนักท่องเที่ยวเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในประเทศไทยถึง 8 ล้านคนในปี ค.ศ. 2000

และเพิ่มขึ้นเป็น 36 ล้านคนในปี ค.ศ. 2020 สำหรับการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมจะเติบโตถึงร้อยละ 10-15 (จิราวรรณ กาวิตะ, 2544 : 1-2)

ประเทศไทยเป็นประเทศที่มีทรัพยากรที่มีค่าต่อการท่องเที่ยวสูง อุคสมบูรณ์ด้วยทรัพยากรที่เป็นธรรมชาติ ศิลปวัฒนธรรมและประวัติศาสตร์อันยาวนาน มีความเป็นเอกลักษณ์ของตนเองซึ่งเป็นที่ดึงดูดใจของนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศ จึงเกิดเป็นอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวที่สามารถสร้างรายได้ให้กับประเทศเป็นอย่างมากและเจริญเติบโตขึ้นอย่างต่อเนื่อง ในระยะหลังมีการจัดการเป็นระบบมากขึ้นและพัฒนาเป็นอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ อันเป็นผลมาจากความก้าวหน้าอย่างรวดเร็วทางด้านเทคโนโลยี และการคมนาคม ซึ่งรวมถึงการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารของสถานที่ท่องเที่ยวต่างๆ การเจริญเติบโตของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวยังก่อให้เกิดผลกระทบในทางที่เป็นประโยชน์ต่อการขยายตัวทางเศรษฐกิจ และสร้างงานสร้างอาชีพของคนในท้องถิ่น การพัฒนาระบบการคมนาคมขนส่ง และการพัฒนาอื่น ๆ แต่การพัฒนาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวก็ได้ก่อให้เกิดผลกระทบที่เป็นโทษอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ได้แก่ มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ (Natural Environment) เช่น เกิดมลพิษ ปัญหาแหล่งท่องเที่ยวเสื่อมโทรมและมีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมทางวัฒนธรรม (Cultural Environment) เช่น วิถีการดำเนินชีวิตที่เปลี่ยนแปลงไป ศิลปวัฒนธรรมถูกทำลาย ขาดการแสดงออกถึงสาระที่สัมพันธ์กับวิถีชีวิตของผู้คนในท้องถิ่นรวมทั้งคุณค่าที่แท้จริงที่มีต่อสังคมท้องถิ่น (กฤษฎา ะการ, 2543 : 1)

การพัฒนาการท่องเที่ยวเพื่อตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวได้เปลี่ยนแปลงไป แต่เดิมความต้องการเป็นเพียงปริมาณนั้นกลับกลายมาเป็นความต้องการนักท่องเที่ยวที่มีคุณภาพมากขึ้น พร้อมกับกระแสการพัฒนาที่ยั่งยืนของโลก ซึ่งต้องการพัฒนา 3 กระแสดังกล่าวคือ 1) ความต้องการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติของโลก 2) ผลประโยชน์ของคนในท้องถิ่น 3) ความต้องการและการมีส่วนร่วมของคนในท้องถิ่น

ในปัจจุบันนี้การท่องเที่ยว (Tourism) เป็นอุตสาหกรรมที่มีบทบาทสำคัญต่อระบบเศรษฐกิจของประเทศไทยเป็นอย่างมาก โดยแผนพัฒนาการท่องเที่ยวในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 (พ.ศ. 2540-2544) ได้กำหนดนโยบายส่งเสริมการพัฒนาบุคลากรในอุตสาหกรรมท่องเที่ยวและประชาชนทั่วไป ให้เป็นนักท่องเที่ยวที่มีจิตสำนึกที่ดี ตลอดจนส่งเสริมการอนุรักษ์ ฟื้นฟูศิลปะ วัฒนธรรมและทรัพยากรการท่องเที่ยวควบคู่ไปกับสิ่งแวดล้อม โดยคำนึงถึงคุณภาพของการพัฒนาการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน (Tourism Way to Sustainable Development) สร้างค่านิยมให้ชาวไทย เพิ่มการเดินทางท่องเที่ยวและใช้จ่ายใช้สอยภายในประเทศมากขึ้น เป็นการกระจายรายได้และความเจริญสู่ท้องถิ่น เกิดรายได้หมุนเวียนที่มีมูลค่าหลายล้านบาท อันจะเป็นผลดี

ต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมโดยรวมของประเทศ โดยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวได้เป็นกลยุทธ์หนึ่งที่ถูกนำมาใช้ในการพัฒนาประเทศ

อย่างไรก็ตาม แม้การท่องเที่ยวจะก่อให้เกิดประโยชน์ในการขยายตัวทางเศรษฐกิจ การสร้างอาชีพ การพัฒนาระบบการคมนาคมขนส่งและรวมไปถึงการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานอื่นๆ แล้ว ยังก่อให้เกิดผลกระทบในทางลบอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้อีกด้วย ทั้งมิติด้านธรรมชาติ เศรษฐกิจ สังคม และด้านวัฒนธรรม หากจะมองผลกระทบที่เกิดขึ้นต่อสังคมในระดับหน่วยย่อย อันเป็นรากฐานของสังคมคือ ชุมชน (Community) แล้ว ชุมชนจะตกอยู่ในสถานะที่เป็นผู้รับผลกระทบต่างๆ ไว้มากทั้งทางตรงและทางอ้อม

ในอดีตที่ผ่านมา การจัดการการท่องเที่ยวโดยทั่วไป มักประสบปัญหาที่สวนทางกันระหว่างการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ สังคมและวัฒนธรรมกับการพัฒนาอยู่เสมอ โดยการท่องเที่ยวได้มุ่งเน้นผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจมากกว่าการให้ความสนใจผลกระทบที่มีต่อชุมชน กล่าวคือเน้นให้เศรษฐกิจเป็นตัวนำและให้ความสำคัญในด้านอื่นๆ น้อยกว่า ได้แก่ วิถีชีวิต สังคมและวัฒนธรรม ตลอดจนสิ่งแวดล้อมและสิทธิของชุมชน ทั้งที่จริงแล้วควรให้ความสำคัญในด้านต่างๆ เท่าเทียมกันจนทำให้นักวิชาการบางท่าน กล่าวว่า การท่องเที่ยวไม่สามารถประสานกับการอนุรักษ์ได้ แต่ในความเป็นจริงแล้วการท่องเที่ยวจำเป็นต้องพึ่งพาการอนุรักษ์ เสมือนหนึ่งทรัพยากรที่มีค่าและในทางตรงกันข้าม ก็สามารถเป็นเครื่องมือที่มีประสิทธิภาพในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ สังคมและวัฒนธรรม หากการท่องเที่ยวนั้นอยู่ภายใต้การจัดการและจิตสำนึกที่ดี

การท่องเที่ยวในประเทศไทยถือว่าเป็นอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวที่ทำรายได้เข้าประเทศนับเป็นเงินหลายล้านบาท และปัจจุบันรัฐบาลได้พัฒนาการท่องเที่ยวในปี พ.ศ. 2543 ประกาศให้เป็นปี AMAZING THAILAND 2000 โดยแหล่งท่องเที่ยวถูกจัดเป็นสินค้าของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว โดยการท่องเที่ยวจะต้องมีผู้เข้ามาเกี่ยวข้องกับสัมพันธ์กันอย่างน้อย 3 กลุ่ม คือ นักท่องเที่ยว ผู้ให้บริการและผู้ดูแลรักษาควบคุม (องค์กรของรัฐ เอกชน ชุมชนท้องถิ่น) เพื่อให้เกิดความพึงพอใจ ความชื่นชมยินดี ความสุขระหว่างนักท่องเที่ยวและผู้ให้บริการเกี่ยวกับธรรมชาติที่สวยงาม ศิลปวัฒนธรรมที่ดี เศรษฐกิจที่รุ่งเรืองและสังคมที่งดงาม (กฤษดา ชะการ, 2543 : 2)

ที่พักสัมผัสวัฒนธรรมชนบท (Home Stay) คือการที่นักท่องเที่ยวประสงค์จะได้สัมผัสวัฒนธรรมชนบทอย่างแท้จริง ด้วยการเข้าไปพักอาศัยกับชาวบ้าน กิน อยู่ เช่นเดียวกับชาวบ้าน ที่ที่พักสัมผัสวัฒนธรรมชนบทจึงเป็นกิจกรรมหนึ่งที่จะอำนวยความสะดวกและเป็นทางเลือกให้กับนักท่องเที่ยวที่มีความสนใจการท่องเที่ยวเพื่อศึกษาวิถีชีวิต และวัฒนธรรมของผู้คนแต่ละภาคของประเทศ ที่ที่พักสัมผัสวัฒนธรรมชนบทร่วมถึงการให้บริการด้านอื่นๆ อาทิเช่น อาหาร การนำเที่ยวกิจกรรม

ทางวัฒนธรรม การศึกษาวิถีชีวิตชุมชน ที่พักจะเป็นบ้านที่มีความพร้อมสำหรับการแบ่งพื้นที่ของบ้านพักอาศัยให้บริการกับนักท่องเที่ยวเสมือนสมาชิกหรือญาติของเจ้าของบ้าน และศักยภาพด้านการท่องเที่ยวของชุมชนจะต้องมีความพร้อมภายใต้การบริหารจัดการของชุมชน

การมีวิถีชีวิตที่เรียบง่ายแบบสังคมชนบทจึงเป็นจุดขายที่สำคัญที่จะเป็นแรงจูงใจให้นักท่องเที่ยวเกิดความรู้สึก การดำเนินกิจกรรมที่พักจึงเป็นเพียงสิ่งอำนวยความสะดวกให้กับนักท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวชุมชน เป็นทางเลือกในตลาดท้องถิ่น จึงไม่ใช่เป็นคู่แข่งในเชิงพานิชย์ในพื้นที่ที่มีโรงแรม หรือรีสอร์ท การดำเนินกิจกรรมดังกล่าวจึงไม่เป็นการประกอบการที่พักในเชิงธุรกิจแต่จะต้องอยู่ภายใต้ศักยภาพและความพร้อมของชุมชนเป็นหลัก

ดังนั้นการศึกษาถึงเจตคติของผู้ประกอบการที่พักสัมผัสวัฒนธรรมชนบท ในครั้งนี้เพื่อจะได้ทราบถึงเจตคติด้านต่างๆ ของเจ้าของบ้านว่ามีความคิดเป็นอย่างไรกับการที่ใช้บ้านของตนเองเป็นที่พักให้นักท่องเที่ยวได้มาอาศัยอยู่ เพื่อจะได้ใช้เป็นแนวทางสำหรับการส่งเสริมการท่องเที่ยวต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1.2.1 เพื่อศึกษาระดับเจตคติของผู้ประกอบการด้านการท่องเที่ยวแบบที่พักสัมผัสวัฒนธรรมชนบทในเขตภาคกลาง ในด้านสภาพเศรษฐกิจที่ดีขึ้น, การอนุรักษ์และเผยแพร่วัฒนธรรมชุมชน, การพัฒนาชุมชนและสิ่งแวดล้อมที่ดีขึ้น, ลดปัญหาสังคมของชุมชนและการมีกฎหมายและมาตรการรองรับ

1.2.2 เพื่อศึกษาเปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพหลัก รายได้ต่อเดือนจากอาชีพหลักของครอบครัว ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชน และ ระยะเวลาการประกอบการ ที่มีผลต่อระดับเจตคติของผู้ประกอบการด้านการท่องเที่ยวแบบที่พักสัมผัสวัฒนธรรมชนบท ในเขตภาคกลาง

1.3 สมมติฐานการวิจัย

สมมติฐานที่ 1 : ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพหลัก รายได้ต่อเดือน ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชน และระยะเวลาการประกอบการ มีผลต่อเจตคติของผู้ประกอบการด้านการท่องเที่ยวแบบที่พักสัมผัสวัฒนธรรมชนบท ในเขตภาคกลาง โดยมีสมมติฐานย่อย ดังนี้

สมมติฐานที่ 1.1 : ผู้ประกอบการด้านการท่องเที่ยวแบบที่พักสัมผัสวัฒนธรรมชนบทในเขตภาคกลาง ที่มีเพศต่างกัน มีระดับเจตคติต่อการท่องเที่ยวแบบที่พักสัมผัสวัฒนธรรมชนบทที่แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 1.2 : ผู้ประกอบการด้านการท่องเที่ยวแบบที่พักรีสอร์ทพัฒนาธรรมชนบท ในเขตภาคกลาง ที่มีอายุต่างกัน มีระดับเจตคติต่อการท่องเที่ยวแบบที่พักรีสอร์ทพัฒนาธรรมชนบทที่แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 1.3 : ผู้ประกอบการด้านการท่องเที่ยวแบบที่พักรีสอร์ทพัฒนาธรรมชนบท ในเขตภาคกลาง ที่มีระดับการศึกษาที่ต่างกัน มีระดับเจตคติต่อการท่องเที่ยวแบบที่พักรีสอร์ทพัฒนาธรรมชนบทที่แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 1.4 : ผู้ประกอบการด้านการท่องเที่ยวแบบที่พักรีสอร์ทพัฒนาธรรมชนบท ในเขตภาคกลาง ที่มีอาชีพหลักต่างกัน มีระดับเจตคติต่อการท่องเที่ยวแบบที่พักรีสอร์ทพัฒนาธรรมชนบทที่แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 1.5 : ผู้ประกอบการด้านการท่องเที่ยวแบบที่พักรีสอร์ทพัฒนาธรรมชนบท ในเขตภาคกลาง ที่มีรายได้ต่อเดือนจากอาชีพหลักของครอบครัวต่างกัน มีระดับเจตคติต่อการท่องเที่ยวแบบที่พักรีสอร์ทพัฒนาธรรมชนบทที่แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 1.6 : ผู้ประกอบการด้านการท่องเที่ยวแบบที่พักรีสอร์ทพัฒนาธรรมชนบท ในเขตภาคกลาง ที่มีระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชนต่างกัน มีระดับเจตคติต่อการท่องเที่ยวแบบที่พักรีสอร์ทพัฒนาธรรมชนบทที่แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 1.7 : ผู้ประกอบการด้านการท่องเที่ยวแบบที่พักรีสอร์ทพัฒนาธรรมชนบท ในเขตภาคกลาง ที่มีระยะเวลาการประกอบการที่ต่างกัน มีระดับเจตคติต่อการท่องเที่ยวแบบที่พักรีสอร์ทพัฒนาธรรมชนบทที่แตกต่างกัน

1.4 ทฤษฎีกรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

การศึกษาถึงเจตคติของผู้ประกอบการด้านการท่องเที่ยวแบบที่พักรีสอร์ทพัฒนาธรรมชนบท ตลอดจนแนวคิด ทฤษฎีและผลงาน วิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยสามารถนำมาทำเป็นกรอบแนวคิดเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อทัศนคติและพฤติกรรมของผู้ประกอบการได้ดังนี้

ตัวแปรต้น (Independent Variables) ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพหลัก รายได้ต่อเดือน ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชน และระยะเวลาการประกอบการ

ตัวแปรตาม (Dependent Variables) ได้แก่ เจตคติของผู้ประกอบการที่มีต่อการท่องเที่ยวแบบที่พักรีสอร์ทพัฒนาธรรมชนบทในด้านสภาพเศรษฐกิจที่ดีขึ้น, การอนุรักษ์และเผยแพร่วัฒนธรรมชุมชน, การพัฒนาชุมชนและสิ่งแวดล้อมที่ดีขึ้น, ลดปัญหาสังคมของชุมชนและการมีกฎหมายและมาตรการรองรับ

สรุปกรอบแนวคิดการที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้ดังนี้

ตัวแปรต้น

ปัจจัยส่วนบุคคล

- เพศ
- อายุ
- ระดับการศึกษา
- อาชีพหลัก
- รายได้ต่อเดือนจากอาชีพหลักของครอบครัว
- ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชน
- ระยะเวลาการประกอบการ

ตัวแปรตาม

เจตคติต่อการท่องเที่ยว

แบบที่ทัศนคติส่วนบุคคลพัฒนาชุมชน

- สภาพเศรษฐกิจที่ดีขึ้น
- การอนุรักษ์และเผยแพร่วัฒนธรรมชุมชน
- การพัฒนาชุมชนและสิ่งแวดล้อมที่ดีขึ้น
- ลดปัญหาสังคมของชุมชน
- การมีกฎหมายและมาตรการรองรับ

1.5 ขอบเขตของการวิจัย

1.5.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยคือ ผู้ประกอบการด้านการท่องเที่ยวแบบที่ทัศนคติส่วนบุคคลพัฒนาชุมชนที่อยู่ในเขตภาคกลาง ซึ่งเป็นที่ทัศนคติส่วนบุคคลพัฒนาชุมชนที่มีชื่อเสียง เป็นที่รู้จักและประกอบการมาเป็นระยะเวลาพอสมควร ได้แก่

บ้านทรงไทยปลายโพรงพาง : เลขที่ 253 บ้านโคกเกตุ หมู่ 7 ตำบลปลายโพรงพาง
อำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม

จำนวน 28 หลังคาเรือน

ท่าด่านโฮมสเตย์ : หมู่ที่ 1-6 ตำบลหินตั้ง อำเภอเมือง จังหวัดนครนายก
จำนวน 10 หลังคาเรือน

- ชุมชนบ้านหลุมข้าว** : หมู่ที่ 6 ตำบลหลุมข้าว อำเภอโคกสำโรง จังหวัดลพบุรี
จำนวน 15 หลังคาเรือน
- หมู่บ้านยางทอง** : หมู่ที่ 8 ตำบลบางเจ้าฉ่า อำเภอโพธิ์ทอง จังหวัดอ่างทอง
จากถนนสายเอเชีย ประมาณ 200 เมตร
จำนวน 10 หลังคาเรือน

จำนวนทั้งหมด 63 หลังคาเรือน โดยการหาความสัมพันธ์ระหว่างข้อมูลทั่วไป ภูมิหลังกับเจตคติและพฤติกรรมของประกอบการ ซึ่งแบ่งออกเป็น 5 มิติคือ สภาพเศรษฐกิจที่ดีขึ้น, การอนุรักษ์และเผยแพร่วัฒนธรรมชุมชน, การพัฒนาชุมชนและสิ่งแวดล้อมที่ดีขึ้น, ลดปัญหาสังคมของชุมชนและการมีกฎหมายและมาตรการรองรับ

1.5.2 ตัวแปรที่ศึกษา

1.5.2.1 ตัวแปรต้น คือ

- ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่

เพศ

อายุ

ระดับการศึกษา

อาชีพหลัก

รายได้ต่อเดือน

ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชน

ระยะเวลาการประกอบการ

1.5.2.2 ตัวแปรตาม คือ เจตคติของผู้ประกอบการด้านการท่องเที่ยวแบบบ้านพัก

เชิงชุมชน ในเขตภาคกลาง ได้แก่

สภาพเศรษฐกิจที่ดีขึ้น

การอนุรักษ์และเผยแพร่วัฒนธรรมชุมชน

การพัฒนาชุมชนและสิ่งแวดล้อมที่ดีขึ้น

ลดปัญหาสังคมของชุมชน

การมีกฎหมายและมาตรการรองรับ

1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย

1. ได้ทราบระดับเจตคติของผู้ประกอบการด้านการท่องเที่ยวแบบที่พักรีสอร์ทวัฒนธรรมชนบท
2. ทำให้ทราบถึงระดับการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับระดับเจตคติของผู้ประกอบการการท่องเที่ยวแบบที่พักรีสอร์ทวัฒนธรรมชนบท
3. ทำให้ทราบถึงปัญหาและอุปสรรคของการท่องเที่ยวแบบที่พักรีสอร์ทวัฒนธรรมชนบทและนำมาแก้ไข พร้อมทั้งปรับปรุงนโยบายในการวางแผน รวมทั้งรูปแบบของการจัดการ เพื่อจะได้ใช้เป็นแนวทางสำหรับการส่งเสริมการท่องเที่ยวต่อไป
4. ทำให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง หรือการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.) ทราบถึงข้อบกพร่องและเจตคติที่แท้จริงของผู้ประกอบการ เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาการท่องเที่ยวของหน่วยงานให้เกิดประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

1.7 นิยามคำศัพท์เฉพาะ

1.7.1 **ที่พักรีสอร์ทวัฒนธรรมชนบท** หมายถึง การจัดสรรพื้นที่บ้านพักเพื่อบริการนักท่องเที่ยวโดยคงความเป็นเอกลักษณ์และวัฒนธรรมประจำถิ่น ภายใต้ศักยภาพและการยอมรับของชุมชน เพื่อให้นักท่องเที่ยวได้เรียนรู้วิถีชีวิตและวัฒนธรรมของชุมชน

1.7.2 **เจตคติ** หมายถึง ทำที่ ความรู้สึกทั้งในด้านดีและไม่ดีของบุคคลที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง หรือสถานการณ์ใดสถานการณ์หนึ่ง ซึ่งส่งผลให้บุคคลมีแนวโน้มที่จะแสดงพฤติกรรมตอบสนองต่อสิ่งนั้นๆ ตามความรู้สึกที่มีอยู่

1.7.3 **ผู้ประกอบการ** หมายถึง เจ้าของพื้นที่ที่พักรีสอร์ทวัฒนธรรมชนบทที่แบ่งพื้นที่ของบ้านพักอาศัยเพื่อบริการแก่นักท่องเที่ยว ให้เข้ามาอาศัย เรียนรู้วิถีชีวิตและวัฒนธรรมของชุมชน

1.7.4 **การท่องเที่ยว** หมายถึง กิจกรรมอย่างหนึ่งของมนุษย์นอกเหนือจากการดำเนินชีวิตประจำวัน และการกระทำกิจกรรมเพื่อตอบสนองความต้องการพื้นฐานอื่นๆ เป็นกิจกรรมที่มนุษย์กระทำเมื่อมีเวลาว่าง และจัดอยู่ในประเภทกิจกรรมการนันทนาการอย่างหนึ่ง ทั้งนี้กิจกรรมส่วนใหญ่ที่เกิดขึ้นจากการท่องเที่ยวมักมีการเดินทางพร้อมกันไปด้วย

1.7.5 เขตภาคกลาง หมายถึง จังหวัดสมุทรสงคราม จังหวัดนครนายก จังหวัดลพบุรี จังหวัดอ่างทองและจังหวัดเพชรบุรี ซึ่งมีบริการการท่องเที่ยวแบบบ้านพักชุมชนที่มีชื่อเสียงและเป็นที่รู้จักของนักท่องเที่ยว

1.7.6 ปัจจัยส่วนบุคคล หมายถึง ข้อมูลเฉพาะของบุคคล

1.7.7 เพศ หมายถึง เพศของผู้ประกอบการ จำแนกออกเป็นเพศชาย และเพศหญิง

1.7.8 อายุ หมายถึง อายุจริงของผู้ประกอบการ โดยนับจากปี พ.ศ. ที่เกิดจนถึงปัจจุบัน

1.7.9 ระดับการศึกษา หมายถึง การศึกษาขั้นสูงสุดของผู้ประกอบการ

1.7.10 อาชีพหลัก หมายถึง อาชีพที่ผู้ประกอบการทำอยู่ในปัจจุบัน

1.7.11 รายได้ต่อเดือน หมายถึง รายได้ของผู้ประกอบการที่ได้ในแต่ละเดือนจากการแบ่งพื้นที่ของบ้านพักอาศัยให้บริการกับนักท่องเที่ยว

1.7.12 ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชน หมายถึง ระยะเวลาจริงที่ผู้ประกอบการอาศัยอยู่ในชุมชนนั้นๆ โดยนับจากปี พ.ศ. ที่เริ่มอาศัยในชุมชนจนถึงปัจจุบัน

1.7.13 ระยะเวลาการประกอบการ หมายถึง ระยะเวลาจริงในการประกอบการของผู้ประกอบการ โดยนับจากปี พ.ศ. ที่เริ่มประกอบการจนถึงปัจจุบัน

1.7.14 สภาพเศรษฐกิจที่ดีขึ้น หมายถึง สภาพเศรษฐกิจที่ดีขึ้นของชุมชนนั้นๆ ซึ่งมาจากรายได้ที่เพิ่มขึ้นในการใช้บ้านเป็นที่พัก, รายได้ที่เพิ่มขึ้นจากการบริการ, รายได้จากการขายภูมิปัญญาชาวบ้าน และรวมถึงเป็นการกระจายรายได้สู่ท้องถิ่น

1.7.15 การเพิ่มรายได้จากการใช้บ้านเป็นที่พัก หมายถึง รายได้ที่เพิ่มขึ้นจากรายได้ของอาชีพหลักของผู้ประกอบการ ในการแบ่งพื้นที่ของบ้านพักอาศัยให้บริการกับนักท่องเที่ยว

1.7.16 การเพิ่มรายได้จากการขายภูมิปัญญาชาวบ้าน หมายถึง รายได้ที่เพิ่มขึ้นจากการขายสิ่งประดิษฐ์ สิ่งของ อาหารพื้นบ้านต่างๆ ของชาวบ้านในถิ่นที่อยู่ต่างๆ

1.7.17 การอนุรักษ์วัฒนธรรม หมายถึง การคงความเป็นเอกลักษณ์และวัฒนธรรมประจำถิ่น เพื่อให้นักท่องเที่ยวได้เรียนรู้วิถีชีวิตและวัฒนธรรมของชุมชน

1.7.18 การลดปัญหาสังคมของชุมชน หมายถึง ปัญหาที่เกิดขึ้นในชุมชนลดลง ซึ่งแบ่งออกเป็นความสัมพันธ์ของครอบครัวและชุมชน, ค่านิยมและปัญหาศีลธรรม, การใช้เวลาว่างและการอพยพออกนอกชุมชน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สุรางค์ โค้วตระกูล (2533 : 246) ได้อธิบายความหมายของ "เจตคติ" ว่า เจตคติเป็น อัจฉาสัย (disposition) หรือความโน้มที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมสนองต่อสิ่งแวดล้อมหรือสิ่งเร้า ซึ่งอาจจะเป็นได้ทั้งคน วัตถุสิ่งของ หรือความคิด (ideas) เจตคติ อาจจะเป็นบวกหรือลบ ถ้าบุคคล มีเจตคติบวกต่อสิ่งใด ก็จะมีพฤติกรรมที่จะเผชิญต่อสิ่งนั้น ถ้ามีเจตคติลบ ก็จะหลีกเลี่ยง เจตคติ เป็นสิ่งที่เรียนรู้และเป็นการแสดงออกของค่านิยมและความเชื่อถือของบุคคล

สุชาติ ประสพพิริรัฐสินธุ์ และคณะ (2529 : 101) ให้ความหมายของ "เจตคติ" ว่าหมายถึง ความรู้สึกนึกคิดของบุคคลในเรื่องใดเรื่องหนึ่งซึ่งแสดงออกให้เห็นได้จากคำพูดหรือพฤติกรรมและคน แต่ละคนมีเจตคติต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งมาน้อยแตกต่างกัน เจตคติแม้จะเป็นนามธรรมแต่ก็เป็นสิ่งที่ เป็นจริงสำหรับบุคคลที่มีเจตคตินั้นๆ

พัญนิ วรกวิน (2526 : 78) ให้ความหมายของ "เจตคติ" ว่าเป็นความรู้สึก ความคิด ความ เชื่อหรือแนวโน้มที่พร้อมจะกระทำต่อสิ่งแวดล้อม โดยการตอบสนองในลักษณะที่ชอบหรือไม่ชอบ

ประภาเพ็ญ สุวรรณ (2526 : 3) ได้ให้ความหมายของ "เจตคติ" ว่าเป็นความคิดเห็นที่มี อารมณ์เป็นส่วนประกอบ และพร้อมที่จะมีปฏิกิริยาเฉพาะอย่างต่อสถานการณ์ภายนอก

กมลรัตน์ หล้าสุวรรณย์ (2528 : 21) กล่าวว่า "เจตคติ" หมายถึง ความพร้อมของร่างกายและ จิตใจ ที่มีแนวโน้มจะตอบสนองต่อสิ่งเร้า หรือสถานการณ์ใดๆ ด้วยการเข้าหาหรือถอยหนีออกไป

Good (1973 : 48) ได้ให้คำจำกัดความว่า "เจตคติ" คือ ความพร้อมที่จะแสดงออกในลักษณะ ใดลักษณะหนึ่งที่จะสนับสนุนหรือต่อต้านสถานการณ์บางอย่างของบุคคล หรือสิ่งใดๆ เช่น รัก เกลียด หรือกลัว หรือไม่พอใจเล็กน้อยเพียงใดต่อสิ่งนั้นๆ

Wohlman (1973 : 34) ให้ความเห็นว่า "เจตคติ" คือ สภาพของจิตใจที่ผ่านประสบการณ์ จนเกิดการเรียนรู้แบบแน่น และผลักดันให้มนุษย์ตอบสนองต่อบุคคล วัตถุ หรือแนวคิดเฉพาะอย่าง ในลักษณะสอดคล้อง หรือขัดแย้งได้ เจตคติ ประกอบด้วยส่วนที่เป็นระดับพุทธิพิสัย (cognitive) จิตพิสัย (affective) หรือระดับพฤติกรรม (behavior)

Robbin (1993 : 177) อธิบายว่า "เจตคติ" คือการประเมินสิ่งที่ชอบหรือไม่ชอบเกี่ยวกับวัตถุ บุคคล หรือเหตุการณ์ ซึ่งสะท้อนถึงความรู้สึกเกี่ยวกับบางสิ่งบางอย่าง เช่น เมื่อฉันพูดว่า "ฉัน ชอบงานของฉัน" เป็นการแสดงความรู้สึกของฉันที่เกี่ยวข้องกับงาน

Thurstone (1967 : 73) ได้ให้คำจำกัดความไว้ว่า "เจตคติ" เป็นการแสดงออกทางด้านผลรวม ของความโน้มเอียงหรือความรู้สึก ความมีอคติ หรือความรู้สึกที่เกิดขึ้นอยู่ในใจก่อนความคิด ความ กลัว การลงความเห็นเกี่ยวกับเรื่องใดเรื่องหนึ่ง

Allport (1968 : 271-272) ได้อธิบายความหมายของเจตคติไว้ดังนี้

1. เป็นภาวะของจิตประสาท ซึ่งอาจแสดงให้เห็นได้ทางพฤติกรรม เช่น โกรธ เกลียด รัก เป็นต้น
2. เป็นความพร้อมที่จะตอบสนอง กล่าวคือพร้อมที่จะตอบสนองต่อสิ่งนั้นตามลักษณะของเจตคติที่เกิดขึ้น
3. เป็นสิ่งที่เกิดขึ้นเป็นระบบ เป็นกลุ่มและจัดระเบียบได้ในตัวเอง คือ เมื่อเกิดเจตคติต่อสิ่งใดแล้วจะเกิดขึ้นต่อเนื่องกัน
4. เป็นสิ่งที่เกิดจากประสบการณ์ โดยที่ประสบการณ์จะมีส่วนช่วยในการสร้างเจตคติ
5. เป็นพลังสำคัญที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมที่แสดงออก

ดังนั้นสรุปได้ว่า "เจตคติ" คือลักษณะทางจิตใจของบุคคล ที่เกิดจากการเรียนรู้และประสบการณ์จากสิ่งแวดล้อม ทำให้เกิดความพร้อมที่จะแสดงพฤติกรรมให้ปรากฏออกมาตามความรู้สึกที่บุคคลมีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งตามความคิดของตนต่อบุคคล เหตุการณ์ วัตถุ หรือสถานที่ในลักษณะพึงพอใจและไม่พึงพอใจก็ได้ และพร้อมที่จะแสดงออกมาเป็นความคิดเห็น โดยเจตคติเป็นสิ่งที่ไม่สามารถวัดได้โดยตรง แต่สังเกตและประเมินได้จากคำพูดและพฤติกรรมที่บุคคลแสดงออกมา

2.1.2 องค์ประกอบของเจตคติ

เจตคติประกอบด้วยองค์ประกอบที่สำคัญ 3 อย่าง ดังที่มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช (2531 : 395-397) สรุปได้ดังนี้

1. องค์ประกอบทางด้านความรู้ (cognitive component) เป็นองค์ประกอบที่เกี่ยวกับความคิด ความเข้าใจ การใช้สติและเหตุผล ตลอดจนความเชื่อถือของบุคคลต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใด
  2. องค์ประกอบด้านความรู้สึก (affective component) เป็นองค์ประกอบที่เกี่ยวกับอารมณ์ ความรู้สึกของบุคคล เช่น ความรู้สึกชอบ เกลียด กลัว ที่มีต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใด ซึ่งจะทำให้บุคคลมีเจตคติทั้งทางบวกและลบต่อสิ่งนั้น
  3. องค์ประกอบทางด้านพฤติกรรม (behavioral component) คือ ความโน้มเอียงที่บุคคลจะแสดงตอบโต้ได้อย่างใดอย่างหนึ่งออกมา พฤติกรรมที่เขาแสดงออกมานั้นเกิดจากความรู้สึกที่เขามีอยู่
- ปริยาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2524 : 81) ได้สรุปองค์ประกอบของเจตคติไว้ดังนี้
1. ความนึกคิด (cognitive) เป็นส่วนที่เป็นความเชื่อของบุคคลเกี่ยวกับสิ่งต่างๆ ทั้งในส่วนที่ชอบและไม่ชอบ

2. ความรู้สึก (feeling) เป็นส่วนที่เกี่ยวข้องกับอารมณ์และเกี่ยวข้องกับสิ่งต่างๆ เป็นความรู้สึก รัก ชอบ หลง เกลียด อิจฉา ริษยา ซึ่งมีผลแตกต่างกันไปตามบุคลิกภาพของคนนั้นเป็นลักษณะที่เป็นค่านิยมของแต่ละคนด้วย

3. แนวโน้มการกระทำ (action tendency) เป็นส่วนที่รวมถึงการแสดงออกของพฤติกรรมตามความนึกคิดและความรู้สึกของบุคคล

สงวน สุทธิเลิศอรุณ (สมฉษา แสงทิพย์, 2539 : 16) ได้อธิบายถึงองค์ประกอบของเจตคติ 3 ด้าน สรุปได้ดังนี้

1. องค์ประกอบทางด้านความรู้ (cognitive component) เช่น ความรู้ที่บุคคลได้รับมา อาจถูกหรือผิดก็ได้ ตลอดจนความเชื่อของบุคคลที่มีต่อบุคคล สิ่งของ วัตถุ หรือสถานการณ์ต่างๆ จากความรู้และความเชื่อ

2. องค์ประกอบทางด้านความรู้สึก (affective component) เป็นองค์ประกอบที่ต่อเนื่องจากองค์ประกอบที่ 1 เป็นอารมณ์ ความรู้สึกของบุคคลที่มีต่อสิ่งเร้า คือ เมื่อมีความรู้แล้วก็เกิดความรู้สึกต่อสิ่งนั้น ซึ่งมีทั้งความรู้สึกในทางดีหรือไม่ดี

3. องค์ประกอบทางด้านพฤติกรรม (behavioral component) หมายถึง แนวโน้มหรือความพร้อมของบุคคลที่จะแสดงพฤติกรรมให้สอดคล้องกับความรู้สึกของตนในทางใดทางหนึ่ง เช่น สนับสนุน ส่งเสริม ช่วยเหลือ หรือขัดข้อง ทำลาย ต่อสู้ เป็นต้น

องค์ประกอบทั้ง 3 ด้านนี้จะมีความสอดคล้องกัน ถ้าองค์ประกอบด้านใดด้านหนึ่งเปลี่ยนแปลงไป เจตคติของบุคคลนั้นก็เปลี่ยนแปลงไปด้วย

ซึ่งตรงกับ พรพิมล วรวิฑูรพิทพงศ์ (สมฉษา แสงทิพย์, 2539 : 17) อธิบายเกี่ยวกับเรื่องนี้สรุปได้ว่า

1. องค์ประกอบทางด้านความรู้ (cognitive component or beliefs) เป็นความเข้าใจ รวมทั้งความเชื่อเกี่ยวกับสิ่งที่บุคคลมีเจตคติ บุคคลจะมีเจตคติต่อสิ่งนั้นๆ ไม่ได้เลย ถ้าไม่มีความรู้หรือความเชื่อต่อสิ่งนั้น อารมณ์และการแสดงออกของบุคคลจะเกิดจากการโน้มนำของความเชื่อ ซึ่งความเชื่อเกิดขึ้นได้จากประสบการณ์เฉพาะตัว เกิดจากการได้รับคำบอกเล่าจากผู้อื่นและเกิดจากความต้องการของบุคคลที่อยากจะมีความเชื่ออย่างนั้นๆ

2. องค์ประกอบทางด้านความรู้สึก (affective component) เป็นการแสดงความรู้สึก หรืออารมณ์ต่อสิ่งที่บุคคลมีทัศนคติ ความเชื่อ ประสบการณ์ จะผลักดันให้บุคคลมีความรู้สึกหรืออารมณ์ต่อสิ่งที่เขามีทัศนคติ องค์ประกอบทางด้านความรู้สึกนี้สามารถประเมินได้จากความรู้สึกของบุคคล จากไม่ชอบที่สุดไปถึงชอบที่สุด

3. องค์ประกอบทางด้านความพร้อมที่จะแสดงออก (behavioral component or actions) เป็นความพร้อมที่จะแสดงออกต่อสิ่งที่บุคคลมีทัศนคติ ความเชื่อ และความรู้สึกเกี่ยวกับสิ่งนั้นๆ มีอิทธิพลต่อการแสดงพฤติกรรมของแต่ละบุคคล ซึ่งจะอยู่ในรูปของการยอมรับหรือปฏิเสธ

Robbin (1993 : 177) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของเจตคติไว้ 3 ประการคือ

1. องค์ประกอบทางด้านพุทธิพิสัย (cognitive component) ได้แก่ ความเชื่อถือ ความรู้ หรือความคิดต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง

2. องค์ประกอบทางด้านจิตพิสัย (affective component) คือ ส่วนที่แสดงอารมณ์ หรือความรู้สึกซึ่งจะมีผลต่อการแสดงออกของบุคคลนั้น

3. องค์ประกอบทางด้านพฤติกรรม (behavior component) คือ ความตั้งใจที่จะแสดงออกในทางหนึ่งต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง

ดังนั้นองค์ประกอบของเจตคติทั้ง 3 องค์ประกอบ มีความสัมพันธ์กันระหว่างเจตคติกับพฤติกรรม แต่เป็นที่เข้าใจอย่างง่ายว่า เจตคติมีความสำคัญอยู่ที่องค์ประกอบด้านจิตพิสัย

Belloachy et. al. (สุมณฑา แสงทิพย์, 2539 : 17-18) อธิบายถึงองค์ประกอบของเจตคติว่าประกอบด้วย

1. องค์ประกอบด้านความรู้ (cognitive component) หมายถึง ความรู้ที่บุคคลมีต่อวัตถุ และจะแสดงออกมา ในลักษณะของความเชื่อว่าวัตถุนั้นดีหรือไม่ดีหลังจากที่ประเมินคุณภาพของวัตถุนั้นแล้ว

2. องค์ประกอบทางด้านความรู้สึก (affective component) หมายถึง ความรู้สึกชอบ หรือไม่ชอบวัตถุนั้นๆ

3. องค์ประกอบทางด้านพฤติกรรม (behavioral component) หมายถึง ความพร้อมที่จะแสดงพฤติกรรมหลังจากที่ได้มีความรู้ ความเข้าใจ รวมทั้งความรู้สึกชอบ ไม่ชอบวัตถุนั้นๆ

Henry (สุมณฑา แสงทิพย์, 2539 : 18) อธิบายว่า เจตคติมีองค์ประกอบพื้นฐาน 3 ประการคือ

1. องค์ประกอบด้านความรู้ (cognitive component) ได้แก่ ความคิดซึ่งเป็นองค์ประกอบที่มนุษย์ใช้ในการคิด และจำแนกตามความแตกต่างของสิ่งเร้า หรือสรุปความคิด ความเข้าใจเกี่ยวกับสิ่งเร้า

2. องค์ประกอบทางด้านความรู้สึก (affective component) เป็นลักษณะทางอารมณ์ของบุคคลที่คล้อยตามความคิด ถ้าบุคคลมีความคิดในทางที่ดีหรือไม่ดีต่อสิ่งใดก็จะมีความรู้สึกที่ดี (Positive)

หรือไม่มี (Negative) ต่อสิ่งนั้น เจตคติจะแสดงออกมาในรูปของความรัก ความเกลียดชัง ความชอบ ความไม่ชอบ พอใจ หรือไม่พอใจ

3. องค์ประกอบทางด้านพฤติกรรม (behavioral component) เป็นความพร้อมที่จะแสดงออก หรือกระทำ อันเป็นผลสืบเนื่องมาจากความคิด ความรู้สึก ซึ่งจะออกมาในรูปของการปฏิบัติ หรือมี ปฏิกริยาอย่างใดอย่างหนึ่งต่อสิ่งนั้น

ไพบูลย์ อินทวิธา (2517 : 47) อธิบายเพิ่มเติมแนวความคิดนี้ว่า “เจตคติ” จะเกิดขึ้นเมื่อ องค์ประกอบทั้งสามนี้มีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน การพัฒนาเจตคติจึงเกิดจากการเรียนรู้และประสบการณ์ของบุคคล การติดต่อสัมพันธ์กับผู้อื่น การเลียนแบบในสังคม การปรับตัวให้เข้ากันเหล่านี้จะ รวมกันเป็นรูปแบบของเจตคติของแต่ละบุคคล เจตคติจะต้องเกี่ยวข้องกับกระบวนการทางจิตวิทยา สังคม ได้แก่ การสนใจ การเรียนรู้ และการรับรู้

จากที่กล่าวถึงข้างต้นสรุปได้ว่า บุคคลจะมีเจตคติต่อสิ่งใด ๆ สืบเนื่องมาจากการที่บุคคลนั้นได้ รับข้อมูล ความรู้เกี่ยวกับสิ่งใดสิ่งหนึ่งแล้วสามารถสรุปเป็นความคิด ความเข้าใจ ก่อให้เกิดเป็น ลักษณะทางอารมณ์ เป็นความรู้สึกที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ซึ่งจะเป็นในทางบวกหรือลบ ก็แล้วแต่ว่า เขาได้รับข้อมูลความรู้มาอย่างไร และองค์ประกอบทั้งสองดังกล่าวก่อให้เกิดความพร้อมในการที่จะ แสดงพฤติกรรมอย่างใดอย่างหนึ่งต่อสิ่งที่เหมาะสมของเจตคติ แสดงให้เห็นว่า เจตคติเป็นสิ่งที่เกิดขึ้น แล้วมีอิทธิพลต่อการแสดงพฤติกรรมของบุคคลด้วย

2.1.3 ที่มาของการเกิดเจตคติ

เจตคติไม่ใช่สิ่งที่ได้ติดตัวมาแต่กำเนิด เจตคติเกิดมาจากการที่บุคคลได้ปะทะ สัมผัสกับสิ่ง แวดล้อม นั่นก็คือ เจตคติเกิดเนื่องมาจากประสบการณ์หรือการเรียนรู้ ซึ่งปราวิน รามสูตร (2528 : 187-188) กล่าวสรุปไว้ว่าเจตคติของบุคคลเกิดได้จากสิ่งต่อไปนี้ คือ

1. การอบรมเลี้ยงดูในวัยเด็กหรือวัยต้นๆ ของชีวิต
2. การศึกษาเล่าเรียน
3. ประสบการณ์ครั้งแรกๆ ในสิ่งหนึ่งของบุคคล
4. วัฒนธรรมภายในสังคม เช่น ความเชื่อทางศาสนา แนวคิดหรือหลักในการดำรงชีวิตของ สังคมนั้นๆ การให้คุณค่าต่อสิ่งต่างๆ ฯลฯ
5. รับการถ่ายทอดมาจากบุคคลอื่น หรือจากสังคมที่บุคคลนั้นๆ เข้าไปเป็นสมาชิกอยู่
6. สื่อมวลชนต่างๆ เช่น วิทยุ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ ฯลฯ เป็นต้น

นอกจากจะขึ้นกับอิทธิพลต่างๆ ดังกล่าวมาแล้ว ยังขึ้นกับลักษณะส่วนตัวหรือบุคลิกภาพของผู้นั้นเองด้วย คือ ถ้าเป็นคนที่คล้อยตามคนอื่นโดยง่าย ไม่เป็นตัวของตัวเอง สิ่งแวดล้อมก็ย่อมมีอิทธิพลต่อเจตคติของเขามาก แต่ถ้าไม่ยอมรับฟังความคิดเห็นของใคร เอาแต่ใจตัวเองมา เป็นตัวของตัวเองมาก สิ่งแวดล้อมก็มีอิทธิพลต่อเจตคติของเขาน้อย คือ เจตคติของเขามักโน้มเอียงไปตามความคิดเห็นดั้งเดิมของตัวเอง เช่น ถ้าเป็นคนมองโลกในแง่ดี ชอบผูกไมตรีกับคนทั่วไปก็มักจะมีเจตคติในทางที่ดีกับเพื่อน หรือกับบุคคลที่อยู่รอบข้าง เป็นต้น

Lindgren (1976 : 80-83) ศึกษาพบว่า พฤติกรรมที่แสดงออกมา เกิดจากการที่เด็กได้รับการอบรมเลี้ยงดูจากครอบครัว ดังนั้นครอบครัวจึงมีส่วนในการเกิดเจตคติอีกด้วย เช่น หลักในการดำเนินชีวิต ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ Nancy Bayley, Jerome Kagan และ Marion Freeman (1976 : 81) พบว่า การอบรมเลี้ยงดูของครอบครัวมีผลต่อพฤติกรรมและเจตคติของเด็กไม่ว่าจะเป็นการเลี้ยงแบบประชาธิปไตย หรือการเลี้ยงดูแบบเข้มงวด

Foster (1952 : 78) ได้กล่าวว่า การเกิดเจตคติขึ้นอยู่กับสาเหตุ 2 ประการคือ

1. ประสบการณ์ที่บุคคลมีกับสิ่งของบุคคล หมู่คณะ เรื่องราวต่างๆ หรือสถานการณ์ เจตคติ จึงเกิดขึ้นในตัวบุคคลจากการได้พบเห็นคุ้นเคย ซึ่งถือได้ว่าเป็นประสบการณ์โดยตรงและจากการได้ยินได้ฟัง ได้เห็นรูปภาพ หรือได้อ่านข่าวสารเกี่ยวกับเรื่องนั้น แต่ไม่ได้พบเห็น ไม่ได้ทดลองกับของจริงด้วยตัวเอง ซึ่งถือได้ว่าเป็นประสบการณ์โดยอ้อม ดังนั้นบุคคลจะไม่มีเจตคติต่อสิ่งที่เขาไม่มีประสบการณ์ ทั้งทางตรงและทางอ้อมเลย

2. ระบบค่านิยมและการตัดสินใจตามค่านิยม เนื่องจากคนแต่ละกลุ่มมีค่านิยมและการตัดสินใจตามค่านิยมไม่เหมือนกัน ดังนั้นกลุ่มคนแต่ละกลุ่มจึงอาจจะมีเจตคติต่อสิ่งเดียวกันแตกต่างกันได้ การที่บุคคลหนึ่งบุคคลใดจะมีเจตคติที่ดีหรือไม่ดีต่อสิ่งหนึ่ง หรือมีความรู้ว่สิ่งนั้นถูกสิ่งนั้นผิด ย่อมขึ้นอยู่กับวัฒนธรรม ค่านิยม หรือมาตรฐานของกลุ่มที่บุคคลนั้นใช้ชีวิตร่วมกันอยู่ เพราะเมื่อบุคคลแต่ละคนอยู่ในสังคม ย่อมได้เห็นตัวอย่างการกระทำต่างๆ จากสังคม เช่น สิ่งที่สั่งสอนอบรม ถ่ายทอดกันทางวัฒนธรรม วัฒนธรรมของสังคมนั้นๆ นอกจากจะเป็นแนวปฏิบัติให้แก่คนในสังคมนั้นๆ แล้วยังมีระบบการให้รางวัลและการลงโทษอยู่ด้วย

ชม ภูมิภาค (2523 : 108-110) กล่าวว่า เจตคตินั้นเกิดได้จากการเรียนรู้ และโดยมากก็เป็นการเรียนรู้ทางสังคม (Social learning) ดังนั้นแหล่งกำเนิดของเจตคติจึงมีหลายทาง อาทิเช่น

1. ประสบการณ์เฉพาะ เมื่อคนเราได้รับประสบการณ์เกี่ยวกับสิ่งหนึ่งสิ่งใด อาจมีลักษณะในรูปแบบที่ผู้ได้รับความรู้สึกว่าได้รับรางวัลหรือถูกลงโทษ ประสบการณ์ที่ผู้ประสบเกิดความรู้สึกพอใจย่อมจะก่อให้เกิดเจตคติต่อสิ่งนั้น แต่ถ้าเป็นประสบการณ์ที่ไม่พึงพอใจก็ย่อมจะเกิดเจตคติที่ไม่ดี

2. การสอน การสอนอาจจะเป็นทั้งแบบที่เป็นแบบแผนหรือไม่เป็นแบบแผนก็ได้ ซึ่งเราได้รับจากคนอื่น องค์กรที่ทำหน้าที่สอนเรามีมากมาย อาทิเช่น บ้าน โรงเรียน วัด สื่อมวลชนต่างๆ เรามักได้รับเจตคติที่สังคมมีอยู่และนำมาขยายตามแต่ประสบการณ์ของเรา การสอนที่ไม่เป็นแบบแผนนั้นส่วนใหญ่เริ่มจากครอบครัว ตั้งแต่เด็กๆ มาแล้วพ่อแม่พี่น้องมักจะบอกเราว่าสิ่งนั้นไม่ดี สิ่งนี้ไม่ดี หรือใครทำอะไร มีความสำคัญอย่างไร การสอนส่วนมากเป็นแบบชั้ตตะนาน และมักได้ผลดีผลเสียช่วยในการปลูกฝังเจตคติ

3. ตัวอย่าง เจตคติบางอย่างเกิดขึ้นจากการเลียนแบบ ในสถานการณ์ต่างๆ เราเห็นคนอื่นประพฤติ เราแปลงพฤติกรรมของคนอื่นออกมาเป็นรูปเจตคติ ถ้าเราชอบรับนับถือหรือเคารพคนนั้น เราก็มักจะยอมรับแนวคิดของเขาตามที่เรารู้ใจ เช่น เด็กชายแดงเห็นบิดาครูราชการกีฬาทางโทรทัศน์เป็นประจำ เขาก็จะแปลความออกมาว่า กีฬานั้นเป็นเรื่องน่าสนใจและมีความสำคัญที่จะต้องดู หรือเขาเห็นพ่อแม่สนใจให้การระมัดระวังต่อหุ้ดรับแขกในบ้านมากกว่าของที่อยู่ในสนามหญ้าหลังบ้าน เขาก็จะเกิดความรู้สึกว่าของในบ้านนั้นต้องระมัดระวังรักษาเป็นพิเศษ ซึ่งการเลียนแบบพ่อแม่ไม่จำเป็นต้องพูดอะไรเลย เด็กมักจะเฝ้าสังเกตการปฏิบัติของพ่อแม่ต่อบุคคลอื่นอย่างถี่ถ้วน จะเรียนว่าใครควรคบ ใครควรนับถือ ใครไม่ควรนับถือ

4. ปัจจัยที่เกี่ยวกับสถาบัน ปัจจัยทางสถาบันมีอยู่เป็นอันมากที่มีส่วนสร้างสนับสนุนเจตคติของเรา ตัวอย่างเช่น การปฏิบัติตนในวัด ในโบสถ์ การแต่งกายของคนในสถานการณ์ทางสังคมต่างๆ เป็นสิ่งให้แนวเจตคติของคนเราเป็นอันมาก

สภาวะที่มีผลกระทบต่อการก่อเกิดของเจตคตินั้นมีหลายอย่าง อาทิเช่น

ประการแรก : ขึ้นอยู่กับการที่เราคิดว่าเราเป็นพวกเดียวกัน (Identification) เด็กที่ยอมรับว่าตนเองเป็นพวกเดียวกับพ่อแม่ ย่อมจะรับเจตคติของพ่อแม่ง่ายขึ้น หรือที่โรงเรียน หากนักเรียนถือว่าครูเป็นพวกเดียวกับตน ก็ยอมรับความเชื่อถือหรือเจตคติของครู

ประการที่สอง : ขึ้นอยู่กับว่าเจตคติเช่นนั้น คนอื่นๆ เป็นจำนวนมากเชื่ออย่างนั้นหรือคิดอย่างนั้น (uniformity) การที่เราจะมีเจตคติเข้ากลมกลืนเป็นอันเดียวกันได้นั้นอาจจะมีสาเหตุอื่นอีก เช่น โอกาสที่จะได้รับเจตคติแตกต่างไปไม่ประการใดก็ประการหนึ่ง หากเราไม่เห็นด้วยกับส่วนใหญ่ เราเกิดความรู้สึกว่าส่วนใหญ่ปฏิบัติเรา

ประการที่สาม : การที่เรามีเจตคติที่ติดกับคนอื่น ทำให้เราพูดติดต่อกับคนอื่นเข้าใจ

เมื่อเราเจริญเติบโตเป็นผู้ใหญ่นั้น แน่แน่นอนที่สุดที่เราจะพบความแตกต่างของเจตคติมากมายในบ้านนั้นนับว่าเป็นแหล่งที่เกิดเจตคติตรงกันที่สุด แต่พอมีเพื่อนฝูงเราจะเห็นว่าเจตคติของเขาและของพ่อแม่ของเขาแตกต่างกันบ้าง ในโรงเรียน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในระดับการศึกษาสูง เราจะพบ

ความแตกต่างของเจตคติมากมาย ดังนั้นเราจะเห็นได้ว่าเจตคติแรกๆ ที่เราได้รับนั้นค่อนข้างจะคงทนถาวร

เจตคตินั้นมักจะสามารถนำไปใช้กับสถานการณ์ใหม่ที่คล้ายกัน เช่น คนที่มีพ่อคุดัน เข้มงวดเขาจะเกิดความมุ่งร้ายต่อพ่อ อาจจะคิดว่าผู้บังคับบัญชานั้นคุดันเข้มงวด และเกิดความรู้สึกมุ่งร้ายต่อผู้บังคับบัญชาได้ หรือคนงานที่ไม่ชอบหัวหน้างาน อาจจะนำเอาความไม่ชอบนั้นไปใช้ต่อบริษัท กิจเกลียดบริษัทไปด้วย

สรุปได้ว่า เจตคติของบุคคลจึงเกิดขึ้นจากการเรียนรู้จากสภาพแวดล้อมที่เขาอยู่ ความรู้สึกและข่าวสารต่างๆ จากบุคคลและสิ่งแวดล้อมมีอิทธิพลต่อการสร้างเจตคติเฉพาะตัว และจากการที่บุคคลมีการติดต่อกัมพันธ์กับกลุ่มต่างๆ ทางสังคม ความต้องการที่จะเป็นส่วนหนึ่งส่วนใดๆ นั้นทำให้บุคคลต้องเรียนรู้ถึงการสร้างเจตคติบางอย่างให้เหมือนกลุ่มที่ตนอยู่ ซึ่งต่อมาเจตคติที่ได้จากกลุ่มอาจกลายมาเป็นเจตคติเฉพาะตัว

2.1.4 ลักษณะของเจตคติ

กฤษณา สักดิ์ศรี (2530 : 185-188) ได้กล่าวถึง คุณลักษณะสำคัญของเจตคติไว้ สรุปได้ดังนี้

1. เจตคติเกิดจากการเรียนรู้หรือประสบการณ์ ไม่ได้มีติดตัวมาแต่กำเนิด เมื่อเด็กเกิด การเรียนรู้จะมีความรู้สึกและความคิดเห็นต่อสิ่งที่เรียนรู้ได้ นั่นคือการเกิดเจตคติ
2. เจตคติเป็นสิ่งที่เปลี่ยนแปลงได้ ความชอบหรือความเกลียดในเรื่องใดไม่ใช่ว่าจะต้องเป็นไปเช่นนั้นตลอดไป แต่อาจเปลี่ยนแปลงตรงกันข้ามก็ได้ถ้าสิ่งแวดล้อมเปลี่ยนแปลงไป
3. เจตคติเป็นตัวกำหนดพฤติกรรม ทำให้ทราบได้ว่าบุคคลใดมีเจตคติต่อเรื่องใดเรื่องหนึ่งในเชิงบวกหรือเชิงลบ โดยสังเกตจากพฤติกรรมที่บุคคลนั้นแสดงออกด้วยการกระทำ คำพูด หรือลักษณะสีหน้าท่าทาง
4. เจตคติเป็นสิ่งที่ซับซ้อน มีที่มาสลับซับซ้อน ขึ้นอยู่กับองค์ประกอบหลายอย่าง เช่น ประสบการณ์ การเรียนรู้ ความรู้สึก ความคิดเห็น อารมณ์ สิ่งแวดล้อม เป็นต้น เจตคติจึงผันแปรได้ตามการเปลี่ยนแปลงของสิ่งเหล่านี้
5. เจตคติเกิดจากการเลียนแบบ สามารถถ่ายทอดไปยังบุคคลอื่นได้ บุคคลย่อมคล้อยตามผู้ที่ตนเคารพรัก พอใจ หรือศรัทธา ทำให้เกิดความนิยมชมชอบในพฤติกรรมของบุคคลนั้น และเลียนแบบพฤติกรรมนั้น

6. เจตคติมีทิศทางและความเข้ม เจตคติมี 2 ทิศทาง ได้แก่ เชิงบวก คือ เห็นด้วย หรือ สนับสนุน เชิงลบคือต่อต้าน ไม่เห็นด้วย ส่วนความเข้มของเจตคติคือปริมาณความมากน้อยของ ความรู้สึก เช่นเห็นด้วยอย่างยิ่งแสดงว่าเจตคตินั้นมีความเข้มสูง ถ้าเห็นด้วยเล็กน้อยแสดงว่าเจตคติมี ความเข้มต่ำ

7. เจตคติอาจเกิดขึ้นจากความมีจิตสำนึก หรือไร้จิตสำนึกก็ได้ กล่าวคือ ถ้าเจตคติเกิดขึ้น จากการที่บุคคลได้มีการคิดพิจารณาวิเคราะห์หาเหตุผลจนแน่ใจว่าผิดหรือควรหรือไม่ควร ดีหรือไม่ดี ประการใดถือว่าเป็นเจตคติที่เกิดจากการมีจิตสำนึก แต่ถ้าเจตคติที่เกิดขึ้นโดยไม่มีการคิดพิจารณาและ ไตร่ตรองถือว่าเป็นเจตคติที่เกิดจากจิตไร้สำนึก

8. เจตคติเป็นสิ่งที่มีความคงทนพอควร เจตคติบางอย่างเกิดขึ้นแล้วเปลี่ยนแปลงได้ยาก โดยเฉพาะเจตคติที่เกิดจากการสั่งสมประสบการณ์ที่ยาวนาน

9. เจตคติของบุคคลแต่ละคนต่อสิ่งเดียวกันย่อมแตกต่างกันได้ ขึ้นอยู่กับประสบการณ์ที่แตกต่าง กันของแต่ละบุคคล

สรวงศ์ ไคว้ตระกูล (2533 : 246-247) ได้กำหนดลักษณะของเจตคติไว้ดังนี้

1. เจตคติเป็นสิ่งที่เรารู้
2. เจตคติเป็นแรงจูงใจที่จะทำให้บุคคลกล้าเผชิญกับสิ่งเร้าหรือหลีกเลี่ยง ฉะนั้นเจตคติมี ทั้งบวกและลบ

3. เจตคติประกอบด้วยองค์ประกอบ 3 อย่างคือ

- องค์ประกอบเชิงความรู้สึก อารมณ์ (Effective component)
- องค์ประกอบเชิงปัญญาหรือการรู้คิด (Cognitive component)
- องค์ประกอบเชิงพฤติกรรม (Behavioral component)

4. เจตคติเปลี่ยนแปลงได้ง่าย การเปลี่ยนแปลงของเจตคติอาจจะเปลี่ยนแปลงจากบวก เป็นลบ หรือจากลบเป็นบวก ซึ่งบางครั้งเรียกว่า การเปลี่ยนแปลงทิศทางของเจตคติ หรืออาจจะ เปลี่ยนแปลงความเข้ม (intensity) หรือความมากน้อย เจตคติบางอย่างอาจจะหยุดเลิกไปได้

5. เจตคติเปลี่ยนแปลงตามชุมชนหรือสังคมที่บุคคลนั้นเป็นสมาชิก เนื่องจากชุมชนหรือ สังคมหนึ่งๆ อาจจะมีค่านิยมที่เป็นอุดมการณ์พิเศษเฉพาะ ฉะนั้นค่านิยมเหล่านี้จะมีอิทธิพลต่อเจตคติ ของบุคคลที่เป็นสมาชิกในกรณีที่ต้องการเปลี่ยนเจตคติ จะต้องเปลี่ยนค่านิยม

6. สังคมประกิด (socialization) มีความสำคัญต่อพัฒนาการเจตคติของเด็ก โดยเฉพาะ เจตคติต่อความคิดและหลักการที่เป็นนามธรรมอุดมคติ เช่น เจตคติต่อเสรีภาพในการพูด การเขียน เด็กที่มาจากครอบครัวที่มีสภาพเศรษฐกิจสังคมสูง จะมีเจตคติสูงที่สุด

พะยอม วงศ์สารศรี (2530 : 230-231) ได้กล่าวถึงลักษณะของเจตคติไว้ดังนี้

1. เจตคติกระตุ้นให้บุคคลแสดงพฤติกรรม เมื่อบุคคลมีความคิดเห็นต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใด เราจะรู้ได้ด้วยการสังเกตพฤติกรรมที่บุคคลนั้นแสดงออกมา อาจจะแสดงออกมาด้วยคำพูด ด้วยสีหน้าและท่าทางก็ได้

2. เจตคติเป็นสิ่งที่ซับซ้อน บุคคลอาจมีความรู้สึกนึกคิดต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใดในลักษณะที่ซับซ้อนมาก

3. เจตคติเป็นสิ่งที่เปลี่ยนแปลงได้ เจตคติที่บุคคลมีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งจะเป็นในทางดีหรือไม่ดีก็ตาม เป็นสิ่งที่อาจเปลี่ยนแปลงได้ถ้าสภาพแวดล้อมและเหตุการณ์ต่างๆ เปลี่ยนไป หรือมีการได้รับข้อมูลใหม่มากขึ้น เจตคติของบุคคลจะเปลี่ยนจากเจตคติที่ยอมรับไปสู่เจตคติที่ไม่ยอมรับ หรือจากเจตคติที่ไม่ยอมรับไปสู่เจตคติที่ยอมรับก็ได้

เชิดศักดิ์ โฆวาตินธุ์ (2527 : 66-67) กล่าวถึงลักษณะของเจตคติ สรุปได้ดังนี้

1. เจตคติเป็นความรู้สึกทางจิตใจที่มีต่อสิ่งเร้าใดสิ่งเร้าหนึ่ง
2. เจตคติเป็นผลที่ขึ้นอยู่กับบุคคลประเมินผลสิ่งเร้าแล้วแปรเปลี่ยนมาเป็นความรู้สึกภายในที่ก่อให้เกิดแรงจูงใจที่จะแสดงพฤติกรรม
3. เจตคติเป็นสิ่งที่เกิดจากการเรียนรู้มากกว่าเป็นสิ่งที่กำหนดขึ้นเองหรือมีมาตั้งแต่กำเนิด
4. เป็นสิ่งที่เกิดขึ้นแล้วมีลักษณะคงที่และเปลี่ยนแปลงได้ยาก แต่เมื่อการเรียนรู้หรือประสบการณ์เปลี่ยนไปเจตคติย่อมเปลี่ยนแปลงไปด้วย
5. เจตคติของบุคคลแปรค่าได้ทั้งคุณภาพและความเข้ม โดยจะครอบคลุมช่วงของเจตคตินั้น นั่นคือทางบวก (Positive) ทางลบ (Negative) หรือเป็นกลาง (Neutral)

วนิช บรรจง (2515 : 13-14) กล่าวถึงลักษณะของเจตคติที่สำคัญๆ ดังนี้ เจตคติเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นจากการเรียนรู้ หรือประสบการณ์ของคน หากใช่เป็นสิ่งที่ติดตัวมาแต่กำเนิด เมื่อเด็กเกิดการเรียนรู้จะมีความรู้สึกและมีความคิดเห็นต่อสิ่งที่เรียนรู้นั้น เจตคติเป็นสภาพทางจิตใจที่มีอิทธิพลต่อการคิด และการกระทำของบุคคลเป็นอันมาก เพราะมันจะเป็นส่วนประกอบที่กำหนดแนวทางได้ว่าคนประสบสิ่งใดแล้ว คนๆ นั้นจะมีท่าทีต่อสิ่งนั้นอันจำกัด เจตคติเป็นสภาพทางจิตใจที่มีความถาวรพอสมควร มิฉะนั้นแล้วมันคงไม่สามารถกำหนดท่าทีของคนได้เป็นประจำ เจตคติเป็นสิ่งที่มีอิทธิพลต่อความคิดและการกระทำของบุคคลเป็นอันมาก ถ้าเรามีเจตคติที่มั่นคงต่อสิ่งใดแล้ว เรามักมีแนวความคิดวนเวียนไปตามเจตคติของเรา บางครั้งมีอิทธิพลมากขนาดทำให้คนไม่ยอมรับข้อเท็จจริงบางอย่างที่ขัดกับเจตคติของตนด้วย

2.1.5 เจตคติและพฤติกรรม

ประกาเพ็ญ สุวรรณ (2526 : 3) ได้กล่าวถึงความสัมพันธ์ระหว่างเจตคติกับการปฏิบัติว่า เราสามารถวินิจฉัยหรือบอกได้ว่า บุคคลหนึ่งมีเจตคติต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใด ได้จากคำพูดของบุคคลที่พูดถึงสิ่งนั้นจากความรู้สึกที่มีต่อสิ่งนั้น และจากสิ่งที่เขาพูดว่า เขาจะปฏิบัติต่อสิ่งนั้นแต่สิ่งที่เขาปฏิบัติจริงๆ จะตรงกับสิ่งที่เขารู้ เข้าใจ และคิดปฏิบัติ หรือมิฉะนั้นอาจกล่าวได้ว่าเป็นปัญหาของความสัมพันธ์ระหว่างเจตคติและพฤติกรรม

Kothandapani (1971 : 9) ได้สรุปเหตุผลของความล้มเหลวในการคาดคะเนจากข้อมูลเจตคติซึ่งอาจจะเนื่องมาจากสาเหตุดังต่อไปนี้ คำจำกัดความของเจตคติไม่ถูกต้อง เช่น อาจมองเจตคติในแง่ความรู้สึกอย่างเดียว ความรู้สึกบางอย่าง ไม่ได้เป็นตัวทำนายที่แน่นอนของพฤติกรรม การวัดเจตคติของบุคคลที่มีต่อบางสิ่งอย่างที่ไม่เหมาะสม (inappropriate object)

สรุป เจตคติและพฤติกรรมเป็นการแสดงออกของการตอบสนองต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง หรือปฏิริยาตอบสนองที่เลือกแล้วว่าเหมาะสมที่สุดในสถานการณ์นั้นๆ พฤติกรรมแต่ละบุคคลไม่เหมือนกัน แต่เป็นแบบฉบับขึ้นอยู่กับวัฒนธรรมในสังคมที่เขาอยู่

2.1.6 การเปลี่ยนแปลงเจตคติ

สุริยา ช้างพลายแก้ว (2533 : 28) กล่าวว่า “บุคคลจะมีเจตคติต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งในทางดีหรือไม่ดี ชอบหรือไม่ชอบ ขึ้นอยู่กับประสบการณ์ของบุคคลที่มีต่อสิ่งเรานั้น ซึ่งอาจมีผลเนื่องมาจากการเลี้ยงดู และประสบการณ์ต่างๆ ที่บุคคลได้รับ”

พรเพ็ญ หลักคำ (2534 : 28) กล่าวถึงเจตคติว่า “เจตคติซึ่งเป็นสภาวะทางจิตใจ หากเกิดขึ้นในบุคคลใดแล้วมีแนวโน้มคงทนถาวรพอสมควร แต่อย่างไรก็ตามเจตคติก็สามารถเปลี่ยนแปลงได้ อันเนื่องมาจากอิทธิพลของสิ่งแวดล้อมและบุคคลนั้น ได้เรียนรู้มากขึ้น”

Triandis (1971 : 3) (สาขารุ่ง เพชรสัมพันธ์, 2543 : 9) ได้สรุปสาเหตุของการเปลี่ยนแปลงเจตคติว่าเกิดจาก

1. ได้รับข้อมูลใหม่ๆ
2. ได้รับประสบการณ์โดยตรง หรือความกระทบกระเทือนใจ
3. ถูกบีบบังคับให้ทำงานที่ไม่ตรงกับเจตคติของตนเอง
4. การบำบัดทางจิตเพื่อให้เข้าใจถึงเหตุผลที่ถูกต้อง
5. การปรับเปลี่ยนให้สอดคล้องกับพฤติกรรมใหม่

ไพบุลย์ อินทรวีชา (2517 : 17) กล่าวว่าบุคคลจะเปลี่ยนแปลงเจตคติได้โดยวิธีการต่างๆ 4 ประการ คือ

1. โดยอาศัยแรงจูงใจ
2. โดยอาศัยเทคนิคอันเหมาะสม
3. โดยอาศัยการกระทำหรือการปฏิบัติจริง
4. โดยอาศัยหลักการแห่งเหตุผล

สอดคล้องกับ David (1968 : 200-202) ที่ได้กล่าวถึงเจตคติจะเปลี่ยนแปลงได้ 4 ประการ คือ

1. เมื่อได้รับการจูงใจ
2. เมื่อเกิดการเรียนรู้และได้รับประสบการณ์โดยตรง
3. เมื่อบุคคลได้รับความรู้เพิ่มขึ้น และยอมรับในคุณสมบัติ หรือสถานการณ์ของสิ่งนั้นๆ
4. เมื่อได้มีการกระทำและการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติจริง

Brallchey (รัชนีกร คอนไสว 2541 : 20) กล่าวว่าเจตคติมีการเปลี่ยนแปลงได้ 2

ชนิด คือ

1. การเปลี่ยนแปลงไปทางเดียวกัน (congruent change) หมายถึง เจตคติเดิมของบุคคลใดที่เป็นไปในทางบวกก็จะเพิ่มมากขึ้นในทางบวกด้วย แต่ถ้าเจตคติใดของบุคคลเป็นไปในทางลบ ก็จะเพิ่มมากขึ้นในทางลบด้วย ตัวอย่างเช่น คนมีความชอบงานชนิดนี้อยู่แล้ว ยิ่งทำก็ยิ่งชอบมากขึ้น หรือถ้าไม่ชอบงานชนิดนี้ ยิ่งทำก็ยิ่งไม่ชอบจนไม่อาจจะฟันฝ่าต่อไปได้

2. การเปลี่ยนแปลงไปคนละทาง (incongruent change) หมายถึง การเปลี่ยนแปลงเจตคติเดิมของบุคคลที่เป็นไปในทางบวกจะลดลงในทางบวกและถ้าเป็นไปในทางลบหรือในทางตรงกันข้าม เช่น เคยมีความรู้สึกเคารพผู้บังคับบัญชา แต่เมื่อเวลาผ่านไปความเคารพน้อยลง หรือกลายเป็นไม่มีความเคารพไป

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช (2531 : 431-432) ได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับทฤษฎีการเปลี่ยนแปลงเจตคติไว้ 3 กลุ่มด้วยกัน คือ

1. กลุ่มทฤษฎีการเรียนรู้ (learning theories) ซึ่งมีหลักการสำคัญอยู่ที่การวางเงื่อนไข และการเสริมแรง (conditioning and reinforcement) ซึ่งเป็นองค์ประกอบสำคัญขององค์ประกอบหนึ่งในการสร้างและการเปลี่ยนแปลงเจตคติ

2. กลุ่มทฤษฎีทางกระบวนการรู้คิด (Theories of Cognitive Processes) เมื่อเจตคติถูกมองว่าเป็นผลของข้อมูลที่ผ่านกระบวนการรับรู้ กระบวนการปรับและกระบวนการตัดสินใจของคน ฉะนั้นจึงมีตัวแปรการศึกษามากมายซึ่งได้จากแนวคิดทฤษฎีในกลุ่มนี้ เช่น ทฤษฎีความสม

ดุลของไฮเดอร์ (Heider's Balance Theory) ทฤษฎีความเหมาะสมลงรอยกันของออสกู๊ดและแทนเนนบอม (Osgood and Tannenbaum's Congruity Theory) และทฤษฎีความไม่สอดคล้องกันของเฟสทินเจอร์ (Festinger's Cognitive Dissonance Theory) ฯลฯ เป็นต้น

3. กลุ่มทฤษฎีทางบุคลิกภาพ ในฐานะที่เจตคติเป็นองค์การรวมของความคิด อารมณ์ และความรู้สึกที่มีต่อบางสิ่ง อีกทั้งยังมีลักษณะคงที่พอสมควร เจตคติจึงเป็นส่วนหนึ่งของบุคลิกภาพ ภายใต้กรอบนี้ เจตคติของบุคคลจะพัฒนาและเปลี่ยนแปลงไปตามบทบาทที่เขาเล่น การศึกษาถึงการปรับเปลี่ยนเจตคติโดยการปรับเปลี่ยนบุคลิกภาพ หรือในทางกลับกันก็ตาม ล้วนเป็นการศึกษาที่มีรากมาจากทฤษฎีทางบุคลิกภาพทั้งสิ้น

หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา (2523 : 136-137) ได้กล่าวว่า เจตคติหลายอย่างเกิดขึ้นจากการที่เราได้มีปฏิสัมพันธ์ต่อคนอื่นๆ ซึ่งอาจจะพ่อแม่ เพื่อน และสมาชิกในสังคม เจตคติบางอย่างอาจจะเกิดขึ้นหรืออาจเปลี่ยนได้ง่ายๆ โดยอาศัยประสบการณ์เพียงครั้งเดียว แต่บางครั้งก็ค่อยๆ เปลี่ยนไปทีละน้อย ในระยะเวลาหลายๆ ปีซึ่งต้องอาศัยประสบการณ์หลายๆ อย่างติดต่อกันเป็นระยะเวลานานๆ วิธีการที่ก่อให้เกิดเจตคติบางอย่างขึ้น หรือเกิดการเปลี่ยนแปลงเจตคตินั้น มีอยู่ 3 อย่าง คือ

1. การปรับภาวะตามวิธีดั้งเดิม (classical conditioning)
2. การเสริมแรง (reinforcement)
3. การยึดบุคคลเป็นแบบอย่าง (human modeling)

1. การปรับภาวะตามวิธีดั้งเดิม (classical conditioning)

เป็นที่ทราบกันดีอยู่แล้วว่า การปรับภาวะตามแบบดั้งเดิม หรือที่เรียกว่า พาฟโลเวียน นั้นสามารถจะทำให้เกิดปฏิกิริยาตอบสนองทางอารมณ์ต่อสิ่งเร้านั้นๆ จากการศึกษาของวัตสันกับเรเนอร์ พบว่า เสียงดังที่เกิดจากการเคาะโลหะ ซึ่งปกติจะทำให้เด็กเกิด "ความกลัว" นั้น เมื่อเคาะโลหะเสียงดังแล้ว ขณะเดียวกันก็นำเอาหนูสีขาวมาให้เด็กได้เห็นในขณะที่ได้ยินเสียงนั้น ทำให้เด็กแสดงปฏิกิริยาตอบสนองชนิดใหม่ขึ้นมาคือ เด็กจะแสดงกิริยาดดดออกจากหนูทันที ปฏิกิริยาที่เด็กดดออกจากหนูนี้ย่อมถือว่าเด็กได้เกิดเจตคติต่อหนูขึ้นแล้ว ในที่นี้เสียงเคาะโลหะถือว่าเป็นสิ่งกระตุ้นที่เป็นเอง (unconditioned stimulus) ส่วนหนูเป็นสิ่งกระตุ้นตามภาวะที่ปรับไว้ (conditioned stimulus) การทดลองนี้สรุปได้ว่า ถ้านำเอาสิ่งกระตุ้นที่เป็นเอง มากระตุ้นในสิ่งเดียวกันกับสิ่งกระตุ้นตามภาวะที่ปรับไว้แล้ว จะก่อให้เกิดปฏิกิริยาตอบสนองอันใหม่ คือ การดดออกจากหนูขึ้น การดดออกนี้แสดงว่าเกิดเจตคติขึ้นมาใหม่ เชื่อกันว่าความกลัวที่เกิดขึ้นในวัยเด็ก เช่น กลัวงู กลัวแมงมุม และสัตว์

อื่นๆ นั้น คงจะเกิดจากการที่ตั้งกระตุ้นตามภาวะที่ปรับไว้ และสิ่งกระตุ้นที่เป็นเองไปกระตุ้นเด็กเข้าพร้อมๆ กันโดยบังเอิญ จึงทำให้เกิดเจตคติต่อสิ่งกระตุ้นนั้นขึ้นมาใหม่ เจตคติเหล่านี้บางทีเปลี่ยนยากมากและต้องใช้เวลานานๆ จึงจะเปลี่ยนได้ การสร้างเจตคติโดยใช้การปรับภาวะแบบดั้งเดิมนี้ ได้มีผู้ทดลองอีกหลายคน เช่น Razran (หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา 2523 : 138) ได้ทดลองโดยการนำเอาคำขวัญทางการเมืองมากระตุ้น ในขณะที่เดียวกันก็ให้ผู้ถูกกระตุ้นได้อาหารกลางวันกินฟรีด้วย ผลปรากฏว่าผู้ถูกกระตุ้นเกิดเจตคติที่ดีต่อคำขวัญนั้นๆ แต่เมื่อคำขวัญชุดหนึ่งมากระตุ้น ในขณะที่ให้ผู้ถูกกระตุ้นได้กลิ่นที่ไม่พึงประสงค์ เจตคติที่มีต่อคำขวัญชุดหลังนี้จะเปลี่ยนไปในทางลบ

2. การเสริมแรง (reinforcement)

การปรับภาวะที่เรียกว่า operant conditioning ก็สามารถนำมาใช้เพื่อก่อให้เกิดเจตคติขึ้นได้ ดังปรากฏในผลการศึกษาดังต่อไปนี้

Insko (หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา 2523 : 139) ทดลองโดยให้นักเรียนบอกว่า "เห็นด้วย" หรือ "ไม่เห็นด้วย" คำกล่าวที่แสดงความคิดเห็นบางอย่าง เมื่อนักเรียนตอบ (ไม่ว่าจะเห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วยก็ตาม) จะบอกนักเรียนว่า "ดี" หลังจากนั้นหนึ่งสัปดาห์ เขาเอาแบบสอบถามซึ่งมีข้อความหรือคำกล่าวที่เคยถามมาแล้วเมื่อสัปดาห์ก่อนมาถามนักเรียนกลุ่มนั้นอีก ปรากฏว่า คำว่า "ดี" มีอิทธิพลต่อเจตคติของเด็ก ตามที่คาดไว้ (คำว่า "ดี" เป็นการเสริมแรง)

Scott (หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา 2523 : 139) ได้ศึกษาเจตคติของนักเรียนที่เป็นผู้ใต้วาที พบว่า เจตคติของผู้ใต้วาทีจะเอียงไปตามแนวคิดที่คนสนับสนุนเมื่อฝ่ายตนชนะ แต่ถ้าฝ่ายตนแพ้เจตคติจะเปลี่ยนไปในทิศทางตรงข้าม (การชนะถือเป็นการเสริมแรง)

3. การยืมบุคคลเป็นแบบอย่าง (human modeling)

การเปลี่ยนเจตคติที่มีผลมากที่สุด ได้แก่ การให้มีบุคคลเป็นแบบอย่าง วิธีนี้เป็นการเลียนแบบพฤติกรรมโดยมีคนอื่นๆ หนึ่งเป็นแบบ หรือจะเรียกว่า เป็นการเลียนแบบในการตัดสินใจเลือกพฤติกรรมปฏิบัติก็ได้ ถ้าเราจัดสถานการณ์การเรียนรู้ให้เหมาะสม ผู้เรียนจะเกิดเจตคติไปในทางเดียวกันกับเจตคติของผู้ที่ทำหน้าที่เป็นแบบอย่าง

ในการจัดสถานการณ์ทำได้ดังนี้ คือ ให้มีคนอื่นๆ หนึ่งเป็นแบบ คนๆ นี้ต้องเป็นที่ยกย่อง และยอมรับนับถือของผู้ที่เราจะเปลี่ยนเจตคติ ให้ผู้เรียนสังเกตพฤติกรรมของผู้เป็นแบบ ถ้าเราต้องการที่จะให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ ผู้ที่เป็นแบบอาจจะแสดงพฤติกรรมที่ไม่เป็นที่พึงประสงค์ก็ได้ เช่น แสดงกิริยาก้าวร้าว หรือจะแสดงกิริยาที่พึงประสงค์ก็ได้ เช่น ประพฤติในสิ่งที่แสดงว่ามีมโนธรรมด้วยก็ได้ ในบางครั้งผู้เป็นแบบอาจจะแสดงความคิดเห็นเป็นคำพูดให้ผู้เรียนรู้ว่าผู้เป็นแบบจะเลือกประพฤติปฏิบัติอย่างไร โดยไม่ต้องลงมือปฏิบัติก็ได้ แต่จะต้องให้ผู้เรียนรู้ว่าเลือกประพฤติปฏิบัติ

ด้วยเหตุผลอะไร อาจจะทำให้ผู้เรียนได้เห็นว่าการเลือกประพฤติดีจะได้รับรางวัลและจะถูกลงโทษเมื่อประพฤติไม่ดีด้วย

Bandura (หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา 2523 : 140-141) ได้ทำการศึกษาโดยให้เด็กกลุ่มหนึ่งดูผู้ใหญ่ซึ่งเป็นชายคนหนึ่ง (เป็นผู้แสดงแบบ) แสดงกิริยาอาการก้าวร้าวต่างๆ ต่อตุ๊กตาตัวหนึ่ง ซึ่งมีขนาดเท่าคนจริงๆ เสร็จแล้วให้มีคนอีกคนหนึ่งออกมาชมเชยชายคนแรกว่าเก่ง และขอดจริงๆ พร้อมทั้งให้เครื่องคืมและขนมเป็นรางวัล ส่วนเด็กกลุ่มที่สอง หลังจากชายคนแรกแสดงกิริยาก้าวร้าวต่อตุ๊กตาแล้วให้ผู้ใหญ่อีกคนหนึ่งออกมาดูค่า และทำโทษชายคนแรกที่แสดงกิริยาก้าวร้าว ส่วนเด็กกลุ่มที่สามให้ดูแต่ชายคนแรกแสดงกิริยาก้าวร้าว แต่ไม่ให้เห็นตอนที่ถูกลงโทษหรือได้รับคำชม หลังจากนั้นเด็กแต่ละคนได้รับอนุญาตให้เข้าไปในห้องๆ หนึ่งซึ่งมีตุ๊กตาอยู่หลายตัว รวมทั้งตุ๊กตาตัวโตที่ถูกชายคนแรกแสดงกิริยาก้าวร้าว เด็กแต่ละคนอยู่ในห้องนั้นตามลำพังคนละ 10 นาที ผลปรากฏว่า เด็กสองกลุ่มแรกที่ได้มีโอกาสเห็นผลที่เกิดขึ้นกับชายคนแรก (เด็กกลุ่มแรกเห็นชายคนแรกได้รับคำชมเชยและรางวัล ส่วนกลุ่มที่สองเห็นถูกทำโทษ) มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของเด็กในขณะที่อยู่ในห้องตามลำพังอย่างเห็นได้ชัด คือ เด็กกลุ่มที่เห็นว่าชายก้าวร้าวคนนั้นได้รับคำชมและรางวัลจะแสดงอาการก้าวร้าวมากขึ้น ส่วนเด็กที่เห็นว่า เมื่อก้าวร้าวแล้วจะถูกลงโทษนั้นจะแสดงกิริยาที่ลดความก้าวร้าวลงไป การใช้การเสริมกำลังแบบนี้ Bandura เรียกว่า Vicarious Reinforcement

ชม ภูมิภาค (2523 : 111-112) พูดถึงปัจจัยที่จะช่วยให้เจตคติเปลี่ยนแปลงไปได้นั้นก็มีหลายอย่างเช่นกัน อาทิเช่น

1. ความกดดันของกลุ่ม

หากกลุ่มจะสามารถให้รางวัลหรือลงโทษได้ ก็ย่อมจะมีแรงกดดันมากในการที่จะกดดันทิศทางเจตคติของเรา สิ่งช่วยที่เป็นรางวัลนั้น ได้แก่ ความเป็นผู้ที่มีคนรู้จักมาก การเลื่อนตำแหน่งงาน สัญลักษณ์ของการยอมรับนับถือ เป็นต้น ส่วนสิ่งช่วยที่เป็นการลงโทษก็เช่น การเสียเพื่อนฝูง เสียชื่อเสียง เสียตำแหน่ง เป็นต้น ยิ่งเรามีความผูกพันไปจากกลุ่มเท่าใด แรงบีบบังคับของหมู่ก็ยิ่งมีมากขึ้นเท่านั้น ยิ่งเราต้องการเป็นสมาชิกของหมู่เท่าใด แรงบีบบังคับของหมู่ก็ยิ่งมีมากขึ้นเท่านั้น หรือยิ่งหมู่กลุ่มต้องการเรามากเท่าใด กลุ่มก็ยิ่งต้องการให้เราปฏิบัติตามมาตรฐานของกลุ่มเท่านั้น กลุ่มที่มีเกียรติศักดิ์หรือศักดิ์ศรีต่ำในหมู่ อาจจะกระทำผิดไปบ้าง แต่ยังมีตำแหน่งสูงหรือศักดิ์ศรีสูงแล้วกระทำผิดมาตรฐานเพียงนิดเดียว แรงกดดันของหมู่ก็เกิดขึ้นทันทีเพื่อให้ปฏิบัติตามในแนว

นอกจากนี้ การที่แรงกดดันของกลุ่มจะมีมากก็คือ การที่ไม่มีมาตรฐานอื่นที่จะปฏิบัติ หรือมีน้อยทางที่จะเลือก หรือเราไม่มีความรู้มากมายนักในเรื่องนั้น

บุคคลมักจะเปลี่ยนความคิดเห็นหรือเจตคติ หากกลุ่มของเขาที่เขายึดอยู่นั้นเปลี่ยนแปลงไป ตัวอย่างเช่น กรรมกร แรกๆ อาจไม่สนใจการรวมกันเข้าเป็นสมาคม แต่ต่อมาหากรู้ว่าคนอื่นๆ ในกลุ่มรับความคิดเห็นนั้น เขาก็อาจเปลี่ยนความคิดเห็น ซึ่งกลุ่มมีความเป็นเอกภาพเท่าใด แรงกดดันของกลุ่มที่มีต่อบุคคลย่อมมีมากเท่านั้น และยิ่งสถานการณ์นั้นมีความคลุมเครือเท่าใด แรงกดดันของกลุ่มซึ่งมีผลเท่านั้น เรื่องอำนาจความกดดันของกลุ่มอันมีผลต่อการเปลี่ยนแปลงนั้นอาจเป็นไปได้ใน 4 กรณี คือ

- 1) เราอาจปฏิเสธบรรทัดฐานของกลุ่มและยึดมั่นในเจตคติของเรา และเราอาจจะก้าวร้าวยิ่งขึ้น หากเราเชื่อว่ากลุ่มไม่มีผลบีบบังคับเรามากนัก หรือเรามีความภักดีต่อกลุ่มอื่นมากกว่า
- 2) เราอาจจะไม่เปลี่ยนเจตคติของเราแต่เราปฏิบัติตามกลุ่ม เพราะเหตุผลภายนอกอย่างอื่น โดยถือว่าเป็นส่วนตัวแล้วเราไม่เห็นด้วย แต่ส่วนรวมทำเช่นนั้นเราก็ปฏิบัติตาม
- 3) เราอาจยอมรับบรรทัดฐานของกลุ่มเพียงผิวเผิน ภายในส่วนลึกของจิตใจเราไม่ยอมเปลี่ยน แต่พอเราออกไปอยู่กลุ่มอื่น เราจะเห็นได้ว่าเราเปลี่ยนไปเป็นอย่างอื่น
- 4) เราอาจจะนำเอาบางส่วนของบรรทัดฐานของกลุ่มมาผนวกเข้ากับความเชื่อถือของเรา ปฏิเสธบางส่วน

2. ประสบการณ์ที่น่าพึงพอใจหรือไม่น่าพึงพอใจ

เราอาจจะเปลี่ยนเจตคติไปได้เมื่อเราได้รับประสบการณ์ที่น่าพอใจหรือไม่น่าพอใจ ตัวอย่างเช่น นายแดงเข้าทำงานบริษัทแห่งหนึ่งเพราะเขาเชื่อว่าจะมีความก้าวหน้า แต่ปรากฏว่าหัวหน้าของเขาเป็นคนขี้อิจฉา เมื่อเขาเกิดเสนอความคิดเห็นดีๆ เพื่อปฏิบัติ หัวหน้าอาจจะเห็นว่าการเสนอแนะของเขาเช่นนั้นทำให้ฐานะของหัวหน้าสั่นคลอน นอกจากนั้นยังทราบอีกว่าเพื่อนร่วมงานของเขาไปฟ้องเขาต่อหัวหน้าบ่อยๆ เขาจึงอาจเปลี่ยนเจตคติเป็นอีกแบบหนึ่งคือ มองไม่เห็นความก้าวหน้ากับบริษัทนี้ เช่นนี้เป็นต้น

3. อิทธิพลของผู้มีชื่อเสียง

บุคคลผู้มีชื่อเสียงในความหมายนี้อาจจะเป็นเพื่อนซึ่งเรานับถือความคิดของเขา หรืออาจจะเป็นผู้เชี่ยวชาญในด้านพิเศษต่างๆ ตัวอย่างที่เห็นได้ชัดในเรื่องนี้ก็คือ การโฆษณา ซึ่งมักจะใช้คนมีชื่อเสียงเข้าไปยุ่งเกี่ยว เช่น คาราภาพยนตร์คนนั้นใช้สปูนันๆ อย่างนี้เป็นต้น

2.1.7 การวัดเจตคติ

เจตคติเป็นความโน้มเอียงของการตอบสนองทางด้านความรู้สึกของบุคคล ซึ่งจัดว่าเป็นพฤติกรรมภายในมีลักษณะที่เป็นนามธรรม เป็นการแสดงออกที่ค่อนข้างสลับซับซ้อนมาก ซึ่งเป็นการ

ยากที่จะวัดเจตคติโดยตรง แต่สามารถวัดทางอ้อมได้โดยวัดจากความคิดเห็นของบุคคลและใช้ความคิดเห็นเป็นเครื่องชี้หรือเป็นตัวกลางในการวัดเจตคติ

บุญธรรม กิจปริดาปริสุทธิ (2534 : 7-8) ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับการวัดเจตคติไว้ดังนี้

1. การศึกษาเจตคติเป็นการศึกษาความคิดเห็น ความรู้สึกของบุคคลที่มีลักษณะคงเส้นคงวาหรืออย่างน้อยเป็นความคิดเห็นหรือความรู้สึกที่จะไม่เปลี่ยนแปลงในช่วงเวลาหนึ่ง ดังนั้นเนื้อหาหรือสิ่งเร้าให้แสดงกิริยาท่าทีออกมาต้องมีโครงสร้างแน่นอน

2. เจตคติเป็นสิ่งที่ไม่สามารถวัดหรือสังเกตได้โดยตรง ฉะนั้นการวัดเจตคติจึงเป็นการวัดทางอ้อม จากแนวโน้มที่บุคคลจะแสดงออกหรือประพฤติปฏิบัติอย่างมีระเบียบแบบแผนคงที่ ไม่ใช่พฤติกรรมโดยตรงของมนุษย์

3. การศึกษาเจตคติของบุคคลนั้นไม่ใช่เป็นการศึกษาแต่เฉพาะทิศทางเจตคติของบุคคลเท่านั้น แต่ต้องศึกษาถึงระดับความมากน้อยหรือความเข้มของเจตคตินั้นด้วย โดยทั่วไปกำหนดให้เจตคติมิตีทิศทางเป็นเส้นตรงและต่อเนื่องกัน

สิ่งที่ต้องพิจารณาในการวัดเจตคติ มีดังนี้

1. เนื้อหา (Content) เนื้อหาหรือสิ่งเร้าเป็นสิ่งที่ต้องทำความเข้าใจเป็นอันดับแรกในการวัดทัศนคติ สิ่งเร้าที่จะใช้ไปกระตุ้นให้แสดงกิริยาท่าทีออกมานั้น จะต้องมีโครงสร้างกำหนดแน่นอนเป็นตัวแทนของเจตคติที่ต้องการวัด

2. ทิศทาง (Direction) การวัดเจตคติโดยทั่วไปกำหนดให้เจตคติมิตีทิศทางเป็นเส้นตรงและต่อเนื่องกันในลักษณะเป็นซ้าย-ขวา หรือบวก-ลบ กล่าวคือ จะมีกิริยาท่าทีเห็นด้วยอย่างแข็งและลดความเห็นด้วยลงเรื่อยๆ จนถึงมีความรู้สึกเฉยๆ และลดต่อไปเป็นไม่เห็นด้วย และเพิ่มความไม่เห็นด้วยนี้ถือว่าเป็นเส้นตรงเดียวกัน และต่อเนื่องกัน

3. ความเข้ม (Intensity) กิริยาท่าทีหรือความรู้สึกที่แสดงออกต่อสิ่งเร้านั้น ถือว่ามีปริมาณมากน้อยแตกต่างกัน ถ้าความเข้มสูงไม่ว่าจะไปในทิศทางใดก็ตาม จะมีความรู้สึกหรือกิริยาท่าทีรุนแรงมากกว่าที่มีความเข้มที่เป็นกลาง

ไพจิตร ฝักเจริญผล (สุมณฑา แสงทิพย์ 2539 : 19-20) อธิบายถึงเทคนิคในการวัดเจตคติสรุปได้ว่า เทคนิคในการวัดแบ่งออกเป็น 2 ประเภทใหญ่ๆ คือ

1. การวัดเจตคติจากคำรายงาน

เนื่องจากข้อบกพร่องของการวัดเจตคติโดยการสัมภาษณ์ สอบถามความคิดเห็นให้ผู้ตอบตอบได้อย่างเสรี คือ ขาดความชัดเจน และยากลำบากในการศึกษาวิเคราะห์ข้อมูล จึงมีการใช้แบบสอบถาม หรือมาตราส่วนประเมินค่าในการวัด ซึ่งมีมากมายหลายแบบ เช่น แบบสอบถามประเภทให้

ตอบรับหรือปฏิเสธ แบบสอบถามประเภทใช้มาตราส่วนประเมินค่า แบบสอบถามประเภทบังคับ ให้เลือกข้อความหนึ่งในสองข้อความ เป็นต้น

2. การวัดเจตคติจากการสังเกตพฤติกรรม

เนื่องจากบางครั้งเจตคติของบุคคลจะปรากฏออกมาอย่างชัดเจนในการกระทำของเขา การสังเกตสีหน้าหรืออากัปกริยาของบุคคลจะทำให้สามารถรู้ถึงเจตคติของเขาได้

Allen (สุเมธชา แสงทิพย์ 2539 : 20) ได้เสนอรูปแบบในการวัดเจตคติ พอสรุปได้ดังนี้

1. โดยการสัมภาษณ์หรือการซักถามโดยตรง

วิธีนี้เป็นวิธีที่ง่ายและตรงไปตรงมาที่สุด ที่ผู้ถามจะได้ทราบความรู้สึกหรือความคิดเห็นของผู้ตอบที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง แต่มีข้อเสียว่าผู้ถามอาจจะไม่ได้รับคำตอบที่จริงใจจากผู้ตอบ เพราะผู้ตอบอาจบิดเบือนคำตอบ เนื่องจากอาจเกิดจากความเกรงกลัวต่อการแสดงความคิดเห็น วิธีแก้ไขก็คือ ผู้สัมภาษณ์ต้องสร้างบรรยากาศให้ผู้ตอบรู้สึกเป็นอิสระและแน่ใจว่า คำตอบของเขาจะเป็นความลับ

2. โดยการสังเกตพฤติกรรม

มีผู้เสนอว่าถ้าต้องการทราบว่าใครมีความคิดหรือรู้สึกต่อสิ่งใดก็ให้สังเกตพฤติกรรมของเขาต่อสิ่งนั้น แต่วิธีนี้มีข้อจำกัดคือ ในกรณีที่ทำการวิจัยมากๆ ไม่สามารถสังเกตพฤติกรรมได้หมดทุกคน นอกจากนี้เจตคติเป็นเพียงส่วนหนึ่งเท่านั้นที่จะมีอิทธิพลต่อบุคคล ดังนั้นในการที่จะตัดสินพฤติกรรมอะไรเราจะคาดหวังพฤติกรรมของบุคคล โดยพิจารณาจากเจตคติอย่างเดียวไม่ได้ ในทำนองเดียวกันก็จะนำเอาพฤติกรรมที่เขาแสดงออกมาตัดสินว่าเขามีเจตคติอย่างไรก็ไม่ได้เช่นเดียวกัน

3. สร้างข้อความที่เป็นข้อคิดเห็นต่อสิ่งเร้า

ที่เราต้องการวัดเจตคติเป็นเครื่องเร้าให้คนที่เราต้องการให้เขาแสดงเจตคติต่อสิ่งนั้นตอบในเชิงเห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วยกับข้อความนั้นๆ การวัดเจตคติวิธีนี้จะออกมาในรูปของแบบวัดเจตคติหรือเครื่องมือวัดเจตคติ ซึ่งเหมาะจะใช้ในด้านการศึกษางานอุตสาหกรรมและงานวิจัย เพราะสะดวกรวดเร็วต่อการที่จะต้องการทราบค่ามัธยเลขคณิตของเจตคติต่อเรื่องใดเรื่องหนึ่ง บุคคลเป็นส่วนใหญ่

Thurstone ให้ความเห็นว่า เจตคติจะวัดโดยตรงไม่ได้แต่จะต้องวัดจากการแสดงออกในรูปความคิดเห็นหรือภาษาพูด ซึ่งอาจจะวัดได้ไม่แน่นอนนัก จึงมีผู้ให้คำแนะนำว่าควรจะวัดเจตคติจากพฤติกรรมที่แสดงออกจริงๆ แต่ก็มีผู้คัดค้านว่าอาจคลาดเคลื่อนได้ เพราะพฤติกรรมของคนเราอาจจะบิดเบือนจากเจตคติที่มีอยู่จริง ดังนั้น Thurstone จึงให้ความเห็นว่า "ทั้งภาษาพูดและพฤติกรรมที่แสดงออกเป็นเพียงเครื่องชี้เจตคติเท่านั้น ย่อมจะมีความคลาดเคลื่อนตามหลักของการวัดผลบ้าง เขาจึงใช้วิธีวัดเจตคติจากการตอบว่า เห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วยกับข้อความในแบบวัดเจตคติ แต่จะต้องไม่สรุปเอาว่าบุคคลนั้นจะปฏิบัติตามในข้อที่ตนเองเห็นด้วย"

Scott กล่าวว่า การศึกษาเพื่อสร้างเครื่องมือวัดเจตคติ จำเป็นต้องศึกษาถึงลักษณะของเจตคติ ดังนี้ คือ

1. ทิศทางของเจตคติ (Direction) เจตคติแสดงออกได้ 2 ทิศทาง คือ
    - 1.1 เจตคติเชิงนิมิต หรือเจตคติทางบวก (Positive) เป็นแนวโน้มเชิงของอารมณ์ไปในทางชอบ คล้อยตามหรือเห็นด้วย
    - 1.2 เจตคติเชิงนิเสธ หรือเจตคติทางลบ (Negative) เป็นความโน้มเอียงทางอารมณ์ในลักษณะไม่พึงพอใจ เกลียดต่อต้านหรือไม่เห็นด้วยกับสิ่งของ วัตถุ หรือสถานการณ์ใดๆ
  2. ระดับของเจตคติ (Magnitude) หมายถึง การที่บุคคลแสดงความรู้สึกต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งนั้น ความรู้สึกอาจมี
    - 2.1 ระดับผิวเผิน จะไม่มีความคงที่ แน่นอน เปลี่ยนแปรง่าย เป็นเรื่องของความรู้สึกทั่วๆ ไปความคิดเห็นทั่วๆ ไป
    - 2.2 ระดับที่ลุ่มลึก จะคงทนถาวรเปลี่ยนแปลงได้ยาก เป็นเรื่องของความยึดมั่น ถ้อยมั่น ค่านิยม และบุคลิกลักษณะ
  3. ความเข้มของเจตคติ (Intensity) หมายถึง ปริมาณของความรู้สึกที่มีต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใด ความเข้มหรือปริมาณของเจตคติในแต่ละทางนั้น จะปรากฏออกมาในรูปของคะแนนที่ได้จากการใช้เครื่องมือวัด ซึ่งมีความเข้มของเจตคติจะเป็นเครื่องบ่งบอกความเข้มของพฤติกรรมที่บุคคลนั้นแสดง ปฏิกริยาต่อสิ่งของและสถานการณ์ต่างๆ ด้วยความรุนแรงหรืออ่อนอ่อนมากน้อยเพียงใด
- โซคซซ์ สุวรรณโพธิ์ (2529 : 38) อธิบายว่าเจตคติประกอบด้วย 4 มิติ คือ
1. ทิศทาง (Direction) คือ สนับสนุน ไม่คัดค้าน หรือเฉย หรือคัดค้าน
  2. ความเข้มข้น (Intensity) เช่น สนับสนุนมากหรือน้อย
  3. ขอบเขต (Extention) หมายถึง เจตคติต่อสิ่งหนึ่ง ที่มีอิทธิพลขยายไปถึงสิ่งอื่นด้วยหรือไม่
  4. ระยะเวลา (Duration) เป็นความยาวนานหรือความคงทนของเจตคติมีมากน้อยเพียงใด
- องค์ประกอบของเจตคติ องค์ประกอบแต่ละด้านต่างก็มีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน เพราะองค์ประกอบด้านความรู้เป็นพื้นฐานของเจตคติที่เกี่ยวข้องกับความรู้สึกของบุคคล และความรู้สึกนี้จะมี การแสดงออกของบุคคล และความรู้สึกนี้จะมีการแสดงออกของบุคคล

สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ และคณะ (2529 : 108) ได้กล่าวถึง การวัดเจตคติว่าทำได้หลายวิธี คือ บางวิธีเน้นความเป็นมิตติเดียวกันมากกว่าวิธีอื่น บางวิธีเน้นทางด้าน การกำหนดช่วงคะแนนเท่ากัน บางวิธีเน้นความสามารถในการสร้างทฤษฎีใหม่ได้ ซึ่งแต่ละวิธีจะมีทั้งข้อดีและข้อเสีย ผู้วิจัยสามารถที่จะเลือกตัดสินใจใช้วิธีวัดแบบใดแบบหนึ่งหรือหลายแบบก็ได้ แต่ที่นิยมกันได้แก่ การวัดของลิเคิร์ต (Likert) เทอสโตน (Thurstone) และกัทแมน (Guthman) ตามลำดับ มาตรการวัดเจตคติแบบลิเคิร์ต วัดโดยใช้ข้อความเกี่ยวกับเรื่องใดเรื่องหนึ่ง สอบถามความคิดเห็นของบุคคล ที่มีต่อเรื่องนั้นแล้วให้บุคคลนั้นแสดงความรู้สึกต่อข้อความดังกล่าว การตอบสนองข้อความนั้นอาจเป็นได้ทั้งเห็นด้วย หรือพอใจ (favorable) หรือไม่เห็นด้วยกับข้อความนั้น (unfavorable) หรือแสดงความไม่แน่ใจ (uncertain) กับข้อความนั้น มีวิธีการสร้างข้อความโดยเขียนข้อความเกี่ยวกับคุณลักษณะของเรื่องที่จะสอบถามให้ครอบคลุมลักษณะที่สำคัญให้ครบถ้วนทุกแง่มุม โดยให้มีข้อความที่แสดงคุณค่าทั้งทางด้านบวกและด้านลบ กำหนดระดับ (scale) ของการตอบสนองในแต่ละข้อความที่เห็นด้วยและไม่เห็นด้วย โดยแบ่งออกเป็น 5 ระดับ คือ

1. เห็นด้วยอย่างยิ่ง (Strongly agree)
2. เห็นด้วย (Agree)
3. ไม่แน่ใจ (Uncertain)
4. ไม่เห็นด้วย (Disagree)
5. ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง (Strongly disagree)

ให้ผู้ตอบอ่านข้อความที่กำหนดขึ้นในแต่ละข้อ แล้วแสดงความรู้สึกว่าเห็นด้วย หรือไม่เห็นด้วยกับข้อความนั้น มากน้อยเพียงใดหรือในระดับใด หรืออีกนัยหนึ่งให้พิจารณาว่าแต่ละข้อความนั้นกล่าวถึงเรื่องต่างๆ ตรงกับความรู้สึกของผู้ตอบระดับใด ในระดับการให้คะแนนของเจตคติตามวิธีการของลิเคิร์ตสามารถให้ได้ 3 วิธี คือ วิธีใช้หลักของคะแนนมาตรฐาน วิธีกำหนดค่าน้ำหนัก และวิธีหาผลรวมน้ำหนักความเบี่ยงเบน ทั้งสามวิธีจะได้น้ำหนักของความเห็นของบุคคลได้สอดคล้องสัมพันธ์กัน ในเชิงปฏิบัตินิยมกำหนดค่าน้ำหนักเป็นค่าประจำระดับของแต่ละระดับความเห็น คือ กำหนด 5-4-3-2-1 หรือแบบ 4-3-2-1-0 แต่ถ้าข้อความใดกล่าวในลักษณะลบ การให้น้ำหนักความเห็นของข้อความนั้นจะให้กลับกันเป็นดังนี้คือ 1-2-3-4-5 หรือ 0-1-2-3-4

เมื่อแต่ละระดับความเห็นแต่ละข้อความ วัดเจตคติมีค่าประจำตายตัว การที่จะหาว่าบุคคลใดมีเจตคติเป็นอย่างไรก็ใช้วิธีรวมน้ำหนักหรือคะแนนจากการตอบทุกข้อความของแต่ละคน ถ้าน้ำหนักรวมจากการตอบข้อความทั้งหมด มีค่าสูงแสดงว่าระดับเจตคติของบุคคลนั้นต่อสิ่งนั้นเป็นในลักษณะ

พอใจหรือคัดค้านตามแต่ถ้าได้คะแนน หรือน้ำหนักรวมต่ำ แสดงว่าบุคคลนั้นมีเจตคติที่ไม่ดีต่อสิ่งนั้น หรือมีความรู้สึกไม่พอใจ หรือคัดค้านในสิ่งนั้น

ปรีชาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2530 : 158-159) ได้สรุปขั้นตอนในการสร้างแบบวัดเจตคติไว้ ดังนี้

1. รวบรวมข้อความ แต่ละข้อความต้องมีลักษณะที่คนมีเจตคติต่างๆ กัน ตอบต่างกัน และหลีกเลี่ยงข้อความที่มีสองความหมาย
2. ตรวจสอบข้อความนั้นว่าเหมาะสมกับการตอบเพียงใดในลักษณะของ 5 ช่วง ดังกล่าว คือ เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ไม่แน่ใจ ไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง
3. การทดลองดูว่ามีข้อความใดไม่ชัดเจนหรือคลุมเครือเพื่อการแก้ไข
4. การให้น้ำหนักคะแนนของความเห็นในแต่ละระดับตามวิธีการของลิเคิร์ต ทำให้มาตรการวัดใช้ได้สะดวกมาก เพราะใช้การกำหนดค่าแบบจงใจ เพื่อให้เป็นค่าน้ำหนักประจำของแต่ละระดับความเห็นเหมือนกันทุกข้อความ

สรุป จากรายละเอียดข้างต้นนี้นักวิชาการหลายๆท่านได้กล่าวว่า การวัดเจตคติไม่สามารถวัดโดยตรงได้ เพราะเจตคติเป็นการวัดความคิดเห็นต่อสิ่งนั้นๆ ของบุคคลที่มี จึงเป็นการวัดทางอ้อมจากแนวโน้มของพฤติกรรมที่บุคคลแสดงออก

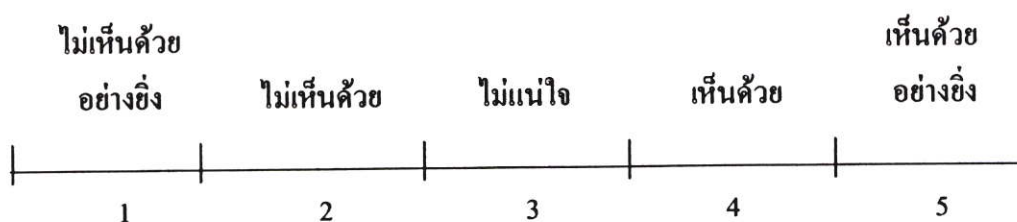
2.1.8 มาตรฐานวัดเจตคติ

มาตรฐานวัดเจตคติที่รู้จักแพร่หลายมี 4 แบบ (สุมณชา แสงทิพย์ 2539 : 22-29) คือ

1. มาตรฐานวัดเจตคติของ Likert

วิธีประเมินค่าแบบรวม (Summated Rating หรือ Likert Method) วิธีการนี้สร้างขึ้นโดย Likert เป็นวิธีที่นิยมใช้กันมากที่สุดเพราะสร้างง่าย รวดเร็ว และมีความเที่ยงสูง วิธีการของ Likert นี้อาศัยหลักแนวความคิดการวัดผล การทดสอบคือ ถือว่าเจตคติทั้งหลายมีแนวการแจกแจงอยู่ในลักษณะเป็นโค้งปกติและใช้หน่วยความเบี่ยงเบนมาตรฐานเป็นเกณฑ์วัด ต่อมา Likert พบว่า ค่าของหน่วยวัด ซึ่งใช้หน่วยความเบี่ยงเบน มาตรฐานเป็นเกณฑ์นั้น เมื่อเทียบกับคะแนนที่จัดอันดับของการตอบสนอง (1, 2, 3, 4, 5) นั้น มีค่าสหสัมพันธ์กันสูง สามารถที่จะใช้แทนกันได้

ฉะนั้นมาตรฐานวัดเจตคติของ Likert ประกอบด้วยข้อความคิดเห็นหลายๆ ข้อ และแต่ละข้อมีคุณค่าเจตคติตามสเกลตามระดับของความต่อเนื่องจากไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง (Strongly disagree) ไม่เห็นด้วย (Disagree) ไม่แน่ใจ (Uncertain) เห็นด้วย (Agree) และเห็นด้วยอย่างยิ่ง (Strongly agree)

การสร้างมาตรวัดเจตคติตามแบบของ Likert มีขั้นตอนการสร้างดังนี้คือ

ขั้นที่ 1 พิจารณาว่า เราจะวัดเจตคติของใครที่มีต่ออะไร และให้ความหมายของเจตคติ และสิ่งที่จะวัดนั้นให้แน่นอน เมื่อตีความหมายของสิ่งที่จะวัดแน่นอนแล้ว ก็สร้างข้อความ (Statement หรือ Item) ในแต่ละหัวข้อนั้น โดยให้คลุมเนื้อหาและให้พิจารณาว่าข้อความเหล่านั้นเป็นข้อความที่ถามเกี่ยวกับความรู้สึกหรือความเชื่อของผู้ตอบ จำนวนข้อความที่สร้างขึ้นควรมีประมาณ 30 ข้อขึ้นไป และควรมีคำถามทั้งประเภทนิมมาน (Favourable Statement) และประเภทนิเสธ (Unfavourable Statement) เท่าๆ กัน

ขั้นที่ 2 เมื่อสร้างข้อความได้แล้วก็กำหนดค่าระดับเจตคติว่า ควรจะมีตั้งแต่เท่าใดถึงเท่าใด เช่น กำหนดเป็น 5 ลักษณะ ดังนี้

ข้อความประเภทนิมมาน	ข้อความประเภทนิเสธ
- เห็นด้วยอย่างยิ่ง	- ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง
- เห็นด้วย	- ไม่เห็นด้วย
- ไม่แน่ใจ	- ไม่แน่ใจ
- ไม่เห็นด้วย	- เห็นด้วย
- ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	- เห็นด้วยอย่างยิ่ง

เมื่อกำหนดระดับค่าเจตคติแล้วก็กำหนดคะแนนในแต่ละระดับของค่าเจตคติเป็นเท่าใด ข้อความประเภทนิมมานจะให้คะแนนสูงสุดที่ "เห็นด้วยอย่างยิ่ง" และคะแนนต่ำสุดที่ "ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง"

ข้อความประเภทนิมมาน (Favourable Statement)

- เห็นด้วยอย่างยิ่ง	ได้	5	คะแนน
- เห็นด้วย	ได้	4	คะแนน
- ไม่แน่ใจ	ได้	3	คะแนน
- ไม่เห็นด้วย	ได้	2	คะแนน
- ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	ได้	1	คะแนน

ข้อความประเภทนิเสธ จะให้คะแนนสูงสุดที่ “ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง” และคะแนนต่ำสุดที่ “เห็นด้วยอย่างยิ่ง”

ข้อความประเภทนิเสธ (Unfavourable Statement)

- เห็นด้วยอย่างยิ่ง	ได้	1	คะแนน
- เห็นด้วย	ได้	2	คะแนน
- ไม่แน่ใจ	ได้	3	คะแนน
- ไม่เห็นด้วย	ได้	4	คะแนน
- ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	ได้	5	คะแนน

ขั้นที่ 3 นำข้อความที่สร้างขึ้น ไปใช้กับกลุ่มบุคคลที่มีลักษณะพื้นฐานคล้ายๆ กับกลุ่ม 1 ที่จะศึกษา เพื่อเป็นการปรับปรุงข้อความและคัดเลือกข้อความโดยใช้วิธีวิเคราะห์ข้อความ (Item Analysis) อาจจะใช้กลุ่มตัวอย่างทดลองทำแบบวัดนี้ประมาณ 80-100 คน เหตุผลที่ต้องทำวิเคราะห์ข้อความก็เพื่อจะเลือกเอาเฉพาะข้อความที่มีความแตกต่างกันของคะแนนในกลุ่มที่ได้คะแนนสูงสุดกับกลุ่มที่ได้คะแนนต่ำสุด เพราะถือว่าข้อความเหล่านี้สามารถจะวัดความรู้สึกที่แตกต่างกันได้

แบบวัดเจตคติของ Likert นี้ จำนวนข้อความควรจะมีประมาณ 20-25 ข้อความ สำหรับบรรจุลงในสเกล จากนั้นก็นำแบบวัดเจตคติทั้งหมดไปใช้กับกลุ่มที่จะศึกษาเพื่อหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้วิธีแบ่งครึ่ง (Split-Half) โดยทั่วไปแล้วจะได้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของความเชื่อมั่นของมาตรวัดแบบนี้สูงกว่า .85

2. มาตรวัดเจตคติของ Thurstone

มาตรวัดชนิดนี้เป็นมาตรวัดที่มีช่วงเท่าๆ กัน ซึ่งมีขั้นตอนในการสร้างดังนี้

ขั้นแรก จะต้องสร้างข้อความหรือประโยค (Statement of Items) ที่เกี่ยวกับสิ่งที่เราต้องการจะวัด เช่น สิ่งของ บุคคล สถานการณ์ ซึ่งข้อความเหล่านี้จะได้มาจากข้อมูลจากการทำโครงการทดลองหรือจากบทความ การวิจัยอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องหรือจากแหล่งอื่นๆ ซึ่งแสดงให้เห็นว่าข้อความเหล่านั้นจะแทนความรู้สึกที่มีต่อวัตถุสิ่งของ บุคคล หรือสถานการณ์ที่เราต้องการจะวัดเจตคติที่มีต่อสิ่งนั้น เมื่อได้ข้อความมากที่สุดเท่าที่จะมากได้แล้ว กลุ่มบุคคลที่ต้องการคือ กลุ่มบุคคลที่จะให้เป็นผู้พิจารณาหรือตุลาการหรือผู้ตัดสิน ในการที่จะให้ความคิดเห็นต่อข้อความที่สร้างขึ้นมา แล้วนำข้อความเหล่านี้แยกพิมพ์ไว้ในบัตร โดยแต่ละบัตรประกอบด้วย ข้อความหนึ่งข้อความ นอกจากบัตรซึ่งบรรจุข้อความต่างๆ แล้ว ผู้ตัดสินใจยังได้รับเพิ่มอีก 11 แผ่น ซึ่งมีอักษร ก ถึง ญ เพิ่มเหล่านี้เรียงลำดับจาก ก ถึง ญ เพิ่ม “ก” หมายถึง ความรู้สึกที่ไม่เห็นด้วยอย่างมากที่สุดต่อข้อความที่มีต่อสิ่งที่ต้องการจะวัด ลำดับของความรู้สึกนี้จะลดน้อยลงลงจากความรู้สึกที่ไม่เห็นด้วยมากที่สุดตามลำดับ

จนถึงความรู้สึกเฉยๆ หรือไม่แน่ใจ ซึ่งแทนโดยเพิ่มอักษร “ฉ” ความรู้สึกที่ดีต่อสิ่งที่ต้องการจะวัด จะเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ (Favourable Feeling) จนถึงเพิ่มอักษร “ฎ” ซึ่งแทนความรู้สึกเห็นด้วยมากที่สุด หรือความชอบมากที่สุด (The Most Favourable Feeling) โปรดดูแผนภูมิ เพื่อจะได้เห็นชัดเจนยิ่งขึ้น

แผนภูมิแสดงความรู้สึกที่มีต่อสิ่งหนึ่งเรียงลำดับจากน้อยที่สุดไปหามากที่สุด

ก	ข	ค	ง	จ	ฉ	ช	ซ	ฌ	ญ	ฎ
---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---

“ไม่เห็นด้วย”

“เฉย”

“เห็นด้วย”

การสร้างเพิ่ม ก ถึง ฎ เกิดจากข้อสรุปที่ว่าบุคคลมีความรู้สึกต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ในลักษณะที่แบ่ง ถึงความมากน้อย (Degree) ที่แตกต่างกันและสามารถจะนำลำดับความมากน้อยนี้มาเรียงลำดับจากน้อย ไปหามากได้ และเชื่อว่าความรู้สึกนี้มีลักษณะที่ต่อเนื่องกัน (Continuous)

ผู้ตัดสินที่ได้บัตรเหล่านี้จะต้องพิจารณา “ลำดับความมากน้อย” ของความชอบหรือไม่ชอบ ความเห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วย ความพอใจหรือไม่พอใจ (Favourableness และ Unfavourableness) ของแต่ละข้อความในบัตรที่ได้รับโดยนำไปรวมกลุ่มในเพิ่ม ก ถึง ฎ จำนวน 11 เพิ่ม ดังกล่าว จาก การศึกษาของ Thurstone และ Chave ซึ่งศึกษาเจตคติที่มีต่อวัด (Church) ใช้ผู้ตัดสินจำนวน 300 คน พิจารณา “ลำดับความมากน้อย” ของข้อความต่างๆ 130 ข้อความ โดยใช้เวลาเรียงลำดับข้อความเหล่านี้ ประมาณ 45 นาที

จากการศึกษาของหลายๆ คน พบว่า ใช้จำนวนผู้ตัดสินไม่เท่ากัน ถึงแม้จะน้อยก็สามารถทำให้ค่าของคะแนนจากสเกลเป็นที่เชื่อถือได้ Edward กล่าวว่า ถ้าจะลดจำนวนผู้ตัดสินจาก 300 คน ไปเป็น 50 คน ก็จะลดกำลังและเวลาที่จะใช้ในการคัดเลือกข้อความบรรจุลงในสเกล และขณะเดียวกันก็จะได้คะแนนของสเกลที่เชื่อถือได้

ขั้นต่อไปก็คือนำข้อมูลที่ได้จากผู้ตัดสินเรียงลำดับของข้อความต่างๆ โดยใช้เพิ่ม ก ถึง ฎ มา คำนวณหาค่าเอส (S Value) และค่าคิว (Q Value)

การคัดเลือกข้อความทำได้โดยพิจารณาค่าเอส (S Value) และค่าคิว (Q Value) โดยให้เหลือ จำนวนข้อความที่เหมาะสมประมาณ 20-22 ข้อความ

เมื่อคัดเลือกข้อความได้ครบแล้วก็บรรจุข้อความเหล่านี้ลงในสเกลแล้ว ให้กลุ่มประชากรที่เรา จะศึกษาตอบความรู้สึกของเขาที่มีต่อข้อความต่างๆ โดยให้เลือกตอบว่า

1. เห็นด้วย หรือ
2. ไม่เห็นด้วย

ค่าคะแนนของเจตคติ (Attitude Score) คำนวณโดยใช้ค่าตัวกลางเลขคณิต (Arithmetic Mean) หรือค่าคะแนนตรงกึ่งกลาง (Medium) ของค่าเอส (S Value) ของข้อความที่ผู้ตอบเฉพาะเห็นด้วย ค่าที่คำนวณออกมาได้จะเป็นเครื่องชี้ให้เห็นว่าเจตคติของเขามีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งนั้นมีความรู้สึกทำที่ต่อสิ่งนั้นอย่างไร โดยใช้ค่าสเกลจาก ก ถึง ฎ เป็นเกณฑ์

โดยทั่วไปแล้วการใช้สเกลวัดเจตคติแบบ Thurstone นี้จะนิยมสร้างแบบทดสอบเป็น 2 ชุด โดยคัดเลือกจากค่าคะแนนค่าเอส (S Value) และค่าคิว (Q Value) เช่นเดียวกับชุดแรก ซึ่งจะได้ความประมาณ 20-22 ข้อความ ในการสำรวจเจตคติของกลุ่มประชากรที่ต้องการจะสำรวจก็ใช้แบบสอบถามทั้ง 2 แบบนี้พร้อมกัน ผู้วิจัยสามารถหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบทดสอบโดยหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของคะแนนที่ได้จากทั้งสองฉบับ

การแปลความหมายของคะแนน (Interpretation of Scores) แบบสอบถาม โดยใช้หลักเกณฑ์ของเทอร์สโตน (Thurstone's Equal Appearing Interval Scale) นี้ด้วย หรือเป็นกลางเพราะเราถือว่าข้อความ (Statements) ที่เราเลือกมานั้นอยู่กระจ่ายกันในสเกลตั้งแต่ ก ถึง ฎ และสเกล ก ถึง ฎ นี้สร้างขึ้นจากสมมติฐานที่ว่าข้อความที่เลือกมาทั้งหมดแสดงถึงความผิดทางด้านจิตใจหรือความรู้สึกที่ต่อเนื่องกัน (Psychological Continue)

3. มาตรวัดเจตคติของ Guttman

การกำหนดเจตคติโดยใช้วิธีการวิเคราะห์มาตราส่วน (Scalogram Analysis) นี้แตกต่างอย่างเห็นได้ชัดกับวิธีวัดเจตคติของ Thurstone และ Likert อาจกล่าวได้ว่าการวิเคราะห์มาตราส่วน เป็นวิธีการที่อธิบายถึงขบวนการในการประเมินผลกลุ่มของข้อความกลุ่มหนึ่งๆ ว่าเป็นไปตามข้อจำกัด หรือครบถ้วนตามลักษณะที่ถูกต้องในการสร้างสเกลโดยวิธีของ Guttman หรือไม่ ซึ่งสเกลนั้นเป็นที่ทราบกันในนามของคำว่ามาตร Guttman

ตามความคิดเห็นของ Guttman เขาเชื่อว่าในสเกลสำหรับวัดเจตตินั้น ควรจะเลือกข้อความจำนวนเล็กน้อยใส่ลงไป โดยเลือกจากข้อความหลายๆ ข้อความ ซึ่งเป็นตัวแทนของเรื่องนั้นทั้งหมด Guttman แนะนำว่าการเลือกข้อความ 4-6 (อย่างมากที่สุด 10-12 ข้อความ) ก็เป็นการเพียงพอแล้ว

วิธีการวิเคราะห์สเกลนี้ Guttman สร้างขึ้น โดยใช้ชื่อว่า เทคนิคเคอร์เนลล์ (Coomell Technique) ขั้นแรกต้องสร้างข้อความต่างๆ หลากๆ ข้อความ เพื่อที่จะพิจารณาบรรจุในสเกลสำหรับวัดเจตคติ การสร้างข้อความก็ใช้หลักเกณฑ์ในการเขียนข้อความ เช่นเดียวกับหลักเกณฑ์ของ Thurstone ซึ่งกล่าวมาแล้ว การตอบคำถามให้มีข้อเลือก 2 ข้อ คือ "เห็นด้วย" และ "ไม่เห็นด้วย" การให้คะแนน 1 คะแนน สำหรับข้อความที่เห็นด้วย และ 0 คะแนน สำหรับข้อความที่ไม่เห็นด้วย เมื่อสร้างข้อความเสร็จก็ใช้ทดสอบกับกลุ่มตัวอย่าง อย่างน้อยที่สุด 100 คน แล้วนำมารวมคะแนนของแต่ละ

ละคน หลังจากนั้นเรียงลำดับคะแนนรวมของแต่ละคนจากมากไปหาน้อย ขั้นต่อไปก็จะใช้วิธีประเมินค่าสเกล อะบิลิตี้ (Ability) ของกลุ่มข้อความเหล่านี้ โดยใช้วิธีการคำนวณหาค่าสัมประสิทธิ์การถ่ายแบบ (Reproducibility) "R" ค่าของ R จะต้องไม่ต่ำกว่า .9 ถ้าค่า R น้อยกว่า .9 แสดงว่าสเกลนั้นไม่มีความเชื่อถือได้

4. มาตรการที่หาความแตกต่างของความหมาย (Semantic Difference)

เป็นการศึกษาเกี่ยวกับความคิดรวบยอดของสิ่งต่างๆ ผู้ที่คิดการวัดเจตคติแบบนี้ก็คือ Osgood และผู้ร่วมงานซึ่งเป็นการศึกษาถึงความหมายของสิ่งต่างๆ ตามความคิดเห็นของกลุ่มที่ต้องการศึกษาทั่วไป สเกลแบบนี้จะประกอบด้วย ข้อให้เลือก 7 ข้อ หรือระดับความมากน้อยจากด้านหนึ่งไปสู่อีกด้านหนึ่งรวมทั้งหมด 7 ลำดับ

การสร้างและการใช้มาตรวัดเจตคติแบบความแตกต่างของความหมาย

1. เลือกแนวความคิด (Concepts) ซึ่งจะทำหน้าที่คล้ายๆ เป็นสิ่งเร้าที่จะเร้าให้ผู้ตอบประเมินค่าของสเกลนั้น แนวความคิดนั้นควรจะเกี่ยวข้องกับสิ่งต่างๆ หลายด้านที่ประกอบกันเข้าเป็นส่วนประกอบของสิ่งที่เราต้องการศึกษา

2. การสร้างสเกลโดยเลือกคำคุณศัพท์ที่ตรงกันข้ามที่เหมาะสมและสอดคล้องกับสิ่งที่เราจะศึกษา

3. นำคำคุณศัพท์ที่ตรงกันข้ามไปบรรจุลงในสเกลแบบ 5 หรือ 7 ส่วน การเรียงลำดับคำคุณศัพท์นั้นให้ละกันเพื่อป้องกันการตอบ โดยมีอคติหรือตอบโดยไม่คิด

4. การวิเคราะห์ข้อมูล การให้คะแนนขึ้นอยู่กับจำนวนช่องที่ให้ผู้ตอบประเมินค่า ในกรณีที่มีจำนวนช่อง 7 ช่อง การให้คะแนนอาจจะให้คะแนนจาก 1-7 โดยกำหนดคะแนนมากไว้ทางคุณศัพท์ด้านบวก (Positive) และคะแนนน้อยไว้ทางคุณศัพท์ด้านลบ (Negative) อีกวิธีหนึ่งอาจจะให้โดยใช้ช่องกลางมีค่าเท่ากับศูนย์จะเป็น +1, +2, +3 และ -1, -2, -3 ตามลำดับ ซึ่งการให้คะแนนทั้ง 2 แบบนี้ไม่มีความแตกต่างกันในการคำนวณทางสถิติ ถ้าผู้ตอบทำเครื่องหมายลงในช่องใด ก็ให้คะแนนตามช่องนั้นตามตัวเลขที่กำกับไว้สำหรับแต่ละสเกล แล้วนำคะแนนของสเกลทั้งหมดมารวมกันจะเป็นคะแนนรวมของหนึ่งคนในหนึ่งแนวความคิด ซึ่งในการรวมคะแนนนี้มักจะรวมคะแนนของสเกลที่อยู่ในกลุ่มเดียวกันแล้วนำมาหาค่าเฉลี่ย (Mean) จะสามารถเปรียบเทียบความคิดเห็นในแต่ละองค์ประกอบที่มีต่อสิ่งหนึ่งได้

สรุป เจตคติเป็นภาวะของจิตใจ เป็นพฤติกรรมทางสมอง ซึ่งเป็นพฤติกรรมภายใน ไม่สามารถวัดหรือสังเกตโดยตรง จะสังเกตได้ก็ต่อเมื่อบุคคลได้แสดงออกมาเป็นพฤติกรรมภายนอกที่

มองเห็นได้ จึงได้มีผู้ที่พยายามจะถ่ายทอดเจตคติของบุคคลให้เป็นพฤติกรรมภายนอกเพื่อจะได้ศึกษาและวัดได้

2.1.9 ประโยชน์ของเจตคติ

สงวนศรี วิรัชชัย (2527 : 63-64) กล่าวถึงประโยชน์ของเจตคติที่มีต่อบุคคลที่เป็นเจ้าของเจตคติ สรุปได้ดังนี้ การสร้างเจตคติที่ดีต่องานที่จะทำ ช่วยให้ผู้คนนั้นบรรลุถึงเป้าหมายที่ต้องการได้ หรือถ้าบุคคลต้องการให้สมาชิกของกลุ่มที่ตนร่วมอยู่ยอมรับก็จะต้องพัฒนาเจตคติของตนให้สอดคล้องกับปทัสถาน (norm) ของกลุ่ม การที่บุคคลมีเจตคติต่อผู้คน เหตุการณ์ สิ่งแวดล้อมต่างๆ ในสังคม ทำให้บุคคลสามารถประเมิน และตัดสินใจเลือกทางปฏิบัติของตนเองให้เหมาะสมดีงาม เป็นประโยชน์แก่ตนเองและสังคม จึงนับว่าเป็นการพัฒนาค่านิยม (value) เป็นสื่อ หรือช่องทางในการช่วยให้บุคคลได้พัฒนาความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับผู้คนและสิ่งต่างๆ ที่อยู่รอบตัว ถ้าไม่มีเจตคติต่อสิ่งใดก็จะไม่ใส่ใจต่อสิ่งนั้น และจะไม่ได้รับความรู้ความเข้าใจต่อสิ่งนั้นซึ่งจะมีผลให้เกิดพฤติกรรมที่ไม่ถูกต้องเหมาะสมต่อสิ่งนั้นๆ เช่น บุคคลมีความไม่สบายใจในเรื่องใดเรื่องหนึ่งของตน เขาอาจพัฒนาเจตคติของตนไปในอีกทางหนึ่ง เพื่อให้เห็นเรื่องนั้นไปในทางที่ทำให้ลดความรู้สึกไม่สบายใจลงได้

ถวิล ธาราโกชน (2526 : 74-75) ได้สรุปแนวคิดเกี่ยวกับประโยชน์ของเจตคติของนักวิชาการต่างประเทศไว้ 4 ประการ คือ

1. ประโยชน์เกี่ยวกับความรู้ (Knowledge function) กล่าวคือ คนเราจะแสดงหาระดับความสามารถ ความมั่นคง เพื่อที่จะรับรู้หรือได้มาตามจุดมุ่งหมาย
2. ประโยชน์เกี่ยวกับการปรับตัว (Adjustive function) เจตคติจะทำหน้าที่เป็นแรงจูงใจให้บุคคลปรับตัวเพื่อให้บุคคลได้รับความสำเร็จและไปสู่จุดมุ่งหมายที่พึงพอใจ
3. ประโยชน์ในการแสดงออกถึงค่านิยม (Value-defensive function) เป็นการแสดงออกในเรื่องความคิดเห็นของเขาให้บุคคลอื่นเห็นว่าต้องมีความสอดคล้องกับค่านิยมของสังคม
4. ประโยชน์ในการป้องกันตัวเอง (Self-defensive function) กล่าวคือ สิ่งแวดล้อมหรือข้อเท็จจริงต่างๆ อาจทำให้เกิดความไม่สบายใจของตนเอง ดังนั้นวิธีป้องกัน คือสร้างเจตคติต่อคนอื่นในทางลบเพื่อความสบายใจของตนเอง

2.2 แนวความคิดเรื่องการท่องเที่ยว

2.2.1 นิยามและความหมายของการท่องเที่ยว

การท่องเที่ยว (Tourism) คือกิจกรรมอย่างหนึ่งของมนุษย์นอกเหนือจากการดำเนินชีวิตประจำวัน และการกระทำกิจกรรมเพื่อตอบสนองความต้องการพื้นฐานอื่นๆ (Basic Need) เป็นกิจกรรมที่มนุษย์กระทำเมื่อมีเวลาว่าง (Leisure) และจัดอยู่ในประเภทกิจกรรมการนันทนาการ (Recreation) อย่างหนึ่ง ทั้งนี้กิจกรรมส่วนใหญ่ที่เกิดขึ้นจากการท่องเที่ยวมักมีการเดินทาง (Travel) พร้อมกันไปด้วย

ความหมายของคำว่า การท่องเที่ยว ในหลักการแล้วอาจจะกำหนดได้โดยเงื่อนไข 3 ประการ (การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย 2536 : 19-20) ดังต่อไปนี้

1. เดินทางจากที่อยู่อาศัยปกติไปยังที่อื่นเป็นการชั่วคราว (Temporary)
2. เดินทางด้วยความสมัครใจ (Voluntary)
3. เดินทางด้วยวัตถุประสงค์ใดๆ ก็ตาม ที่ไม่ใช่เพื่อการประกอบอาชีพหรือหารายได้

สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย (2540) ได้ให้ความหมายไว้ว่า "การท่องเที่ยวโดยเข้าไปสัมผัสกับธรรมชาติซึ่งต้องการได้ความรู้ทางนิเวศวิทยาจากผู้มีความรู้ในเรื่องนั้นๆ อย่างแท้จริง เพื่อให้นักท่องเที่ยวที่เข้าไปมีความรู้เพิ่มขึ้น รวมถึงการสัมผัสสภาพธรรมชาติ วิถีชีวิต ความเป็นอยู่ของประชากรในท้องถิ่น และความเป็นเอกลักษณ์เฉพาะถิ่นที่ต้องรักษาไว้"

พงศ์สานต์ พิทักษ์มหาเกตุ (2538 : 37) กล่าวว่า "การท่องเที่ยวคือ การท่องเที่ยวที่มุ่งเน้นการให้ความรู้ ความเข้าใจแก่นักท่องเที่ยวในด้านระบบนิเวศของทรัพยากรการท่องเที่ยว ซึ่งประกอบด้วย ธรรมชาติ ป่าไม้ และแหล่งท่องเที่ยวต่างๆ ตลอดจนคุณค่าความเชื่อ ค่านิยม วัฒนธรรม ฯลฯ ของชุมชนนั้นๆ เมื่อนักท่องเที่ยวมีความเข้าใจดีแล้ว นักท่องเที่ยวจึงปฏิบัติให้กลายเป็นส่วนหนึ่งของธรรมชาติหรือชุมชนนั้นๆ โดยไม่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อระบบนิเวศของสิ่งแวดล้อม สังคม หรือต่อชุมชนนั้น"

ภราเดช พยัคฆวิเชียร (2539 : 4-5) ได้ให้ความหมายของการท่องเที่ยวที่ยั่งยืนและการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ไว้ดังนี้

1. การพัฒนาการท่องเที่ยวให้มีความยั่งยืนนั้น จำเป็นต้องพิจารณาทั้งมิติด้านเศรษฐศาสตร์ สังคม และสิ่งแวดล้อม ควบคู่กันกันไปตลอด ในรูปแบบของการท่องเที่ยวที่วนั้น เป็นการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ และวัฒนธรรมอย่างต่อเนื่อง ไม่ก่อให้เกิดความเสียหาย เสื่อมโทรมต่อทรัพยากร

2. การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ (Ecotourism) เป็นการเดินทางท่องเที่ยวในพื้นที่ที่เป็นธรรมชาติ วัฒนธรรมท้องถิ่น มีขอบเขตจำกัดโดยรูปแบบของการท่องเที่ยว สถานที่ ตลอดจนกลุ่มของนักท่องเที่ยว

2.2.2 ประเภทของผู้มาท่องเที่ยว

เนื่องจากการเดินทางมิได้มีเพื่อการท่องเที่ยวเท่านั้น การที่เราเดินทางจากที่หนึ่งไปยังอีกที่หนึ่งไม่ว่าจะด้วยจุดประสงค์ใดก็ตาม ถือได้ว่าเป็นการเดินทางเช่นกัน ดังนั้นการแบ่งการเดินทางเพื่อการท่องเที่ยวออกจากการเดินทางในลักษณะอื่น จึงนำหลักเกณฑ์เรื่องจุดประสงค์ของการเดินทางมาพิจารณาคือการเดินทางท่องเที่ยวจะต้องมิใช่การเดินทางเพื่อการประกอบอาชีพหารายได้ นอกจากนี้ยังได้นำเงื่อนไขเรื่องเวลาพิจารณาในการแบ่งผู้มาท่องเที่ยวเป็นกลุ่มๆ ดังนี้

2.2.2.1 ระยะเวลาการมาท่องเที่ยวของผู้มาท่องเที่ยว สามารถแบ่งเป็น 2 ประเภท

ใหญ่ๆ โดยการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (2536 : 19) คือ

(1) นักท่องเที่ยวที่พักค้างคืน (Tourists) ได้แก่ ผู้เดินทางมาเยือนชั่วคราว ซึ่งพักอยู่ในประเทศที่เข้ามาเยือนตั้งแต่ 24 ชั่วโมงขึ้นไป และเดินทางมาเยือนเพื่อพักผ่อน พักผ่อน ทักษะศึกษา ประกอบศาสนกิจ ร่วมการแข่งขันกีฬา ติดต่อธุรกิจ ร่วมการประชุม สัมมนา ฯลฯ เป็นต้น

(2) นักท่องเที่ยวที่ไม่ได้พักค้างคืน (Excursionists) ได้แก่ ผู้เดินทางมาเยือนชั่วคราวและอยู่ในประเทศที่เข้ามาเยือนน้อยกว่า 24 ชั่วโมง

พร้อมกันนี้ก็ได้อำหนดคำนิยามของ “นักท่องเที่ยวภายในประเทศที่ค้างคืน (Domestic Tourist)” คือ บุคคลทุกสัญชาติที่มีที่พักอาศัยถาวรอยู่ในราชอาณาจักรไทย และเดินทางไปยังสถานที่หนึ่งในอีกจังหวัดหนึ่งที่ไม่ใช่เป็นถิ่นที่อยู่ประจำของเขา เพื่อพักผ่อน เยี่ยมญาติมิตร ศึกษาหาความรู้ การกีฬา การศาสนา ประชุมสัมมนา ติดต่อธุรกิจหรือประกอบภารกิจใดๆ แต่ทั้งนี้ต้องมีได้รับจ้างในการประกอบภารกิจนั้นจากผู้ใด ๗ สถานที่แห่งนั้นและระยะเวลาที่พำนักอยู่ไม่เกิน 60 วัน บุคคลดังกล่าวจำแนกได้เป็น 2 ประเภท คือ “นักท่องเที่ยวภายในประเทศค้างคืน” และ “นักท่องเที่ยวภายในประเทศที่ไม่ค้างคืน” (การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย 2536 : 14)

2.2.2.2 เชื้อชาติของผู้มาท่องเที่ยว สามารถแบ่งกลุ่มของผู้มาท่องเที่ยวเป็น 2 ประเภทใหญ่ๆ คือ

(1) ผู้มาท่องเที่ยวชาวไทย

ส่วนมากเป็นไปเพื่อวัตถุประสงค์ในการพักผ่อนหย่อนใจมากกว่าอย่างอื่น มีความสนใจซื้อของที่ระลึกไม่ค่อยสูง และไม่คาดหวังในเรื่องการกำหนดทิศทาง (Orientation) ของตัวเองมากนัก เนื่องจากสามารถสอบถามเองได้โดยง่าย และไม่ค่อยคาดหวังในเรื่องของเอกลักษณ์ของแหล่งท่องเที่ยวเท่าใดนัก ซึ่งต่างจากผู้มาท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ

(2) ผู้มาท่องเที่ยวชาวต่างชาติ

มักมีความกระตือรือร้นในการท่องเที่ยวสำหรับวัตถุประสงค์ในด้านการให้ความสำคัญและความสนใจต่อศิลปวัฒนธรรมอย่างมาก เพราะเป็นที่แปลกไปจากที่พวกเขาเคยพบเห็น มีความสนใจในการซื้อของที่ระลึก ความคาดหวังในเรื่องการกำหนดทิศทางมากกว่าผู้มาท่องเที่ยวชาวไทย เพราะจะอาศัยการสอบถามเองได้ลำบากด้วยติดขัดเรื่องภาษา และยังมี ความคาดหวังในเรื่องของเอกลักษณ์ในแหล่งท่องเที่ยวสูงกว่าผู้มาท่องเที่ยวชาวไทยอีกด้วย

2.2.2.3 พฤติกรรมการมาท่องเที่ยวของผู้มาท่องเที่ยว สามารถแบ่งเป็น 2 ประเภทใหญ่ๆ คือ

(1) ผู้มาท่องเที่ยวที่มาโดยลำพัง

ได้แก่ ผู้มาท่องเที่ยวที่มีได้ใช้บริการของบริษัทท่องเที่ยว แต่มาด้วยตนเอง ผู้มาท่องเที่ยวประเภทนี้ได้รับคำแนะนำจากเอกสารการท่องเที่ยว จึงไม่คาดหวังในเรื่องความสะดวกสบายของการเดินทางและการเข้าชมแหล่งท่องเที่ยวมากนัก แต่มักให้ความคาดหวังในเรื่องของการกำหนดทิศทางค่อนข้างสูงและมีความต้องการรู้ทิศทางในแหล่งท่องเที่ยวอย่างมาก

(2) ผู้มาท่องเที่ยวที่มาเป็นกลุ่ม

ได้แก่ ผู้มาท่องเที่ยวที่ใช้บริการของบริษัทท่องเที่ยว มักต้องการการรวมกลุ่มและการได้รับการบอกเล่าเกี่ยวกับรายละเอียดของแหล่งท่องเที่ยว และมีความต้องการในเรื่องดังกล่าวค่อนข้างสูง

แรงกระตุ้น (Motivator) ที่ทำให้เกิดการเดินทางท่องเที่ยว (R.W. McIntosh 1972 : 52) มี 4 ประเภท คือ

1. แรงกระตุ้นทางกายภาพ (Physical Motivators) เป็นตัวกระตุ้นให้เกิดความปรารถนาในการเดินทางเพื่อผ่อนคลายทางด้านกายภาพ เช่น กิจกรรมทางด้านกีฬา หรือ พักผ่อนร่างกาย

2. แรงกระตุ้นทางวัฒนธรรม (Cultural Motivators) เป็นตัวกระตุ้นให้เกิดความปรารถนาในการเดินทางเพื่อเรียนรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมของคนในสถานที่นั้น เช่น ความเป็นอยู่ของชาวพื้นเมือง โบราณสถาน ประเพณี และการละเล่นต่างๆ
3. แรงกระตุ้นเฉพาะภายในบุคคล (Interpersonal Motivative) เป็นตัวกระตุ้นให้เกิดความปรารถนาในการเดินทางเพื่อเหตุผลเฉพาะบุคคล เช่น การเดินทางเพื่อเยี่ยมเยียนญาติพี่น้อง เพื่อนฝูง หรือพบเพื่อนใหม่ๆ เพื่อหาความคิดเห็นใหม่ๆ
4. แรงกระตุ้นทางสถานภาพและเกียรติยศ (Status & Prestige Motivators) เป็นตัวกระตุ้นให้เกิดความปรารถนาในการเดินทางเพื่อสถานภาพและเกียรติยศของบุคคล อยู่ในลักษณะเป็นการเดินทางเพื่อการดูงาน ประกอบธุรกิจ และเลื่อนขั้นทางอาชีพ แต่มิใช่เพื่อหารายได้

2.2.3 วัตถุประสงค์ของการท่องเที่ยว

จากแรงกระตุ้นในการเดินทางที่แตกต่างกัน ทำให้ผู้มาท่องเที่ยวตัวสันทัดใจเดินทางท่องเที่ยวด้วยวัตถุประสงค์ที่แตกต่างกันดังนี้

1. การท่องเที่ยวที่เกิดขึ้นจากความอยากรู้อยากเห็นด้านต่างๆ เป็นการท่องเที่ยวที่เกิดขึ้นเพื่อได้พบเห็นสิ่งแปลกใหม่ ได้แก่ วัฒนธรรมประเพณีที่แตกต่างออกไป ทั้งทางด้านการเมือง ด้านสมาคม และบุคคล ด้านลักษณะพิเศษของสภาพธรรมชาติ ปราณุกาณ์ทางธรรมชาติ กล่าวคือการได้รับรู้เรื่องราวที่แตกต่างไปจากที่ตนเองเคยได้รับรู้นั่นเอง
2. การท่องเที่ยวที่เกิดขึ้นจากความต้องการที่จะพักผ่อนหย่อนใจ เพื่อเป็นการผ่อนคลายความเครียดจากภาระกิจประจำวัน ได้แก่ การไปเล่นกีฬาประเภทต่างๆ การเดินทางท่องเที่ยวตามแหล่งบริเวณที่มีความสวยงามตามธรรมชาติ งานศิลปะ และการดนตรี หรือความบันเทิงอย่างอื่นๆ ซึ่งรวมถึงการท่องเที่ยวตามสวนสนุก สวนสัตว์ บาร์ ผับ และการจับจ่ายซื้อของไว้ด้วย ทั้งนี้ก็เพื่อการพักผ่อนหย่อนใจของผู้ท่องเที่ยวเอง
3. การท่องเที่ยวที่เกิดขึ้นจากความสนใจทางด้านศาสนาและไสยศาสตร์ ซึ่งได้แก่การจาริกแสวงบุญ การนมัสการศาสนสถานหรือเกจิอาจารย์ที่มีชื่อเสียงที่ผู้มาท่องเที่ยววันนับถือ รวมถึงการท่องเที่ยวตามสถานที่สำคัญทางประวัติศาสตร์หรือศาสนาและกิจกรรมทางศาสนา

4. การท่องเที่ยวที่เกิดขึ้นจากอาชีพและธุรกิจของผู้ท่องเที่ยว

ได้แก่ การเดินทางเพื่อสำรวจค้นคว้า การประชุม การสัมมนา การดูงาน การศึกษา ซึ่งเปรียบเสมือนการเดินทางทัศนศึกษา เพื่อเพิ่มพูนความรู้หรือเพื่อเป็นเกียรติและศักดิ์ศรีของผู้ท่องเที่ยวเอง

5. การท่องเที่ยวที่เกิดขึ้นจากสาเหตุอื่นๆ

เช่น การเดินทางมาเพื่อเยี่ยมญาติพี่น้องเพื่อนฝูงในต่างถิ่น มักเกิดขึ้นในช่วงวันหยุดสุดสัปดาห์ หรือวันหยุดนักขัตฤกษ์ และวันเทศกาลต่างๆ

2.2.4 ประเภทของแหล่งท่องเที่ยว

แต่แรกนั้นการท่องเที่ยวจะเกิดขึ้นตามแหล่งท่องเที่ยวที่มีอยู่โดยธรรมชาติก่อน ต่อมาก็มีการพัฒนาขึ้นเรื่อยๆ เป็นอุตสาหกรรมชนิดหนึ่งเรียกว่า อุตสาหกรรมการท่องเที่ยว (Tourist Industry) และมีแหล่งท่องเที่ยวที่เกิดขึ้นใหม่อย่างมากมาย จนสามารถแบ่งประเภทของแหล่งท่องเที่ยวตามลักษณะกำเนิด ระยะเวลาที่แหล่งท่องเที่ยวขึ้นๆ มีการท่องเที่ยวเกิดขึ้น และตามลักษณะอันโดดเด่นหรือทรัพยากรการท่องเที่ยวของแหล่งท่องเที่ยวขึ้นๆ ได้ดังนี้

1. ลักษณะการกำเนิดแหล่งท่องเที่ยว แบ่งแหล่งท่องเที่ยวเป็น 2 ประเภท คือ

1.1 แหล่งท่องเที่ยวที่มีอยู่เดิม

เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มนุษย์มิได้จัดสร้างขึ้น มักจะได้แก่ แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ทางประวัติศาสตร์ โบราณวัตถุ โบราณสถาน ศาสนา และทางศิลปวัฒนธรรม ประเพณี กิจกรรมดั้งเดิมของท้องถิ่น เป็นต้น

1.2 แหล่งท่องเที่ยวที่มนุษย์สร้างขึ้น

อาจมีจุดประสงค์เพื่อการศึกษาหรือเพื่อการพักผ่อนหย่อนใจก็ได้ เป็นแหล่งที่ดึงดูดผู้มาท่องเที่ยวได้เช่นกัน ได้แก่ ศูนย์การค้า สถานเริงรมย์ สวนสัตว์ ศูนย์ศิลปวัฒนธรรม และพิพิธภัณฑ์

2. ระยะเวลาที่แหล่งท่องเที่ยวมีการท่องเที่ยวเกิดขึ้น แบ่งแหล่งท่องเที่ยวเป็น 2 ประเภท คือ

2.1 แหล่งท่องเที่ยวถาวร

คือแหล่งท่องเที่ยวที่มีกิจกรรมการท่องเที่ยวเกิดขึ้นเสมอตลอดปี แต่อาจมีช่วงที่ผู้มาท่องเที่ยวเพิ่มขึ้นมากขึ้น เช่น ในวันหยุดพิเศษ วันนักขัตฤกษ์ ซึ่งเป็นได้ทั้งแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติและประวัติศาสตร์

2.2 แหล่งท่องเที่ยวชั่วคราว

คือแหล่งท่องเที่ยวที่มีกิจกรรมการท่องเที่ยวเกิดขึ้นเฉพาะวัน หรือเฉพาะช่วงระยะเวลาสั้นๆ มักจะเป็นวันที่มีการเฉลิมฉลองหรือวันที่มีเทศกาลต่างๆอาจเป็นทางศาสนา การแข่งขัน การประกวดหรืออื่นๆ เช่น เทศกาลหุ่นฟางนก จังหวัดชัยนาท, เทศกาลหมุย่าง จังหวัดศรีสะเกษ

3. ลักษณะอันโดดเด่นหรือทรัพยากรการท่องเที่ยวของแหล่งท่องเที่ยว แบ่งแหล่งท่องเที่ยวเป็น 4 ประเภท คือ

3.1 แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ

ได้แก่สถานที่ที่มีความสวยงามตามธรรมชาติ เช่น ภูเขา น้ำตก ถ้ำ บ่อน้ำพุร้อน เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า สวนสัตว์เปิด (Open Zoo) อุทยานแห่งชาติ วนอุทยาน สวนรุกขชาติ ทะเล หาดทราย หาดหิน ทะเลสาบ เกาะ อ่างเก็บน้ำ แหล่งน้ำจืด (ห้วย หนอง คลอง บึง) เป็นต้น

3.2 แหล่งท่องเที่ยวประเภทประวัติศาสตร์

ได้แก่ วัด โบราณสถาน อุทยานประวัติศาสตร์ ชุมชนโบราณ พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ พิพิธภัณฑ์ กำแพงเมือง อนุสาวรีย์ อนุสรณ์สถาน เป็นต้น

3.3 แหล่งท่องเที่ยวประเภทศิลปวัฒนธรรม ประเพณี และกิจกรรม

ได้แก่ งานประเพณี ความเป็นอยู่ วิถีชีวิต ศูนย์วัฒนธรรม สินค้าพื้นเมือง ไร่สวน พืชผัก ผลไม้ และเหมือง เป็นต้น

3.4 แหล่งท่องเที่ยวอื่นๆ

เช่น สถานเรingers ศูนย์การค้า และตลาดนัด เป็นต้น

2.2.5 ระบบการท่องเที่ยว (Tourism System) (สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย 2537)

การพิจารณาการท่องเที่ยวในเชิงระบบ จะทำให้สามารถเข้าใจถึงสภาพและการเปลี่ยนแปลงของการท่องเที่ยวได้อย่างชัดเจน ทั้งนี้หมายถึงการพิจารณาระบบย่อยและองค์ประกอบ หน้าที่ของแต่ละองค์ประกอบและความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบเหล่านั้น ซึ่งแหล่งท่องเที่ยวแต่ละแห่งนั้นมีลักษณะแตกต่างกันออกไป โดยต้องพิจารณารวมไปถึงสิ่งแวดล้อมของระบบท่องเที่ยวด้วย ซึ่งอาจเป็นระบบนิเวศวิทยา หรือระบบการบริหารและปกครอง เป็นต้น จำแนกได้ 3 ระบบย่อย คือ

(1) ทรัพยากรท่องเที่ยว (Tourism Resources)

อันประกอบด้วยแหล่งท่องเที่ยวตลอดจนทรัพยากรที่เกี่ยวข้องกับแหล่งท่องเที่ยวต่างๆ ส่วนใหญ่จะหมายถึงสภาพกายภาพของทรัพยากรนั้นๆ ซึ่งอาจเป็นทรัพยากรทางธรรมชาติ สิ่งที่มีมนุษย์สร้างขึ้น ตลอดจนวัฒนธรรมของท้องถิ่น

(2) บริการการท่องเที่ยว (Tourism Services)

ได้แก่ การบริการเพื่อการท่องเที่ยวต่างๆ ที่มีอยู่ในพื้นที่หรือที่มีผลเกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวของพื้นที่

(3) ตลาดการท่องเที่ยว (Tourism Market)

เป็นส่วนของอุปสงค์ (Demand) ในการท่องเที่ยว ที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว การตลาดอาจพิจารณาได้ทั้งตัวนักท่องเที่ยวเอง และกิจกรรม รูปแบบ หรือกระบวนการท่องเที่ยวที่เกิดขึ้นในพื้นที่

2.2.6 ปัจจัยที่เอื้ออำนวยต่อการท่องเที่ยว (ชุตินธิ์ ชูชาติ : 2538)

1. สิ่งดึงดูดใจ (Attractions)

ได้แก่ ความน่าสนใจของแหล่งท่องเที่ยวประเภทต่างๆ ที่กล่าวข้างต้น

2. สิ่งอำนวยความสะดวก (Facilities)

ได้แก่ สิ่งต่างๆ ที่ทำให้การเดินทางท่องเที่ยวเป็นไปด้วยความสะดวก มีอยู่ด้วยกัน 4 ข้อคือ

2.1 ที่พัก ซึ่งต้องเช่าอาศัยอยู่ชั่วคราวในแหล่งท่องเที่ยว เช่น โรงแรม รีสอร์ท

2.2 ร้านอาหารและเครื่องดื่ม

2.3 สถานบริการ เช่น ร้านขายของใช้ ร้านขายของที่ระลึก ร้านซักรีด

2.4 ปัจจัยพื้นฐานทางการท่องเที่ยว เช่น โทรศัพท์ และระบบการสื่อสารต่างๆ

3. การเข้าถึง (Accessibility) แหล่งท่องเที่ยว

ได้แก่ การคมนาคมขนส่ง (Transportation) ประเภทต่างๆ

4. การต้อนรับ (Hospitality)

ได้แก่ อารมณ์ไมตรีอันดีของผู้คนท้องถิ่นในสถานที่ท่องเที่ยว เจ้าของธุรกิจ และพนักงาน

ปัจจัยต่างๆ ข้างต้น เป็นส่วนสำคัญที่ทำให้ผู้มาท่องเที่ยวตัดสินใจเลือกไปท่องเที่ยวยังสถานที่ท่องเที่ยวที่มีความพร้อมในเรื่องปัจจัยเหล่านี้ และยังเป็นส่วนสำคัญที่ทำให้เกิดความประทับใจ ต้องการที่จะกลับมาเที่ยวอีกในโอกาสต่อไป โดยเฉพาะในข้อที่ 4 การต้อนรับของเจ้าบ้าน เจ้าถิ่นในแหล่งท่องเที่ยว นับว่ามีส่วนสำคัญมากในการเสริมสร้างเจตคติที่ดีต่อการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวเหล่านั้นๆ ของผู้มาท่องเที่ยว

2.2.7 ปัญหาและอุปสรรคในการท่องเที่ยว (สุนิสา โปธิ์เคี้ย : 2535)

จากการรวบรวมความคิดเห็นของผู้มาท่องเที่ยว และผู้นำทางท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวต่างๆ พบว่าการท่องเที่ยวตามแหล่งท่องเที่ยวต่างๆ ในปัจจุบัน ผู้มาท่องเที่ยวมักประสบปัญหาดังนี้

1. ขาดการบอกทิศทางในแหล่งท่องเที่ยว และส่วนบริการต่างๆ ในแหล่งท่องเที่ยว ซึ่งควรมีการบอกทิศทางที่ชัดเจนขึ้น อาจเป็นในรูปแบบของป้ายบอกทางด้วยอักษร ด้วยแผนที่ รูปภาพ หรือการออกแบบสถานที่ให้สามารถสื่อการเข้าถึงจุดต่างๆ ได้โดยง่าย

2. ขาดความสะดวกสบายในบริเวณแหล่งท่องเที่ยว

เนื่องจากในกิจกรรมการท่องเที่ยวนั้น ผู้มาท่องเที่ยวต้องการสิ่งบริการอื่นๆ ประกอบในการท่องเที่ยวด้วย เช่น บริการด้านห้องน้ำ ห้องส้วม ศาลา หรือบริเวณที่พักผ่อนหย่อนใจกลุ่มท่องเที่ยวของคนเป็นต้น ซึ่งบริการเหล่านี้มักมีจำนวนไม่เพียงพอ หรือไม่ก็คุณภาพไม่ดีพอ

3. การที่แหล่งท่องเที่ยวนั้นขาดเอกลักษณ์

เนื่องจากถูกทำลายเพราะการเข้าชมของผู้มาท่องเที่ยวหรือการที่ผู้ประกอบการในแหล่งท่องเที่ยวต่างๆ ประพฤติดังใจชอบในการแสวงหาผลประโยชน์ของตนเอง จนทำให้เกิดผลเสียต่อแหล่งท่องเที่ยวและสภาพธรรมชาติบริเวณโดยรอบ เช่น การปลูกสร้างอาคารสูงบดบังวัด โบราณสถานที่สวยงาม มีคุณค่าทางประวัติศาสตร์ ทำให้เสียทัศนียภาพหรือการทิ้งขยะเกลื่อนกลาด การขูดขีดผนัง กำแพง หรือต้นไม้ของผู้มาท่องเที่ยว และการปล่อยน้ำเสียจากกิจการของคนลงในแม่น้ำลำคลองของบรรดาผู้ประกอบการ ทำให้แหล่งท่องเที่ยวและบริเวณโดยรอบเสื่อมสภาพ สูญเสียเอกลักษณ์ที่เที่ยงตรง เป็นต้น

4. ความไม่สะดวกในการเข้าถึงจุดต่างๆ ในแหล่งท่องเที่ยว

ส่วนใหญ่เป็นเพราะถนนนั้นมีความคับแคบเกินไป เกรงจะเกิดอันตรายระหว่างคนเดินเท้ากับผู้ที่ใช้รถยนต์พาหนะขึ้นได้

5. แหล่งท่องเที่ยวมีความแออัด หรือขาดการระบายอากาศที่ดี

เนื่องจากมีผู้มาท่องเที่ยวเข้าชมสถานที่ท่องเที่ยวต่างๆ มากจนเกินกว่าที่ความสามารถของสถานที่นั้นๆ จะรองรับได้

6. ขาดความต่อเนื่องของเส้นทางในแหล่งท่องเที่ยว

ทำให้การเข้าชมสถานที่ที่น่าสนใจสำหรับผู้มาท่องเที่ยวไม่อาจจะกระทำได้ เนื่องจากไม่มีทางเดินที่ต่อเนื่องกัน หรือบาทวิถีคับแคบเกินไป

7. อากาศร้อน มีฝุ่นมาก และเสียงดังหนวกหูจากขบวนพาหนะ

ทำให้บรรยากาศในแหล่งท่องเที่ยวไม่สงบ ไม่ร่มรื่น ไม่น่าเข้าดูเข้าชม

ปัญหาและอุปสรรคต่างๆ ข้างต้น เป็นส่วนสำคัญที่ทำให้ผู้มาท่องเที่ยวเกิดเจตคติที่ไม่ดีต่อแหล่งท่องเที่ยว นั้น อาจไม่ต้องการกลับมาเที่ยวอีกในโอกาสต่อไป โดยเฉพาะในข้อที่ 3 การขาดเอกลักษณ์ของแหล่งท่องเที่ยว นับว่ามีส่วนสำคัญมาก

มูลเหตุที่ทำให้เกิดการท่องเที่ยวขึ้น มีองค์ประกอบสำคัญ 2 ส่วน(สุนิสา โพร้เต็ย : 2534)คือ

1. อุปสงค์ในการท่องเที่ยว (Tourism Demand)

หมายถึง ความต้องการของนักท่องเที่ยวที่จะเดินทางไปใช้บริการซื้อสินค้ายังสถานที่ท่องเที่ยว หรือจุดหมายปลายทางของนักท่องเที่ยว โดยที่นักท่องเที่ยวนั้นจะต้องมีความต้องการ มีความสามารถ และมีความเต็มใจที่จะจ่ายค่าราคาสินค้าและบริการที่กำหนดไว้ในเวลานั้นๆ ด้วย

2. อุปทานในการท่องเที่ยว(Tourism Supply)

หรือการเสนอขายสินค้าและบริการการท่องเที่ยว หมายถึง สินค้าและบริการทุกชนิดที่เจ้าของแหล่งท่องเที่ยวจะต้องจัดให้เป็นให้มี เพื่อตอบสนองอุปสงค์ของนักท่องเที่ยว ไม่ว่าจะเป็นอุปทานที่ปรากฏในลักษณะที่เป็นรูปธรรม นามธรรม หรือสิ่งที่มีอยู่ เป็นอยู่ตามธรรมชาติ รวมทั้งสิ่งที่มีมนุษย์คิดค้นขึ้น อุปทานจะเป็นสิ่งดึงดูดให้นักท่องเที่ยวตัดสินใจเดินทางไปยังแหล่งท่องเที่ยวต่างๆ

2.2.8 ผลกระทบของการท่องเที่ยว

ผลประโยชน์ทางด้านเศรษฐกิจ นับว่าเป็นผลกระทบที่เห็นได้ชัดที่สุดของการท่องเที่ยว เนื่องจากการท่องเที่ยวได้รับการยอมรับว่าเป็นอุตสาหกรรมที่สามารถเพิ่มพูนรายได้ให้แก่ประเทศชาติ เป็นอย่างดี ดังที่ปรากฏความสำคัญในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติตลอดมา เช่นแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 5 (พ.ศ. 2525-2529) (สุนิสา โพร้เต็ย : 2534) ได้กำหนดให้การท่องเที่ยวเป็นฐานทางเศรษฐกิจในส่วนภูมิภาคที่กระตุ้นให้เกิดการลงทุนในทางอุตสาหกรรม และพาณิชย์กรรมที่ต่อเนื่องกัน เป็นแหล่งสร้างงานกระจายรายได้และความเจริญไปสู่ภูมิภาค จนถึงปัจจุบันในช่วงของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 (พ.ศ. 2540-2544) ได้กำหนดให้อุตสาหกรรมการท่องเที่ยว เป็นเครื่องมือในการตอบสนองวัตถุประสงค์ในการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศให้เจริญเติบโตอย่างมีเสถียรภาพ มั่นคง และสมดุล เสริมสร้างโอกาสการพัฒนาศักยภาพของคน ในการมีส่วนร่วมในกระบวนการพัฒนาและได้รับผลจากการพัฒนาที่เป็นธรรม

นอกจากผลโดยตรงทางด้านเศรษฐกิจที่ทำรายได้เข้าประเทศ และกระจายรายได้สู่คนท้องถิ่นแล้ว ผลกระทบทางสังคม วัฒนธรรม และการเมืองจากการท่องเที่ยวอาจเกิดได้ 2 ด้าน (ชยาภรณ์ ชื่นรุ่งโรจน์ 2539 : 37-41) ดังนี้

1. ผลกระทบด้านบวก

1.1 การท่องเที่ยวทำให้มาตรฐานการครองชีพของคนในท้องถิ่นดีขึ้น

ทั้งนี้สืบเนื่องมาจากผลกระทบเชิงเศรษฐกิจที่ก่อให้เกิดการกระจายรายได้ และการกระจายโอกาสจ้างงานไปสู่คนในท้องถิ่นมากขึ้น ทั้งทางตรงเช่น การจ้างงานบุคลากรในโรงแรม การขนส่งบริการนำเที่ยว หรือทางอ้อม เช่น คนส่งหนังสือพิมพ์โรงแรม คนงานทอผ้า เกษตรกรผู้ผลิตอาหาร เป็นต้น บุคคลเหล่านี้เมื่อมีอาชีพ มีรายได้ ก็ย่อมจะมีอำนาจในการจับจ่ายใช้สอย ซื้อสินค้าและบริการที่จำเป็นเพื่อการดำเนินชีวิตที่ดีขึ้น ทำให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นได้

1.2 การท่องเที่ยวทำให้เกิดความสะดวกราบรื่นจากกิจการสาธารณูปโภคสาธารณูปการ

ทั้งนี้ เนื่องจากการพัฒนาระบบสาธารณูปโภคสาธารณูปการในแหล่งท่องเที่ยว คนในท้องถิ่นจึงย่อมจะได้รับประโยชน์จากกิจการน้ำประปา ไฟฟ้า โทรศัพท์ และอื่นๆ ตามไปด้วย โดยมีข้อที่น่าสังเกตว่าในประเทศที่พัฒนาแล้ว กิจการสาธารณูปโภคสาธารณูปการส่วนใหญ่จะพัฒนาขึ้นมาเพื่อคนในท้องถิ่นนั้นเป็นหลักสำคัญ ส่วนนักท่องเที่ยวจะได้รับประโยชน์จากกิจการในลักษณะผลพลอยได้ แต่สำหรับประเทศที่ยากจน กำลังอยู่ในระหว่างการพัฒนา อาจมีลักษณะตรงกันข้ามที่ห้องที่หลายแห่งชาวบ้านไม่มีอำนาจทางเศรษฐกิจที่จะลงทุนในกิจการสาธารณูปโภคสาธารณูปการ แต่หากมีนักท่องเที่ยวไปเยือนจำนวนมาก ก็จะมีแรงกระตุ้นให้รัฐบาลหรือนักธุรกิจลงทุน โดยมีวัตถุประสงค์หลักเพื่ออำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยวเป็นประการสำคัญ ส่วนคนท้องถิ่นมีโอกาสได้ใช้บริการลักษณะของผลพลอยได้

1.3 การท่องเที่ยวทำให้เกิดสันติภาพแห่งมวลมนุษย

ทั้งนี้ เนื่องจากการเดินทางท่องเที่ยวทำให้ผู้คนมีโอกาสสังสรรค์ กระทำกิจกรรมร่วมกัน ย่อมจะทำให้ผู้คนที่มาจากสังคมที่แตกต่างกันได้แลกเปลี่ยนความรู้ความคิด ได้เห็น และมีโอกาสได้ใช้ชีวิตความเป็นอยู่ ขนบ ธรรมเนียม ประเพณี ร่วมกันและกัน ต่างฝ่ายต่างจะมีโอกาสถ่ายทอดและรับรู้ประสบการณ์ซึ่งกันและกัน และนำกลับไปเผยแพร่ยังภูมิภาคของตน จนทำให้คำกล่าวที่ว่า "การท่องเที่ยวทำให้โลกปราศจากพรมแดนทางการเมือง" เป็นจริง นักท่องเที่ยวที่ได้ไปพบเห็นสภาพแท้จริงก็จะทำให้เกิดความเข้าใจในสถานที่นั้นได้อย่างถูกต้อง ดังที่สหประชาชาติได้เคยประกาศให้ปี พ.ศ. 2510 เป็นปีการท่องเที่ยวสากลและกำหนดคำขวัญว่า "การท่องเที่ยวเป็นหนทางไปสู่สันติภาพ" (Tourism is a Passport to peace)

1.4 การท่องเที่ยวจะชี้ให้เห็นความสำคัญของทรัพยากรนันทนาการ

ทั้งนี้ เนื่องจากการเดินทางท่องเที่ยว ทำหน้าที่เป็นตัวกระตุ้นให้คนในพื้นที่เกิดความต้องการที่จะค้นคว้า อนุรักษ์ พัฒนาทรัพยากรธรรมชาติและวัฒนธรรม ในสถานที่อยู่และสังคมชุมชน

ชนของตนเองไว้ให้อยู่ในสภาพที่เหมาะสม คงความเป็นแหล่งท่องเที่ยวสืบต่อไป เพื่อรักษารายได้ที่ได้รับจากการท่องเที่ยวในทางที่สัมพันธ์กันนั่นเอง นับว่าเป็นการรักษาความเป็นเอกลักษณ์ของชาติเอาไว้ได้ทางหนึ่งด้วย

1.5 การท่องเที่ยวก่อให้เกิดประโยชน์ด้านการศึกษา

ทั้งนี้ เนื่องจากการเดินทางท่องเที่ยวทำให้ผู้คนที่เดินทางท่องเที่ยวเป็นนักท่องเที่ยวที่มีโลกทัศน์ที่กว้างไกล ในทางกว้างความรู้และประสบการณ์ที่ได้พบเห็นด้วยตนเองนั้นจะมีประโยชน์สามารถนำมาปรับใช้กับวิถีชีวิตในสังคมได้ ส่วนในทางแคบนั้นการเดินทางท่องเที่ยวอาจเป็นการจุดชนวนที่กระตุ้นให้เกิดความสนใจที่จะศึกษาให้ลึกซึ้ง เฉพาะเรื่อง เฉพาะแห่งได้ โดยมีแหล่งท่องเที่ยวต่างๆ เปรียบเสมือนห้องปฏิบัติการตามธรรมชาติ และเมื่อมีการพบปะประชุมแลกเปลี่ยนความรู้ทางวิชาการระหว่างนักวิชาการต่างชาติต่างภาษาแล้ว บางครั้งก็เป็นโอกาสที่จะสร้างชื่อเสียง และภาพจน์ทางวิชาการได้ และเรื่องที่ค้นคว้าก็อาจจะมีประโยชน์ต่อส่วนรวมได้

1.6 การท่องเที่ยวจะช่วยลดปัญหาการอพยพของประชาชนเข้าเมืองหลวง

ทั้งนี้ เนื่องจากการท่องเที่ยวก่อให้เกิดอาชีพใหม่และการจ้างงานเพิ่มขึ้นในท้องถิ่น ประชาชนจึงไม่ต้องอพยพหนีความยากจนเข้ามาทำงานในเมืองหลวง สามารถประกอบอาชีพรายย่อยหรือทำอุตสาหกรรมท้องถิ่นอยู่ในครอบครัวไม่ต้องออกจากหมู่บ้านไปหางานที่อื่น

1.7 การท่องเที่ยวทำให้เกิดมีการใช้ทรัพยากรที่ไร้ค่าให้เกิดประโยชน์

ทั้งนี้ เนื่องจากอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวจะช่วยกระตุ้นให้มีการคิดค้นเอาทรัพยากรส่วนเกินหรือไร้ค่ามาประดิษฐ์คิดค้นเป็นของใช้ ของที่ระลึก ในรูปของสินค้าพื้นเมือง จำหน่ายแก่นักท่องเที่ยว ซึ่งนอกจากจะเป็นการหารายได้เพื่อจุนเจือครอบครัวแล้วยังเป็นการนำเอาทรัพยากรที่เคยถูกทิ้งขว้างให้ไร้ค่ามาทำให้เกิดประโยชน์เพิ่มคุณค่า เช่น เปลือกไม้ ชิ้นส่วนจากเกวียนเก่า และจะยังเป็นช่องทางในการพัฒนาคุณภาพของการผลิตสินค้าพื้นเมืองให้ดีขึ้น เช่น การออกแบบให้ทันสมัย ออกแบบหีบห่อให้กะทัดรัด

1.8 การท่องเที่ยวทำให้เกิดทัศนคติที่ดี

ทั้งนี้ เนื่องจากความประทับใจในการเดินทางท่องเที่ยว จะทำให้บุคคลเกิดทัศนคติที่ดีต่อสถานที่นั้น และนึกถึงอยู่ตลอดเวลา กลับมาเที่ยวอีกเมื่อมีโอกาส และเมื่อพบช่องทางที่จะให้ความช่วยเหลือความประทับใจที่เคยมีมาในอดีต ก็อาจเป็นแรงกระตุ้นให้ตัดสินใจในด้านที่เป็นคุณต่อสถานที่นั้นๆ ได้

1.9 การท่องเที่ยวช่วยลดช่องว่างระหว่างประเทศร่ำรวยกับประเทศยากจน

ทั้งนี้ เนื่องจากการท่องเที่ยวทำให้คนมั่งมีในเมือง มีโอกาสเดินทางมาสู่ชนบท ทำให้เกิดความรู้สึกเข้าใจและเห็นอกเห็นใจซึ่งกันและกัน ปัญหาความตึงเครียดระหว่างประเทศจึงหมดไป

1.10 การท่องเที่ยวช่วยในการป้องกันการบ่อนทำลายชาติ

ทั้งนี้ เนื่องจากการท่องเที่ยวทำให้สถานที่เปลี่ยว กลายเป็นสถานที่พลุกพล่าน ขาดต่อการก่อการร้าย หลบซ่อนทำกิจการผิดกฎหมาย หรือเผยแพร่ลัทธิบ่อนทำลายชาติ และการที่ผู้คนมีความเป็นอยู่ที่ดีก็ยากที่ผู้ไม่หวังดีจะยุยงให้เกิดความแตกแยกขึ้นในชาติได้

2. ผลกระทบด้านลบ

2.1 การท่องเที่ยวทำให้เกิดการมีค่านิยมผิดๆ

ทั้งนี้ อาจเกิดขึ้นเนื่องจากการเลียนแบบนักท่องเที่ยว หรือเกิดความเข้าใจผิด เช่น ไม่อยากทำงาน อยากไปเที่ยวแบบนักท่องเที่ยว โดยไม่เข้าใจว่านักท่องเที่ยวนั้นได้ทำงานเก็บเงินเพื่อมาเที่ยว นิยมบริโภคสินค้าจากต่างประเทศ หรือค่านิยมอื่นๆ ค่านิยมมุ่งเน้นการค้าและวัตถุ เช่น เมื่อถูกขอล่าขู่ว่าจะเรียกเงิน หรือการหันหลังให้อาชีพเกษตรกรรมและหันไปประกอบอาชีพรับจ้างแทน เป็นต้น

2.2 การท่องเที่ยวทำให้ความสัมพันธ์ในครอบครัวล่มสลาย

ทั้งนี้ อาจเกิดขึ้นจากการทำงานในอุตสาหกรรมท่องเที่ยว เป็นการทำงานที่หาเวลาแน่นอนตายตัวไม่ได้ ไม่มีวันหยุดที่แน่นอน บางครั้งต้องไปทำงานต่างประเทศหรือต่างจังหวัด หรือบางครั้งต้องทำงานในเวลากลางคืน เช่น งานโรงแรม งานพนักงานสายการบิน ทำให้ไม่มีเวลาอยู่กับครอบครัวเท่าที่ควร

2.3 การท่องเที่ยวทำให้เกิดปัญหาศีลธรรม

ทั้งนี้ เนื่องจากเมื่อมีนักท่องเที่ยวเข้าไปแออัดมากขึ้นเท่าไร ก็มีแนวโน้มจะส่งผลกระทบต่อศีลธรรมต่ำลงเท่านั้น กิจกรรมด้านลบที่มักเกิดขึ้นเสมอคือ การเอารัดเอาเปรียบนักท่องเที่ยว ปัญหาโสเภณี การพนัน สารเสพติด อาชญากรรม

2.4 การท่องเที่ยวทำให้เกิดปัญหาค่าครองชีพสูงขึ้น

ทั้งนี้ เนื่องจากสินค้าและบริการมักจะขึ้นราคาเมื่อมีนักท่องเที่ยวไปมาก ผลก็คือคนในท้องถิ่นต้องบริโภคและอุปโภคสินค้าที่มีราคาแพงไปด้วย โดยเฉพาะกลุ่มคนที่มีรายได้น้อย เช่น เกษตรกร หรือกรรมกรรับจ้าง ทำให้คนกลุ่มนี้มีรายได้น้อยลง เกิดภาวะหนี้สิน และมีคุณภาพชีวิตที่ต่ำลง

2.5 การท่องเที่ยวทำให้เกิดความไม่เป็นธรรมในสังคม

ทั้งนี้ เนื่องจากในพื้นที่ที่เป็นแหล่งท่องเที่ยว มักได้รับการพิจารณาพัฒนาด้านสิ่งสาธารณูปโภคสาธารณูปการก่อน ทำให้คนในพื้นที่อื่นไม่ได้รับบริการ หรือได้รับบริการช้าไปอีก นอกจากนี้เมื่อสร้างขึ้นมาแล้วคนฐานะไม่ดีก็ไม่สามารถใช้บริการได้ เพราะไม่มีศักยภาพทางเศรษฐกิจพอ ทำให้เกิดความรู้สึกว่าถูกเอาเปรียบ และมีความรู้สึกเป็นปรีภัยกับนักท่องเที่ยว

2.6 การท่องเที่ยวทำให้เกิดความขัดแย้งทางวัฒนธรรม

ทั้งนี้ เนื่องจากนักท่องเที่ยวและผู้คนเจ้าของท้องถิ่นแหล่งท่องเที่ยว มักมีวัฒนธรรมที่แตกต่างกันอยู่แล้ว วัฒนธรรมบางอย่างของนักท่องเที่ยว ซึ่งอาจไม่แปลกในสายตาของพวกเขาแต่อาจก่อให้เกิดความขัดแย้งอย่างรุนแรงต่อผู้คนเจ้าของแหล่งท่องเที่ยว จนถึงเกิดการประท้วงและแสดงออกอย่างไม่ต้อนรับ เช่น ปีนป่ายโบราณสถาน หรือแต่งกายและแสดงกิริยาไม่สุภาพในสถานที่สำคัญทางศาสนา เป็นต้น

2.7 การท่องเที่ยวทำให้เกิดการลดคุณค่าของวัฒนธรรมและศิลปหัตถกรรม

ทั้งนี้ เนื่องจากแหล่งท่องเที่ยวบางแห่งได้มีการนำเอาวัฒนธรรมด้านพิธีกรรม มาเป็นสินค้าขายแก่นักท่องเที่ยว จนบางครั้งทำให้สิ่งเหล่านั้นลดคุณค่าและความศักดิ์สิทธิ์ลง จนกลับกลายเป็นความรื่นเริงทั้งหมดไป ส่วนด้านงานศิลปหัตถกรรมนั้น เนื่องจากเมื่อมีความต้องการในปริมาณมาก การเร่งผลิตให้ทันขายจึงส่งผลให้คุณภาพด้านความประณีตลดน้อยลงไป ทำให้เกิดลักษณะ “วัฒนธรรมจอมปลอม” (Phony-folk-culture) หลอกลวง และเป็นผลเสียในระยะยาวด้านการสืบทอดศิลปวิทยาการได้ด้วย

ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม (สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย, 2540 : 7-8 ถึง 7-15)

1. การบุกรุกพื้นที่อนุรักษ์/พื้นที่สาธารณะ

จากจำนวนนักท่องเที่ยวที่นิยมท่องเที่ยวธรรมชาติเพิ่มมากขึ้น ทำให้ที่พักแรมประเภทรีสอร์ตและบังกลาโตเพิ่มมากขึ้นไปด้วย และที่พักรีสอร์ตและบังกลาโตบางแห่งได้มีการบุกรุกพื้นที่เขตสงวนและเขตอนุรักษ์รวมไปถึงพื้นที่สาธารณะต่างๆ ร้านอาหารมีการบุกรุกทำลายหรือนำพื้นที่มาใช้ประโยชน์ หรือเปลี่ยนแปลงสภาพพื้นที่ไปจากพื้นที่ควรสงวนไปเป็นพื้นที่สาธารณะเพื่อใช้ประโยชน์ในการท่องเที่ยว

2. การขาดแคลนน้ำเพื่อการอุปโภคและบริโภค

จากการขยายตัวของการท่องเที่ยวในบางพื้นที่ก่อให้เกิดการขาดแคลนน้ำดื่ม น้ำใช้อย่างมาก โดยเฉพาะแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลประเภทเกาะต่างๆ เช่น ภูเก็ต โดยเฉลี่ยนักท่องเที่ยวจะมีการใช้น้ำ

ทุกกิจกรรมถึง 500 ลิตรต่อคนต่อวัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในพื้นที่ที่มีอัตราการขาดแคลนน้ำสูง เช่น กระบี่ จะประสบปัญหาการขาดแคลนน้ำมากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะหมู่เกาะพีพี ในช่วงฤดูกาลท่องเที่ยวจะต้องมีการบรรทุกน้ำจากในตัวอำเภอไปใช้บนเกาะด้วย ภาวะการขาดแคลนน้ำทำให้มีการใช้น้ำบาดาลเกินอัตราทดแทนเป็นสาเหตุสำคัญที่ก่อให้เกิดการแทรกดันของน้ำทะเลเข้าสู่แผ่นดิน (Salt Intrusion) ปรากฏการณ์เช่นนี้อาจส่งผลกระทบต่อพืชพรรณและสิ่งมีชีวิตอื่นๆตามแนวชายฝั่งได้

3. น้ำทิ้ง

น้ำทิ้งจากการท่องเที่ยวส่วนใหญ่มาจากสถานที่พักแรม รองลงมาเป็นร้านอาหารและสถานบริการที่เกี่ยวข้องอื่นๆ สถานที่พักแรมขนาด 80 ห้องขึ้นไป จะมีระบบบำบัดที่ได้มาตรฐานก็เฉพาะที่ก่อสร้างหลังประกาศ พ.ร.บ.ส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติเท่านั้น ตามแหล่งท่องเที่ยวชายทะเลเกือบทั้งหมดล้วนมีระบบบำบัดน้ำทิ้งที่ไม่ได้มาตรฐาน บางแห่งปล่อยน้ำทิ้งลงสู่แหล่งน้ำใกล้เคียงโดยตรง บางแห่งมีการต่อท่อน้ำทิ้งจากห้องสุขาสู่ท่อน้ำสาธารณะโดยตรง เป็นเหตุให้น้ำทะเลมีค่าสูงเกินมาตรฐานเพื่อการว่ายน้ำได้ เช่น ที่เกาะสมุยบริเวณหาดเจียง บริเวณหน้าคอน น้ำทิ้งจากสถานประกอบการหลายแห่งเกิดร่วมกับน้ำทิ้งจากชุมชน เช่น บริเวณทะเลสาบลำปำ อำเภอเมือง จังหวัดพัทลุง ก่อให้เกิดสภาพน้ำขุ่นข้น ภาวะการคืนเงินอันเนื่องมาจากตะกอน และมีผลต่อสิ่งมีชีวิตบริเวณนั้นด้วย

4. ขยะมูลฝอย

จากการสำรวจของคณะสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล พบว่า แหล่งท่องเที่ยวแทบทุกแห่งจะมีปัญหาเรื่องขยะมูลฝอยมากน้อยแตกต่างกันไป เช่น ชุมชนอ่าวคันไทร เกาะพีพี มีเตาเผาขยะขนาด 3.5 ตันต่อวัน แต่ขยะมูลฝอยบนเกาะพีพีทั้งหมดมี 8 ตันต่อวัน ขยะส่วนเกินจะถูกลำเลียงลงเรือไปทิ้งที่ท่ากำจัดขยะบนฝั่ง สภาพโดยทั่วไปของเกาะยังมีมูลฝอยตกค้างกระจายอยู่ทั่วไป ในจังหวัดชุมพร การเก็บขยะยังไม่ทั่วถึง ทำให้มีขยะตกค้างตามจุดต่างๆ เช่น บริเวณหาดทรายรี หาดอรุโฆทัย ส่วนใหญ่จะมีปัญหาการฟุ้งกระจายของขยะและการทิ้งขยะ พฤติกรรมการบริโภคของนักท่องเที่ยวชาวไทย ก่อให้เกิดปัญหาขยะมากกว่าพฤติกรรมการบริโภคของนักท่องเที่ยวต่างชาติ วิธีการและระยะเวลาในการจัดเก็บที่ไม่เหมาะสม มีส่วนเกี่ยวข้องกับปริมาณขยะสะสมตามแหล่งท่องเที่ยวต่างๆ ก่อให้เกิดทัศนียภาพที่ไม่น่าดูและความสกปรกรกรุงรัง ส่วนการท่องเที่ยวเดินป่าก่อให้เกิดปัญหาความสกปรกจากขยะและสิ่งปฏิกูล จากการกางเต็นท์ กิจกรรมการล่องแพจะมีการตัดไม้เป็นจำนวนมาก นักท่องเที่ยวมักทิ้งขยะเศษกระดาษลงในน้ำ

5. มลภาวะทางเสียง

มลภาวะทางเสียงซึ่งมีผลกระทบต่อการทำงานของนักท่องเที่ยวตามชายหาด มาจากขยวขานพาหนะต่างๆ จากเครื่องกำเนิดไฟฟ้า เครื่องดนตรีจากสถานบริการเริงรมย์บางแห่ง และจากเรือโดยสารทั้งขนาดใหญ่และขนาดเล็ก จากกีฬาทางน้ำ เช่น เรือยนต์ สก๊อตเตอร์น้ำ

6. ความหลากหลายทางชีวภาพ ป่าไม้ และสัตว์ป่า

กิจกรรมต่างๆ จากนักท่องเที่ยวรวมไปถึงสิ่งก่อสร้างต่างๆ การรบกวนและการเปลี่ยนแปลงการใช้ประโยชน์ที่ดินล้วนส่งผลต่อพืชและสัตว์ที่อาศัยอยู่ในบริเวณนั้น เช่น พื้นที่วางไข่ พื้นที่เพาะฟักตัวอ่อน พื้นที่หาอาหาร พื้นที่อยู่อาศัย ผลกระทบจากการเยี่ยมชมของนักท่องเที่ยวในพื้นที่อนุรักษ์หากมีปริมาณมากเกินไปจะส่งผลกระทบต่อระบบนิเวศของสัตว์ป่าในบริเวณนั้นๆ ส่วนการท่องเที่ยวเดินป่าจะส่งผลกระทบต่อความอุดมสมบูรณ์ และการพังทลายของดิน ความเสียหายของดินเนื่องจากการเดินป่าจะเกิดขึ้นในเส้นทางเดินป่าที่ถูกใช้เป็นประจำ มีจำนวนนักท่องเที่ยวมากและใช้ช้างเป็นพาหนะ

7. แนวปะการัง

สาเหตุที่สำคัญของการที่ปะการังถูกทำลายและมีการเปลี่ยนแปลงในปัจจุบัน ส่วนใหญ่จะเกิดจากกิจกรรมการท่องเที่ยวของผู้ประกอบการและนักท่องเที่ยวที่ขาดจิตสำนึกต่อการอนุรักษ์ เช่น การทิ้งสมอเรือในบริเวณแนวปะการัง การทิ้งขยะมูลฝอยลงทะเล และการปล่อยน้ำเสียก็มีส่วนทำให้คุณภาพน้ำเปลี่ยนแปลงไป ไม่เหมาะแก่การเจริญของปะการัง

นอกจากเมื่อผู้คนเข้าไปท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวต่างๆ ทำให้มีการพัฒนาพื้นที่บริเวณนั้นเพื่ออำนวยความสะดวกแก่การท่องเที่ยวมากขึ้นจนส่งผลกระทบต่อสังคม วัฒนธรรมและการเมืองดังที่ได้กล่าวมาแล้ว ผลจากการพัฒนานั้นยังทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางสภาพแวดล้อมของแหล่งท่องเที่ยว (สุนิสสา โพธิ์เด็ย 2534 : 29-30) ดังนี้

1. มลภาวะทางสถาปัตยกรรม (Architectural Pollution)

เกิดจากความพยายามในการจัดสร้างแหล่งท่องเที่ยวต่างๆ ให้มีแหล่งบริการต่างๆ เช่น โรงแรมที่ใหญ่โต มีความโดดเด่นแตกต่างกัน บดบังโบราณสถานและสภาพธรรมชาติ เกิดความไม่สอดคล้องทางสถาปัตยกรรมที่เรียกว่า ทัศนอุจาด (Visual Pollution)

2. การพัฒนาและขยายตัวเป็นเส้น (Ribbon Development And Sprawl)

เกิดจากความพยายามในการจัดสร้างแหล่งท่องเที่ยว ให้ได้รับผลประโยชน์จากการท่องเที่ยวในแหล่งนั้นๆ ได้มากที่สุด เช่นอยู่ริมทะเลก็จัดสร้างสถานที่ตากอากาศชายทะเลตลอดแนว ซึ่งการพัฒนาดังกล่าวเป็นการพัฒนาที่ด้อยคุณภาพ และไม่เกิดประโยชน์ต่อการพัฒนาพื้นที่ในอนาคต

3. สาธารณูปโภคสาธารณูปการไม่พอเพียง (Overloading of Infrastructure)

แหล่งท่องเที่ยวบางแห่งไม่สามารถบริการสาธารณูปโภคและสาธารณูปการแก่นักท่องเที่ยวและคนท้องถิ่นได้อย่างเพียงพอ เนื่องจากมีผู้คนแห่มาท่องเที่ยวอย่างมากมาเกินขีดรองรับของสถานที่ จึงทำให้เกิดปัญหาภาวะสิ่งแวดล้อมและสุขภาพอนามัยของผู้อยู่อาศัย

4. การแบ่งแยกผู้อยู่อาศัยท้องถิ่น (Segregation of Local Residents)

เป็นการแบ่งแยกผู้อยู่อาศัยแต่ดั้งเดิมซึ่งอยู่ในท้องถิ่นกับนักท่องเที่ยว เพราะการเข้ามาใช้บริการในสถานบริการ หรือสาธารณูปโภคสาธารณูปการในแหล่งท่องเที่ยว ที่มักจะต้องใช้ค่าใช้จ่ายสูงกว่าปกติ ไม่เหมาะกับคนในท้องถิ่น พวกเขาจึงเลือกที่จะใช้บริการในที่สะดวกและประหยัดกว่า อีกทั้งสภาพทางกายภาพของเขตท่องเที่ยวที่เกี่ยวกับกลุ่มผู้อยู่อาศัยอยู่ในท้องถิ่น จะมีความแตกต่างกันอย่างชัดเจน จุดแบ่งแยกนี้มักจะเป็นโรงแรมขนาดใหญ่ ซึ่งเป็นการแบ่งแยกทางเศรษฐกิจอันจะนำมาซึ่งการแบ่งแยกทางกายภาพด้วย

5. การจราจรติดขัด (Traffic Congestion)

มักเกิดขึ้นจากนักท่องเที่ยวจำนวนมากเดินทางมาท่องเที่ยวด้วยเส้นทางเดียวกัน

2.3 การท่องเที่ยวแบบที่พักรีสต์วิถีวัฒนธรรมชนบท

2.3.1 แนวคิดพื้นฐาน (The Basic Concept)

ประเทศไทยเป็นประเทศที่มีความอุดมสมบูรณ์ด้วยทรัพยากรทางการท่องเที่ยวที่หลากหลาย ทั้งธรรมชาติ วัฒนธรรม กิจกรรมและประเพณี จึงทำให้ได้รับความสนใจและเป็นแรงจูงใจให้นักท่องเที่ยวชาวไทยเดินทางท่องเที่ยวภายในประเทศ และนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศเดินทางมาท่องเที่ยวยังประเทศไทยเป็นจำนวนมากในแต่ละปี

วิถีการดำเนินชีวิตและวัฒนธรรมของคนไทยแต่ละภาคของประเทศมีความหลากหลายและเป็นเอกลักษณ์ของตนเองจนทำให้นักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและต่างประเทศประสงค์ที่จะเข้าไปสัมผัสสิ่งเหล่านั้น จึงทำให้เกิดการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวชุมชน

ที่พักรีสต์วิถีวัฒนธรรมชนบทในประเทศไทยได้มีการพัฒนาจากแนวความคิดการจัดการที่พักแบบ B&B's, Home Stay หรือ Farm Stay ในต่างประเทศ จึงเป็นกิจกรรมหนึ่งที่จะอำนวยความสะดวกและเป็นทางเลือกให้กับนักท่องเที่ยวที่มีความสนใจการท่องเที่ยวเพื่อศึกษาวิถีชีวิตและวัฒนธรรมของผู้คนแต่ละภาคของประเทศ ทั้งนี้กิจกรรมดังกล่าวจะต้องอยู่ภายใต้ศักยภาพและการยอมรับของชุมชนเป็นสำคัญ

2.3.2 ข้อเสนอพื้นฐาน : วิถีชีวิตไทย วัฒนธรรมไทย

(The Basic Offer : Thai Lifestyle & Cultural)

ข้อเสนอพื้นฐานที่มีต่อนักท่องเที่ยว คือ ที่พักสัมผัสวัฒนธรรมชนบท รวมถึงการให้บริการด้านอื่นๆ อาทิ อาหาร การนำเที่ยว กิจกรรมทางวัฒนธรรม การศึกษาวิถีชีวิตชุมชน เป็นต้น ที่พักสัมผัสวัฒนธรรมชนบท จะเป็นบ้านที่มีความพร้อมสำหรับการแบ่งพื้นที่ของบ้านพักอาศัยให้บริการกับนักท่องเที่ยวเสมือนสมาชิกหรือญาติของเจ้าของบ้านพัก และศักยภาพด้านการท่องเที่ยวของชุมชนจะต้องมีความพร้อมภายใต้การบริหารจัดการของชุมชน

การมีวิถีชีวิตที่เรียบง่ายแบบสังคมชนบทจึงเป็นจุดขายที่สำคัญที่จะเป็นแรงจูงใจให้นักท่องเที่ยวเกิดความสนใจ การดำเนินกิจกรรมที่สัมผัสวัฒนธรรมชนบทจึงเป็นสิ่งอำนวยความสะดวกให้กับนักท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวชุมชนและเป็นทางเลือกในตลาดท่องเที่ยวจึงไม่ใช่คู่แข่งในเชิงพาณิชย์ในพื้นที่ที่มีโรงแรมหรือรีสอร์ท ทั้งนี้การดำเนินกิจกรรมดังกล่าวจึงไม่เป็นการประกอบการที่พักในเชิงธุรกิจ แต่จะต้องอยู่ภายใต้ศักยภาพและความพร้อมของชุมชนเป็นหลัก

2.3.2.1 บริการที่มีเสนอให้ (Services Offered)

1. วิธีการดำเนินชีวิตที่เรียบง่ายแบบสังคมชนบท
2. วัฒนธรรมท้องถิ่นที่มีเอกลักษณ์เฉพาะ
3. ความปลอดภัย
4. ความสะอาด
5. ห้องพักร่วมอาหาร
6. กิจกรรมทางการท่องเที่ยว

2.3.3 การจัดการ (Management)

การจัดการกิจกรรมที่สัมผัสวัฒนธรรมชนบทควรที่จะมีการรวมกลุ่มจัดตั้งในรูปของกลุ่ม/ชมรม/สหกรณ์ ซึ่งสมาชิกและคนในชุมชนจะต้องมีความเข้าใจและมีส่วนร่วมในด้านการจัดการ

2.3.4 บ้านพัก (Accommodation)

2.3.4.1 แบบที่พักสำหรับนักท่องเที่ยว (Provision of Accommodation for Tourists)

ที่พักสัมผัสวัฒนธรรมชนบท (Home Stay) จะต้องมีสิ่งต่างๆ ดังนี้คือ

1. ความเต็มใจของสมาชิกในครอบครัวต่อการรับผู้มาเยือน
2. บ้านพักมีโครงสร้างที่ดี
3. ชุมชนมีสภาพแวดล้อมที่ดี
4. ไม่ไกลจากเมืองหรือพื้นที่ที่มีเทศกาลหรือสถานที่ท่องเที่ยว
5. ควรมีสิ่งต่างๆ เป็นพื้นฐาน อาทิ
  - ที่นอนหรือเตียงนอน
  - หมอน
  - น้ำประปาหรือถ้าไม่มีก็ควรมีแหล่งน้ำอื่นๆ
  - ห้องน้ำที่สะอาด
6. มีความปลอดภัย

2.3.4.2 ความสะอาดของบ้าน

1. บ้านพักควรมีช่องระบายอากาศ แสงสว่างสามารถส่องเข้ามาถึง มีหลังคาที่สามารถกันน้ำได้ดี ปราศจากความชื้น ไม่มีกลิ่นอับ ภายในห้องพักต้องได้รับการทำความสะอาดเป็นประจำ
2. ต้องมีการเปลี่ยนผ้าปูที่นอนและอุปกรณ์ส่วนตัวสำหรับผู้มาเยือนทุกครั้งที่มีผู้มาเยือนใหม่เข้ามาพัก
3. ต้องหมั่นกำจัดแมลงที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพอยู่เสมอ
4. เนื่องจากห้องน้ำจะเป็นห้องที่ผู้มาเยือนจะมาร่วมใช้ด้วย ดังนั้นต้องจัดเตรียมอุปกรณ์ทำความสะอาดส่วนตัวสำหรับผู้มาเยือน กรณีที่แขกมิได้มีการเตรียมมาและจะต้องมีการทำความสะอาดเป็นประจำ
5. ต้องหมั่นดูแลสภาพแวดล้อมของบ้านพักอยู่เสมอ

2.3.4.3 ขั้นตอนการดูแลที่พัก

ความสะอาดเป็นสิ่งสำคัญมากสำหรับนักท่องเที่ยว ควรมีการทำทำความสะอาดที่พักและบริเวณโดยรอบบ้านพักอยู่เสมอ อาทิ เปลี่ยนผ้าปูที่นอน และอุปกรณ์สำหรับการนอนส่วนตัวทุกครั้งเมื่อนักท่องเที่ยวเข้าพัก เป็นต้น

2.3.4.4 ห้องน้ำ (The Bathroom)

ห้องน้ำจะเป็นที่ๆ ใช้ร่วมกันทั้งครอบครัวและนักท่องเที่ยว สิ่งสำคัญก็คือ ความสะอาด จะต้องมีการทำความสะอาดอยู่เป็นประจำและสม่ำเสมอ

2.3.4.5 ความปลอดภัย

ความปลอดภัยถือว่าเป็นสิ่งสำคัญอีกประการหนึ่งที่นักท่องเที่ยวใช้เป็นองค์ประกอบในการตัดสินใจเดินทางเข้าร่วมกิจกรรมที่พิกเชิงวัฒนธรรมลักษณะสัมผัสชนบท ดังนั้นชมรม/กลุ่มมวลชนควรจะมีการจัดการรักษาความปลอดภัย สำหรับเหตุการณ์ที่ไม่พึงประสงค์เกิดขึ้น เช่น การจذبชมรมให้กับสมาชิกของชุมชนในการให้การป้องกันอุบัติเหตุต่างๆ หรือการแก้ไขหากเกิดอุบัติเหตุ การขอความร่วมมือจากเจ้าหน้าที่ตำรวจที่รับผิดชอบในพื้นที่ การจัดตั้งเวรยามของชุมชน เป็นต้น ทั้งนี้เจ้าของบ้านจึงจะต้องมีหน้าที่ในการรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของสมาชิกด้วย แม้ว่าหน้าที่นี้เป็นเรื่องยาก

ทรัพย์สินของนักท่องเที่ยว

- ต้องมีการดูแลและซ่อมแซมสิ่งของต่างๆ อยู่ตลอดเวลา อาทิ ประตู หน้าต่าง
- ถ้าเห็นนักท่องเที่ยวไม่เก็บทรัพย์สินไว้ในที่ที่ปลอดภัย ต้องเข้าไปเตือน
- ถ้านักท่องเที่ยวลืมทรัพย์สินไว้ในบ้านพักหรือที่อื่นๆ ภายหลังการเดินทางกลับ เจ้าของบ้านควรเก็บไว้ในที่ที่ปลอดภัยและพยายามติดต่อเจ้าของเพื่อมารับคืน

ความปลอดภัยของที่พัก

- สมาชิกในบ้านต้องสร้างความคุ้นเคยกับสมาชิกคนอื่นเหมือนญาติสนิท และมีความรู้เรื่องสถานที่ในบ้านและชุมชนเป็นอย่างดี
- สมาชิกในบ้านต้องหมั่นตรวจตรา ดูแลความเป็นระเบียบเรียบร้อยภายในบ้านว่ามีความปลอดภัยหรือไม่
- ภูเขาที่สำคัญต้องได้รับการเก็บรักษาและดูแลเป็นอย่างดี
- ทรัพย์สิน เงินสดต่างๆ ต้องเก็บไว้ในที่ที่ปลอดภัย
- สมาชิกทุกคนต้องคำนึงถึงเรื่องความปลอดภัยของความปลอดภัยตลอดเวลา

2.3.4.6 การกำหนดระเบียบและข้อปฏิบัติสำหรับนักท่องเที่ยว

วัฒนธรรม จารีต ประเพณี และความเชื่อของแต่ละชุมชนอาจแตกต่างกัน การกำหนดระเบียบและข้อปฏิบัติสำหรับนักท่องเที่ยว อาทิ การแต่งกาย การนอน การกำหนดเวลาการเข้าออกบ้านพัก จึงเป็นสิ่งสำคัญเพื่อมิก่อให้เกิดปัญหาที่ขัดต่อวัฒนธรรม จารีต ประเพณีและความเชื่อของชุมชน นักท่องเที่ยวจะต้องยอมรับและปฏิบัติตาม ทั้งนี้ควรมีการชี้แจงในขั้นตอนการจองหรือลงทะเบียนการเข้าพัก กรณีที่นักท่องเที่ยวไม่สามารถปฏิบัติตามได้ ก็สามารถที่จะปฏิเสธการเข้าพักได้เช่นเดียวกัน

2.3.5 การต้อนรับ (Reception)

คนไทยเป็นผู้ที่มีจิตใจโอบอ้อมอารี เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ดังสำนวนสุภาษิตไทยที่ว่า "เป็นธรรมเนียมไทยแท้แต่โบราณ ไครมาถึงเรือนชานต้องต้อนรับ" การต้อนรับนักท่องเที่ยวดูจิตตคติมิตรจะทำให้ให้นักท่องเที่ยวอยู่ในลักษณะจุดศูนย์กลางของชุมชน เพื่อดำเนินการต้อนรับ ลงทะเบียนการเข้าพัก หรือการให้ข้อมูลทั่วไปหรือข้อมูลด้านการท่องเที่ยว การต้อนรับอาจให้การต้อนรับนักท่องเที่ยวด้วยวัฒนธรรมประจำถิ่น เช่น ภาคอีสาน/เหนือ ต้อนรับด้วยการบายศรีสู่ขวัญ หรืออาจจะเป็นช่อดอกไม้พวงมาลัยเล็กๆ ที่สามารถหาได้จากท้องถิ่นมอบให้กับนักท่องเที่ยว ก็จะเป็นการสร้างประทับใจได้เมื่อเริ่มเข้าสู่ชุมชน

2.3.6 การจองที่พัก (Reservation)

การจองที่พักสามารถทำได้หลายวิธี อาทิ การจองทางไปรษณีย์ การจองทางโทรศัพท์ การจองผ่านเครือข่าย Internet หรือติดต่อผ่านทางกรท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.) สำนักงานในประเทศที่รับผิดชอบพื้นที่นั้นๆ เป็นต้น การจองที่พักควรได้รับการตอบสนองทันที เพื่อเป็นการยืนยันการเข้าพักของนักท่องเที่ยว และถ้ามีเวลาผู้ประสานงานควรส่งรายละเอียดให้กับนักท่องเที่ยวเพื่อศึกษาก่อนการเข้าพัก

ขั้นตอนการจองห้องพัก มีดังนี้

1. จัดบ้านพักตามลำดับ
2. ตอบรับการจอง อาจจะมีการใช้ระบบการเรียกเก็บค่าบริการบางส่วน เพื่อเป็นการป้องกันการไม่เข้าพักของนักท่องเที่ยวตามกำหนดเวลา ดังนั้นควรชี้แจงระยะเวลาการยกเลิกเข้าพักให้กับนักท่องเที่ยวได้รับทราบด้วย
3. เก็บรักษาข้อมูลการจองสำหรับการลงทะเบียนเข้าพักต่อไป

2.3.7 การลงทะเบียน (Registration)

ในธุรกิจโรงแรมที่พัก ผู้เข้าพักต้องลงทะเบียนเพื่อเป็นหลักฐานและอ้างอิงในอนาคต ส่วนในลักษณะที่พักเชิงวัฒนธรรมลักษณะสัมผัสชนบทการลงทะเบียนอาจจะต้องเป็นรูปแบบเหมือนธุรกิจโรงแรม แต่ควรเป็นรูปแบบการเก็บข้อมูลแบบง่าย ๆ

ความสำคัญของการลงทะเบียน

- ทำให้เจ้าของบ้านทราบข้อมูลเกี่ยวกับนักท่องเที่ยว
- ช่วยในการจัดเตรียมบ้านพัก
- ทำให้ทราบวันออกจากที่พักของนักท่องเที่ยวแต่ละคน ข้อมูลนี้มีความจำเป็นเพราะจะทำให้กลุ่ม/ชมรม สามารถวางแผนการเข้าพักของแขกในลำดับต่อไปได้

ขั้นตอนการต้อนรับและลงทะเบียน

1. ต้อนรับด้วยรอยยิ้มคุชญาติมิตร แจกรายละเอียดค่าธรรมเนียมการเข้าพักและบริการต่าง ๆ ให้นักท่องเที่ยวทราบ
2. ให้นักท่องเที่ยวกรอกรายละเอียดและลงชื่อในใบลงทะเบียนการเข้าพัก
3. แจกรายละเอียดที่เป็นประโยชน์เกี่ยวกับข้อมูลของชุมชนและสภาพทั่วไป
4. นำนักท่องเที่ยวไปยังบ้านพัก

2.3.8 การบริการอาหาร

เนื่องจากนักท่องเที่ยวต้องพักกับเจ้าของบ้าน อาหารมื้อใดมื้อหนึ่งจึงมีความจำเป็นสำหรับนักท่องเที่ยว การนำเสนอรายการอาหารท้องถิ่นจึงเป็นเสน่ห์และจะทำให้นักท่องเที่ยวเกิดความประทับใจมากกว่าการนำเสนอรายการอาหารเช่นเดียวกับโรงแรมหรือรีสอร์ท ดังนั้นการวางแผนจัดเตรียมอาหารจึงมีความจำเป็นเพื่อป้องกันข้อผิดพลาดระหว่างปริมาณอาหารและจำนวนนักท่องเที่ยว

การวางแผนจัดเตรียมอาหารจึงจำเป็นต้องพิจารณาจากปัจจัยหลาย ๆ ประการ

- ข้อมูลของนักท่องเที่ยว เช่น เชื้อชาติ ศาสนา
- งบประมาณในการจัดทำอาหาร
- ปัจจัยด้านฤดูกาล
- อาหารประจำท้องถิ่น
- จำนวนนักท่องเที่ยว

2.3.9 ผลกระทบจากการจัดกิจกรรมที่พักรีสแอนด์โฮมสเตย์ชุมชนชนบท

ผลกระทบในเชิงบวก

- ก่อให้เกิดการกระจายรายได้เข้าสู่ท้องถิ่น
- เป็นการเผยแพร่วัฒนธรรมของชุมชน
- นักท่องเที่ยวมีโอกาสเรียนรู้และศึกษาวิถีการดำเนินชีวิต วัฒนธรรมของชุมชน อันจะก่อให้เกิดการอนุรักษ์ หวงแหน และภูมิใจในวัฒนธรรม

ผลกระทบในเชิงลบ

- วัฒนธรรมชุมชนมีโอกาสเปลี่ยนแปลงได้ง่ายหากชุมชนไม่เข้มแข็ง
- ชุมชนจะมุ่งหวังรายได้จากการท่องเที่ยวที่พักรีสแอนด์โฮมสเตย์ชุมชนชนบท อันจะก่อให้เกิดการประกอบการด้านที่พักในเชิงธุรกิจ
- เกิดการพัฒนาสภาพแวดล้อมชุมชนเกินขอบเขตวิถีชีวิต ความเป็นอยู่และวัฒนธรรมดั้งเดิม เพื่อเป็นการอำนวยความสะดวกให้กับนักท่องเที่ยว
- ที่พักสัมพักรีสแอนด์โฮมสเตย์ชุมชนชนบท หรือ Home Stay ยังไม่มีกฎหมายหรือมาตรการรองรับ

2.4 ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.4.1 ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเจตคติ

ชลิกร บุญประเสริฐ (2543 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล เจตคติต่อวิชาชีพการพยาบาล ความเข้มแข็งในการมองโลก สภาพแวดล้อมของสถาบัน และการปรับตัวของนักศึกษาพยาบาล วิทยาลัยพยาบาลสังกัดกระทรวงกลาโหมและสำนักงานตำรวจแห่งชาติ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาพยาบาล จำนวน 290 คน ซึ่งได้จากการสุ่มแบบง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถาม ข้อมูลส่วนบุคคล แบบสอบถามเจตคติต่อวิชาชีพการพยาบาล แบบประเมินความเข้มแข็งในการมองโลก แบบสอบถามสภาพแวดล้อมของสถาบัน และแบบประเมินการปรับตัวของนักศึกษาพยาบาล ได้ตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือจากผู้ทรงคุณวุฒิในการหาความตรงและความเที่ยง วิเคราะห์ข้อมูล โดยการหาค่าเฉลี่ย ร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความเบ้ ความโด่ง การวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สันและวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบเพิ่มตัวแปรเป็นขั้นตอน ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้ 1. คะแนนการปรับตัวของนักศึกษาพยาบาลทั้งโดยรวมและด้านร่างกาย ด้านอัตมโนทัศน์ ด้านบทบาท หน้าที่ ด้านความสัมพันธ์ที่พราะหว่างบุคคลอยู่ในระดับปานกลาง 2. ปัจจัย

ส่วนบุคคล ด้านจำนวนปีที่ศึกษา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน รายรับของนักศึกษาพยาบาล และเจตคติต่อวิชาชีพการพยาบาล ความเข้มแข็งในการมองโลก สภาพแวดล้อมของสถาบันมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการปรับตัวของนักศึกษาพยาบาล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 3. ตัวแปรที่สามารถร่วมพยากรณ์การปรับตัวของนักศึกษาพยาบาลอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ตามลำดับ คือ ความเข้มแข็งในการมองโลก เจตคติต่อวิชาชีพการพยาบาล สภาพแวดล้อมของสถาบัน ซึ่งร่วมพยากรณ์การปรับตัวของนักศึกษาพยาบาล ได้ร้อยละ 66.50 ($R^2 = .665$) ให้สมการทำนายดังนี้

$$(\hat{Z})(Adj) = .509 * Z(SOC) + .303 * Z(ATT) + .204 * Z(ENV) \quad (\text{สมการคะแนนมาตรฐาน})$$

วันดี สุรภัสส์ (2543 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการเปรียบเทียบความรู้และเจตคติต่อเรื่องสิทธิ เสรีภาพ และความเสมอภาคของนัศึกษานอกโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นวิธีเรียนทางไกลในกรุงเทพมหานครที่มีภูมิหลังต่างกัน การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับความรู้และเจตคติต่อเรื่องสิทธิ เสรีภาพ และความเสมอภาค ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ของนัศึกษานอกโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นที่มีภูมิหลังต่างกัน และเพื่อเปรียบเทียบความรู้ และเจตคติต่อเรื่องสิทธิ เสรีภาพ และความเสมอภาคตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ของนัศึกษานอกโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นที่มีภูมิหลังต่างกัน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักศึกษาที่ลงทะเบียนในหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น การศึกษาสายสามัญ วิธีเรียนประเภททางไกล ปีการศึกษา 2543 ณ ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนกรุงเทพมหานคร ทั้ง 4 แห่ง จำนวน 394 คน ซึ่งได้จากการสุ่มตัวอย่างจากประชากรทั้งหมด 31,191 คน โดยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ การวิจัยครั้งนี้ใช้แบบสอบถาม ซึ่งประกอบด้วยแบบวัดความรู้และแบบวัดเจตคติเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล แล้วจึงทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีการทางสถิติ โดยการหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่า t-test และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว ผลการวิจัยพบว่า

1. นัศึกษานอกโรงเรียนมีความรู้เรื่องสิทธิ เสรีภาพและความเสมอภาคตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 โดยภาพรวมอยู่ในระดับพอใช้ ($(-x) = 0.55$) เมื่อพิจารณาเป็นรายประเด็นพบว่า นักศึกษามีความรู้ในประเด็นเรื่องสิทธิ และความเสมอภาคอยู่ในระดับพอใช้ แต่ประเด็นเรื่องเสรีภาพอยู่ในระดับปานกลาง ($(-x) = 0.59$)

2. นัศึกษานอกโรงเรียนมีเจตคติเรื่องสิทธิ เสรีภาพ และความเสมอภาคตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($(-x) = 3.37$) เมื่อพิจารณา

เป็นรายประเด็นพบว่านักศึกษามีเจตคติต่อประเด็นเรื่องสิทธิเสรีภาพ และความเสมอภาคอยู่ในระดับปานกลางทุกประเด็น

3. นักศึกษานอกโรงเรียนที่มีอายุต่างกัน มีความรู้ในประเด็นเรื่องสิทธิเสรีภาพ และความเสมอภาคแตกต่างกัน ส่วนนักศึกษานอกโรงเรียนที่มีเพศ ภูมิลำเนา และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน มีความรู้ในประเด็นเรื่องสิทธิ เสรีภาพ และความเสมอภาคไม่แตกต่างกัน สำหรับนักศึกษานอกโรงเรียนที่มีอาชีพต่างกันมีความรู้ในประเด็นเรื่องสิทธิและความเสมอภาคไม่แตกต่างกัน ส่วนในประเด็นเรื่องเสรีภาพนั้นมีความรู้แตกต่างกัน

4. นักศึกษานอกโรงเรียนที่มีอายุต่างกัน มีเจตคติแตกต่างกันต่อประเด็นเรื่องสิทธิ และไม่แตกต่างกันต่อประเด็นเรื่องเสรีภาพ และความเสมอภาค นักศึกษานอกโรงเรียนที่มีเพศ ภูมิลำเนา และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน มีเจตคติในประเด็นเรื่องสิทธิ เสรีภาพ และความเสมอภาคไม่แตกต่างกัน ส่วนนักศึกษานอกโรงเรียนที่มีอาชีพต่างกันมีเจตคติต่อประเด็นเรื่องเสรีภาพแตกต่างกัน ในขณะที่เจตคติมีความแตกต่างต่อประเด็นเรื่องสิทธิและความเสมอภาค ไม่แตกต่างกัน

ดวงใจ อินทร์จันทร์ (2543 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการพัฒนาโปรแกรมสร้างเสริมความรู้ เจตคติ และพฤติกรรมในการจัดการขยะ โดยใช้แนวคิดการเรียนรู้อย่างมีส่วนร่วมสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีการดำเนินการวิจัย 4 ขั้นตอน ได้แก่ 1) การศึกษาข้อมูลพื้นฐาน 2) การสร้างโปรแกรมสร้างเสริมความรู้เจตคติ และพฤติกรรมในการจัดการขยะ 3) การทดลองใช้โปรแกรม และ 4) การปรับปรุงโปรแกรมตัวอย่างประชากรคือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2543 โรงเรียนวัดแม่แก่น้อย จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 20 คน ข้อมูลวิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าทีระยะเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นเวลา 12 สัปดาห์ ผลการวิจัยมีดังนี้ (1) หลังทดลองใช้โปรแกรมนักเรียนมีคะแนนความรู้ในการจัดการขยะสูงกว่าก่อนเข้าร่วมโปรแกรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (2) หลังทดลองใช้โปรแกรมนักเรียนมีคะแนนเจตคติในการจัดการขยะสูงกว่าก่อนเข้าร่วม โปรแกรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (3) หลังทดลองใช้โปรแกรมนักเรียนมีคะแนนพฤติกรรมในการจัดการขยะสูงกว่าก่อนเข้าร่วม โปรแกรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (4) หลังทดลองใช้โปรแกรมนักเรียนมีคะแนนความรู้ในการจัดการขยะสูงกว่าเกณฑ์การประเมิน โปรแกรม คือ 65% อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (5) หลังทดลองใช้โปรแกรมนักเรียนมีคะแนนเจตคติในการจัดการขยะสูงกว่าเกณฑ์การประเมิน โปรแกรม คือ 80% อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (6) หลังทดลองใช้โปรแกรมนักเรียนมีคะแนนพฤติกรรมในการจัดการขยะสูงกว่าเกณฑ์การประเมิน โปรแกรม คือ 80% อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สุริน คล้ายรามัญ (2543 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการพัฒนากระบวนการอบรมโดยใช้การเรียนรู้แบบเน้นประสบการณ์และการเรียนรู้โดยการรับใช้สังคมเพื่อเสริมสร้างความรู้เจตคติและการมีส่วนร่วมทางการเมืองของผู้นำชุมชนที่เป็นสตรี เพื่อศึกษาผลของการใช้กระบวนการอบรมที่พัฒนาขึ้นและเพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมทางการเมืองของผู้นำชุมชนที่เป็นสตรีกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยคือผู้นำชุมชนที่เป็นสตรีในอำเภอสารภี จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 40 คน ซึ่งได้ มาโดยการสุ่มแบบเจาะจงแล้วสุ่มอย่างง่ายแบ่งเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมกลุ่มละ 20 คน มีการทดสอบความรู้ทางการเมืองวัดเจตคติทางการเมืองและการมีส่วนร่วมทางการเมืองก่อนการอบรม กลุ่มทดลองอบรมด้วยกระบวนการที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น ส่วนกลุ่มควบคุมอบรมโดยใช้วิธีการอบรมตามวิธีที่ใช้กัน โดยทั่วไป ซึ่งใช้วิธีการบรรยายประกอบสื่อ ประมาณร้อยละ 80 ของกิจกรรมการอบรมทั้งหมดและมีการแบ่งกลุ่มอภิปรายหรือใช้เพลงและเกมประกอบประมาณร้อยละ 20 ของกิจกรรมการอบรมทั้งหมด โดยใช้เวลาอบรม 3 วัน ๆ ละ 6 ชั่วโมง หลังจากนั้นกลุ่มทดลองใช้เวลาปฏิบัติกิจกรรมการรับใช้สังคมตาม โครงการที่ผู้เข้ารับการอบรมคิดขึ้น ส่วนกลุ่มควบคุมนำความรู้ไปเผยแพร่ในชุมชนเป็นเวลา 15 วัน แล้วทดสอบความรู้ทางการเมืองวัดเจตคติทางการเมืองและการมีส่วนร่วมทางการเมืองและประเมินผลการอบรมติดตามผลการอบรมหลังจากการอบรม 4 สัปดาห์ โดยการทดสอบความรู้ทางการเมืองวัดเจตคติทางการเมืองและการมีส่วนร่วมทางการเมืองและสัมภาษณ์เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของผู้เข้ารับการอบรม เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบวัดความรู้ทางการเมือง เจตคติทางการเมืองและการมีส่วนร่วมทางการเมืองแบบสัมภาษณ์ แบบประเมินผลและติดตามผลการอบรม การวิเคราะห์ข้อมูลใช้ การทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ย การหาค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม และการวิเคราะห์เหตุการณ์การมีส่วนร่วมทางการเมืองจากแบบสัมภาษณ์ ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. กระบวนการอบรมโดยใช้การเรียนรู้แบบเน้นประสบการณ์และการเรียนรู้โดยการรับใช้สังคมที่พัฒนาขึ้นประกอบด้วยขั้นตอนดังนี้ 1) รวบรวมประสบการณ์เดิมของผู้เข้ารับการอบรม 2) ให้ประสบการณ์ใหม่ด้วยกิจกรรมการเรียนรู้แบบผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง 3) ให้ผู้เข้ารับการอบรมสะท้อนความคิดและอภิปราย 4) ให้ผู้เข้ารับการอบรมสรุปความคิดรวบยอด 5) ให้ผู้เข้ารับการอบรมประยุกต์ใช้ความรู้โดยการวางแผนการรับใช้สังคม 6) ให้ผู้เข้ารับการอบรมปฏิบัติกิจกรรมการรับใช้สังคม 7) ให้ผู้เข้ารับการอบรมสะท้อนความคิดและวิเคราะห์ประสบการณ์จากการรับใช้สังคม 8) ให้ผู้เข้ารับการอบรมรายงานผลการเรียนรู้ 9) ประเมินผลการอบรม 10) ติดตามผลการอบรม

2. ผลการทดลองใช้กระบวนการอบรม

2.1 ผู้เข้ารับการอบรมในกลุ่มทดลองมีค่าเฉลี่ยของคะแนนด้านความรู้ทางการเมืองและการมีส่วนร่วมทางการเมืองหลังการอบรมสูงกว่าก่อนการอบรม ส่วนค่าเฉลี่ยของคะแนนเจตคติทางการเมืองไม่แตกต่างกัน

2.2 ผู้เข้ารับการอบรมในกลุ่มทดลองมีค่าเฉลี่ยของคะแนนความรู้ทางการเมือง เจตคติทางการเมืองและการมีส่วนร่วมทางการเมืองหลังการอบรมและจากการติดตามผลการอบรมไม่แตกต่างกัน

2.3 ผู้เข้ารับการอบรมในกลุ่มควบคุมมีค่าเฉลี่ยของคะแนนเจตคติทางการเมืองและการมีส่วนร่วมทางการเมืองหลังการอบรมสูงกว่าก่อนการอบรม ส่วนค่าเฉลี่ยของคะแนนความรู้ทางการเมืองไม่แตกต่างกัน

2.4 ผู้เข้ารับการอบรมในกลุ่มควบคุมมีค่าเฉลี่ยของคะแนนความรู้ทางการเมืองเจตคติทางการเมืองและการมีส่วนร่วมทางการเมืองหลังการอบรมและจากการติดตามผลการอบรมไม่แตกต่างกัน

2.5 ผู้เข้ารับการอบรมในกลุ่มทดลองมีค่าเฉลี่ยของคะแนนความรู้ทางการเมืองหลังการอบรมสูงกว่ากลุ่มควบคุม ส่วนค่าเฉลี่ยของคะแนนเจตคติทางการเมืองและการมีส่วนร่วมทางการเมืองไม่แตกต่างกัน

2.6 ผู้เข้ารับการอบรมในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมมีค่าเฉลี่ยของคะแนนความรู้ทางการเมืองเจตคติทางการเมืองและการมีส่วนร่วมทางการเมืองจากการติดตามผลการอบรมไม่แตกต่างกัน

อังคณา ทองดี (2543 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการเปรียบเทียบความตรงเชิงโครงสร้าง ความเที่ยง ความคงที่ในการตอบค่าเฉลี่ยของคะแนนการตอบและฟังก์ชันสารสนเทศของมาตรวัดเจตคติแบบลิเคิร์ตที่มีทิศทางการเรียงมาตรงและความเข้มของข้อความต่างกัน การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อเปรียบเทียบความตรงเชิงโครงสร้าง ความเที่ยง ความคงที่ในการตอบ ค่าเฉลี่ยของคะแนนการตอบและฟังก์ชันสารสนเทศของมาตรวัดเจตคติแบบลิเคิร์ตที่มีทิศทางการเรียงมาตรงและความเข้มของข้อความต่างกัน และศึกษาปฏิสัมพันธ์ระหว่างทิศทางการเรียงมาตรงและความเข้มของข้อความที่มีต่อค่าเฉลี่ยของคะแนนตอบความเที่ยงและความคงที่ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ มาตรวัดเจตคติต่อวิชาชีพครูแบบลิเคิร์ต จำนวน 6 ฉบับ กลุ่มตัวอย่าง คือ นิสิตคณะครุศาสตร์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จำนวน 208 คน วิเคราะห์หาค่าสถิติพื้นฐาน วิเคราะห์ค่าความเที่ยงตามสูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค วิเคราะห์ความตรงเชิงโครงสร้างด้วยวิธีการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน โดยโปรแกรม LISREL 8 10 วิเคราะห์ความคงที่ในการตอบ โดยการทดสอบความแตกต่างระหว่างตำแหน่งของผู้ตอบ ในมาตรวัดแต่ละฉบับ วิเคราะห์ฟังก์ชันสารสนเทศของมาตรวัด โดยใช้โปรแกรม PARSCALE ผลการวิจัย สรุปได้ดังนี้

1. มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างทิศทาง การเรียงมาตรและความเข้มของข้อความที่มีต่อค่าเฉลี่ยของคะแนนตอบ โดยมาตรวัดที่มีทิศทาง การเรียงมาตรจากเชิงลบไปหาเชิงบวกให้คะแนนเฉลี่ยสูงกว่ามาตรวัดที่มีทิศทาง การเรียงมาตรจากเชิงบวกไปหาเชิงลบ เมื่อความเข้มของข้อความเป็นอย่างมากและอย่างปานกลาง แต่ในกรณีที่มีความเข้มของข้อความเป็นอย่างมากอ่อนค่าเฉลี่ยของคะแนนการตอบจากมาตรวัดที่มีทิศทาง การเรียงมาตรจากเชิงบวกไปหาเชิงลบสูงกว่ามาตรวัดที่มีทิศทาง การเรียงมาตรจากเชิงลบไปหาเชิงบวก

2. ไม่มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างทิศทาง การเรียงมาตรและความเข้มของข้อความที่มีต่อค่าเฉลี่ยของคะแนนตอบ กล่าวคือ มาตรวัดที่มีทิศทาง การเรียงมาตรจากเชิงลบไปหาเชิงบวกให้ค่าความเที่ยงของมาตรวัดสูงกว่ามาตรวัดที่มีทิศทาง การเรียงมาตรจากเชิงบวกไปหาเชิงลบในทุกระดับความเข้มของข้อความ

3. มาตรวัดเจตคติทั้ง 6 ฉบับ มีความตรงเชิงโครงสร้างไม่ต่างกัน

4. ไม่มี ความคงที่ ในการตอบของผู้ตอบ ในแต่ละมาตรวัดและ ไม่มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างความเข้มของข้อความและทิศทาง การเรียงมาตรต่อความคงที่ ในการตอบของผู้ตอบ

5. ในช่วงระดับเจตคติต่ำถึงปานกลาง $(-3(+, \text{๗})(+, \text{q})0)$ มาตรวัดฉบับที่มีทิศทาง การเรียงมาตรจากเชิงลบไปหาเชิงบวกและความเข้มของข้อความอย่างมากให้ฟังก์ชันสารสนเทศสูงสุด แต่ในช่วงเจตคติสูง $(.5(+, \text{๗})(+, \text{q})3)$ มาตรวัดฉบับที่มีทิศทาง การเรียงมาตรจากเชิงลบไปหาเชิงบวกและความเข้มของข้อความอย่างอ่อนให้ฟังก์ชันสารสนเทศสูงสุด และเมื่อพิจารณาอัตราส่วนสารสนเทศเฉลี่ยพบว่ามาตรวัดที่มีทิศทาง การเรียงมาตรจากเชิงลบไปหาเชิงบวกมีอัตราส่วนสารสนเทศเฉลี่ยสูงกว่ามาตรวัดที่มีทิศทาง การเรียงมาตรจากเชิงบวกไปหาเชิงลบในทุกระดับความเข้ม

เรื่องรัตน์ พงศ์ประพจน์ (2543 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการเปรียบเทียบความสัมพันธ์ระหว่างความสอดคล้องของอัตลักษณ์ของผู้ดื่มเบียร์กับเจตคติต่อตราของเบียร์ ในงานการณการบริโภคที่จำเพาะ 2 สถานการณ์ คือ สถานการณ์ การบริโภคในที่ส่วนตัว (Pri) และสถานการณ์การบริโภคในที่สาธารณะ (Pub) สินค้าที่นำมาใช้ในการวัดคือ เบียร์ตรา Leo และ Heineken กลุ่มตัวอย่างเป็นนิสิตนักศึกษายในระดับปริญญาตรีที่เคยมดื่มเบียร์อย่างน้อย 1 ครั้งในช่วงเวลา 1 เดือนก่อนตอบแบบสำรวจจำนวน 300 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ 1) มาตรวัดเจตคติต่อตราของเบียร์ Att), 2) คำถามปลายเปิดเกี่ยวกับภาพลักษณ์ของคนที่ดื่มเบียร์ตราหนึ่ง ๆ , 3) มาตรวัดความสอดคล้องของอัตลักษณ์ทั้ง 4 ลักษณะ คือ อัตลักษณ์ตามที่เป็น ASC) อัตลักษณ์ในอุดมคติ (ISC) อัตลักษณ์ทางสังคม (SSC) และอัตลักษณ์ทางสังคมในอุดมคติ(ISSC) ผลการวิจัยพบว่า

1. ในสถานการณ์การบริโภคในส่วนตัว สหสัมพันธ์ระหว่างความสอดคล้องของอัตลักษณ์ตามที่เป็นผู้ดื่มเบียร์กับเจตคติต่อตราของเบียร์ มากกว่าสหสัมพันธ์ระหว่างความสอดคล้องของอัตลักษณ์ทางสังคมของผู้ดื่มเบียร์กับเจตคติต่อตราของเบียร์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($Pi [ASC*Att > SSC*Att]$, $p < .05$)

2. ในสถานการณ์การบริโภคในส่วนตัว สหสัมพันธ์ระหว่างความสอดคล้องของอัตลักษณ์ในอุดมคติของผู้ดื่มเบียร์กับเจตคติต่อตราของเบียร์ มากกว่าสหสัมพันธ์ระหว่างความสอดคล้องของอัตลักษณ์ทางสังคมในอุดมคติของผู้ดื่มเบียร์กับเจตคติต่อตราของเบียร์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($Pi [ISC*Att > ISSC*Att]$, $p < .05$) เฉพาะเบียร์ตรา Heineken

3. ในสถานการณ์การบริโภคในสาธารณะ สหสัมพันธ์ระหว่างความสอดคล้องของอัตลักษณ์ทางสังคมของผู้ดื่มเบียร์กับเจตคติต่อตราของเบียร์ไม่แตกต่างจากสหสัมพันธ์ระหว่างความสอดคล้องของอัตลักษณ์ตามที่เป็นผู้ดื่มเบียร์กับเจตคติต่อตราของเบียร์ ($Pub [SSC*Att \sim ASC*Att]$)

4. ในสถานการณ์การบริโภคในสาธารณะ สหสัมพันธ์ระหว่างความสอดคล้องของอัตลักษณ์ทางสังคมในอุดมคติของผู้ดื่มเบียร์กับเจตคติต่อตราของเบียร์ไม่แตกต่างจากสหสัมพันธ์ระหว่างความสอดคล้องของอัตลักษณ์ในอุดมคติของผู้ดื่มเบียร์กับเจตคติต่อตราของเบียร์ ($Pub [ISSC*Att \sim ISC*Att]$)

ธีรภัทร เถธินนท์ (2543 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาอิทธิพลของความต้องการทางปัญญา คุณภาพของสาร และความพึงพอใจของภาพประกอบที่มีต่อเจตคติต่อชิ้นงาน โฆษณาประชาสัมพันธ์และองค์การผู้โฆษณา การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาอิทธิพลของความต้องการทางปัญญา คุณภาพของสาร และความพึงพอใจของภาพประกอบในเนื้อหา โฆษณาที่ต่างกัน ที่มีต่อเจตคติต่อชิ้นงาน โฆษณา และเจตคติต่อองค์การผู้โฆษณา กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วยนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นปริญญาตรีจำนวน 200 คน ซึ่งเป็นกลุ่มที่ผ่านการคัดเลือกเป็นกลุ่มที่มีความต้องการทางปัญญาสูงและต่ำ จากนั้นจึงนำมาจัดเข้าเงื่อนไขการทดลอง 8 เงื่อนไข โดยแบ่งเป็นกลุ่มละ 25 คน แต่ละกลุ่มดูชิ้นงาน โฆษณาประชาสัมพันธ์ที่มีลักษณะแตกต่างกัน แล้วตอบมาตราวัดเจตคติต่อชิ้นงาน โฆษณาประชาสัมพันธ์ และมาตราวัดเจตคติต่อองค์การผู้โฆษณา ผลการวิจัยพบว่า

1. คุณภาพของสารมีอิทธิพลต่อเจตคติต่อชิ้นงาน โฆษณาประชาสัมพันธ์
2. ผู้ที่มีความต้องการทางปัญญาสูงประเมินชิ้นงาน โฆษณาประชาสัมพันธ์โดยพิจารณาจากคุณภาพของสาร มากกว่าจากความพึงพอใจของภาพประกอบ

3. ผู้ที่มีความต้องการทางปัญญาต่ำประเมินชิ้นงาน โฆษณาประชาสัมพันธ์โดยพิจารณาจากคุณภาพของสารและความดึงดูดใจของภาพประกอบประกอบกัน
4. ผู้ที่มีความต้องการทางปัญญาสูงประเมินองค์การผู้โฆษณาประชาสัมพันธ์โดยพิจารณาจากคุณภาพของสาร มากกว่าจากความดึงดูดใจของภาพประกอบ
5. ผู้ที่มีความต้องการทางปัญญาต่ำประเมินองค์การผู้โฆษณาประชาสัมพันธ์โดยพิจารณาจากคุณภาพของสารและความดึงดูดใจของภาพประกอบประกอบกัน
6. เจตคติต่อชิ้นงาน โฆษณาประชาสัมพันธ์และเจตคติต่อองค์การผู้โฆษณา มีสหสัมพันธ์เชิงเส้นตรงทางบวก

จามรี ศรีรัตนบัลล์ (2543 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเจตคติทางบวกต่อการมีเพศสัมพันธ์ก่อนการสมรสของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นและมัธยมศึกษาตอนปลายในเขตภาคเหนือของประเทศไทย โดยกลุ่มตัวอย่างมีจำนวนทั้งหมด 800 คน โดยแบ่งเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 กลุ่มละ 400 คน จากโรงเรียนสหศึกษา ในเขตภาคเหนือของประเทศไทย 4 จังหวัด ได้แก่ เชียงใหม่ นครสวรรค์ น่าน และอุตรดิตถ์ ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามเจตคติทางบวกต่อการมีเพศสัมพันธ์ก่อนการสมรสจากการศึกษาและรวบรวมข้อมูลจากทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการมีเพศสัมพันธ์ก่อนการสมรส หลังจากนั้นผู้วิจัยทำแบบสอบถามเพื่อวัดเจตคติทางบวกต่อการมีเพศสัมพันธ์ก่อนการสมรส ตัวแปรอิสระ คือ ระดับชั้นเรียนและเพศ และตัวแปรตาม คือ คะแนนเจตคติทางบวกต่อการมีเพศสัมพันธ์ก่อนการสมรสของกลุ่มตัวอย่างสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ คือ การวิเคราะห์ความแปรปรวนสองทางแบบจำนวนกลุ่มตัวอย่างไม่เท่ากัน (Two - way ANOVA with unequal n's version) ผลการวิจัยพบว่า

1. นักเรียนชายมีคะแนนเจตคติทางบวก ต่อการมีเพศสัมพันธ์ก่อนการสมรสสูงกว่านักเรียนหญิงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
2. ระดับชั้นเรียนและเพศของนักเรียนส่งผลร่วมกันต่อคะแนนเจตคติทางบวกต่อการมีเพศสัมพันธ์ก่อนการสมรสอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยคะแนนเจตคติทางบวกต่อการมีเพศสัมพันธ์ก่อนการสมรสของเพศชายสูงขึ้นตามระดับชั้นเรียนที่สูงขึ้น ส่วนคะแนนเจตคติทางบวกต่อการมีเพศสัมพันธ์ก่อนการสมรสของเพศหญิงต่ำลงตามระดับชั้นเรียนที่สูงขึ้น

กรรณา วรภักดีภมร (2543 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาถึงความรู้ เจตคติ และพฤติกรรมเกี่ยวกับความปลอดภัยและสภาพแวดล้อมในการทำงานของนักศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาวิชาวิศวกรรม

ศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล โดย ศึกษาตัวแปร 7 ตัวดังนี้ เพศ ภูมิถิ่นาเดิม คุณวุฒิการศึกษา ก่อนเข้ารับการศึกษานในสาขาวิชาวิศวกรรมศาสตร์ ภาควิชา ระดับคะแนนเฉลี่ยสะสม การเรียนวิชาทาง ด้านความปลอดภัยและสภาพแวดล้อมในการทำงาน และการได้รับข้อมูลข่าวสารความรู้เกี่ยวกับความปลอดภัยและสภาพแวดล้อมในการทำงาน ซึ่งดำเนินการวิจัยโดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูล กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่ชั้นปีที่ 4 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2542 จำนวน 245 คน ผลการศึกษาสรุปได้ดังนี้ กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีระดับความรู้เกี่ยวกับความปลอดภัยและสภาพแวดล้อมในการทำงานอยู่ในระดับปานกลาง และความรู้ของนักศึกษาแตกต่างกันตามตัวแปร ภาควิชาและระดับคะแนนเฉลี่ยสะสม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และไม่มี ความแตกต่างกันตามตัวแปรเพศ ภูมิถิ่นาเดิม คุณวุฒิการศึกษา ก่อนเข้ารับการศึกษานในสาขาวิชาวิศวกรรมศาสตร์ การเรียนวิชาทาง ด้านความปลอดภัยและสภาพแวดล้อมในการทำงาน และการได้รับข้อมูลข่าวสารความรู้เกี่ยวกับความปลอดภัยและสภาพแวดล้อมในการทำงาน เจตคติที่มีต่อความปลอดภัยและสภาพแวดล้อมในการทำงานของกลุ่มตัวอย่างเป็น ไปในทิศทางบวก โดยไม่แตกต่างกันตามตัวแปรที่ศึกษาทั้ง 7 ตัว พฤติกรรมเกี่ยวกับความปลอดภัยและสภาพแวดล้อมในการทำงาน กลุ่มตัวอย่างมีพฤติกรรมถูกต้องอยู่ในระดับปานกลาง โดยแตกต่างกันตามตัวแปร เพศ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และไม่แตกต่างกันตามตัวแปร ภูมิถิ่นาเดิม คุณวุฒิการศึกษา ก่อนเข้ารับการศึกษานในสาขาวิชาวิศวกรรมศาสตร์ ภาควิชา ระดับคะแนนเฉลี่ยสะสม การเรียนวิชาทาง ด้านความปลอดภัยและสภาพแวดล้อมในการทำงาน และการได้รับข้อมูลข่าวสารความรู้เกี่ยวกับความปลอดภัยและสภาพแวดล้อมในการทำงาน ความรู้มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับเจตคติ เจตคติมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับพฤติกรรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และความรู้มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับพฤติกรรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 สำหรับข้อเสนอแนะ ควรส่งเสริมและสนับสนุนนักศึกษา ให้มีการจัดกิจกรรมรณรงค์ในสถานศึกษา เพื่อเป็นการปลูกจิตสำนึกให้เกิดความตระหนัก อันจะส่งผลให้เกิดพฤติกรรมที่เหมาะสมมากยิ่งขึ้น

สุวิมล ทองประดิษฐ์ (2542 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาถึงความรู้และเจตคติเกี่ยวกับมลพิษจาก มลพิษและของเสียอันตรายของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สังกัดกรมสามัญศึกษาในจังหวัดราชบุรี โดยศึกษาความแตกต่างของความรู้และเจตคติเกี่ยวกับมลพิษจากมลพิษและของเสียอันตรายตามตัวแปรเพศ ระดับคะแนนเฉลี่ยสะสม ที่ตั้งของโรงเรียน อาชีพของผู้ปกครอง และแหล่งการรับรู้ข่าวสาร ตลอดจนศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความรู้และเจตคติเกี่ยวกับมลพิษจากมลพิษและของเสียอันตรายของนักเรียน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถามโดยสอบถามจากนักเรียนสังกัด

กรมสามัญในจังหวัดราชบุรี จำนวน 378 ราย วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทดสอบค่าที และวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนมีความรู้เกี่ยวกับมลพิษจากมูลฝอยและของเสียอันตรายในระดับปานกลาง มีเจตคติในระดับสูงหรือในทิศทางบวกต่อเรื่องดังกล่าวความรู้แตกต่างกันตามระดับคะแนนเฉลี่ย สถานที่ตั้งของโรงเรียน และอาชีพของผู้ปกครอง ส่วนตัวแปรของเจตคติที่พบว่ามีค่าแตกต่างกัน ตามตัวแปรคือ เพศ ที่ตั้งของโรงเรียนและระดับคะแนนเฉลี่ยสะสม นอกจากนี้พบว่า ความรู้และเจตคติเกี่ยวกับมลพิษจากมูลฝอยและของเสียอันตรายของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สังกัดกรมสามัญศึกษาในจังหวัดราชบุรี มีความสัมพันธ์กันในทิศทางบวก

มุกดา ลือสกลกิจ (2542 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาผลของการใช้คู่มือการตรวจสอบสุขภาพของคู่สมรสต่อความรู้และเจตคติในการตรวจสอบสุขภาพของคู่สมรสในเขตราชเทวี กรุงเทพมหานคร เป็นการวิจัยกึ่งทดลอง กลุ่มตัวอย่างเป็นคู่สมรสฝ่ายหญิงที่มาจดทะเบียนสมรสในเขตราชเทวี กรุงเทพมหานคร ตั้งแต่เดือนธันวาคม พ.ศ.2541 ถึงเดือนมีนาคม พ.ศ.2542 แบ่งเป็นกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลองกลุ่มละ 59 ราย กลุ่มทดลองจะได้รับคู่มือการตรวจสอบสุขภาพของคู่สมรส ส่วนกลุ่มควบคุมจะไม่ได้รับคู่มือการตรวจสอบสุขภาพของคู่สมรส ซึ่งทั้ง 2 กลุ่ม จะได้รับแบบสอบถาม 2 ครั้ง ห่างกัน 3 สัปดาห์ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน Chi-square test, McNemar test และ t-test ผลการวิจัยพบว่า ก่อนการศึกษาในกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลองส่วนใหญ่มีคะแนนความรู้และคะแนนเจตคติอยู่ในระดับปานกลาง และไม่พบความแตกต่างของคะแนนความรู้และคะแนนเจตคติในกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลอง หลังการศึกษาพบว่ากลุ่มทดลองมีค่าเฉลี่ยของความแตกต่าง คะแนนความรู้และค่าเฉลี่ยของความแตกต่างคะแนนเจตคติสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนในเรื่องการไปตรวจสุขภาพของคู่สมรส พบว่ากลุ่มทดลองไปตรวจสุขภาพของคู่สมรสมากกว่ากลุ่มควบคุมแต่ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ดังนั้นผลการวิจัยนี้สามารถนำคู่มือการตรวจสอบสุขภาพของคู่สมรสไปใช้เพื่อส่งเสริมให้คู่สมรสมีความรู้เพื่อเปลี่ยนแปลงความรู้และเจตคติในเรื่องการตรวจสุขภาพ แต่ในเรื่องการไปตรวจสุขภาพของคู่สมรสนั้นยังต้องมีการศึกษาวิจัยต่อไป

จิตหทัย ภัทรธยานนท์ (2542 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความรู้ เจตคติและการปฏิบัติของบุคลากรในมหาวิทยาลัยมหิดล ณ ศาลาเกี่ยวกับการประหยัดพลังงาน ไฟฟ้า รวมทั้งศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับความรู้ เจตคติและการปฏิบัติ ตลอดจนศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความรู้กับการปฏิบัติและความสัมพันธ์ระหว่างเจตคติกับการปฏิบัติ วิธีดำเนินการวิจัย เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ

โดยใช้แบบสอบถามรวบรวมข้อมูลและคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างจำนวน 308 คน โดยวิธี Stratified Random Sampling จากจำนวนบุคลากรทั้งหมดในมหาวิทยาลัยมหิดล ณ ศาลา 1,346 คน และนำมาวิเคราะห์โดยใช้สถิติร้อยละ และค่าไคสแควร์ (Chi-Square) ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้ บุคลากรในมหาวิทยาลัยมหิดล ณ ศาลาส่วนใหญ่มีความรู้เกี่ยวกับพลังงานไฟฟ้าในระดับสูง มีเจตคติเห็นด้วยเกี่ยวกับการประหยัดพลังงานไฟฟ้า และมีการปฏิบัติทุกครั้งเกี่ยวกับการประหยัดพลังงานไฟฟ้า ความรู้มีความสัมพันธ์กับระดับการศึกษา ตำแหน่งงานและการรับรู้ข่าวสาร เจตคติมีความสัมพันธ์กับระดับการศึกษาและตำแหน่งงานและการปฏิบัติไม่มีความสัมพันธ์ ตัวแปรอิสระที่ศึกษาที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 ส่วนเจตคติมีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติเกี่ยวกับการประหยัดพลังงานไฟฟ้า ดังนั้นจึงควรเพิ่มการรณรงค์และส่งเสริมให้บุคลากรมีเจตคติที่ดีเกี่ยวกับการประหยัดพลังงานไฟฟ้า เพื่อให้บุคลากรทุกคนเห็นความสำคัญและความจำเป็นต้องร่วมมือกันประหยัดพลังงานไฟฟ้า เป็นแนวทางในการปฏิบัติเพื่อการแก้ไขปัญหาในระยะยาวต่อไป

สมฤทัย จินค้วง (2542 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและเจตคติต่อวิชาชีพวิทยาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โดยใช้วิธีสอนแบบแผนผังโนมติกกับการสอนแบบปกติ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2542 โรงเรียนพิชญ โลกพิทยาคม จังหวัดพิชญ โลก จำนวน 2 ห้องเรียน ๆ ละ 49 คน โดยการสุ่มแบบกลุ่ม แล้วสุ่มนักเรียนห้องหนึ่งเป็นกลุ่มทดลองและอีกห้องหนึ่งเป็นกลุ่มควบคุม กลุ่มทดลองได้รับการสอนแบบแผนผังโนมติก และกลุ่มควบคุมได้รับการสอนแบบปกติ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย แผนการสอน แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาชีพวิทยา มีค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.71 และแบบวัดเจตคติต่อวิชาชีพวิทยามีค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.93 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่การวิเคราะห์ความแปรปรวนร่วม (ANCOVA) ผลการวิจัยพบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาชีพวิทยาและเจตคติต่อวิชาชีพวิทยาของ นักเรียนที่ได้รับการสอนแบบแผนผังโนมติกสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

พรทิพย์ มาควิวัฒน์ (2542 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมกับอายุ ความรู้ เจตคติต่อสิ่งแวดล้อม และการมุ่งอนาคต ของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดพัทลุง โดยการวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา (1) ระดับการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดพัทลุง (2) ความสัมพันธ์ระหว่างอายุ ความรู้ เจตคติต่อสิ่งแวดล้อมและการมุ่งอนาคตกับการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของผู้

บริหาร โรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดพัทลุง (3) ตัวพยากรณ์การมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา ในจังหวัดพัทลุง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยนี้ คือ ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดพัทลุง ปีการศึกษา 2542 จำนวน 160 คน โดยวิธีการสุ่มตามระดับชั้นอย่างเป็นสัดส่วน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามและแบบทดสอบ ข้อมูลที่ได้นำมาวิเคราะห์ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่ายของเพียร์สัน และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน ผลการวิจัยพบว่า

1. การมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดพัทลุงทั้ง 4 ด้าน คือ (1) ด้านร่วมค้นหาปัญหาและสาเหตุของปัญหา (2) ด้านร่วมวางแผนแก้ไขปัญหา (3) ด้านร่วมปฏิบัติตามโครงการ และ (4) ด้านร่วมติดตามผลและประเมินผลอยู่ในระดับปานกลาง

2. อายุ มีความสัมพันธ์ทางลบกับการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. ความรู้มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

4. เจตคติต่อสิ่งแวดล้อมมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

5. การมุ่งอนาคตมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

6. ตัวพยากรณ์ที่ดีในการพยากรณ์การมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดพัทลุง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 คือ ความรู้ (X(1)) และเจตคติต่อสิ่งแวดล้อม (X(2)) และมีอำนาจการทำนายร้อยละ 16.93 เขียนเป็นสมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ ได้ดังนี้

$$Y(+,\text{ช}) = 1.052787 + 0.049973X(1) + 0.378185X(2)$$

และเขียนเป็นสมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน ได้ดังนี้

$$Z(+,\text{ช})(Y) = 0.291531Z(1) + 0.275589Z(2)$$

จากผลการวิจัยนี้ สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดและสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอควรพัฒนาผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาให้มีความรู้และเจตคติที่ดีต่อสิ่งแวดล้อม ทั้งนี้เพื่อให้ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาปฏิบัติงานอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

รัชเกล้า บัณฑิตเสาวภาคย์ (2542 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาความเข้าใจและเจตคติต่อปัญหามลพิษของแม่น้ำเจ้าพระยาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล โดยมีจุดประสงค์เพื่อศึกษาความเข้าใจและเจตคติต่อปัญหามลพิษของแม่น้ำเจ้าพระยาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล และทำการเปรียบเทียบความเข้าใจของนักเรียนชายและนักเรียนหญิง เปรียบเทียบความเข้าใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นและนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย เปรียบเทียบเจตคติของนักเรียนชายและนักเรียนหญิง และเปรียบเทียบเจตคติของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นและนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย การศึกษาความเข้าใจและเจตคตินี้มุ่งประเด็นสาเหตุหลักของการเกิดปัญหามลพิษของแม่น้ำเจ้าพระยา 6 ประการ ได้แก่ ขุมชน อุตสาหกรรม เกษตรกรรม ขยะมูลฝอย สิ่งปฏิกูลและสารพิษ เพื่อเป็นข้อมูลในการพัฒนาหลักสูตรและกิจกรรมการเรียนการสอนในด้านการอนุรักษ์ และแก้ไขปัญหามลพิษของแม่น้ำ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาของโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล รวม 18 โรงเรียน กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 695 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบวัดความเข้าใจแบบให้เลือกคำตอบ และแบบวัดเจตคติใช้มาตรวัดรวมของลิเคอร์ท การวิเคราะห์ข้อมูลความเข้าใจใช้ค่าเฉลี่ยร้อยละ และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เจตคติใช้ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การเปรียบเทียบความเข้าใจและเปรียบเทียบเจตคติที่ใช้ t-test ผลการวิจัยพบว่านักเรียนมีความเข้าใจต่อปัญหามลพิษของแม่น้ำเจ้าพระยาในระดับสูง โดยที่นักเรียนหญิงมีความเข้าใจสูงกว่านักเรียนชายและนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายมีความเข้าใจสูงกว่านักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น สำหรับเจตคตินั้นพบว่านักเรียนมีเจตคติต่อปัญหามลพิษแม่น้ำเจ้าพระยาในระดับสูง โดยที่นักเรียนหญิง มีเจตคติสูงกว่านักเรียนชาย และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายมีเจตคติไม่แตกต่างกัน นอกจากนี้ยังพบว่านักเรียนมีเจตคติต่อปัญหามลพิษที่เกิดจากอุตสาหกรรมต่ำกว่าเจตคติต่อปัญหามลพิษที่เกิดจากสาเหตุอื่นๆ

กชกร วิสุทธิวิสุธาร (2542 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาถึงความรู้และเจตคติของอาจารย์สถาบันเทคโนโลยีราชมงคลที่มีต่อการเกษตรยั่งยืน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับความรู้และเจตคติต่อการเกษตรยั่งยืนของอาจารย์สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความรู้ เจตคติต่อการเกษตรยั่งยืนของอาจารย์ในสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คืออาจารย์ผู้สอนในสาขาวิชาพืชศาสตร์ และสัตวศาสตร์สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล ปีการศึกษา 2540 รวม 10 วิทยาเขต จำนวนประชากร 289 คน แต่อาจารย์ตอบแบบสอบถามกลับมาเพียง 231 คน คิดเป็นร้อยละ 80 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือแบบสอบถาม วิเคราะห์ค่าสถิติด้วยค่าร้อยละค่าเฉลี่ย ((-,X)) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ค่า t-test และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way Analysis of

Variance) และทดสอบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีของ Sheff ผลการวิจัยพบว่าอาจารย์สถาบันเทคโนโลยีราชมงคลมีความรู้และเจตคติต่อการเกษตรยั่งยืนอยู่ในระดับสูง และเมื่อเปรียบเทียบกับตัวแปรที่ศึกษา พบว่าอาจารย์สถาบันเทคโนโลยีราชมงคลมีความรู้ในเรื่องการเกษตรยั่งยืนแตกต่างกันตามตัวแปรอายุราชการ ในด้านเจตคติต่อการเกษตรยั่งยืนแตกต่างกันตามตัวแปร อายุราชการ และประสบการณ์การเข้าร่วมกิจกรรมทางด้านสิ่งแวดล้อม ข้อเสนอแนะ ควรส่งเสริมความรู้ของอาจารย์ในรูปแบบการจัดฝึกอบรม สัมมนาวิชาการที่มีการฝึกปฏิบัติจริงในเรื่องการเกษตรยั่งยืนแก่อาจารย์ที่เริ่มรับราชการใหม่จนถึงอายุราชการ 10 ปี และอาจารย์ที่มีอายุราชการอยู่ระหว่าง 20-30 ปี เพื่อให้เกิดประสบการณ์และเห็นผลดีของการเกษตรยั่งยืนอย่างแท้จริง ตลอดจนให้แนวทางการบูรณาการการเกษตรยั่งยืนเข้าสู่การเรียนการสอนในรายวิชาที่รับผิดชอบ

เดือนจิตต์ พลสังข์ (2542 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อเจตคติเรื่องการเลือกคู่ครองของนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรสาธารณสุขศาสตร วิทยาลัยการสาธารณสุขสิรินธร ราชวิทยาลัยการสาธารณสุข การศึกษาในครั้งนี้เป็นการศึกษาเชิงสำรวจภาคตัดขวาง มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาเจตคติเรื่องการเลือกคู่ครองและปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อเจตคติของนักศึกษา ประชากรที่ศึกษาคือนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรสาธารณสุขศาสตร ชั้นปีที่ 2 วิทยาลัยการสาธารณสุขสิรินธร ในสังกัดกระทรวงสาธารณสุขทั่วประเทศ 6 วิทยาลัย จำนวน 622 คน โดยการสุ่มอย่างมีระบบ จำนวนตัวอย่าง 238 คน เก็บรวบรวมข้อมูลโดยให้นักศึกษาตอบแบบสอบถามด้วยตนเอง ในระหว่างวันที่ 1 กรกฎาคม-30 สิงหาคม 2543 วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติ t-test, ANOVA, Kruskal-Wallis test, LSD และ MCA ผลการศึกษาพบว่า นักศึกษามีอายุเฉลี่ย 20 ปี ร้อยละ 70 เป็นนักศึกษาหญิง ร้อยละ 80 อาศัยอยู่กับบิดามารดา และร้อยละ 56 มีผลการเรียนดี บิดามีอายุเฉลี่ย 50 ปี มารดามีอายุเฉลี่ย 46 ปี ร้อยละ 60 ของบิดาและร้อยละ 74 ของมารดามีการศึกษาระดับประถมศึกษาและร้อยละ 56 ของบิดาและร้อยละ 52 มารดาประกอบอาชีพรับจ้างและเกษตรกรรวม ในเรื่องเจตคติเรื่องการเลือกคู่ครองพบว่านักศึกษาร้อยละ 69 มีเจตคติอยู่ในระดับปานกลาง นักศึกษาทั้งสองเพศเห็นว่าความรักและความต้องการมีความสำคัญในการเลือกคู่ครอง และมีเจตคติเรื่องการเลือกคู่ครองสอดคล้องตามทฤษฎีความคล้ายคลึงมากที่สุด รองลงมาคือทฤษฎีภาพพจน์บิดามารดาและทฤษฎีการชดเชยซึ่งกันและกันตามทฤษฎีความคล้ายคลึงนักศึกษาทั้งสองเพศมีเจตคติเรื่องการเลือกคู่ครองที่คล้ายคลึงกับตนด้านวุฒิภาวะมากที่สุด รองลงมาคือด้านบุคลิกภาพ สุขภาพ และด้านการศึกษา ส่วนความคล้ายคลึงด้านฐานะทางเศรษฐกิจ การมีเพศสัมพันธ์ก่อนสมรส ความสนใจ ความใกล้ชิดกัน และค่านิยมนักศึกษาให้ความสำคัญน้อยลงตามลำดับ และให้ความสำคัญน้อยที่สุดคือความคล้ายคลึงด้านอาชีพ โดยทั้งหมดนักศึกษามีเจตคติดีกว่านักศึกษาชาย ส่วน

นักศึกษาชายมีเจตคติเรื่องการเลือกคู่ครองตามความคล้ายคลึงด้านเชื้อชาติ ศาสนา และอายุดีกว่านักศึกษาหญิง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อเจตคติเรื่องการเลือกคู่ครองของนักศึกษาอย่างมีนัยสำคัญคือ เพศของนักศึกษาและอิทธิพลจากกลุ่มเพื่อน ($P < 0.01$) นักศึกษาหญิงมีเจตคติเรื่องการเลือกคู่ครองดีกว่านักศึกษาชาย และนักศึกษาที่มีอิทธิพลจากกลุ่มเพื่อนดี มีเจตคติเรื่องการเลือกคู่ครองดีกว่านักศึกษาที่มีอิทธิพลจากกลุ่มเพื่อนไม่ดี ซึ่งปัจจัยทั้งสองสามารถอธิบายเจตคติเรื่องการเลือกคู่ครองของนักศึกษาได้ร้อยละ 11.3 ส่วนปัจจัยที่ไม่มีอิทธิพลต่อเจตคติเรื่องการเลือกคู่ครองของนักศึกษา คือ อายุ เกรดเฉลี่ย ลักษณะบุคลิกภาพ ความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองของนักศึกษา และปัจจัยด้านครอบครัวคือ การศึกษา อาชีพและสถานภาพสมรสของบิดามารดา รายได้ครอบครัว และสัมพันธภาพในครอบครัว การให้ความรู้เรื่องการเลือกคู่ครองแก่นักศึกษาควรคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างเพศโดยใช้เพื่อนเป็นสื่อกลางในการปรับเปลี่ยนเจตคติด้วยเริ่มโครงการเพื่อนช่วยเพื่อน

เกศลินี พลบูรณ์ (2542 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาผลของการสอนตามแนวคิดการพัฒนาแบบยั่งยืนที่มีต่อความรู้และเจตคติเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 เพื่อศึกษาผลของการสอนตามแนวคิดการพัฒนาแบบยั่งยืนที่มีต่อความรู้และเจตคติเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย 8 สัปดาห์ ตัวอย่างประชากร คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 60 คน ของโรงเรียนชุมชนบ้านขามธาตุวิทยา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดหนองบัวลำภู จำนวน 30 คน เป็นกลุ่มทดลอง และนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ของโรงเรียนบ้านนามะเพียง สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดหนองบัวลำภู จำนวน 30 คน เป็นกลุ่มควบคุม เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบทดสอบความรู้เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม และแบบวัดเจตคติเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่ามัธยฐานและอันดับ และการทดสอบค่าที ผลการวิจัยพบว่า หลังการทดลองนักเรียนกลุ่มทดลองมีคะแนนความรู้และเจตคติเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม สูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ปานจิต ป้อมอาสา (2542 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความรู้ ทักษะ และเจตคติที่ได้รับจากการศึกษาหลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมบัณฑิต(ต่อเนื่อง 2 ปี) ตามความคิดเห็นของนักศึกษาคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง สาขาเทคโนโลยีการเกษตร-การผลิตพืช และสาขาเทคโนโลยีการเกษตร-การผลิตสัตว์ ในหมวดวิชาเฉพาะ (กลุ่มวิชาชีพครูทั่วไป กลุ่มวิชาครุศาสตร์เกษตร และกลุ่มวิชาชีพเฉพาะสาขาในรายวิชาบังคับ) ของนักศึกษาที่ผ่านการฝึกสอนในปีการศึกษา 2539 และ 2540 และเปรียบเทียบกับ และระดับคะแนนเฉลี่ยสะสม กับระดับ

ความรู้ ทักษะ และเจตคติที่นักศึกษาได้รับจากการศึกษาหลักสูตรดังกล่าว ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ นักศึกษาที่ผ่านการฝึกสอนและผ่านการเรียนในหมวดวิชาเฉพาะ (กลุ่มวิชาชีพครูทั่วไป กลุ่มวิชาครู ศาสตร์เกษตร และกลุ่มวิชาชีพเฉพาะสาขาในรายวิชาบังคับ) ของหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการเกษตร-การผลิตพืช และสาขาเทคโนโลยีการเกษตร-การผลิตสัตว์ ในปีการศึกษา 2539 และ 2540 ของสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง จำนวน 152 คน และกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยวิธีของ Cochran ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 123 คน และสุ่มกลุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการสุ่มตัวแบบง่าย ใช้แบบสอบถามที่สร้างขึ้นเป็นเครื่องมือรวบรวมข้อมูล และได้รับกลับคืน จำนวน 104 ชุด และคิดเป็นร้อยละ 84.55 และนำข้อมูลมาวิเคราะห์ข้อมูล และประมวลผล โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ Excel 5 for windows และ SPSS for windows โดยการแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่า t-test ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษาสาขาวิชาเทคโนโลยีการเกษตร-การผลิตพืช ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง (ร้อยละ 61.00) และนักศึกษาสาขาเทคโนโลยีการเกษตร-การผลิตสัตว์ ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย (ร้อยละ 60.30) และส่วนใหญ่ทั้งสองสาขาวิชามีคะแนนเฉลี่ยสะสมอยู่ระหว่าง 2.00-2.90 โดยมีคะแนนเฉลี่ยสะสมต่ำสุด 2.05 และสูงสุด 3.50 ค่าเฉลี่ย 2.90 และมีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.32 การศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต (ต่อเนื่อง 2 ปี) สาขาวิชาเทคโนโลยีการเกษตร-การผลิตพืช และสาขาวิชาเทคโนโลยีการเกษตร-การผลิตสัตว์ ในหมวดวิชาเฉพาะของนักศึกษาทั้งสองสาขาวิชาและสองปีการศึกษา ปรากฏดังนี้ 1. ระดับความรู้ที่ได้รับ อยู่ในระดับมากทุกกลุ่มวิชา ยกเว้น กลุ่มวิชาเฉพาะสาขาในวิชาเทคโนโลยีการป้องกันกำจัดศัตรูพืช ที่นักศึกษาวิชาเอกการผลิตพืช ได้รับความรู้อยู่ในระดับปานกลาง 2. ระดับทักษะที่ได้รับ อยู่ในระดับมากทุกรายวิชา ทั้งสองสาขาวิชา เมื่อพิจารณา แต่ละรายวิชา พบว่า วิชาฝึกสอนและวิชาปัญหาพิเศษ ที่นักศึกษาทั้งสองสาขาวิชา ได้รับความรู้ในระดับมากที่สุด 3. ระดับเจตคติที่ได้รับ อยู่ในระดับชอบมากทุกกลุ่มวิชา ยกเว้น กลุ่มวิชาชีพครูทั่วไปในวิชาระเบียบวิธีวิจัย ที่นักศึกษาทั้งสองสาขาวิชา ที่ได้รับเจตคติอยู่ในระดับชอบปานกลาง 4. นักศึกษาเพศชายและเพศหญิงหรือนักศึกษาที่มีคะแนนเฉลี่ยสะสมสูงและต่ำ ได้รับความรู้ ทักษะ และเจตคติที่แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณาเป็นรายวิชา พบว่า มีเพียงบางวิชาเท่านั้นที่นักศึกษาที่มีเพศหรือคะแนนเฉลี่ยสะสมที่ต่างกัน ได้รับความรู้ ทักษะ และเจตคติที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

เพ็ญจันทร์ อัฐกุลวัฒนา (2542 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการดำเนินชีวิตและเจตคติของคนในชุมชนศูนย์กลางเทวาทที่มีต่อสหกรณ์เครดิตยูเนี่ยนศูนย์กลางเทวาท จำกัด โดยมีวัตถุประสงค์ 1.) ศึกษาการดำเนินชีวิตของคนในชุมชนศูนย์กลางเทวาท 2.) ศึกษาเจตคติของคนในชุมชนศูนย์กลางเทวาทที่มี

ต่อสหกรณ์เครดิตยูเนียนศูนย์กลางเทวา จำกัด 3.) วิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อเจตคติของคนในชุมชนศูนย์กลางเทวาที่มีต่อสหกรณ์เครดิตยูเนียนศูนย์กลางเทวา จำกัด การสุ่มตัวอย่างใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแยกประเภท (Stratified Random Sampling) โดยสุ่มตัวอย่างจากประชากรในชุมชนศูนย์กลางเทวา ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มตัวอย่างที่เป็นสมาชิกสหกรณ์และกลุ่มตัวอย่างที่ไม่เป็นสมาชิกสหกรณ์ รวมทั้งสิ้น 70 ตัวอย่าง โดยแบ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างละ 35 ตัวอย่าง การรวบรวมข้อมูลใช้วิธีการออกแบบสอบถาม แล้วนำไปสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่าง การวิเคราะห์ข้อมูลใช้วิธีการแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่ามัธยฐานเลขคณิต ส่วนการวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อเจตคติของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อสหกรณ์เครดิตยูเนียนศูนย์กลางเทวา จำกัด ใช้วิธีวิเคราะห์ ค่าโคสแควร์เพื่อทดสอบสมมติฐาน ผลการศึกษาการดำเนินชีวิตของคนในชุมชนศูนย์กลางเทวา พบว่าระดับการศึกษาของคนในชุมชนศูนย์กลางเทวาส่วนใหญ่จบระดับประถมศึกษา มีที่อยู่อาศัยเป็นกรรมสิทธิ์ของตนเองแหล่งเลือกซื้ออาหารส่วนใหญ่ซื้อที่ตลาดสดไม่นิยมไปตรวจสุขภาพ แต่ไปหาหมอที่คลินิกเมื่อมีปัญหาเจ็บป่วย มีการเข้าร่วมกิจกรรมทางศาสนาไม่สม่ำเสมอ ผู้ที่มีความเชื่อทางด้านไสยศาสตร์ต่างให้เหตุผลว่าทำเพื่อความสบายใจ การพักผ่อนหย่อนใจมักจะดูทีวีและพักผ่อนอยู่กับบ้านสมาชิกในครัวเรือน ส่วนใหญ่ไม่มีปัญหาอาชญากรรม ปัญหาทะเลาะเบาะแว้ง และออกไปใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้งทุกครั้ง ผลการศึกษาด้านเจตคติของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อสหกรณ์เครดิตยูเนียนศูนย์กลางเทวาพบว่า มีระดับเจตคติอยู่ในเกณฑ์ดี ไม่ว่าจะเป็นการดำเนินงานด้านความน่าเชื่อถือด้านบุคลากร ด้านบริการและด้านสวัสดิการ เมื่อพิจารณาระดับเจตคติโดยรวมทุกๆ ด้านก็มีระดับเจตคติอยู่ในเกณฑ์ดีเช่นกัน โดยได้ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.97 ในการวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อเจตคติของคนในชุมชนศูนย์กลางเทวาที่มีต่อสหกรณ์เครดิตยูเนียนศูนย์กลางเทวา จำกัด พบว่า ปัจจัยการเป็นสมาชิกมีผลกระทบต่อเจตคติของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อสหกรณ์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ส่วนปัจจัยอื่นไม่มีผลกระทบต่อเจตคติแต่อย่างใด

ไพบุณย์ เอี่ยมอินทร์ (2542 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาความรู้เจตคติ และการปฏิบัติตามกลยุทธ DOTS – แผนงานควบคุมวัณโรคแห่งชาติของผู้ให้บริการทางสุขภาพในจังหวัดชลบุรี โดยการศึกษาในครั้งนี้ เป็นการศึกษาเชิงพรรณนา ณ จุดเวลาใดเวลาหนึ่ง โดยมีวัตถุประสงค์ที่จะศึกษาความรู้ เจตคติ และการปฏิบัติตามกลยุทธ DOTS - แผนงานควบคุมวัณโรคแห่งชาติของผู้ให้บริการทางสุขภาพในจังหวัดชลบุรี ทั้งหมด โดยไม่มีการสุ่มตัวอย่าง จำนวน 1805 คน การสำรวจได้ใช้แบบสอบถามชนิดตอบด้วยตนเองที่ผ่านการทดสอบแล้ว เก็บรวบรวมข้อมูลระหว่าง วันที่ 7 มกราคม - 10 มีนาคม 2543 จำนวนผู้ตอบกลับทั้งสิ้น 1508 คน (ร้อยละ 83.5) จำแนกเป็นผู้ปฏิบัติงานควบคุมวัณโรคโดยตรง 209 คน และผู้ไม่ปฏิบัติงานควบคุมวัณโรค 1299 คน ผลการศึกษาพบว่า ผู้ให้บริการทางสุขภาพ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ตอบแบบสอบถาม เป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย (5.4:1) อายุเฉลี่ย 34.95 ปี จบการศึกษาปริญญาตรีขึ้นไปร้อยละ 61.6 ส่วนใหญ่ปฏิบัติงานในโรงพยาบาลศูนย์โรงพยาบาลชุมชนและสถานีอนามัย ร้อยละ 38.1, 32.7, และ 24.8 ตามลำดับ มีระยะเวลาปฏิบัติราชการเฉลี่ย 12.98 ปี ส่วนใหญ่มีตำแหน่งเป็นพยาบาลร้อยละ 64.2 มีหน้าที่หลักในการให้บริการร้อยละ 79.2 ไม่เคยอบรมงานควบคุมวัณโรคตามแนวทางใหม่ร้อยละ 88.6 ไม่ได้ปฏิบัติงานควบคุมวัณโรค ร้อยละ 86.1 ความรู้และเจตคติของผู้ให้บริการทางสุขภาพแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .05$) ตาม เพศอายุ ระยะเวลาปฏิบัติราชการ ตำแหน่งการอบรม และการปฏิบัติงานควบคุมวัณโรค ยกเว้นความรู้ไม่แตกต่างกันตามสถานที่ปฏิบัติงานและหน้าที่หลัก ส่วนเจตคติไม่แตกต่างกันตามการศึกษา สถานที่ปฏิบัติงานและหน้าที่หลัก สำหรับผู้ปฏิบัติงานและผู้ไม่ปฏิบัติงานควบคุมวัณโรค โดยตรง มีความรู้ และเจตคติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .05$) ทั้งในด้านการค้นหาผู้ป่วยวัณโรค การรักษาผู้ป่วยวัณโรค และการติดตามประเมินผลการรักษาผู้ป่วยวัณโรค ในการปฏิบัติงานของผู้ปฏิบัติงานควบคุมวัณโรคมีการปฏิบัติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .05$) ตามสถานที่ปฏิบัติงาน ตำแหน่ง และหน้าที่หลัก ผลการวิเคราะห์เพิ่มเติม พบว่าการอบรมไม่มีผลต่อการปฏิบัติงานควบคุมวัณโรคโดยรวม ยกเว้นด้านการค้นหาผู้ป่วยวัณโรคเท่านั้น ที่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .05$) อย่างไรก็ตาม แม้ว่ากลุ่มกิจกรรม การรักษาผู้ป่วยวัณโรค และการติดตามประเมินผลการรักษาผู้ป่วยวัณโรค ไม่แสดงความแตกต่าง ระหว่างผู้ที่ได้รับการอบรมและไม่ได้รับการอบรม แต่หากพิจารณากิจกรรมเฉพาะที่สำคัญ อาทิ การจัดให้ผู้ป่วยวัณโรค ได้รับการรักษาแบบมีที่เลี้ยง (DOTS) การอธิบาย DOTS แก่ผู้ป่วยและที่เลี้ยง การเยี่ยมบ้านเมื่อผู้ป่วยวัณโรคขาดยาเกิน 2 วัน การจัดแบบประเมินผลรายงาน การนิเทศงาน และการวิเคราะห์ผลเพื่อวางแผนงานควบคุมวัณโรค จะพบว่ามี ความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .05$) ประสิทธิภาพของการปฏิบัติงานตามกลยุทธ์ DOTS ยังต้องการการเร่งรัดพัฒนา โดยสังเกตได้จากกิจกรรมที่ปฏิบัติได้น้อยที่สุด 3 อันดับ ซึ่งได้แก่ การนิเทศงานตามกำหนด (ร้อยละ 11.0) การจัดทำแบบประเมินผลรายงานงวดในรอบ 4 เดือน (ร้อยละ 11.5) การบรรจุของยา 1 ซองต่อ 1 วัน (ร้อยละ 19.1) เป็นต้น จากการศึกษานี้ แสดงให้เห็นว่า ควรจะเพิ่มพูนความรู้ เจตคติ และการปฏิบัติตามกลยุทธ์ DOTS-แผนงานควบคุมวัณโรคแห่งชาติของผู้ให้บริการทางสุขภาพในจังหวัดชลบุรี โดยเฉพาะผู้ปฏิบัติงานควบคุมวัณโรค โดยตรงซึ่งควรจัดให้มีการอบรมและนิเทศงานอย่างต่อเนื่อง

ชวนชื่น โชติโรสง (2541 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและเจตคติต่อปัญหามลพิษ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 กลุ่มที่ได้รับการสอนตามแนวคิดวิทยาศาสตร์-เทคโนโลยี และสังคม (STS) กับการสอนปกติ โดยในการวิจัยครั้งนี้มีจุดประสงค์เพื่อ

เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาเคมี เรื่อง ภาวะมลพิษที่เกิดจากการผลิตและการใช้ผลิตภัณฑ์ปิโตรเคมีและเจตคติต่อปัญหามลพิษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 กลุ่มที่ได้รับการสอนตามแนวคิดวิทยาศาสตร์-เทคโนโลยีและสังคม (STS) กับการสอนปกติ ซึ่งมีกลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2539 โรงเรียนชุมแพศึกษา อำเภอชุมแพ จังหวัดขอนแก่น มีจำนวน 2 ห้องเรียน ซึ่งเป็นห้องที่สอน โดยครูคนเดียวกันและนักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาเคมีในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2539 ไม่แตกต่างกัน ตุ่มเข้ากลุ่มทดลอง 1 ห้อง มีจำนวน 46 คน ได้รับการสอน ตามแนวคิดวิทยาศาสตร์-เทคโนโลยีและสังคม (STS) และกลุ่มควบคุม 1 ห้อง มีจำนวน 49 คน ได้รับการสอนปกติรูปแบบการวิจัยเป็น Pretest-Posttest control group design เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ แผนการสอนตามแนวคิดวิทยาศาสตร์-เทคโนโลยี และสังคม (STS) แผนการสอนปกติ แบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง และแบบวัดเจตคติต่อปัญหามลพิษ ของวิภากรณ์ นาคทอง (2530) สถิติที่ใช้ในการเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและเจตคติต่อปัญหามลพิษของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ใช้ค่าสถิติทดสอบที (t-test) ผลการวิจัยพบว่า

1) นักเรียนกลุ่มที่ได้รับการสอนตามแนวคิดวิทยาศาสตร์-เทคโนโลยีและสังคม (STS) มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่านักเรียนกลุ่มที่ได้รับการสอนปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2) นักเรียนกลุ่มที่ได้รับการสอนตามแนวคิดวิทยาศาสตร์-เทคโนโลยีและสังคม (STS) มีเจตคติต่อปัญหามลพิษสูงกว่านักเรียนกลุ่มที่ได้รับการสอนปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

วรรณิ ทรงชัยสงวน (2541 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเจตคติต่อการรับราชการตำรวจของนักเรียนพลตำรวจ โรงเรียนตำรวจภูธร ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยมีวัตถุประสงค์ของการวิจัยครั้งนี้ เพื่อศึกษาเจตคติต่อการรับราชการตำรวจของนักเรียนพลตำรวจ โรงเรียนตำรวจภูธร 3 จังหวัดนครราชสีมา และโรงเรียนตำรวจภูธร 4 จังหวัดขอนแก่น ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ กลุ่มประชากรเป็นนักเรียนพลตำรวจโรงเรียนตำรวจภูธร 3 จังหวัดนครราชสีมา จำนวน 235 นาย และนักเรียนพลตำรวจโรงเรียนตำรวจภูธร 4 จังหวัดขอนแก่น จำนวน 235 นาย รวม 470 นาย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ได้รับแบบสอบถามที่สมบูรณ์คืน 435 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 92.55 การวิเคราะห์ข้อมูลใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for Windows เพื่อหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยปรากฏว่า นักเรียนพลตำรวจในภาคตะวันออกเฉียงเหนือทั้ง 2 โรงเรียน มีเจตคติที่ดีต่อการรับราชการ

การสำรวจทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านความสัมพันธ์กับผู้ร่วมงานและประชาชนเป็นอันดับแรก รองลงมาคือ ด้านลักษณะงานของตำรวจ ด้านการปฏิบัติงาน และด้านคุณค่าทางสังคมตามลำดับ เจตคติทั้ง 4 ด้าน อยู่ในระดับมาก

วสันต์ วัฒนะรัตน์ (2541 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเจตคติของนักวิชาการสิ่งแวดล้อมภาครัฐและเอกชนต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาถึงเจตคติของนักวิชาการสิ่งแวดล้อมภาครัฐและเอกชนว่ามีความแตกต่างหรือเหมือนกันอย่างไร ต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม รวมทั้งข้อคิดเห็นหรือเสนอแนะเพิ่มเติมที่เกี่ยวข้อง ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1) นักวิชาการสิ่งแวดล้อมภาครัฐและภาคเอกชนส่วนใหญ่เห็นด้วยกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม จำนวน 47 คน และ 92 คน หรือร้อยละ 87.0 และ 85.2 ตามลำดับ

2) ภูมิหลังของนักวิชาการสิ่งแวดล้อมทั้งภาครัฐและเอกชน ทำให้เกิดเจตคติ ที่แตกต่างกันต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม จำนวน 3 ตัวแปร คือ หน่วยงานที่ปฏิบัติงาน อายุงานด้านสิ่งแวดล้อม และความถี่ในการรับทราบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม โดยพบว่าค่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ (...) = 0.05

3) ข้อเสนอแนะจากการศึกษา

(1) ควรมีการปรับปรุงกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำรายงาน EIA ให้เกิดประโยชน์เพิ่มมากขึ้น ได้แก่ ควรกำหนดขอบเขตการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำรายงาน EIA ให้ชัดเจนขึ้น และควรมีการเปิดเผยข้อมูลและการดำเนินการอย่างโปร่งใสทุกขั้นตอน

(2) ข้อเสนอแนะสำหรับงานวิจัยเพิ่มเติม ได้แก่ ควรมีการดำเนินการวิจัยในลักษณะเดียวกันนี้กับกลุ่มนักวิชาการสิ่งแวดล้อมที่ปฏิบัติงานอยู่ต่างจังหวัด และควรดำเนินการวิจัยกับกลุ่มตัวอย่างอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาโครงการต่างๆ อาทิ กรมโรงงานอุตสาหกรรม กรมเจ้าท่า และการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย

อุทุมพร อสัมภินวงศ์ (2541 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการเปรียบเทียบเจตคติต่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่ได้รับการสอนโดยใช้บทปฏิบัติการสำรวจสิ่งแวดล้อม

กับการสอนแบบปกติ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบเจตคติต่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมระหว่างกลุ่มที่สอนด้วยวิธีสอนโดยใช้บทปฏิบัติการสำรวจสิ่งแวดล้อมกับกลุ่มที่สอนด้วยวิธีสอนแบบปกติ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2541 โรงเรียนวัดเสม็ดเหนือ อำเภอบางคล้า จังหวัดฉะเชิงเทรา จำนวน 50 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มตัวอย่างแบบกลุ่ม และใช้วิธีจับฉลากเป็นกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม แต่ละกลุ่มมีจำนวน 25 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย แผนการสอนโดยใช้บทปฏิบัติการสำรวจสิ่งแวดล้อม เรื่องสิ่งแวดล้อมทางสังคม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 แผนการสอนแบบปกติ และแบบวัดเจตคติต่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ซึ่งมีค่าความเชื่อมั่น .89 และ .91 ดำเนินการสอนในกลุ่มทดลองด้วยวิธีสอนโดยใช้บทปฏิบัติการสำรวจสิ่งแวดล้อม และกลุ่มควบคุมสอนด้วยวิธีสอนแบบปกติ นำคะแนนมาวิเคราะห์ เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยของแบบวัดเจตติก่อนและหลังการเรียนของกลุ่มทดลอง โดยใช้ค่าสถิติ t-test และหาค่าความแตกต่างคะแนนเฉลี่ยของแบบวัดเจตติหลังการเรียนของนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยทดสอบ ด้วยค่า t-test ผลการวิจัยมีดังนี้

1. เจตคติต่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมก่อนและหลังการเรียนของนักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้บทปฏิบัติการสำรวจสิ่งแวดล้อม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
2. เจตคติต่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของนักเรียนที่เรียนด้วยวิธีสอนโดยใช้บทปฏิบัติการสำรวจสิ่งแวดล้อมและนักเรียนที่เรียนด้วยวิธีสอนแบบปกติ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

รัชนิกร คอนใส (2541 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาถึงเจตคติต่อการประกอบอาชีพครูของอาจารย์ผู้สอนวิชาเกษตรและนักศึกษาฝึกหัดครูเกษตร ในสถาบันราชภัฏและสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล โดยวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพด้านเศรษฐกิจและสังคมเกี่ยวกับประสบการณ์ส่วนตัว ครอบครัว สิ่งแวดล้อมและการได้รับการศึกษาของอาจารย์ผู้สอนวิชาเกษตรและนักศึกษาฝึกหัดครูเกษตร ในสถาบันราชภัฏและสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล 2) เพื่อศึกษาเจตคติต่อการประกอบอาชีพครูของอาจารย์ผู้สอนวิชาเกษตรและนักศึกษาฝึกหัดครูเกษตร ในสถาบันราชภัฏและสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล 3) เพื่อเปรียบเทียบเจตคติต่อการประกอบอาชีพครูระหว่างกลุ่มอาจารย์ผู้สอนวิชาเกษตรในสถาบันราชภัฏ กลุ่มอาจารย์ผู้สอนวิชาเกษตรในสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล กลุ่มนักศึกษาฝึกหัดครูเกษตร ในสถาบันราชภัฏและกลุ่มนักศึกษาฝึกหัดครูเกษตรในสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล ประชากรที่ใช้ในการวิจัยคือ อาจารย์ผู้สอนวิชาเกษตรและนักศึกษาฝึกหัดครูเกษตร ในสถาบันราชภัฏและสถาบันเทคโนโลยีราชมงคลชั้นปีสุดท้าย ของปีการศึกษา 2540 จำนวน 9 แห่ง รวม 389 คน กลุ่มตัวอย่างคือ อาจารย์ผู้สอนวิชาเกษตรและนักศึกษาฝึกหัดครูเกษตรที่ได้จากการสุ่ม จำนวน 273 คน

ประกอบด้วยอาจารย์ผู้สอนวิชาเกษตร 58 คน และนักศึกษาฝึกหัดครูเกษตร 215 คน ใช้แบบสอบถามที่สร้างขึ้นเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ซึ่งได้รับแบบสอบถามกลับมาจำนวน 263 ชุด (ร้อยละ 96.33) ใช้คอมพิวเตอร์โปรแกรม SPSS for Windows ในการวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าคะแนนเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่า F-test และทดสอบความแตกต่างระหว่างกลุ่มโดยใช้ Scheffe test ผลการวิจัยพบว่าอาจารย์ผู้สอนวิชาเกษตรจำนวนมากกว่าครึ่งเป็นเพศชาย มีอายุเฉลี่ย 42 ปี มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาเอกจบทางด้านส่งเสริมการเกษตร จำนวนมากกว่าครึ่ง ไม่มีวุฒิการศึกษาทางด้านครุ ดำรงตำแหน่งผู้ช่วยศาสตราจารย์ได้รับอัตราเงินเดือนระหว่าง 10,001-20,000 บาท และมีประสบการณ์ในการสอนมากกว่า 20 ปี นักศึกษาฝึกหัดครูเกษตรที่ตอบแบบสอบถามจำนวนมากกว่าครึ่งเป็นเพศชาย มีอายุเฉลี่ย 22.31 ปี กำลังศึกษาอยู่ในสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล โดยหลักสูตรที่ศึกษาคือ หลักสูตรปริญญาตรี 2 ปี (หลังอนุปริญญา) บัณฑิต บัณฑิตโท มีอาชีพเป็นเกษตรกร ระดับการศึกษาของบัณฑิต บัณฑิต คือ ระดับประถมศึกษา และมีรายได้รวมกันน้อยกว่า 10,000 บาทต่อเดือน สถานภาพด้านประสบการณ์ส่วนตัว ครอบครัวและสิ่งแวดล้อมและการได้รับการศึกษา อาจารย์ผู้สอนวิชาเกษตรจำนวนมากกว่าครึ่งได้ระบุว่าไม่มีความรู้ทางด้านวิชาครูและประสบการณ์ในการสอนรวมทั้งไม่เคยคิดและตั้งใจที่จะประกอบอาชีพครูมาก่อน แต่การมีบุคลิกภาพเหมาะสมในการเป็นครู และมีความเป็นผู้นำ สามารถให้คำปรึกษาแก่นักเรียนและบุคคลในชุมชนได้ จึงเลือกประกอบอาชีพครู จำนวนมากกว่าครึ่งมีสมาชิกในครอบครัวเป็นครู แต่บัณฑิต บัณฑิตโท ที่น้อง ไม่เคยชักจูงหรือแนะนำให้เรียนครู นักศึกษาฝึกหัดครูเกษตรจำนวนมากกว่าครึ่งได้ระบุว่ามีความคิดและตั้งใจจะประกอบอาชีพครู รวมทั้งมีบุคลิกภาพดีและเหมาะสมในการเป็นครู จำนวนมากกว่าครึ่งไม่มีสมาชิกในครอบครัวเป็นครู แต่บัณฑิต บัณฑิตโท ที่น้อง เคยชักจูงหรือส่งเสริม แนะนำให้เรียนครู และชอบอาชีพเกษตรจนเป็นผลให้ต้องการเป็นครูเกษตร เจตคติต่อการประกอบอาชีพครู ทั้งอาจารย์ผู้สอนวิชาเกษตรและนักศึกษาฝึกหัดครูเกษตรระบุว่าเห็นด้วยอย่างยิ่ง 2 รายการ คือ ครูคือผู้ที่มีหน้าที่ถ่ายทอดความรู้ สร้างคุณธรรม และเจตคติที่ดีให้กับนักเรียนอย่างเต็มความสามารถ และครูควรเป็นผู้มีเหตุผลรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น การเปรียบเทียบเจตคติต่อการประกอบอาชีพครูของอาจารย์ผู้สอนวิชาเกษตรและนักศึกษาฝึกหัดครูเกษตร ส่วนมากแล้วทั้ง 4 กลุ่ม มีเจตคติแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ยกเว้นเจตคติใน 4 เรื่อง คือ 1) อาชีพครูยังไม่ได้รับการยกย่องจากสังคมเท่าที่ควร 2) ครูควรจะสอนได้ทุกวิชาไม่เฉพาะวิชาที่ตนถนัดเท่านั้น 3) ครูไม่ควรให้ความสนใจในความแตกต่างด้านความสามารถของนักเรียนแต่ละคน เพราะจะมีผลทำให้ครูเกิดความลำเอียงเกี่ยวกับการสอน และ 4) การที่ศิษย์มีความก้าวหน้าในอาชีพส่วนใหญ่ขึ้นอยู่กับครู

กุลขไม สืบพัก (2541 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาผลการเรียนของนักศึกษาหลักสูตรศิลปศาสตร โปรแกรมวิชาานฤคิลปีและการละคร ที่มีต่อเจตคติและพฤติกรรมความเป็นผู้นำของสถาบันราชภัฏจันทรเกษม โดยมิตัดดูประสงคการวิจัยเพื่อ 1) ศึกษาระดับเจตคติของนักศึกษาแต่ละชั้นปีที่เรียน หลักสูตรวิชาานฤคิลปีและการละคร ที่มีต่อวิชาานฤคิลปี 2) ศึกษาระดับพฤติกรรมความเป็นผู้นำของนักศึกษาในแต่ละชั้นปีที่เรียนวิชาานฤคิลปี 3) เปรียบเทียบเจตคติและพฤติกรรมความเป็นผู้นำของนักศึกษา จำแนกตามชั้นปี 4) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างผลการเรียนและเจตคติของนักศึกษาที่มีต่อ โปรแกรมวิชาานฤคิลปีและการละคร 5) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างผลการเรียนและพฤติกรรมความเป็นผู้นำของนักศึกษา โปรแกรมวิชาานฤคิลปีและการละคร กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักศึกษาหลักสูตรศิลปศาสตร โปรแกรมวิชาานฤคิลปีและการละครสถาบันราชภัฏจันทรเกษม ตั้งแต่ระดับชั้นปีที่ 1 - ชั้นปีที่ 4 จำนวน 163 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม ได้รับแบบสอบถามกลับคืน 138 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 84.66 วิเคราะห์ข้อมูลด้วยหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์ความแปรปรวนและค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ผลการวิจัยพบว่า 1) ระดับเจตคติของนักศึกษายู่ในระดับบวกค่อนข้างสูง แสดงถึงการมีเจตคติที่ดีต่อวิชาานฤคิลปี ($X(-)=3.69$ S.D.=.56) ซึ่งก่อนเรียนมีเจตคติที่ดีมาก่อน ($X(-)=3.65$ S.D.=.40) ทุกชั้นปี 2) ระดับพฤติกรรมความเป็นผู้นำของนักศึกษาพัฒนาขึ้นมากกว่าก่อนเรียนทุกคุณลักษณะ ($X(-)=3.55$ เป็น $X(-)=4.00$ และ S.D. ลดลงจาก .63 เป็น .45) 3) เมื่อเปรียบเทียบเจตคติและพฤติกรรมความเป็นผู้นำของนักศึกษา จำแนกตามชั้นปี พบว่าไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 4) ความสัมพันธ์ระหว่างผลการเรียนและเจตคติไม่สัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 5) ความสัมพันธ์ระหว่างผลการเรียนและพฤติกรรมความเป็นผู้นำไม่สัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ยกเว้นพฤติกรรมความเป็นผู้นำด้านความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ อย่างไรก็ตามก็ยังมีระดับความสัมพันธ์ค่อนข้างต่ำ

วรรณภา ลิพิทักษ์วัฒนา (2541 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อเจตคติเรื่องบทบาทหญิงชายของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย สายสามัญศึกษาจังหวัดสุพรรณบุรี โดยกลุ่มตัวอย่างมีจำนวน 475 คน เป็นนักเรียนหญิงและชายที่มีอายุ 15-18 ปี กำลังศึกษาอยู่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4, 5 และ 6 เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม ตั้งแต่วันที่ 2-6 มีนาคม พ.ศ.2541 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบที การวิเคราะห์ความแปรปรวนและการวิเคราะห์การจำแนกหมู่ การศึกษาเจตคติเรื่องบทบาทหญิงชายครั้งนี้แบ่งเป็น 2 ด้านคือ ด้านครอบครัวและด้านสังคม ซึ่งด้านสังคมประกอบด้วยด้านการศึกษา ด้านอาชีพและด้านการมีส่วนร่วมทางการเมือง ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนมีเจตคติเรื่องบทบาทหญิงชายแบบดั้งเดิมคือมีความเชื่อเรื่องการแบ่งแยกบทบาท

ระหว่างเพศร้อยละ 16.6 แบบกำลังร้อยละ 67.4 และแบบสมัยใหม่ คือมีความเชื่อเรื่องความเท่าเทียมในความสามารถทั้งชายและหญิงร้อยละ 16.0 ปัจจัยที่มีผลต่อเจตคติเรื่องบทบาทหญิงชายแบบสมัยใหม่ของนักเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $p\text{-value} < 0.05$ ได้แก่ เพศหญิง เพศของพี่น้องที่เป็นหญิงล้วน ระดับการศึกษาของบิดาตั้งแต่อนุปริญญาหรือสูงกว่าบิดาที่มีอาชีพรับราชการ การรับรู้บทบาทหญิงชายในเรื่องความเท่าเทียมกันระหว่างชายหญิงจากครอบครัว โรงเรียนและสื่อมวลชนในระดับสูง เมื่อทำการวิเคราะห์การจำแนกพหุ พบว่ารูปแบบที่สามารถอธิบายเจตคติเรื่องบทบาทหญิงชายแบบสมัยใหม่ของนักเรียนได้ดี คือ เพศ ระดับการศึกษาของบิดา การรับรู้บทบาทหญิงชายจากครอบครัว และโรงเรียนสามารถทำนายได้ร้อยละ 28.3 ($R^2 = 0.283$) จากผลการศึกษามีข้อเสนอแนะว่า ด้านครอบครัว บิดามารดาควรมอบหมายงานภายในบ้านให้แก่ลูกชายหญิงโดยไม่แบ่งแยกงานตามเพศ บิดาควรเป็นตัวอย่างในการมีส่วนร่วมในการแบ่งเบาภาระงานในบ้าน ด้านโรงเรียน ครูควรส่งเสริมและกระตุ้นให้นักเรียนหญิงกล้าแสดงออก สนับสนุนความสามารถทั้งด้านการเรียนและการร่วมกิจกรรมของโรงเรียนมากกว่านักเรียนชาย ควรมีการปรับปรุงเนื้อหาแบบเรียนเกี่ยวกับบทบาทหญิงชายที่เท่าเทียมกันให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงในสังคมไทย ด้านสื่อมวลชนควรเป็นสื่อกลางในการเสนอภาพพจน์บทบาทหญิงชายที่เท่าเทียมกันและเผยแพร่ข่าวสารของผู้หญิงที่มีความสามารถและประสบความสำเร็จในหน้าที่การงานให้มากขึ้นเพื่อพัฒนาศักยภาพของสตรีให้ดีขึ้น

อุปราณี นาคแก้ว (2541 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเจตคติของบุคลากร สาย ข และ สาย ค ของมหาวิทยาลัยรามคำแหง ที่มีต่อการบริหารทรัพยากรมนุษย์ โดยศึกษาจากเจตคติของบุคลากร ที่มีต่อการสรรหา การคัดเลือก การบรรจุแต่งตั้ง การสร้างขวัญและกำลังใจ การฝึกอบรมและพัฒนา ได้กลุ่มตัวอย่างจากบุคลากรตามคณะ/สำนักของมหาวิทยาลัยรามคำแหงจำนวน 621 คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ แบบสอบถามที่สร้างขึ้นตรงตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย โดยแบ่งออกเป็น 3 ตอน ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพเบื้องต้น ตอนที่ 2 และตอนที่ 3 เป็นเจตคติที่มีต่อการจัดสรรอัตรา กำลัง การสรรหา การคัดเลือก การบรรจุแต่งตั้ง การสร้างขวัญและกำลังใจ และการฝึกอบรมและพัฒนาการเก็บรวบรวมข้อมูล ใช้วิธีการนำแบบสอบถามไปมอบให้กับกลุ่มตัวอย่าง ประมาณ 2 สัปดาห์แล้วไปเก็บแบบสอบถามคืน การวิเคราะห์ข้อมูล ใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS โดยมีวิธีวิเคราะห์ดังนี้ สถานภาพเบื้องต้น ใช้การแจกแจงความถี่และค่าร้อยละ การศึกษาเจตคติหาค่าเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบความสัมพันธ์ ใช้ $X^2(2)$ (chi-square test) การศึกษาเปรียบเทียบ ใช้ค่าที (t-test) และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (one way analysis of variance) ผลการศึกษาพบว่า

1. บุคลากร สาย ข และสาย ค มีความเห็นด้วย ที่จะให้มหาวิทยาลัยจัดสรรอัตรากำลังภายใน คณะ/สำนัก หรือการโยกย้ายสับเปลี่ยนอัตรากำลัง ระหว่างคณะ/สำนักให้มีความเหมาะสม
2. ระบบการคัดเลือกบุคลากรของมหาวิทยาลัย ยังใช้ระบบอุปถัมภ์ ทำให้การบรรจุคนไม่ค่อย ตรงกับความรู้ความสามารถและเหมาะสมกับตำแหน่ง
3. บุคลากรมีความพึงพอใจกับงานที่ทำ โดยไม่คิดจะโยกย้ายที่ทำงาน แต่มีเจตคติเกี่ยวกับการ ได้รับการปฏิบัติจากผู้บังคับบัญชา และการพิจารณาความดีความชอบมากกว่า 1 ชั้น ไม่ค่อยยุติธรรม
4. โครงการฝึกอบรมและพัฒนาบุคลากรของมหาวิทยาลัย ในปัจจุบันจัดได้เหมาะสมแล้ว
5. การศึกษาหาความสัมพันธ์ระหว่างเจตคติของบุคลากร ที่มีต่อการจัดสรรอัตรากำลังการสรรหา การคัดเลือก การบรรจุแต่งตั้ง การสร้างขวัญและกำลังใจเมื่อจำแนกตามสถานภาพเบื้องต้น พบว่า บุคลากรมีเจตคติในด้านต่างๆ ไม่มีความแตกต่างกัน หรือ ไม่มีความสัมพันธ์กัน ในระดับความมีนัย สำคัญ 0.05
6. การศึกษาเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างเจตคติของบุคลากร ที่มีต่อการสรรหา การคัดเลือก การบรรจุแต่งตั้ง การสร้างขวัญและกำลังใจ และการฝึกอบรมและพัฒนาเมื่อจำแนกตามสถานภาพเบื้องต้น พบว่า บุคลากรมีเจตคติในด้านต่างๆ ดังกล่าวไม่มีความแตกต่างกัน ในระดับความมีนัย สำคัญ 0.05

ขนิษฐา เสริมศิริโยคะ (2541 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาถึงเจตคติของผู้ป่วยจิตเภทต่อการรักษา ด้วยไฟฟ้า โดยเปรียบเทียบระหว่างก่อนรักษาและหลังรักษา และดูความแตกต่างระหว่างเจตคติของผู้ป่วยที่ได้รับการรักษาด้วยไฟฟ้าชนิดไม่ตัดแปลงและชนิดตัดแปลงหลังได้รับการรักษาด้วยไฟฟ้า โดยใช้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 85 คน เป็นผู้ป่วยจิตเภทที่ได้รับการรักษาด้วยไฟฟ้าชนิดไม่ตัดแปลง จำนวน 47 คน และผู้ป่วยที่ได้รับการรักษาด้วยไฟฟ้า ชนิดตัดแปลง จำนวน 38 คน ผลการวิจัย พบว่าหลังได้รับการรักษาด้วยไฟฟ้า เจตคติของผู้ป่วยจิตเภทที่ได้รับการรักษาด้วยไฟฟ้า ทั้ง 2 ชนิด ดีขึ้นกว่าก่อนได้รับ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยผลเช่นนี้ยังคงอยู่ไปอีก 6 อาทิตย์ แต่ไม่พบความแตกต่างของเจตคติของผู้ป่วยที่ได้รับการรักษาด้วยไฟฟ้าชนิดไม่ตัดแปลงกับผู้ป่วยที่ได้รับการรักษาด้วยไฟฟ้าชนิดตัดแปลง อย่างไรก็ตามมีการอภิปรายผลในส่วนนี้ นอกจากนี้พบว่าความกลัวเฉพาะด้านมีความสัมพันธ์ทางลบกับเจตคติ และพบว่าหลังได้รับการรักษาด้วยไฟฟ้าไปแล้ว 6 อาทิตย์ ความกลัวเฉพาะด้านของผู้ป่วยจิตเภทชนิดไม่ตัดแปลงมากกว่า ผู้ป่วยจิตเภทชนิดตัดแปลง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนผลข้างเคียงของผู้ป่วยไม่พบว่ามีความสัมพันธ์กับเจตคติต่อการรักษาด้วยไฟฟ้าสำหรับ อายุ

ประสบการณ์การได้รับการรักษาด้วยไฟฟ้า และระดับการศึกษาทำให้เจตคติของผู้ป่วยจิตเภทมีความแตกต่างกัน

ทรงศักดิ์ ไพศาล (2541 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาถึงความรู้เจตคติ และการปฏิบัติตนในการออกกำลังกาย เพื่อสุขภาพของบุคลากรในสำนักงานเลขาธิการคุรุสภา เพื่อศึกษา เปรียบเทียบและศึกษาความสัมพันธ์ของความรู้เจตคติ และการปฏิบัติตนในการออกกำลังกายเพื่อสุขภาพของบุคลากรในสำนักงานเลขาธิการคุรุสภา ตามตัวแปร เพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพทางครอบครัวและรายได้ ต่อเดือน กลุ่มตัวอย่างเป็นบุคลากรในสำนักงานเลขาธิการคุรุสภา จำนวน 200 คนเป็นชาย 62 คน และหญิง 138 คน ซึ่งได้มาโดยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย เป็นสัดส่วนตามชั้น เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม แบบทดสอบวัดความรู้แบบสอบถามวัดเจตคติ และการปฏิบัติตนในการออกกำลังกายเพื่อสุขภาพ และวิเคราะห์ข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูปทางสังคมศาสตร์ SPSS/PC(+)¹ (Statistical Package for the Social Sciences/Personal Computer Plus) หาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์จากผลคูณของคะแนนแบบเพียร์สัน ผลการศึกษาพบว่า 1. บุคลากรในสำนักงานเลขาธิการคุรุสภามีความรู้เจตคติ และการปฏิบัติตนในการออกกำลังกายเพื่อสุขภาพในระดับดี 2. บุคลากรในสำนักงานเลขาธิการคุรุสภาที่มีเพศต่างกัน มีความรู้และเจตคติในการออกกำลังกายเพื่อสุขภาพ ไม่แตกต่างกัน แต่มีการปฏิบัติตนในการออกกำลังกายเพื่อสุขภาพแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 3. บุคลากรในสำนักงานเลขาธิการคุรุสภาที่มีอายุต่างกัน มีความรู้เจตคติและการปฏิบัติตนในการออกกำลังกายเพื่อสุขภาพ ไม่แตกต่างกัน 4. บุคลากรในสำนักงานเลขาธิการคุรุสภาที่มีระดับการศึกษาดังกัน มีความรู้เจตคติ และการปฏิบัติตนในการออกกำลังกายเพื่อสุขภาพไม่แตกต่างกัน 5. บุคลากรในสำนักงานเลขาธิการคุรุสภาที่มีสถานภาพทางครอบครัวต่างกัน มีความรู้เจตคติ และการปฏิบัติตนในการออกกำลังกายเพื่อสุขภาพไม่แตกต่างกัน 6. บุคลากรในสำนักงานเลขาธิการคุรุสภาที่มีรายได้ต่อเดือนต่างกัน มีความรู้เจตคติ และการปฏิบัติตนในการออกกำลังกายเพื่อสุขภาพไม่แตกต่างกัน 7. บุคลากรในสำนักงานเลขาธิการคุรุสภาที่มีความรู้เจตคติ และการปฏิบัติตนในการออกกำลังกายเพื่อสุขภาพมีความสัมพันธ์กันในเชิงนิมิตอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ฉ่ำไย สาเหตุ (2541 : บทคัดย่อ) ได้วิจัยเรื่องการศึกษเจตคติของผู้ต้องขังต่อการฝึกอาชีพในเรือนจำกลางจังหวัดสมุทรปราการ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นผู้ต้องขังในเรือนจำกลาง

จังหวัดสมุทรปราการจำนวน 330 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่แบบสอบถามเจตคติต่อการฝึกอาชีพ ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเท่ากับ .956 ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้ 1. ผู้ต้องขังมีเจตคติต่อการฝึกอาชีพ ด้านการยอมรับในตัวครู ด้านการยอมรับคุณค่าของการฝึกอาชีพและรวมทั้งสองด้านอยู่ในระดับดี 2. ผู้ต้องขังต่างประเภทกัน มีเจตคติต่อการฝึกอาชีพด้านการยอมรับในตัวครูด้านการยอมรับคุณค่าของการฝึกอาชีพ และรวมทั้งสองด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 3. ผู้ต้องขังที่อายุต่างกันมีเจตคติต่อการฝึกอาชีพด้านการยอมรับในตัวครูด้านการยอมรับคุณค่าของการฝึกอาชีพ และรวมทั้งสองด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 4. ผู้ต้องขังที่มีการศึกษาต่างกันมีเจตคติต่อการฝึกอาชีพด้านการยอมรับคุณค่าของการฝึกอาชีพแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แต่แตกต่างกันอย่างไรไม่มีนัยสำคัญทางสถิติในด้านการยอมรับในตัวครูและรวมทั้งสองด้าน 5. ผู้ต้องขังที่มีสถานภาพสมรส อาชีพ รายได้ก่อนต้องโทษ และวิชาชีพที่เข้าฝึกต่างกัน มีเจตคติต่อการฝึกอาชีพแตกต่างกัน อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

จินดา แขวงเมือง (2541 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ในปัญหาสิ่งแวดล้อมกับเจตคติในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดหนองคาย กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้คือ นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดหนองคาย ปีการศึกษา 2540 จาก 46 โรงเรียนจำนวน 377 คน ซึ่งสุ่มมาตามสัดส่วนของจำนวนนักเรียนแต่ละโรงเรียนเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามวัดการรับรู้ในปัญหาสิ่งแวดล้อมและแบบสอบถามวัดเจตคติในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม 5 ด้าน คือ ด้านน้ำ ด้านดิน ด้านป่าไม้และสัตว์ป่า ด้านอากาศ ด้านทรัพยากรธรรมชาติและพลังงาน ซึ่งมีค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามดังนี้ การรับรู้ในปัญหาสิ่งแวดล้อมเท่ากับ .9059 และเจตคติในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมเท่ากับ .7580 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้คอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ SPSS/PC(+) (Statistical Package for the Social Sciences / Personal Computer Plus) ผลการวิจัยสรุปว่า 1. นักเรียนมีการรับรู้ในปัญหาสิ่งแวดล้อมแต่ละด้านและรวมทั้งทุกด้านในระดับสูง โดยการรับรู้ในปัญหาสิ่งแวดล้อมด้านอากาศอยู่ในอันดับสูงสุด รองลงมาได้แก่ ด้านป่าไม้และสัตว์ป่า ด้านดิน ด้านทรัพยากรธรรมชาติและพลังงาน ตามลำดับ ส่วนอันดับต่ำสุดคือการรับรู้ในปัญหาสิ่งแวดล้อมด้านน้ำ 2. นักเรียนมีเจตคติในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมแต่ละด้านและรวมทั้งทุกด้านในระดับสูง โดยเจตคติในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมด้านน้ำอยู่ในอันดับสูงสุด รองลงมาได้แก่ ด้านป่าไม้และสัตว์ป่า ด้านทรัพยากรธรรมชาติและพลังงาน ด้านอากาศ ตามลำดับ ส่วนอันดับต่ำสุดคือเจตคติในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมด้านดิน 3. การรับรู้ในปัญหาสิ่งแวดล้อมและเจตคติในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของนักเรียนโดยรวมมีความ

สัมพันธ์กันในทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ในปัญหาสิ่งแวดล้อมและเจตคติในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมด้านดิน ด้านอากาศ ด้านทรัพยากรธรรมชาติและพลังงานมีความสัมพันธ์กันทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ส่วนการรับรู้ในปัญหาสิ่งแวดล้อมด้านน้ำกับเจตคติในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมด้านน้ำและการรับรู้ในปัญหาสิ่งแวดล้อมด้านป่าไม้และสัตว์ป่ากับเจตคติในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมด้านป่าไม้และสัตว์ป่าไม่มีความสัมพันธ์กัน

วิจิตร ตระกูลมัยผล (2541 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความรู้และเจตคติของผู้เสียภาษีที่มีต่อการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา การศึกษารั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความรู้และเจตคติของผู้เสียภาษีที่มีต่อการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา และเปรียบเทียบความแตกต่างของความรู้และเจตคติเกี่ยวกับการเสียภาษีเงินได้ฯ โดยจำแนกตามเพศ, อายุ, ระดับการศึกษาและระดับรายได้ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้เสียภาษีที่มาติดต่อภาษีที่สำนักงานภาษีสรรพากรพื้นที่ 14 จำนวน 400 คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา คือ แบบทดสอบและแบบสอบถาม มีค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือเท่ากับ 0.76 และ 0.73 ตามลำดับ ผลการศึกษาพบว่า

1. ผู้เสียภาษีมีความรู้เกี่ยวกับการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาต่ำกว่าเกณฑ์
2. ผู้เสียภาษีมีเจตคติต่อการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาในระดับดี
3. ผู้เสียภาษีในแต่ละช่วงอายุและแต่ละระดับการศึกษามีความรู้เกี่ยวกับการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนผู้เสียภาษีที่มีเพศและระดับรายได้ต่างกันมีความรู้เกี่ยวกับการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ
4. ผู้เสียภาษีในแต่ละช่วงอายุและระดับรายได้มีเจตคติต่อการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนผู้เสียภาษีที่มีเพศและระดับการศึกษาต่างกันมีเจตคติต่อการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

สถาพร รอดโพธิ์ทอง (2541 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความรู้และเจตคติของนักเรียนนายร้อยตำรวจ ชั้นปีที่ 4 ที่มีต่อปัญหาสิ่งแวดล้อม ตามปัจจัยอายุ ภูมิภาค ภูมิลำเนา คุณวุฒิทางการศึกษาก่อนเข้ารับการศึกษาในโรงเรียนนายร้อยตำรวจ และระดับคะแนนเฉลี่ยสะสม โดยศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างจากนักเรียนนายร้อยตำรวจที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นปีที่ 4 ประจำปีการศึกษา 2541 จำนวน 367 คน การรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามที่ให้นักเรียนตอบด้วยตนเอง ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนนายร้อยตำรวจ ชั้นปีที่ 4 มีความรู้เกี่ยวกับปัญหาสิ่งแวดล้อมอยู่ในระดับปานกลาง และพบว่าความรู้เกี่ยวกับปัญหาสิ่งแวดล้อม

ล้อม ขึ้นอยู่กับภูมิลำเนา และระดับคะแนนเฉลี่ยสะสมรวมทุกภาคการศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และไม่ขึ้นอยู่กับอายุ และคุณวุฒิทางการศึกษาก่อนเข้ารับการศึกษาในโรงเรียนนายร้อยตำรวจ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 นักเรียนนายร้อยตำรวจ ชั้นปีที่ 4 มีเจตคติต่อปัญหาสิ่งแวดล้อมในระดับสูง และยังพบว่าเจตคติที่มีต่อปัญหาสิ่งแวดล้อม ขึ้นอยู่กับภูมิลำเนา และระดับคะแนนเฉลี่ยสะสมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และไม่ขึ้นอยู่กับอายุ และคุณวุฒิทางการศึกษาก่อนเข้ารับการศึกษาในโรงเรียนนายร้อยตำรวจ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ขงยุทธ เพิ่มพูน (2541 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความรู้และเจตคติของประชาชนที่มีต่อการจัดการขยะในเขตเทศบาลเมืองอ่างทอง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือประชาชนที่อาศัยในเขตเทศบาลเมืองอ่างทองที่มีอายุไม่ต่ำกว่า 20 ปี และอาศัยอยู่ในเขตเทศบาลไม่น้อยกว่า 1 ปี จำนวน 364 คน โดยใช้วิธีการสุ่มแบบง่าย (Simple Random Sampling) ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม และให้เด็กนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ของแต่ละครัวเรือนเป็นสื่อในการรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ประมวลผลข้อมูล โดยใช้สถิติร้อยละ การแจกแจงความถี่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน t-test การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว และเปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่โดยใช้เชฟเฟ ผลการศึกษาปรากฏว่าประชาชนส่วนใหญ่มีความรู้ที่มีต่อการจัดการขยะในระดับปานกลาง ระดับความรู้แตกต่างกันตามระดับการศึกษา รายได้ แต่ไม่แตกต่างกันตามอายุ อาชีพ ลักษณะที่อยู่อาศัย ลักษณะการใช้ที่อยู่ ทำเลที่ตั้ง ระยะเวลาที่อาศัย และจำนวนสมาชิกในครัวเรือนที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 ประชาชนกลุ่มนี้มีเจตคติที่มีต่อการจัดการขยะของเทศบาลอยู่ในทางไม่แน่ใจ แตกต่างกันตามทำเลที่ตั้งที่อยู่อาศัย ส่วนอายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ ลักษณะที่อยู่อาศัย ลักษณะการใช้ที่อยู่ ระยะเวลาที่อยู่อาศัย สมาชิกในครัวเรือน ไม่มีผลต่อเจตคติ ปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดการขยะของประชาชนพบว่า ส่วนใหญ่เทศบาลขาดการประชาสัมพันธ์อย่างต่อเนื่องทำให้ประชาชนไม่เห็นความสำคัญของการให้บริการเก็บขนขยะ และจุดที่ตั้งวางถังขยะมีกลิ่นเหม็นรบกวน ดังนั้น เทศบาลหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรร่วมมือประชาชนมีส่วนร่วมในการวางแผนการจัดการขยะในท้องถิ่นจัดให้มีการประชาสัมพันธ์เพื่อเพิ่มความรู้และให้เกิดความตระหนักซึ่งให้เห็นความสำคัญของการให้บริการเก็บขนขยะ รณรงค์เรื่องการคัดแยกขยะก่อนทิ้งอย่างต่อเนื่อง และจริงจังพร้อมทั้งเน้นในเรื่องการทำความสะอาดที่จัดวางและถังขยะอย่างสม่ำเสมอ เพื่อจัดระบบการจัดการขยะให้มีประสิทธิภาพสูงสุด

จวีรัตน์ กิจสาธิต (2541 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องความรู้และเจตคติของเจ้าหน้าที่วิเคราะห์งบประมาณในการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม ปัญหาสิ่งแวดล้อมมีแนวโน้มที่จะรุนแรงขึ้น

และมีผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตของประชาชนโดยตรง การสร้างความรู้ความเข้าใจและจิตสำนึกด้านสิ่งแวดล้อมจึงเป็นมาตรการระยะยาวที่จะช่วยแก้ไขปัญหาได้อย่างถาวร โดยเฉพาะอย่างยิ่งการให้สิ่งแวดล้อมศึกษาแก่กลุ่มเป้าหมายที่มีหน้าที่ในการบริหารจัดการทรัพยากรและงบประมาณของประเทศ การศึกษาวิจัยครั้งนี้จึงมีวัตถุประสงค์ที่จะศึกษาความรู้และเจตคติของเจ้าหน้าที่วิเคราะห์งบประมาณในการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม และเปรียบเทียบความรู้และเจตคติตามตัวแปร อายุ ระดับการศึกษา สาขาวิชาที่ศึกษา ระดับตำแหน่ง ประสบการณ์ในการวิเคราะห์งบประมาณด้านสิ่งแวดล้อม และการรับรู้ข้อมูลข่าวสารด้านสิ่งแวดล้อมจากวิทยุ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ การอบรม/สัมมนา รวมทั้งหาความสัมพันธ์ของความรู้และเจตคติดังกล่าว การดำเนินการวิจัยโดยใช้แบบสอบถามกับเจ้าหน้าที่วิเคราะห์งบประมาณ สำนักงานประมาณ ระดับ 3-9 จำนวน 246 คน จากการสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ ผลการวิจัยพบว่า เจ้าหน้าที่วิเคราะห์งบประมาณมีความรู้ในการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมระดับปานกลาง มีเจตคติในระดับสูงหรือในทิศทางบวกต่อเรื่องดังกล่าว ความรู้แตกต่างกันตามระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการวิเคราะห์งบประมาณด้านสิ่งแวดล้อม และความถี่ในการรับรู้ข้อมูลข่าวสารด้านสิ่งแวดล้อมจากวิทยุ หนังสือพิมพ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนตัวแปรของเจตคติที่พบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 คือ ระดับตำแหน่ง และความถี่ในการรับรู้ข่าวสารด้านสิ่งแวดล้อมจากโทรทัศน์ ความรู้และเจตคติมีความสัมพันธ์ในเชิงบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ข้อเสนอแนะจากการวิจัย คือ ควรมีการฝึกอบรมหลักสูตรสิ่งแวดล้อมแก่เจ้าหน้าที่วิเคราะห์งบประมาณ.

สมชาย คนตรี (2541 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาถึงความรู้ เจตคติ และการปฏิบัติของผู้ประกอบการในจังหวัดปทุมธานี เกี่ยวกับการรักษาคุณภาพแม่น้ำเจ้าพระยา โดยมี อายุ ระดับการศึกษา กลุ่มประเภทกิจกรรม จำนวนปีที่ประกอบการ รายได้ต่อเดือน และการได้รับข้อมูลข่าวสารเป็นตัวแปรอิสระ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถาม โดยสอบถามจากผู้ประกอบการที่ตั้งกิจการอยู่บริเวณกลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยาในจังหวัดปทุมธานีจำนวน 315 แห่ง วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา แสดงด้วยค่า ร้อยค่า ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว ผลการวิจัยพบว่า ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ผู้ประกอบการมีความรู้เกี่ยวกับการรักษาคุณภาพแม่น้ำเจ้าพระยาในระดับปานกลางและแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญเนื่องมาจากตัวแปรกลุ่มประเภทกิจการ รายได้ต่อเดือน และการได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการรักษาคุณภาพแม่น้ำเจ้าพระยา แต่ไม่แตกต่างกันตามตัวแปร อายุ ระดับการศึกษา จำนวนปีที่ประกอบการ ผู้ประกอบการมีเจตคติต่อการรักษาคุณภาพแม่น้ำเจ้าพระยาไปในทิศทางบวกและแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เนื่องจาก อายุ ระดับ

การศึกษา กลุ่มประเภทกิจการรายได้ต่อเนื่อง และไม่แตกต่างกันตามตัวแปร จำนวนปีที่ประกอบการ และการได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการรักษาคุณภาพแม่น้ำเจ้าพระยา และพบว่าการปฏิบัติต่อการรักษาคุณภาพแม่น้ำเจ้าพระยาในทิศทางที่ควรปฏิบัติ และแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติตามกลุ่มประเภทกิจการ รายได้ต่อเนื่อง และการได้รับข้อมูลข่าวสาร แต่ไม่แตกต่างกันตามตัวแปร อายุ ระดับการศึกษา และจำนวนปีที่ประกอบการ โดยสรุปความรู้ เจตคติ และการปฏิบัติต่อการรักษาคุณภาพแม่น้ำเจ้าพระยาของผู้ประกอบการมีความสัมพันธ์กันในเชิงบวก

สุกัญญา เห่งเหมือน (2541 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาผลการใช้โปรแกรมปฏิบัติการแหล่งชุมชน ในรายวิชาท้องถิ่นของเราที่มีต่อความรู้ เจตคติและพฤติกรรมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย เป็นนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 1 เขตการศึกษา 5 โรงเรียนวัดสันติการามวิทยา จังหวัดราชบุรี จำนวน 60 คน สุ่มตัวอย่างโดยวิธีสุ่มอย่างง่าย กลุ่มทดลอง จำนวน 30 คน และกลุ่มควบคุม จำนวน 30 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย 1) แผนการสอนโดยใช้โปรแกรมปฏิบัติการแหล่งชุมชน 2) แผนการสอนวิธีสอนปกติ 3) แบบทดสอบความรู้ในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .50 4) แบบสอบถามเจตคติในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .76 5) แบบสอบถามพฤติกรรมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .83 สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ยส่วน เบี่ยงเบนมาตรฐานและการทดสอบที ผลการวิจัยพบว่า

1. ความรู้ เจตคติ และพฤติกรรมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 หลังการทดลองโดยใช้โปรแกรมปฏิบัติการแหล่งชุมชน สูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
2. ความรู้ และพฤติกรรมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 หลังการสอนโดยใช้วิธีสอนปกติ สูงกว่าก่อนสอนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนเจตคติในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ก่อนและหลังการสอน ไม่แตกต่างกัน
3. ความรู้ ในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 กลุ่มทดลองโดยใช้โปรแกรมปฏิบัติการแหล่งชุมชน และกลุ่มควบคุม โดยใช้วิธีสอนปกติไม่แตกต่างกัน ส่วนเจตคติและพฤติกรรมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้โปรแกรมปฏิบัติการแหล่งชุมชนสูงกว่าที่ใช้วิธีสอนปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ .01 ตามลำดับ ผลการวิจัย จะเป็นแนวทางให้ครูผู้สอนในรายวิชาสังคมศึกษา และรายวิชาอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อม นำ

โปรแกรมปฏิบัติการแหล่งชุมชน ไปใช้ในการเรียนการสอน เพื่อให้นักเรียนเกิดความรู้ เจตคติ และพฤติกรรมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมอย่างแท้จริง

2.4.2 ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว

เปรมฤดี คำเฉลียว (2539 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาผลกระทบของการท่องเที่ยวต่อพื้นที่ชายฝั่งเกาะสมุย จังหวัดสุราษฎร์ธานี โดยใช้เทคนิคโทรสัมพัทธ์ การใช้เทคนิคโทรสัมพัทธ์เพื่อศึกษาการเปลี่ยนแปลงการใช้ที่ดิน ที่เป็นผลมาจากการพัฒนาการท่องเที่ยวบริเวณเกาะสมุย จังหวัดสุราษฎร์ธานี ระหว่างปี 2531 ถึง 2537 โดยใช้ข้อมูล Thematic Mapper จากภาพถ่ายดาวเทียม LANDSAT และวิธี Nearest Neighbour Classification จำแนกการใช้ประโยชน์ที่ดินออกเป็น 4 ประเภท คือ (1) พื้นที่การเกษตร (2) พื้นที่ป่าไม้ (3) พื้นที่ชายหาด และ (4) พื้นที่ท่องเที่ยว จากการศึกษพบว่า การท่องเที่ยวทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงการใช้ที่ดิน โดย พื้นที่ท่องเที่ยวเพิ่มขึ้นจาก 14.22 ตร.กม. ในปี 2531 เป็น 41.65 ตร.กม. ในปี 2537 เพิ่มขึ้น 65.86%) ส่วนพื้นที่การใช้ประโยชน์ที่ดินอื่นๆ มีแนวโน้มลดลง ซึ่งพื้นที่ท่องเที่ยวที่เพิ่มขึ้น ในอดีตเคยเป็นทั้งพื้นที่การเกษตร ป่าไม้ และพื้นที่ชายหาด นอกจากนั้นในการศึกษาครั้งนี้ยังใช้ระบบสารสนเทศทางภูมิศาสตร์ (Geographic Information System : GIS) และเทคนิค Multicriteria Evaluation (MCE) หาพื้นที่ที่เหมาะสมสำหรับการท่องเที่ยวจากปี 2531 โดยพิจารณาถึง ระยะห่างจากชายหาด ระยะห่างจากถนน ความลาดชันของพื้นที่ และข้อกำหนดสำหรับพื้นที่ที่ไม่ควรพัฒนา อัน ได้แก่ พื้นที่ป่าไม้ พื้นที่ที่อยู่ห่างจากชายหาดน้อยกว่า 50 เมตร และชุมชนดั้งเดิมของเกาะสมุย เมื่อเปรียบเทียบพื้นที่ที่เหมาะสมตามเทคนิค MCE กับพื้นที่ท่องเที่ยวในปี 2537 พบว่าพื้นที่เพื่อการท่องเที่ยวของ เกาะสมุยอยู่ในสภาพที่เกินกว่าพื้นที่ที่เหมาะสมในการพัฒนาการท่องเที่ยวของเกาะ และก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงการใช้ที่ดินและความเสื่อมโทรมของทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม

จิราวดี อ่อนวงศ์ (2539 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมชุมชนเพื่อการพัฒนาการท่องเที่ยว กรณีศึกษาเกาะพีพี จังหวัดกระบี่ เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาการท่องเที่ยว โดยศึกษาในประเด็นด้านการพัฒนาการเปลี่ยนแปลงของพื้นที่ที่มีความสัมพันธ์กับกิจกรรมในพื้นที่ด้านความคิดเห็นของกลุ่มคนต่าง ๆ ในพื้นที่ที่เกี่ยวข้องกับสภาพการท่องเที่ยวในปัจจุบัน และแนวทางในการพัฒนา จากการศึกษพบว่า พัฒนาการและการแลกเปลี่ยนทางกายภาพของชุมชนมีความสัมพันธ์กับการพัฒนาการท่องเที่ยว ส่งผลให้เกิดความเปลี่ยนแปลงทางด้านกายภาพ เศรษฐกิจและสังคม

ทั้งในแง่บวกและแง่ลบ การพัฒนาที่เกิดขึ้นในพื้นที่ส่วนใหญ่ไม่มีการวางแผน ทำให้เกิดปัญหาตามมา โดยเฉพาะปัญหาสภาพแวดล้อมและความเสื่อมโทรมของทรัพยากรธรรมชาติ ในการศึกษาประเด็นการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นสามารถแยกประเด็นแผนงานหลักได้ 5 ประเด็น คือ 1. แผนงานด้านการจัดการสภาพแวดล้อมและธรรมชาติ 2. แผนการจัดการมลพิษ 3. แผนงานด้านส่งเสริมความเข้าใจทางการท่องเที่ยว 4. แผนพัฒนาสาธารณูปโภค สาธารณูปการ 5. แผนหลักด้านคุณภาพชีวิต และแก้ไขปัญหาด้านเศรษฐกิจสังคม จึงมีข้อเสนอแนะในการจัดการองค์การในการแก้ไขปัญหาโดยเสนอรูปแบบการปกครองให้มีการแยกหมู่บ้านในพื้นที่ออกมาเป็นตำบลใหม่ นอกเหนือจากการควบคุมดูแลของตำบลอำนาจ โดยมีการปกครองแบบสภาตำบล ในส่วนระดับชุมชนในพื้นที่มีองค์กร 2 ระดับด้วยกันคือ 1. ระดับองค์กรพื้นที่ มีการรวมกลุ่มของระดับพื้นที่เพื่อแก้ไขปัญหาในพื้นที่ของตน 2. องค์กรในระดับอาชีพ กลุ่มอาชีพเพื่อเป็นการรวมกลุ่มพัฒนามาตรฐานการอาชีพ เช่น กลุ่มเรือหางยาวและทั้ง 2 กลุ่มจะเป็นหน่วยงานที่คอยสอดส่องการทำงานขององค์การบริหารส่วนตำบล

โสภภาพ สุทธิศักดิ์ (2539 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการท่องเที่ยวกับระยะเวลาในการตัดสินใจเดินทางมาท่องเที่ยว จังหวัดเพชรบุรี ของนักท่องเที่ยวชาวไทย การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ดังต่อไปนี้ 1. เพื่อศึกษาพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาเที่ยวจังหวัดเพชรบุรีเกี่ยวกับการท่องเที่ยวจังหวัดเพชรบุรี 2. เพื่อศึกษาถึงความสัมพันธ์ของพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารของนักท่องเที่ยวกับระยะเวลาในการตัดสินใจไปท่องเที่ยวในจังหวัดเพชรบุรี 3. เพื่อศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านประโยชน์ที่นักท่องเที่ยวคาดว่าจะได้รับและฐานทางเศรษฐกิจของนักท่องเที่ยวกับระยะเวลาในการตัดสินใจไปท่องเที่ยวในจังหวัดเพชรบุรี 4. เพื่อศึกษาสื่อบุคคล สื่อมวลชน และสื่อเฉพาะกิจสื่อใดมีอิทธิพลต่อระยะเวลาการตัดสินใจเร็วในการมาท่องเที่ยวมากกว่ากัน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ นักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวจังหวัดเพชรบุรี ในช่วงเดือนตุลาคม-พฤศจิกายน พ.ศ. 2539 จำนวนทั้งสิ้น 400 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถาม การวิเคราะห์ข้อมูล โดยการแจกแจงความถี่ คำร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ค่าถดถอยพหุคูณ ซึ่งประมวลผลโดยคอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS(x) ผลการวิจัยมีดังต่อไปนี้ 1. นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่เปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการท่องเที่ยวของจังหวัดเพชรบุรีจากสื่อบุคคลเป็นอันดับหนึ่ง รองลงมาคือสื่อมวลชน และสื่อเฉพาะกิจตามลำดับ 2. พฤติกรรมการเปิดรับข่าวสาร ด้านการท่องเที่ยวของจังหวัดเพชรบุรีไม่มีความสัมพันธ์กับระยะเวลาในการตัดสินใจเดินทางมาเที่ยวจังหวัดเพชรบุรี 3. ประโยชน์บางประการที่นักท่องเที่ยวคาดว่าจะได้รับมีความสัมพันธ์ในเชิงลบกับระยะเวลาในการตัดสินใจเดินทางมาท่องเที่ยว ส่วนฐานทางเศรษฐกิจของ

นักท่องเที่ยวไม่มีความสัมพันธ์กับระยะเวลาในการตัดสินใจเดินทางมาท่องเที่ยวจังหวัดเพชรบุรี 4. ไม่มีสื่อใดมีอิทธิพลสามารถอธิบายความสัมพันธ์กับระยะเวลาการตัดสินใจของนักท่องเที่ยวในการเดินทางท่องเที่ยวจังหวัดเพชรบุรี

สิริกาญจน์ ปรับโตวิดิใจโฮ (2539 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการเปิดรับข่าวสารการท่องเที่ยวกับการตัดสินใจเดินทางท่องเที่ยวต่างประเทศ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพฤติกรรมการท่องเที่ยวต่างประเทศ พฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารการท่องเที่ยว ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางด้านประชากรกับพฤติกรรมการท่องเที่ยวต่างประเทศ ความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดรับข่าวสารการท่องเที่ยวกับการตัดสินใจเดินทางท่องเที่ยวต่างประเทศ โดยมุ่งศึกษาการเปิดรับข่าวสารของนักท่องเที่ยวชาวไทยในปีพ.ศ. 2539 นักท่องเที่ยวที่ศึกษา คือนักท่องเที่ยวชาวไทยที่กำลังจะเดินทางไปท่องเที่ยวต่างประเทศ จำนวน 400 คน โดยทำการสัมภาษณ์ที่สนามบินดอนเมืองที่แผนกผู้โดยสารขาออก ผลการวิจัยพบว่า 1. กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้ที่มีภูมิลำเนาในกรุงเทพฯ เป็นส่วนใหญ่ และเป็นผู้หญิงมากกว่าผู้ชาย มีอายุในวัยทำงาน และเป็นโสด มีการศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรี และเป็น พนักงานบริษัท 2. อาชีพและรายได้มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการท่องเที่ยวต่างประเทศ ในขณะที่ปัจจัยทางด้านประชากรตัวอื่นไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการท่องเที่ยวต่างประเทศ 3. ปัจจัยทางด้านประชากร ไม่มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจเดินทางท่องเที่ยวต่างประเทศ 4. การเปิดรับข่าวสารด้านการท่องเที่ยวจากนิตยสารด้านการท่องเที่ยวของต่างประเทศ บริษัททัวร์/ตัวแทนจำหน่ายตั๋วเครื่องบิน สายการบิน เพื่อน/บุคคลในครอบครัว องค์กรส่งเสริมการท่องเที่ยวต่างประเทศในประเทศไทย และนิตยสารการเกี่ยวกับการท่องเที่ยวต่างประเทศมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการท่องเที่ยวต่างประเทศ 5. การเปิดรับข่าวสารด้านการท่องเที่ยวไม่มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจเดินทางท่องเที่ยวต่างประเทศ

ศรัณย์ สิงห์ทัน (2539 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความรู้ ทัศนคติและการมีส่วนร่วมของผู้บริหารในการเผยแพร่แนวความคิดเรื่องการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ โดยการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ (Ecotourism) ถือเป็นนวัตกรรมของการท่องเที่ยวในประเทศไทยที่จะช่วยสร้างความสมดุลระหว่างการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมกับการพัฒนาทางเศรษฐกิจและอุตสาหกรรม เป็นปัจจัยสำคัญประการหนึ่งที่จะนำไปสู่ "การพัฒนาการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน (Sustainable Tourism Development)" ผู้บริหารที่มีส่วนร่วมในการเผยแพร่แนวความคิดเรื่องการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์จะต้องมีความรู้ที่ถูกต้องและทัศนคติที่ดีในเรื่องการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ งานวิจัยนี้จึงได้ทำการสำรวจกลุ่มผู้บริหารที่มีส่วนในการเผยแพร่แนวความคิดเรื่องการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ จำนวน 237 คนทั้งในส่วนกรุงเทพฯ และส่วน

จังหวัด โดยการส่งแบบสอบถามเกี่ยวกับความรู้ ทักษะและการมีส่วนร่วมของผู้บริหารในการเผยแพร่แนวความคิดเรื่องการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ พบว่า

- ความรู้เกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ของผู้บริหาร ไม่มีความสัมพันธ์กับทัศนคติที่มีต่อการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ของผู้บริหาร
- ความรู้เกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ของผู้บริหาร มีความสัมพันธ์เชิงลบกับการมีส่วนร่วมในการเผยแพร่แนวความคิดเรื่องการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ของผู้บริหาร
- ทัศนคติที่มีต่อการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ของผู้บริหาร มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการมีส่วนร่วมในการเผยแพร่แนวความคิดเรื่องการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ของผู้บริหาร

วิบูลย์ วงศ์ภูธรนกิจ (2538 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาแนวทางการวางแผนและจัดการแหล่งท่องเที่ยวประเภทแพ จังหวัดกาญจนบุรี แหล่งท่องเที่ยวประเภทแพเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญของจังหวัด-กาญจนบุรีมีรูปแบบของการท่องเที่ยวที่เป็นธรรมชาติและเป็นเอกลักษณ์ทางการท่องเที่ยวของจังหวัดการพัฒนาที่เกิดขึ้นย่อมเป็นสาเหตุของการเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อมเดิม มีการปรับปรุงสิ่งอำนวยความสะดวกและการบริการเพื่อรองรับนักท่องเที่ยวซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อพื้นที่โดยรอบหากแต่สิ่งที่เป็นผลคิดตามมาก็คือ สภาพปัญหาและความเสื่อมโทรมของแหล่งท่องเที่ยวอันเนื่องมาจากการใช้ทรัพยากรท่องเที่ยว โดยคำนึงเฉพาะคุณค่าด้านเศรษฐกิจการศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อรับทราบถึงสภาพปัจจุบันของแหล่งท่องเที่ยวแพ จังหวัดกาญจนบุรี เพื่อวิเคราะห์ถึงสาเหตุและสภาพปัญหาและเสนอแนะแนวทางในการวางแผนและจัดการแหล่งท่องเที่ยวดังกล่าวให้สามารถแก้ปัญหาและอำนวยความสะดวกนักท่องเที่ยวในท้องถิ่น โดยรักษาสภาพแวดล้อมธรรมชาติของจังหวัดให้อยู่ในภาวะสมดุลจากการศึกษาสภาพ โดยทั่วไปของแหล่งท่องเที่ยวประเภทแพ ซึ่งประกอบด้วยสภาพแวดล้อมที่เป็นธรรมชาติของแหล่งท่องเที่ยวและกิจกรรมด้านการบริการ โดยประเมินสภาพปัญหาจากการสอบถามนักท่องเที่ยว การสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่และผู้ประกอบการ พบว่า ร้อยละ 95 ของนักท่องเที่ยวมีความคิดเห็นว่า ปัญหาการเปลี่ยนแปลงภูมิทัศน์เดิมเป็นปัญหาที่สำคัญที่สุด รองลงมาได้แก่ เสี่ยงรบกวน น้ำเสีย การจอดแพ และปัญหาด้านกิจกรรมและสิ่งอำนวยความสะดวก ซึ่งครอบคลุมในส่วนของ การให้บริการและดูแลด้านสวัสดิภาพความปลอดภัยที่ไม่เพียงพอ ส่วนหนึ่งของปัญหาที่เกิดขึ้นมีสาเหตุมาจากการพัฒนาที่ไม่คำนึงถึงสภาพแวดล้อมและมีระดับของการพัฒนาที่ไม่เหมาะสมกับพื้นที่ โดยเฉพาะพื้นที่ธรรมชาติที่สมควรแก่การอนุรักษ์ ซึ่งการศึกษาได้เสนอแนะวิธีการในการกำหนดเขตการใช้ที่ดิน ซึ่งจะมีผลต่อการควบคุมและกำหนดกิจกรรมในพื้นที่ท่องเที่ยว การแก้ไขปัญหาของแหล่งท่องเที่ยวขึ้นอยู่กับ การเสนอโครงการและแผนงานในการแก้ไข รวมทั้งข้อเสนอแนะในการดูแลและป้องกัน

เพื่อไม่ให้ปัญหาเกิดขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับข้อกำหนดกฎหมายที่มีอยู่และลักษณะของหน่วยงานหรือองค์กรที่รับผิดชอบ

อากาศรณ์ เกษรจันทร์ (2538 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเทคโนโลยีสารสนเทศปริภูมิเพื่อการจัดการข้อมูลทางด้านการท่องเที่ยว โครงการวิจัยเทคโนโลยีระบบสารสนเทศปริภูมิเพื่อการจัดการข้อมูลทางด้านการท่องเที่ยวนี้ เป็นการวิจัยเพื่อหาแนวทางในการประยุกต์หลักการของระบบสารสนเทศปริภูมิเพื่อใช้ในการจัดการข้อมูลทางด้านการท่องเที่ยว ข้อมูลทางด้านการท่องเที่ยวเหล่านี้มีจำนวนมาก และมีความเกี่ยวข้องกับข้อมูลหลากหลายชนิด ทั้งข้อมูลปริภูมิในรูปแบบที่และข้อมูลอรรถาธิบาย ในปัจจุบันการเก็บข้อมูลเหล่านี้ ส่วนใหญ่แล้วจะอยู่ในลักษณะของเอกสาร ทำให้เกิดปัญหาความล่าช้าในการเรียกใช้ ค้นหาและแก้ไขปรับปรุงข้อมูลให้ทันสมัย การที่นำระบบสารสนเทศปริภูมิมาประยุกต์ในการจัดการข้อมูลทางด้านการท่องเที่ยว โดยอาศัยคอมพิวเตอร์เป็นเครื่องมือ จะช่วยแก้ปัญหาเหล่านี้ รวมทั้งเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดการระบบข้อมูล การแสดงผลและการสื่อความหมายข้อมูลสารสนเทศทางด้านการท่องเที่ยว การวิจัยเริ่มจากการสำรวจความต้องการของผู้ใช้ระบบข้อมูลทางด้านการท่องเที่ยว ซึ่งได้แก่ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ผู้ประกอบการธุรกิจการท่องเที่ยวและนักท่องเที่ยว จากผลการสำรวจทำให้ทราบถึงข้อมูลทางด้านการท่องเที่ยว และกิจกรรมการจัดการข้อมูลที่ต้องการใช้งาน หลังจากนั้นทำการวิเคราะห์ข้อมูลปริภูมิที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวและวิเคราะห์ การนำระบบสารสนเทศปริภูมิ มาใช้ในการจัดการข้อมูลดังกล่าวทำการออกแบบระบบฐานข้อมูล และจัดสร้างฐานข้อมูลปริภูมิทางด้านการท่องเที่ยวในพื้นที่ทดลอง จังหวัดกาญจนบุรี และสร้างระบบวิเคราะห์การใช้งานฐานข้อมูลนี้ ตามแนวทางที่เหมาะสมกับงานและกิจกรรมการจัดการฐานข้อมูลที่ได้จากการสำรวจผลการวิจัย สรุปได้ว่า การใช้ประโยชน์จากข้อมูลปริภูมิท่องเที่ยวมีวัตถุประสงค์หลักเพื่อใช้เป็นแผนที่ท่องเที่ยวและใช้ในการวางแผนพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว ระบบสารสนเทศปริภูมิสามารถนำมาประยุกต์ใช้กับการจัดการข้อมูลทางด้านการท่องเที่ยวต่าง ๆ ได้หลายด้าน ได้แก่ การเก็บข้อมูล การปรับปรุงแก้ไข การค้นหาเรียกใช้ การวิเคราะห์ผลข้อมูลตามเงื่อนไข และการแสดงผลข้อมูล สารสนเทศแต่ทั้งนี้ ความสามารถและประสิทธิภาพของระบบจะขึ้นอยู่กับคุณลักษณะคุณภาพของข้อมูล ความ ชับซ้อนของกิจกรรมหรืองานจัดการ และอุปกรณ์เครื่องมือที่ใช้งาน จากผลการวิจัยดังกล่าวอาจจะเป็นแนวทางในการจัดสร้างระบบสารสนเทศปริภูมิทางด้านการท่องเที่ยวต่อไปในอนาคตได้

สมบัติ แซ่แอ้ (2538 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาอุปสงค์ต่อการท่องเที่ยวชมธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กรณีศึกษาอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ การศึกษามีจุดประสงค์ 3 ประการ คือ (1) เพื่อประมาณ

การอุปสงค์ของบริการการท่องเที่ยวชมธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมรูปแบบใหม่ (2) เพื่อประมาณการราคาค่าบริการที่นักท่องเที่ยวยินดีจ่ายของการบริการแต่ละชนิด (3) เพื่อประมาณการระดับรายได้ที่จะได้รับจากการจัดบริการใหม่ การบริการที่นำเสนอมี 5 ชนิด คือ บริการห้างคูสต์ว์ บริการสะพานแขวนหรือสถานที่สำหรับดูนก บริการยานพาหนะนำเที่ยวอุทยาน บริการอุปกรณ์พักค้างแรม และบริการเจ้าหน้าที่นำทางเดินป่ากรอบแนวความคิดที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ วิธีการประเมินคุณค่าจากความเป็นไปได้ (Contingent Valuation Method : CVM) เก็บรวบรวมข้อมูลจากการสำรวจข้อมูลปฐมภูมิด้วยแบบสอบถามระหว่างเดือนพฤศจิกายนถึงธันวาคม พ.ศ. 2537 จำนวน 625 ตัวอย่าง ทำการสุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย (Simple Sampling) ทำการวิเคราะห์โดยใช้แบบจำลองโลจิท (Logit Model) ประมาณค่าพารามิเตอร์ด้วยวิธีการภาวะความน่าจะเป็นสูงสุด (Maximum Likelihood Estimation : MLE) ผลการศึกษา พบว่า ความต้องการบริการของนักท่องเที่ยวแต่ละคนที่มีต่อบริการแต่ละ ชนิดมีความแตกต่างกัน ทั้งนี้ตัวแปรที่มีผลต่อความน่าจะเป็นที่จะเลือกใช้หรือไม่เลือกใช้บริการ ได้แก่ ตัวแปรพฤติกรรมทางเลือกในอดีต (การมีข้อมูลเกี่ยวกับบริการเดิมและการประกอบกิจกรรมในอดีต) และตัวแปรส่วนบุคคล (ได้แก่ อายุ ระดับการศึกษา ระดับรายได้) ส่วนผลการประมาณการจำนวนนักท่องเที่ยวที่มีความต้องการใช้บริการ ระดับราคาค่าบริการที่นักท่องเที่ยวยินดีจ่าย และระดับรายได้จากการจัดบริการ พบว่า บริการห้างคูสต์ว์ บริการสะพานแขวนสำหรับดูนก บริการยานพาหนะนำเที่ยวอุทยานบริการอุปกรณ์พักค้างแรม และบริการเจ้าหน้าที่นำทางเดินป่า แต่ละบริการจะมีนักท่องเที่ยวที่มีความต้องการใช้บริการประมาณร้อยละ 31.1 20.6 14.8 38.1 และ 36.3 ของจำนวนนักท่องเที่ยวทั้งหมด ตามลำดับ ระดับราคาค่าบริการแต่ละชนิดที่นักท่องเที่ยวยินดีจ่ายอยู่ที่ระดับ 20 20 10 80 และ 50 บาท ตามระดับ และรายได้จากการจัดบริการแต่ละชนิดประมาณ 6.22 4.12 1.48 30.48 และ 18.15 ล้านบาท/ปี ตามลำดับ

อรุณสิทธิ์ อินทร์พิบูลย์ (2537 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์แบบโต้ตอบสำหรับการท่องเที่ยว : กรณีศึกษาจังหวัดกาญจนบุรี เพื่อออกแบบฐานข้อมูลการท่องเที่ยวให้นักท่องเที่ยวสามารถสืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับการท่องเที่ยวในจังหวัดกาญจนบุรี โดยใช้ซอฟต์แวร์ พี ซี อาร์ค อินโฟและดีเบสไฟร์ พร้อมทั้งวิไทย ให้สามารถสอบถามเป็นภาษาไทยได้ โครงสร้างฐานข้อมูลประกอบด้วย ข้อมูลกราฟิกและข้อมูลลักษณะประจำ ซึ่งเชื่อมโยงกันได้ มีการออกแบบให้นักท่องเที่ยวสามารถสอบถามข้อสนเทศโดยผ่านระบบเมนู และมีการแสดงผลในรูปแบบของแผนที่และข้อความบนจอคอมพิวเตอร์ หรือพิมพ์ลงบนกระดาษ ฐานข้อมูลกราฟิกแสดงตำแหน่งสถานที่ท่องเที่ยวรวม 69 แห่ง สถานที่พัก 135 แห่ง ร้านอาหาร 58 แห่ง และสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อการท่องเที่ยว พร้อมด้วยเขตการปกครองและเส้นทางคมนาคมบนแผนที่จังหวัดกาญจนบุรี มาตราส่วน 1:250,000 ส่วนข้อมูล

ลักษณะประจำบอกรายละเอียดของสถานที่ท่องเที่ยว ที่พักและร้านอาหารเป็นข้อมูลให้นักท่องเที่ยวใช้ตัดสินใจ โครงการนี้สามารถประยุกต์ใช้เป็นตัวอย่งฐานข้อมูลการท่องเที่ยวในจังหวัดอื่น ๆ ต่อไป

ประภาวดี ผ่าทองจีน (2537 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาผลกระทบจากการท่องเที่ยวที่มีต่อการใช้ที่ดินจังหวัดเพชรบุรี เพื่อศึกษาบทบาท ความสัมพันธ์และผลกระทบของการท่องเที่ยวที่มีต่อการใช้ที่ดินและสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องเนื่องกับการใช้ที่ดินรวมถึงการเสนอแนะแนวทางและมาตรการในการป้องกัน เพื่อลดผลกระทบที่เป็นปัญหาต่อพื้นที่ ผลการศึกษาพบว่า การท่องเที่ยวในจังหวัดเพชรบุรีก่อให้เกิดการขยายตัวของการใช้ที่ดินใน 2 ลักษณะ คือ การขยายตัวของสถานที่พักแรมประเภทโรงแรมและรีสอร์ทต่าง ๆ และการขยายตัวของอสังหาริมทรัพย์ที่ใช้การท่องเที่ยวเป็นจุดขาย ซึ่งอยู่ในรูปคอนโดมิเนียม สนามกอล์ฟและที่ดินจัดสรร การขยายตัวของการใช้ที่ดินเพื่อการท่องเที่ยวส่วนใหญ่จะเกิดขึ้นในพื้นที่ใกล้แหล่งท่องเที่ยว ซึ่งแบ่งออกเป็น 4 กลุ่ม ตามการกระจายของแหล่งท่องเที่ยว ได้แก่ กลุ่มชายฝั่งทะเล กลุ่มชุมชนเมือง กลุ่มแก่งกระงาน และกลุ่มฝั่งตะวันตกของ อ.ชะอำ ผลกระทบที่เกิดขึ้นจำแนกได้เป็น 4 สาขาหลักคือ สาขาภาพถ่าย ได้แก่ ด้านภูมิทัศน์ฐานและทรัพยากรน้ำ สาขา นิเวศวิทยา ได้แก่ ด้านป่าไม้และป่าชายเลนสาขาคุณค่าการใช้ประโยชน์ของมนุษย์ ได้แก่ ด้านการใช้ที่ดินและโครงสร้างพื้นฐานและสาขาคุณค่าต่อคุณภาพชีวิต ได้แก่ ด้านเศรษฐกิจและสังคม สุนทรียภาพและการพักผ่อนหย่อนใจ พื้นที่ที่ได้รับผลกระทบสูงสุด คือ พื้นที่ชายฝั่งทะเล โดยมีผลกระทบที่อยู่ในขั้นรุนแรงมากในสาขาคุณค่าการใช้ประโยชน์ของมนุษย์ด้านการใช้ที่ดินและโครงสร้างพื้นฐาน สาขาคุณค่าต่อคุณภาพชีวิตในด้านสุนทรียภาพ และสาขาภาพถ่ายด้านภูมิทัศน์ฐาน พื้นที่ที่ได้รับผลกระทบรองลงมาคือ พื้นที่ฝั่งตะวันตกของ อ.ชะอำ โดยมีผลกระทบขั้นรุนแรงมากในสาขาคุณค่าการใช้ประโยชน์ของมนุษย์ด้านการใช้ที่ดิน และสาขาคุณค่าต่อคุณภาพชีวิตด้านเศรษฐกิจและสังคม สำหรับพื้นที่แก่งกระงานนั้น ผลกระทบขั้นรุนแรงมากมีเพียงสาขาคุณค่าการใช้ประโยชน์ของมนุษย์ด้านการใช้ที่ดิน ส่วนพื้นที่ชุมชนเมืองไม่มีผลกระทบที่รุนแรงมากแต่อย่างใด เพื่อเป็นการแก้ไขและควบคุมผลกระทบของการท่องเที่ยวต่อการใช้ที่ดินจังหวัดเพชรบุรี จึงเสนอแนะให้มีการกำหนดเขตการใช้ที่ดิน โดยแบ่งเป็นเขตพัฒนาเขตควบคุมการพัฒนา เขตอนุรักษ์และเขตสงวน กำหนดมาตรการทางภาษีเพื่อควบคุมการใช้ที่ดิน ตลอดจนเร่งดำเนินการจัดทำผังเมืองรวมและกำหนดบทบาทของชุมชน สำหรับด้านโครงสร้างพื้นฐานเสนอให้มีการพัฒนาระบบสาธารณูปโภคและหาแหล่งน้ำดิบเพิ่มเติม ส่วนด้านเศรษฐกิจและสังคม เสนอให้ใช้มาตรการทางภาษีควบคุมการกว้านซื้อที่ดิน และสนับสนุนอาชีพเกษตรกรรม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ปราโมทย์ สุภิส (2537 : บทคัดย่อ) ศึกษาความเชื่อมโยงระหว่างกิจกรรมของทางเศรษฐกิจในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว บริเวณที่ราบตอนกลางจังหวัดเชียงใหม่และมุ่งเน้นศึกษาเฉพาะที่ราบตอนกลางของจังหวัดเชียงใหม่ ได้แก่ อำเภอเมือง อำเภอสันกำแพง อำเภอสันทราย อำเภอแม่ริม อำเภอหางดง อำเภอสารภี อำเภอดอยสะเก็ด และอำเภอสันป่าตอง โดยจะศึกษาถึงลักษณะของกิจกรรม วิธีการดำเนินของกิจกรรม และผลความเชื่อมโยงไปข้างหน้าและข้างหลังของแต่ละกิจกรรม ตลอดจนเสนอแนะแนวทางการพัฒนาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวและอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องเนื่อง ผลการวิจัยพบว่ากิจกรรมในอุตสาหกรรมท่องเที่ยวและอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องเนื่องกับการท่องเที่ยว มีความเชื่อมโยง 2 แบบคือ อุตสาหกรรมท่องเที่ยวจะมีความเชื่อมโยงในเชิงส่งเสริมซึ่งกันและกันสวนอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องเนื่องกับการท่องเที่ยวจะมีความเชื่อมโยงกันเชิงประจวบ โดยแต่ละกิจกรรมจะมีวิธีการดำเนินกิจกรรมที่แตกต่างกัน ทั้งในด้านวัตถุดิบ ผลผลิต ตลอดจนแรงงานที่ใช้ในการผลิตก็จะมีทักษะในการผลิตที่แตกต่างกันด้วย สำหรับความเชื่อมโยงไปข้างหน้าและข้างหลังของกิจกรรมทางเศรษฐกิจที่ทำการศึกษาพบว่า แต่ละกิจกรรมมีความเชื่อมโยงไปข้างหลังค่อนข้างสูง ในขณะที่ความเชื่อมโยงไปข้างหน้ามีน้อยมากเนื่องจากผลผลิตที่ได้จะเป็นสินค้าขั้นสุดท้ายซึ่งผู้ซื้อนำไปบริโภคได้เลย นอกจากนั้นจากการศึกษากระจายของสินค้า พบว่าสินค้าที่ผลิตได้จะถูกส่งไปขายในพื้นที่ต่าง ๆ ทั้งภายในและภายนอกประเทศ สำหรับการกระจายภายในประเทศจะมีมากในพื้นที่จังหวัดที่เป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวของภูมิภาค เช่น กรุงเทพฯ ชลบุรี นครราชสีมา ภูเก็ต เป็นต้น จากการศึกษาความเชื่อมโยงไปข้างหน้าและข้างหลัง ตลอดจนลักษณะและวิธีการดำเนินของกิจกรรมสามารถแบ่งพื้นที่ที่มีศักยภาพในการพัฒนาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวและอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องเนื่องกับการท่องเที่ยวได้เป็น 2 ลักษณะ คือ พื้นที่ที่มีศักยภาพในการกระจายผลผลิต และพื้นที่ที่มีศักยภาพในการผลิตซึ่งจะมีผลทำให้ 1) อำเภอเมืองและอำเภอสันกำแพง เป็นศูนย์กลางการกระจายสินค้า ส่วนอำเภออื่น ๆ โดยรอบเป็นศูนย์กลางการผลิตสินค้าสำหรับนักท่องเที่ยว 2) ภาครัฐบาลต้องปรับปรุงระเบียบและขั้นตอนให้รวดเร็วขึ้นลดขั้นตอนการสร้างสรรค์อุปโภคสาธารณูปการให้สามารถรองรับการขยายตัวของอุตสาหกรรมที่ทำการศึกษาในพื้นที่ได้

พิชญ์ดิณี แสงขำ (2537 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการสื่อความหมายในการจูงใจนักท่องเที่ยวด้านเนื้อหาในแผ่นพับเพื่อการโฆษณาประชาสัมพันธ์ขององค์การส่งเสริมการท่องเที่ยวในปี พ.ศ.2536-2537 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงวิธีการจูงใจนักท่องเที่ยวผ่านการสื่อความหมายทั้งด้านวิจนภาษาและ อวิจนภาษาในสื่อแผ่นพับเพื่อการโฆษณาประชาสัมพันธ์ขององค์การส่งเสริมการท่องเที่ยวและศึกษาถึงกระบวนการเข้ารหัสสารเพื่อจูงใจนักท่องเที่ยว นอกจากนั้นศึกษาถึงความสัมพันธ์ของการกำหนดเนื้อหาในสื่อแผ่นพับกับโครงการรณรงค์ขององค์การส่งเสริมการท่องเที่ยว ผลการวิจัยที่ได้

จากการวิเคราะห์เนื้อหาในสื่อแผ่นพับด้านวจนภาษาพบว่า เทคนิควิธีการจูงใจสามารถทำได้โดยการใช้จุดจับใจสองประเภท คือ จุดจับใจด้านอารมณ์ ความรู้สึก และจุดจับใจที่เป็นเหตุผล และการใช้จุดจับใจด้านอารมณ์ความรู้สึก จะมีการเลือกสรรด้วยวิธีการต่าง ๆ เพื่อให้การจูงใจมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น และการจูงใจในแผ่นพับ จะมีจุดจับใจทั้งสองด้านควบคู่กันไป นอกจากนี้จากการวิเคราะห์เนื้อหาด้านอวจนภาษา และจากการสัมภาษณ์ผู้ที่มีหน้าที่สร้างสรรค์งานโฆษณา พบว่าการจูงใจ สามารถสร้างสรรค์งานผ่าน สี ภาพประกอบ การจัดหน้า ตัวอักษร เพื่อให้เกิดการรับรู้และเกิดความรู้สึกที่ดี ซึ่งจะนำไปสู่พฤติกรรมในการตัดสินใจมาท่องเที่ยวได้ นอกจากนี้จากการสัมภาษณ์พนักงานการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยพบว่า ในกระบวนการเข้ารหัสสารยังมีปัจจัยที่มีอิทธิพล ต่อทิศทางและลักษณะของเนื้อหา คือ ปัจจัยในการเข้ารหัสสารของผู้ส่งสาร ได้แก่ ความรู้ ทักษะ ทักษะ สถานภาพทางสังคม และวัฒนธรรม นอกจากนี้ ยังพบว่า โครงการรณรงค์เป็นปัจจัยหนึ่งที่ทำให้เกิดความเคลื่อนไหวของสื่อแผ่นพับ ซึ่งก็คือการปรับเปลี่ยนเนื้อหาทั้งด้านอวจนภาษากับอวจนภาษา ไปตามโครงการรณรงค์

อรรถชัย เลิศจิตติสุทธิ (2536 : บทคัดย่อ) ศึกษาตัวชี้วัดการเจริญเติบโตของเมืองจากการพัฒนาอุตสาหกรรมและการท่องเที่ยว:กรณีศึกษา จังหวัดชลบุรีและระยอง โดยการประยุกต์ใช้วิธีการวิเคราะห์ทางสถิติเข้ามาช่วยในขั้นตอน การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อใช้เป็นเครื่องมือสำหรับการคัดเลือกข้อมูลที่สำคัญและนำไปใช้ในกระบวนการวางแผนได้ในลำดับต่อไป การวิจัยนี้ได้ใช้วิธีการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression) ในการคัดเลือกตัวแปรที่มีความสำคัญต่อการชี้วัดการเจริญเติบโตของเมืองฯ ในพื้นที่ 6 อำเภอของจังหวัดชลบุรีและระยอง คือ อ.เมือง ชลบุรี อ.ศรีราชา อ.บางละมุง อ.สัตหีบ อ.บ้านฉาง และ อ.เมืองระยอง ซึ่งเป็นพื้นที่ที่มีการพัฒนาทางด้านอุตสาหกรรมและการท่องเที่ยว เมืองที่เลือกทำการศึกษามี 20 เมือง ได้แก่ ทม.ชลบุรี ทต.แสนสุข ทต.ศรีราชา ทต. แห ล ม ฉ บัง เมืองพัทยา ทต.มาบตาพุด ทม.ระยอง สข.บางทราย สข.บ้านสวน สข.อ่างศิลา สข.อ่าวอุดม สข.บางละมุง สข.หัวขี้ใหญ่ สข.บางเสร่ สข.สัตหีบ สข.บ้านฉาง สข.สำนักท้อน สข.บ้านเพและสข.แกลง-กะเฉด จากการศึกษาพบว่า ตัวแปรที่สามารถใช้เป็นตัวชี้วัดการเจริญเติบโตของเมืองฯ เป็นตัวชี้วัดทางด้านกายภาพ คือ ความหนาแน่นของบ้านเรือนตัวชี้วัดทางด้านเศรษฐกิจ คือ จำนวนตลาดสด ร้อยละแรงงานภาคอุตสาหกรรมต่อประชากรเมืองและจำนวนร้านค้า ตัวชี้วัดทางด้านสังคม- ประชากร คือ ราย-จ่ายจริงของเมืองต่อประชากรและความหนาแน่นของประชากร นอกจากนี้ยังพบว่า การพัฒนาอุตสาหกรรมและการท่องเที่ยวก่อให้เกิดความเจริญเติบโตของเมืองไม่เพียงแต่เมืองที่ได้รับการพัฒนาเท่านั้น ยังกระจายความเจริญออกไปและส่งผลกระทบต่อเมืองใกล้เคียงด้วย ทั้งนี้ เป็นที่น่าสังเกตว่า การใช้วิธีการทางสถิติเพื่อคัดเลือกตัว ชี้วัดการเจริญเติบโตของเมือง อาจไม่สอดคล้องกับ

ตัวชี้วัดที่สำคัญซึ่งอ้างถึงในทฤษฎีทางผังเมืองอย่างแท้จริง เนื่องจากวิธีการทางสถิติเป็นเพียงเครื่องมือที่จะช่วยยืนยันเหตุผลในการเลือกศึกษาเฉพาะข้อมูลที่สำคัญเท่านั้น สำหรับตัวแปรที่คัดเลือกมานั้นนอกจากจะเป็นตัวชี้วัดความเจริญเติบโตของเมืองแล้วยังสามารถเป็นตัวชี้วัดความเป็นเมืองได้ สามารถนำไปใช้ในการศึกษาต่อเพื่อจัดลำดับความสำคัญของชุมชนหรือจัดลำดับความเจริญของเมือง นำไปใช้ในการหาศักยภาพของพื้นที่ในการพัฒนาและสามารถนำไปคาดการณ์ในอนาคตเพื่อเตรียมการวางแผนไว้เป็นต้น

รพีพล ชูระนิม (2536 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการประชาสัมพันธ์ของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1. นโยบายและการวางแผนงานประชาสัมพันธ์ของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย 2. โครงการและบทบาทหน้าที่ด้านการประชาสัมพันธ์ของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย 3. อุปสรรคและปัญหาในการประชาสัมพันธ์ของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย บุคคลที่เป็นเป้าหมายในการศึกษา คือ ผู้บริหารของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย จำนวน 50 คน และเจ้าหน้าที่ปฏิบัติการในกองประชาสัมพันธ์จำนวน 10 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถามและเอกสารที่เกี่ยวข้อง การนำเสนอผลงานวิจัยใช้วิธีบรรยาย ผลการวิจัย มีดังนี้ 1. นโยบายและการวางแผนงานประชาสัมพันธ์ของกองประชาสัมพันธ์สำนักงานในประเทศ 22 แห่ง และสำนักงานต่างประเทศ 17 แห่ง มีลักษณะที่คล้ายคลึงกัน คือ มีนโยบายเป็นหลักในการวางแผน แผนมีทั้งระยะสั้นและระยะยาว มีการกำหนดรายละเอียดของแผนอย่างชัดเจน แต่ไม่มีการประเมินผลโดยตรง 2. ด้านโครงสร้างและบทบาทหน้าที่ด้านการประชาสัมพันธ์ของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย กองประชาสัมพันธ์สำนักงานใหญ่มีการแบ่งส่วนงานอย่างชัดเจน และแบ่งหน้าที่รับผิดชอบตามความชำนาญของบุคลากร แต่สำนักงานในประเทศและสำนักงานต่างประเทศส่วนใหญ่ไม่มีการแบ่งส่วนงานเนื่องจากไม่มีฝ่ายประชาสัมพันธ์โดยตรงจึงอาศัยการทำงานร่วมกัน ผู้บริหารของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยส่วนใหญ่มีบทบาทในการกำหนดนโยบายและบทบาทหน้าที่ด้านการประชาสัมพันธ์ 3. ส่วนอุปสรรคและปัญหาในการประชาสัมพันธ์ของการท่องเที่ยวไทยนั้น สำนักงานใหญ่ สำนักงานในประเทศและสำนักงานต่างประเทศ ส่วนใหญ่มีอุปสรรคและปัญหาด้านบุคลากรและงบประมาณไม่เพียงพอ

พิเชฐ พิมลศรี (2536 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาถึงสถานการณ์ปัจจุบัน และผลกระทบของการท่องเที่ยวเดินป่าในอำเภอแม่แจ่ม จังหวัดเชียงใหม่ บทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับกาการท่องเที่ยวเดินป่า เช่นหน่วยงานราชการ บริษัททัวร์และมัคคุเทศก์ เป็นต้น พร้อมทั้งการ

หารูปแบบจัดการท่องเที่ยวเดินป่า ที่ตรงกับความต้องการของผู้ใช้บริการการท่องเที่ยวเดินป่าให้มีผลกระทบต่อสภาพสังคมและสิ่งแวดล้อมในท้องถิ่นให้น้อยที่สุด เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ โดยใช้กับบุคคล 5 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มเจ้าหน้าที่ของรัฐ กลุ่มผู้ประกอบการท่องเที่ยวเดินป่า กลุ่มนักท่องเที่ยวเดินป่า กลุ่มนโยบาชระดับจังหวัดและกลุ่มประชาชนผู้อาศัยอยู่ในบริเวณเส้นทางท่องเที่ยวเดินป่า นอกจากนี้ยังได้นำข้อมูลอื่น ๆ ที่มีอยู่ที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวเดินป่ามาใช้ประกอบการวิจัยนี้ด้วย การศึกษานี้ได้ทำในพื้นที่ อำเภอแม่แจ่ม จังหวัดเชียงใหม่ ตั้งแต่เดือนมกราคม 2536 ถึงเดือนกันยายน 2536 ผลการวิจัยพบว่า การท่องเที่ยวเดินป่าในอำเภอแม่แจ่มจังหวัดเชียงใหม่ มีแนวโน้มขยายตัวทุกปี เนื่องจากได้รับความนิยมจากกลุ่มนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศที่ขอความสวยงามของธรรมชาติ วัฒนธรรมท้องถิ่นและการผจญภัย ผลประโยชน์ของการท่องเที่ยวเดินป่า คือ ประชาชนในท้องถิ่น ได้มีโอกาสในการหารายได้พิเศษจากการท่องเที่ยวแต่ก็มีผลเสียทางด้านสภาพ ด้านสังคมและวัฒนธรรม การเกิดความเสื่อมโทรมของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เช่น การตัดไม้ทำลายป่า การทิ้งขยะมูลฝอย และการก่อมลพิษซึ่งอาจทำให้เกิดไฟป่าได้ ทั้งนี้เพราะขาดการควบคุมและกำหนดเส้นทางเดินป่า รวมทั้งกฎข้อบังคับและระเบียบปฏิบัติอย่างจริงจังและต่อเนื่อง นอกจากนี้ยังพบว่า ยังขาดนโยบายเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเดินป่าระดับจังหวัดและระดับชาติ

วิระพล วงษ์ประเสริฐ (2535 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการวิเคราะห์อุปสงค์การท่องเที่ยวและค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศในประเทศไทย เพื่อทำการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลกระทบต่ออุปสงค์การท่องเที่ยวและค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศในประเทศไทย โดยศึกษาจากประเทศที่เป็นตลาดสำคัญของการท่องเที่ยวไทยรวมทั้งสิ้น 13 ประเทศ คือ ประเทศมาเลเซีย ญี่ปุ่น ไต้หวัน ฮองกง สิงคโปร์ เยอรมนี ตะวันตก สหรัฐอเมริกา ออสเตรเลีย สหราชอาณาจักร เกาหลีใต้ ฝรั่งเศส อิตาลี และอินเดีย โดยใช้ข้อมูลแบบอนุกรมเวลาและข้อมูลแบบภาคตัดขวางในช่วงปี พ.ศ. 2525-2534 มาทำการวิเคราะห์เชิงปริมาณ โดยใช้วิธีกำลังสองน้อยที่สุดและใช้เครื่องมือทางสถิติที่เรียกว่า การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ เพื่อวัดขนาดของผลกระทบจากตัวแปรต่าง ๆ ในแบบจำลองที่สร้างขึ้นตามแนวคิดเชิงทฤษฎีเศรษฐศาสตร์ ผลการวิจัยพบว่า อุปสงค์การท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศในประเทศไทยขึ้นอยู่กับอัตราส่วนของราคาโดยสารเครื่องบินจากประเทศนักท่องเที่ยวมายังประเทศไทยกับรายได้เฉลี่ยต่อหัวของคนในประเทศนักท่องเที่ยวอัตราส่วนของราคาห้องพักเฉลี่ยต่อวันของประเทศไทยกับรายได้เฉลี่ยต่อหัวของคนในประเทศนักท่องเที่ยว อัตราส่วนเปรียบเทียบของดัชนีราคาสินค้าผู้บริโภคของประเทศนักท่องเที่ยวกับดัชนีราคาสินค้าผู้บริโภคของประเทศไทย ตัวแปรหุ่นที่

แสดงปีการท่องเที่ยวไทย และตัวแปรหุ่นที่แสดงวิกฤตการณ์ทางการเมือง ผลการวิจัยทางด้านค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศพบว่าปัจจัยที่มีส่วนในการกำหนดค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยว คือ อัตราส่วนของราคาค่าโดยสารเครื่องบินจากประเทศนักท่องเที่ยวมายังประเทศไทยกับรายได้เฉลี่ยต่อหัวของคนในประเทศนักท่องเที่ยว อัตราส่วนของราคาห้องพักเฉลี่ยต่อวันของประเทศไทยกับรายได้เฉลี่ยต่อหัวของคนในประเทศนักท่องเที่ยว และอัตราส่วนเปรียบเทียบของดัชนีราคาสินค้าผู้บริโภคของประเทศนักท่องเที่ยวกับดัชนีราคาสินค้าผู้บริโภคของประเทศไทย จากผลการวิจัยดังกล่าว ทำให้สามารถนำปัจจัยที่มีอิทธิพลต่ออุปสงค์การท่องเที่ยวและค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศในประเทศไทยไปใช้ในการวางแผนเพื่อส่งเสริมและชักจูงให้นักท่องเที่ยวระหว่างประเทศเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในประเทศไทยมากขึ้น รวมทั้งนำเงินเข้ามาใช้จ่ายในประเทศไทยเพิ่มมากขึ้นด้วย

สุภาวดี คงเจริญ (2535 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาทัศนคติของผู้ใช้เอกสารภาษาไทยด้านการท่องเที่ยวของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย เพื่อศึกษาเอกสารภาษาไทยด้านการท่องเที่ยวของงานพัฒนาข่าวสารการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ในด้านเนื้อหาและรูปแบบของเอกสาร และเพื่อศึกษาทัศนคติของผู้ใช้ที่มีต่อเอกสารภาษาไทยด้านการท่องเที่ยว ในด้านความต้องการ และการใช้เนื้อหา และรูปแบบของเอกสารรวมทั้งวัตถุประสงค์ในการใช้เอกสาร ประโยชน์ที่ได้รับและปัญหาในการใช้กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ คนไทยทั่วไปไม่จำกัดเพศ วัย ที่มาขอรับเอกสารภาษาไทยด้านการท่องเที่ยวจากงานพัฒนาข่าวสาร การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย สำนักงานส่วนกลาง ถนนราชดำเนินนอก จำนวน 384 ราย เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล คือ แบบสำรวจเนื้อหาและรูปแบบของเอกสาร และแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลจากการศึกษาพบว่า ผู้ใช้เอกสารส่วนใหญ่มีวัตถุประสงค์ในการใช้เอกสารเพื่อประกอบการเดินทางท่องเที่ยวของตนเอง และได้รับประโยชน์จากการใช้เอกสาร เป็นคู่มือในการเดินทางท่องเที่ยวในด้านการนำเสนอเนื้อหาของเอกสารซึ่งจำแนกเป็น 10 หัวข้อ พบว่า เนื้อหาที่นำเสนอสอดคล้องกับความต้องการของผู้ใช้ 4 หัวข้อ ในระดับมากที่สุด ได้แก่ แผนที่จังหวัดหรือภาค สิ่งอำนวยความสะดวกทางการท่องเที่ยว ด้านที่พัก สถานที่ท่องเที่ยวและภูมิศาสตร์ สภาพทั่วไป ในส่วนของรูปแบบของเอกสารสอดคล้องกับความต้องการของผู้ใช้ 2 หัวข้อ ในระดับมาก เช่นกัน ได้แก่ การจัดเนื้อหาสถานที่ท่องเที่ยวตามเขตการปกครอง และสัญลักษณ์ / ภาพประกอบแสดงสถานที่ท่องเที่ยวในด้านการใช้ความพึงพอใจ และความต้องการเนื้อหาของเอกสาร พบว่า หัวข้อเนื้อหาที่ผู้ใช้นำไปใช้ในระดับมากที่สุด คือ สถานที่ท่องเที่ยวเรื่องการเดินทางไปยังสถานที่ท่องเที่ยว หัวข้อเนื้อหาที่ผู้ใช้พึงพอใจในระดับมากที่สุด คือ วัฒนธรรม (เรื่อง ศิลปหัตถกรรมพื้นบ้าน) หัวข้อเนื้อหาที่ผู้ใช้ต้องการในระดับ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

มากสูงสุดคือ แผนที่จังหวัดหรือภาค(เรื่องการคมนาคม) เมื่อเปรียบเทียบการใช้ ความพึงพอใจ และความต้องการเนื้อหาต่าง ๆ ของเอกสาร พบว่า ไม่สอดคล้องกัน คือ ผู้ใช้ให้และพึงพอใจเนื้อหาในระดับปานกลาง แต่มีความต้องการในระดับมาก ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมุติฐานที่ตั้งไว้ในส่วนของรูปแบบ พบว่า รูปแบบของเอกสารที่ผู้ใช้พึงพอใจ และต้องการสูงสุด ตรงกันในระดับปานกลางในหัวข้อ สัญลักษณ์, ภาพประกอบ แผนที่แสดงสถานที่ท่องเที่ยว เมื่อเปรียบเทียบความพึงพอใจกับความต้องการรูปแบบต่าง ๆ ของเอกสาร พบว่าผู้ใช้มีความพึงพอใจ และมีความต้องการรูปแบบของเอกสารในระดับปานกลาง สอดคล้องกัน

สุนิสา โพธิ์ดีชัย (2534 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษารูปแบบการพัฒนาการของชุมชนหัวหินอันเนื่องมาจากการท่องเที่ยว เพื่อศึกษาบทบาทและความสัมพันธ์ของการท่องเที่ยวที่มีผลต่อพัฒนาการและการเปลี่ยนแปลงของชุมชนหัวหิน ผลจากการศึกษาพบว่า ชุมชนหัวหินมีบทบาททางด้านการท่องเที่ยว หลังจากมีการเดินรถไฟสายใต้ถึงชุมชนแห่งนี้ในสมัยรัชกาลที่ 6 โดยเป็นแหล่งท่องเที่ยวตากอากาศของเจ้านายชั้นสูงในระยะแรกและเป็นที่ยอดนิยมของบุคคลทั่วไปในเวลาต่อมา ในช่วงแรกมีการกระจุกตัวของชุมชนอยู่บริเวณริมหาดและสถานีรถไฟ และมีการขยายตัวเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ ตามแนวชายฝั่งทะเล ส่วนชุมชนดั้งเดิมยังเป็นชุมชนเกษตรกรรม และมีศูนย์กลางการค้าและบริการอยู่ที่ตลาดคั่นมะขาม หลังจากที่มีการสร้างตลาดฉัตรไชยและมีถนนเพชรเกษมตัดผ่านพื้นที่ในเวลาต่อมา ทำให้ชุมชนหัวหินมีการขยายตัวออกมทางด้าน ถนนเพชรเกษม โดยมีศูนย์กลางการค้าและบริการอยู่ที่ตลาดฉัตรไชย ปัจจุบันชุมชนหัวหินยังเติบโตและมีความสำคัญด้านการท่องเที่ยว มีการเปลี่ยนแปลงการใช้ที่ดินอย่างรวดเร็ว โดยเฉพาะบริเวณชายหาดมีการก่อสร้างอาคารสูงเพื่อเป็นที่พักตากอากาศ ขณะเดียวกันทำให้บริเวณชุมชนศูนย์กลางมีการกระจุกตัวหนาแน่นมากขึ้น ก่อให้เกิดปัญหาทางด้านสภาพแวดล้อม โทรม ความสับสนของการใช้ที่ดิน การจราจรแออัดและการขาดแคลนสาธารณูปโภคและสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ในอนาคตเพื่อให้ชุมชนหัวหินเป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวตากอากาศแบบสงบของจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ที่มีความพร้อมในด้านการบริการมากที่สุดจึงควรมีการวางแผนการใช้ที่ดิน สาธารณูปโภค สาธารณูปการ และสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ โดยกำหนดมาตรการอนุรักษ์และพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลควบคุมการใช้ที่ดินในชุมชนศูนย์กลาง สร้างถนนเลียบเมืองเพื่อลดการจราจรบนถนนเพชรเกษม จัดหาน้ำจืดเพื่อให้บริการชุมชนอย่างเพียงพอ และทำโครงการบำบัดน้ำเสียของชุมชน รวมทั้งการสร้างสิ่งอำนวยความสะดวกสบายด้านการสื่อสารและการคมนาคม

ระดับความคิดเห็นของปัญหา	ค่านำหนักคะแนนของตัวเลือกตอบ
เห็นด้วยอย่างยิ่ง	กำหนดให้ค่าคะแนนเป็น 5 คะแนน
เห็นด้วย	กำหนดให้ค่าคะแนนเป็น 4 คะแนน
ไม่แน่ใจ	กำหนดให้ค่าคะแนนเป็น 3 คะแนน
ไม่เห็นด้วย	กำหนดให้ค่าคะแนนเป็น 2 คะแนน
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	กำหนดให้ค่าคะแนนเป็น 1 คะแนน

แบบสอบถามเจตคติของผู้ประกอบการด้านที่พักแบบสัมผัสวัฒนธรรมชนบทในภาคกลางของประเทศไทย ประกอบไปด้วยคำถามที่เกี่ยวกับเจตคติจากการประกอบการในด้านต่างๆ ของผู้ประกอบการที่พักแบบสัมผัสวัฒนธรรมชนบทในภาคกลางของประเทศไทยดังนี้

1. สภาพเศรษฐกิจที่ดีขึ้น
2. การอนุรักษ์และเผยแพร่วัฒนธรรมชุมชน
3. การพัฒนาชุมชนและสิ่งแวดล้อมที่ดีขึ้น
4. ลดปัญหาสังคมของชุมชน
5. การมีกฎหมายและมาตรการรองรับ

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ ที่ควรจะได้มีการปรับปรุงและพัฒนาเพิ่มเติมจากที่เป็นอยู่ โดยลักษณะคำถามเป็นแบบปลายเปิด (Open - End Question)

3.3 การตรวจสอบและทดสอบเครื่องมือ

ผู้วิจัยมีขั้นตอนในการตรวจสอบและทดสอบเครื่องมือในการวิจัย ดังนี้

3.3.1 ผู้วิจัยสร้างแบบสอบถามแล้วนำเสนออาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ และอาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ร่วม เพื่อตรวจสอบและแนะนำเพื่อการแก้ไขและปรับปรุงแบบสอบถามให้มีความเหมาะสม

3.3.2 นำแบบสอบถามที่ได้รับการปรับปรุงแล้ว ขอความอนุเคราะห์ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบแบบสอบถามเพื่อความเที่ยงตรง และเหมาะสมในการวิจัย โดยผู้ทรงคุณวุฒิ 5 ท่าน ดังแสดงในตารางที่ 3.1

ตารางที่ 3.1 แสดงรายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิ

รายชื่อ	ตำแหน่ง	สถานที่ปฏิบัติงาน
1. ดร.จ่านงค์ จิงธีรพานิช	คณบดีบัณฑิตวิทยาลัยและอาจารย์ ประจำสาขาวิชาการจัดการงาน คอมพิวเตอร์และวิศวกรรม	มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ และ บริหารธุรกิจ
2. รศ.สุชาติ เหล่าปรีดา	อาจารย์ประจำสาขาบริหารธุรกิจ	มหาวิทยาลัยรามคำแหง
3. อ. สุรศักดิ์ คู่สุวรรณชัย	อาจารย์พิเศษ ภาควิชาบริหาร ธุรกิจเกษตร	คณะเทคโนโลยีการเกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอม เกล้าเจ้าคุณทหาร ลาดกระบัง
4. อ.ปัญญา ศรีสังข์งาม	ผู้อำนวยการกลุ่มส่งเสริมวัฒน ธรรมเครือข่าย 3 (ชุมชนและ ครอบครัว)	สำนักงานคณะกรรมการ วัฒนธรรมแห่งชาติ ส่วนส่งเสริม วัฒนธรรมไทย
5. คุณศวรรณ มีศิลป์	หัวหน้าและเจ้าของที่พักแบบ สัมผัสวัฒนธรรมชนบท	43/1 หมู่ 6 ต.บ้านปรก อ.เมือง จ.สมุทรสงคราม

3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลจะค้นหาข้อมูล โดยจะใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล 2 แบบคือ

3.4.1 ข้อมูลปฐมภูมิ

จะเป็นการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยการแจกแบบสอบถามให้กับประชากรผู้ประกอบการด้านที่
พักแบบสัมผัสวัฒนธรรมชนบททุกรายในภาคกลางของประเทศไทย ในด้านเจตคติจากการประกอบ
การในด้านต่างๆ โดยมีขั้นตอนในการเก็บรวบรวมข้อมูลปฐมภูมิที่เป็นการแจกแบบสอบถามดังนี้

3.4.1.1 ค้นหาจำนวน รายชื่อ และสถานที่ตั้งของที่พักแบบสัมผัสวัฒนธรรมชนบท
ทั่วภาคกลางของประเทศไทย แล้วกำหนดเลขที่ให้กับที่พักแต่ละหลัง โดยข้อมูลรายชื่อของผู้ประกอบการ
ด้านที่พักแบบสัมผัสวัฒนธรรมชนบท จะนำมาจากฝ่ายวัฒนธรรมเพื่อการพัฒนา ส่วนส่งเสริมวัฒน
ธรรมไทย สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ

3.4.1.2 ขอนหนังสือจากหน่วยงานบัณฑิตศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ถึงผู้ประกอบการด้านที่พิกแบบสัมพัทธ์วัฒนธรรมชนบทในภาคกลางของประเทศไทย เพื่อขออนุญาตสอบถามข้อมูล

3.4.1.3 นำแบบสอบถามที่ได้รับการตรวจสอบคุณภาพแล้ว พร้อมหนังสือเพื่อขออนุญาต ไปสอบถามผู้ประกอบการด้านที่พิกแบบสัมพัทธ์วัฒนธรรมชนบททุกรายในภาคกลางของประเทศไทยด้วยตนเอง และส่งไปรษณีย์ไปยังผู้ประกอบการด้านที่พิกแบบสัมพัทธ์วัฒนธรรมชนบทในภาคกลางของประเทศไทยที่ไม่สามารถไปสอบถามได้ด้วยตนเอง

3.4.2 การศึกษาข้อมูลทุติยภูมิ

เป็นข้อมูลที่ได้จากการ ค้นคว้า รวบรวมงานวิจัย บทความ วารสาร เอกสารการสัมมนา สถิติ ในรายงานต่าง ๆ ทั้งของภาครัฐและเอกชน เพื่อเป็นส่วนประกอบในเนื้อหาและนำไปใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

3.5 การกำหนดค่าของตัวแปร

ในส่วนของแบบสอบถามตอนที่ 2 ซึ่งเป็นแบบทดสอบเจตคติของผู้ประกอบการด้านที่พิกแบบสัมพัทธ์วัฒนธรรมชนบทในด้านต่างๆ ผู้วิจัยได้กำหนดค่าของตัวแปรแบบมาตรวัดของลิเคิร์ตสเกล (Likert Scale) โดยจะหาค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยแบ่งระดับความเห็นด้วยเป็น 5 ระดับ ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 4.21 – 5.00 กำหนดให้อยู่ในเกณฑ์ เห็นด้วยอย่างยิ่ง

คะแนนเฉลี่ย 3.41 – 4.20 กำหนดให้อยู่ในเกณฑ์ เห็นด้วย

คะแนนเฉลี่ย 2.61 – 3.40 กำหนดให้อยู่ในเกณฑ์ ไม่แน่ใจ

คะแนนเฉลี่ย 1.81 – 2.60 กำหนดให้อยู่ในเกณฑ์ ไม่เห็นด้วย

คะแนนเฉลี่ย 1.00 – 1.80 กำหนดให้อยู่ในเกณฑ์ ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

3.6 การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้วิเคราะห์ข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS For Windows (Statistical Package for the Social Science for windows) ในการวิเคราะห์ข้อมูล โดยมีขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3.6.1 ตรวจสอบแบบสอบถามทั้งหมดที่ได้กลับมาเพื่อตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ และตรวจสอบจำนวนของแบบสอบถาม

3.6.2 นำแบบสอบถามที่มีความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับได้ทั้งหมดมาวิเคราะห์ และแปลผล ในโปรแกรมสำเร็จรูป SPSS

3.7 สถิติที่ใช้ในการวิจัย

สถิติที่นำมาใช้ในการวิจัยในครั้งนี้คือ

3.7.1 สถิติพรรณนา (Descriptive Statistics) เป็นสถิติที่นำมาใช้บรรยายคุณลักษณะของข้อมูล ที่เก็บรวบรวมมาจากกลุ่มประชากรที่นำมาศึกษา ได้แก่

3.7.1.1 ฐานนิยม (Mode)

ใช้ในการหาค่าความถี่สูงสุดของแบบสอบถามในตอนต้นที่ 1 ในเรื่องเกี่ยวกับลักษณะ ของผู้ประกอบการด้านที่พักแบบสัมพัทธ์วัฒนธรรมชนบท

3.7.1.2 ค่าเฉลี่ยเลขคณิต (Arithmetic Mean)

ใช้สำหรับแบบสอบถามในตอนต้นที่ 2 ที่เกี่ยวกับเจตคติของผู้ประกอบการด้านที่พัก แบบสัมพัทธ์วัฒนธรรมชนบท โดยใช้สูตรสำหรับข้อมูลที่จัดกลุ่มเป็นชั้นคะแนน (Group data) (พวง รัตน์ ทวีรัตน์.2543 : 137-142)

$$\mu = \frac{\sum X}{N} \quad (3.1)$$

เมื่อ

μ หมายถึง ค่าเฉลี่ยเลขคณิตของกลุ่มประชากร

N หมายถึง จำนวนประชากรที่ตอบแบบสอบถาม

X หมายถึง คะแนนของแต่ละตัว

3.7.1.3 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

$$\sigma = \sqrt{\frac{N \sum X^2 - (\sum X)^2}{N^2}} \quad (3.2)$$

เมื่อ

σ หมายถึง ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของประชากร

X หมายถึง ค่าของข้อมูลแต่ละตัว

N หมายถึง จำนวนประชากร

3.7.1.4 ค่าร้อยละ (Percentage)

$$\text{ค่าร้อยละ} = \frac{\text{ค่าจำนวนที่คำนวณ}}{\text{ค่าจำนวนทั้งหมด}} \quad (3.3)$$

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาถึงเจตคติของผู้ประกอบการด้านการท่องเที่ยวแบบที่พักแบบสัมผัสวัฒนธรรมชนบท ในเขตภาคกลางของประเทศไทย ว่าผู้ประกอบการมีเจตคติอย่างไรในการนำบ้านที่อยู่อาศัยของตนมาทำเป็นที่พักแบบสัมผัสวัฒนธรรมชนบท (Home Stay) จากการรวบรวมข้อมูลเจตคติของผู้ประกอบการด้านที่พักแบบสัมผัสวัฒนธรรมชนบทในเขตภาคกลางของประเทศไทย จากผู้ประกอบการจำนวน 59 คน คิดเป็นร้อยละ 93.65 ของประชากรทั้งหมด 63 คน

การวิเคราะห์และนำเสนอข้อมูลการวิจัย จัดทำในรูปตารางที่ประกอบคำบรรยายพร้อมทั้งสรุปผลจากรายละเอียด โดยแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังต่อไปนี้

4.1 ตอนที่ 1 วิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ประกอบการด้านที่พักแบบสัมผัสวัฒนธรรมชนบท เป็นการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกเป็น เพศ อายุ ระดับการศึกษาสูงสุด อาชีพหลัก รายได้ต่อเดือนที่ได้จากการทำงานในอาชีพหลักของครอบครัว ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชน ระยะเวลาในการประกอบการด้านที่พักแบบสัมผัสวัฒนธรรมชนบท

4.2 ตอนที่ 2 วิเคราะห์ข้อมูลด้านเจตคติของผู้ประกอบการด้านที่พักแบบสัมผัสวัฒนธรรมชนบทในด้านต่างๆ

4.2.1 วิเคราะห์ด้านสภาพเศรษฐกิจที่ดีขึ้น ซึ่งประกอบไปด้วย การเพิ่มรายได้จากการใช้บ้านเป็นที่พัก รายได้จากค่าบริการ รายได้จากการขายภูมิปัญญาชาวบ้าน การกระจายรายได้สู่ท้องถิ่น

4.2.2 วิเคราะห์ด้านการอนุรักษ์และเผยแพร่วัฒนธรรมชุมชน

4.2.3 วิเคราะห์ด้านการพัฒนาชุมชนและสิ่งแวดล้อมที่ดีขึ้น ซึ่งประกอบไปด้วย การพัฒนาชุมชน และการพัฒนาสิ่งแวดล้อม

4.2.4 วิเคราะห์ด้านลดปัญหาสังคมของชุมชน ซึ่งประกอบไปด้วย ความสัมพันธ์ของครอบครัวและชุมชน ค่านิยมและปัญหาศีลธรรม การใช้เวลาว่างและการอพยพออกนอกชุมชน

4.2.5 วิเคราะห์ด้านการมีกฎหมายและมาตรการรองรับ ซึ่งประกอบไปด้วย ด้านกฎหมาย และด้านมาตรการ

4.3 ตอนที่ 3 เปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพหลัก รายได้ต่อเดือนจากอาชีพหลักของครอบครัว ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชน และระยะเวลาการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ประกอบการ ที่มีผลต่อระดับเจตคติของผู้ประกอบการด้านการท่องเที่ยวแบบที่พักแบบสัมผัสวัฒนธรรมชนบท ในเขตภาคกลางของประเทศไทย

4.4 ตอนที่ 4 วิเคราะห์ข้อดี ข้อเสีย และความคิดเห็นของผู้ประกอบการด้านที่พักแบบสัมผัสวัฒนธรรมชนบท

4.1 ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ประกอบการด้านที่พักสัมผัสวัฒนธรรมชนบท

จากการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอนดังที่ได้กล่าวไว้ข้างต้น จากผู้ประกอบการจำนวน 59 ราย สามารถสรุปข้อมูลส่วนบุคคลของประชากรได้ดังนี้

ตารางที่ 4.1 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ประกอบการจำแนกตามเพศ

เพศ	จำนวนผู้ประกอบการ (คน)	ร้อยละ
ชาย	35	59.32
หญิง	24	40.68
รวม	59	100.00

จากตารางที่ 4.1 แสดงว่ากลุ่มประชากรส่วนใหญ่จำนวน 35 คน คิดเป็นร้อยละ 59.32 ของประชากรทั้งหมด เป็นเพศชาย และจำนวน 24 คน คิดเป็นร้อยละ 40.68 ของประชากรทั้งหมด เป็นเพศหญิง

ตารางที่ 4.2 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ประกอบการจำแนกตามอายุ

อายุ	จำนวนผู้ประกอบการ (คน)	ร้อยละ
ต่ำกว่า 41 ปี	14	23.73
41 ปี – 50 ปี	19	32.20
51 ปี – 60 ปี	2	3.39
60 ปีขึ้นไป	24	40.68
รวม	59	100.00

จากตารางที่ 4.2 แสดงว่ากลุ่มประชากรส่วนใหญ่ จำนวน 24 คน คิดเป็นร้อยละ 40.68 ของประชากรทั้งหมด มีอายุมากกว่า 60 ปีขึ้นไป รองลงมาจำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 32.20 ของประชากรทั้งหมด มีอายุอยู่ในช่วงระหว่าง 41 ปี – 50 ปี ลำดับที่สามจำนวน 14 คน คิดเป็น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ร้อยละ 23.73 ของประชากรทั้งหมด มีอายุต่ำกว่า 41 ปี และลำดับสุดท้ายจำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 3.39 ของประชากรทั้งหมด มีอายุอยู่ในช่วงระหว่าง 51ปี – 60ปี ตามลำดับ

ตารางที่ 4.3 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ประกอบการจำแนกตามระดับการศึกษาสูงสุด

ระดับการศึกษาสูงสุด	จำนวนผู้ประกอบการ (คน)	ร้อยละ
ประถมศึกษาหรือต่ำกว่า	32	54.24
มัธยมศึกษา หรือ ปวช.	23	38.98
ปวส. – อนุปริญญา	2	3.39
ปริญญาตรี หรือสูงกว่า	2	3.39
รวม	59	100.00

จากตารางที่ 4.3 แสดงว่ากลุ่มประชากรส่วนใหญ่ จำนวน 32 คน คิดเป็นร้อยละ 54.24 ของประชากรทั้งหมด มีระดับการศึกษาสูงสุดคือประถมศึกษาหรือต่ำกว่า รองลงมาจำนวน 23 คน คิดเป็นร้อยละ 38.98 ของประชากรทั้งหมด มีระดับการศึกษาสูงสุดคือมัธยมศึกษาหรือปวช. และจำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 3.39 ของประชากรทั้งหมด มีระดับการศึกษาสูงสุดคือปวส. ถึงอนุปริญญา และจำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 3.39 ของประชากรทั้งหมด มีระดับการศึกษาสูงสุดคือปริญญาตรีหรือสูงกว่า ตามลำดับ

ตารางที่ 4.4 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ประกอบการจำแนกตามอาชีพหลัก

อาชีพหลัก	จำนวนผู้ประกอบการ (คน)	ร้อยละ
เกษตรกรรวม	37	62.71
ค้าขาย	6	10.17
รับราชการ	5	8.48
รับจ้างทั่วไป	2	3.39
เปิดที่พักแบบสัมพัทธ์วัฒนธรรมชนบท	9	15.25
อื่นๆ	0	0.00
รวม	59	100.00

จากตารางที่ 4.4 แสดงว่ากลุ่มประชากรส่วนใหญ่จำนวน 37 คน คิดเป็นร้อยละ 62.71 ของประชากรทั้งหมด มีอาชีพหลักคือเกษตรกร รองลงมาจำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 15.25 ของประชากรทั้งหมด มีอาชีพหลักคือเปิดที่พักแบบสัมพัทธ์วัฒนธรรมชนบท ลำดับที่สามจำนวน 6 คน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

คิดเป็นร้อยละ 10.17 ของประชากรทั้งหมด มีอาชีพหลักคือค้าขาย ลำดับที่สี่จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 8.48 ของประชากรทั้งหมด มีอาชีพหลักคือรับราชการ และลำดับสุดท้ายจำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 3.39 ของประชากรทั้งหมด มีอาชีพหลักคือรับจ้างทั่วไป ตามลำดับ

ตารางที่ 4.5 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ประกอบการจำแนกตามรายได้ต่อเดือนที่ได้จากการทำงานในอาชีพหลักของครอบครัว

รายได้ต่อเดือน	จำนวนผู้ประกอบการ (คน)	ร้อยละ
ต่ำกว่า 10,000 บาท	40	67.80
10,000 – 15,000 บาท	17	28.81
15,001 – 30,000 บาท	2	3.39
มากกว่า 30,000 บาท	0	0.00
รวม	59	100.00

จากตารางที่ 4.5 แสดงว่ากลุ่มประชากรส่วนใหญ่จำนวน 40 คน คิดเป็นร้อยละ 67.80 ของประชากรทั้งหมด มีรายได้ต่อเดือนต่ำกว่า 10,000 บาท รองลงมาจำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 28.81 ของประชากรทั้งหมด มีรายได้ต่อเดือนอยู่ระหว่าง 10,000 – 15,000 บาท และลำดับสุดท้ายจำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 3.39 ของประชากรทั้งหมด มีรายได้ต่อเดือนอยู่ระหว่าง 15,001 – 30,000 บาท ส่วนรายได้มากกว่า 30,000 บาท นั้นไม่มีผู้ประกอบการรายใดมีรายได้มากกว่า 30,000 บาท

ตารางที่ 4.6 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ประกอบการจำแนกตามระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชน

ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชน	จำนวนผู้ประกอบการ (คน)	ร้อยละ
ตั้งแต่เกิด	46	77.97
ไม่เกิน 5 ปี	0	0.00
5 ปี – ไม่เกิน 10 ปี	0	0.00
10 ปี – ไม่เกิน 15 ปี	0	0.00
15 ปี – ไม่เกิน 20 ปี	0	0.00
20 ปีขึ้นไป	13	22.03
รวม	59	100.00

จากตารางที่ 4.6 แสดงว่ากลุ่มประชากรส่วนใหญ่จำนวน 46 คน คิดเป็นร้อยละ 77.97 ของประชากรทั้งหมด อาศัยอยู่ในชุมชนตั้งแต่เกิด รองลงมาจำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 22.03 ของประชากรทั้งหมด มีระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชนมากกว่า 20 ปีขึ้นไป ส่วนระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชนน้อยกว่า 20 ปีนั้น ไม่มีเลย

ตารางที่ 4.7 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ประกอบการจำแนกตามระยะเวลาในการประกอบ การค้าที่พักแบบสัมพัทธ์วัฒนธรรมชนบท

ระยะเวลาที่ประกอบการ	จำนวนผู้ประกอบการ (คน)	ร้อยละ
ไม่เกิน 1 ปี	18	30.51
1 ปี – ไม่เกิน 3 ปี	22	37.29
3 ปี – ไม่เกิน 5 ปี	13	22.03
5 ปีขึ้นไป	6	10.17
รวม	59	100.00

จากตารางที่ 4.7 แสดงว่ากลุ่มประชากรส่วนใหญ่จำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 37.29 ของประชากรทั้งหมด มีระยะเวลาในการประกอบการค้าที่พักแบบสัมพัทธ์วัฒนธรรมชนบทอยู่ในช่วงระหว่าง 1 ปี แต่ไม่เกิน 3 ปี รองลงมาจำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 30.51 ของประชากรทั้งหมด มีระยะเวลาในการประกอบการค้าที่พักแบบสัมพัทธ์วัฒนธรรมชนบทไม่เกิน 1 ปี ลำดับที่สามจำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 22.03 ของประชากรทั้งหมด มีระยะเวลาในการประกอบการค้าที่พักแบบสัมพัทธ์วัฒนธรรมชนบทอยู่ในช่วงระหว่าง 3 ปี แต่ไม่เกิน 5 ปี และลำดับสุดท้ายจำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 10.17 ของประชากรทั้งหมด มีระยะเวลาในการประกอบการค้าที่พักแบบสัมพัทธ์วัฒนธรรมชนบทมากกว่า 5 ปีขึ้นไป ตามลำดับ

4.2 ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านเจตคติของผู้ประกอบการด้านที่พักแบบสัมผัสวัฒนธรรมชนบทในด้านต่างๆ

จากการวิเคราะห์ข้อมูลด้านเจตคติของผู้ประกอบการด้านที่พักแบบสัมผัสวัฒนธรรมชนบทในเขตภาคกลางของประเทศไทย จำนวน 59 ราย ได้ผลการวิจัยดังต่อไปนี้

4.2.1 ผลการวิเคราะห์ด้านสภาพเศรษฐกิจที่ดีขึ้น ซึ่งประกอบไปด้วย การเพิ่มรายได้จากการใช้บ้านเป็นที่พัก รายได้จากการบริการ รายได้จากการขายภูมิปัญญาชาวบ้าน การกระจายรายได้สู่ท้องถิ่น

ตารางที่ 4.8 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับเจตคติของประชากร จำแนกตามคำถามเกี่ยวกับเจตคติของผู้ประกอบการด้านที่พักแบบสัมผัสวัฒนธรรมชนบทในด้านสภาพเศรษฐกิจที่ดีขึ้น

ข้อ	ข้อความ	ค่าเฉลี่ย (μ)	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ)	ระดับเจตคติ	ลำดับที่
1.	การเพิ่มรายได้จากการใช้บ้านเป็นที่พัก				
1.	การท่องเที่ยวทำให้รายได้ของท่านและครอบครัวเพิ่มมากขึ้นจากการใช้บ้านเป็นที่พัก	4.86	0.35	เห็นด้วยอย่างยิ่ง	1
2.	การท่องเที่ยวไม่ส่งผลต่อการเกิดปัญหาเศรษฐกิจของชุมชน	4.15	0.61	เห็นด้วย	4
3.	ควรให้ชุมชนท้องถิ่นของแหล่งท่องเที่ยวมีส่วนร่วมในการจัดบ้านให้เป็นแบบที่พักแบบสัมผัสวัฒนธรรมชนบทเพื่อเพิ่มรายได้ให้กับชุมชนในท้องถิ่น	4.54	0.50	เห็นด้วยอย่างซึ้ง	3
4.	ท่านคิดว่าการท่องเที่ยวไม่ทำให้บ้านเกิดการสึกหรอ เสียหาย ซึ่งคุ้มกับรายได้ที่ได้จากนักท่องเที่ยว	4.61	0.70	เห็นด้วยอย่างยิ่ง	2
	รวม	4.54	0.54	เห็นด้วยอย่างยิ่ง	

ตารางที่ 4.8 (ต่อ)

ข้อ	ข้อความ	ค่าเฉลี่ย (μ)	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ)	ระดับเจตคติ	ลำดับที่
รายได้จากการบริการ					
5.	รายได้ทั้งหมดจากการเก็บค่าบริการเป็นการบำรุงรักษาสถานที่ให้คงสภาพที่ดีได้ในระยะยาว	4.58	0.50	เห็นด้วยอย่างยิ่ง	2
6.	กิจกรรมที่เกี่ยวกับการท่องเที่ยวที่คุ้มกับค่าใช้จ่ายในการบำรุงรักษาสถานที่ที่เสียไป เพราะสามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวได้	4.31	0.68	เห็นด้วยอย่างยิ่ง	4
7.	รายได้จากการท่องเที่ยวที่เกิดขึ้นนั้นเป็นรายได้ที่คุ้มกับความเหนื่อย	4.34	0.69	เห็นด้วยอย่างยิ่ง	3
8.	ชาวบ้านมีความคุ้นเคยกับเส้นทางและการใช้ชีวิตในชุมชน ควรส่งเสริมให้ชาวบ้านเป็นมัคคุเทศก์นำเที่ยวเพื่อเพิ่มรายได้	4.61	0.49	เห็นด้วยอย่างยิ่ง	1
	รวม	4.46	0.59	เห็นด้วยอย่างยิ่ง	
รายได้จากการขายภูมิปัญญาชาวบ้าน					
9.	การท่องเที่ยวทำให้มีรายได้จากการขายของที่ระลึกที่เป็นผลิตภัณฑ์พื้นบ้าน	4.34	0.86	เห็นด้วยอย่างยิ่ง	1
10.	การท่องเที่ยวทำให้เกิดการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตรมากขึ้นเพื่อขายให้นักท่องเที่ยว (เช่น ทำมะขามแก้ว น้ำผลไม้ มะม่วงกวน ฯลฯ)	3.88	0.79	เห็นด้วย	4
11.	การท่องเที่ยวทำให้เกิดรายได้เพิ่มขึ้นจากภูมิปัญญาชาวบ้านโดยใช้ทรัพยากรที่ไร้ค่ามาประดิษฐ์ทำให้เกิดประโยชน์	3.97	0.87	เห็นด้วย	3

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.8 (ต่อ)

ข้อ	ข้อความ	ค่าเฉลี่ย (μ)	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ)	ระดับเจตคติ	ลำดับที่
12.	การท่องเที่ยวทำให้เกิดการเพิ่มคุณค่าของศิลปหัตถกรรม	4.15	0.83	เห็นด้วย	2
13.	การท่องเที่ยวทำให้เกิดการใช้สิ่งที่มีอยู่ในท้องถิ่นให้เกิดประโยชน์เพื่อนำไปผลิตสินค้า	4.15	0.81	เห็นด้วย	2
	รวม	4.10	0.83	เห็นด้วย	
การกระจายรายได้สู่ท้องถิ่น					
14.	การท่องเที่ยวทำให้เกิดการสร้างรายได้ภายในชุมชนให้มากขึ้น	4.75	0.44	เห็นด้วยอย่างยิ่ง	1
15.	ท่านคิดว่ากิจกรรมการท่องเที่ยวไม่มีความยุ่งยากในการจัดการ	4.31	0.81	เห็นด้วยอย่างยิ่ง	3
16.	การท่องเที่ยวไม่มีผลทำให้ค่าครองชีพของชุมชนสูงขึ้น	3.88	0.91	เห็นด้วย	4
17.	การท่องเที่ยวไม่มีผลทำให้ค่าครองชีพของชุมชนสูงขึ้น	4.58	0.65	เห็นด้วยอย่างยิ่ง	2
18.	การท่องเที่ยวก่อให้เกิดประโยชน์ในระยะยาวสำหรับชุมชนเพราะรายได้จากการท่องเที่ยวจะหมุนเวียนกลับมาพัฒนาท้องถิ่น	4.75	0.44	เห็นด้วยอย่างยิ่ง	1
	รวม	4.45	0.65	เห็นด้วยอย่างยิ่ง	

ค่าเฉลี่ยรวมของเจตคติด้านสภาพเศรษฐกิจที่ดีขึ้น (μ) = 4.3756 ซึ่งอยู่ในระดับเจตคติ “เห็นด้วยอย่างยิ่ง” โดยมีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานรวมของเจตคติด้านสภาพเศรษฐกิจที่ดีขึ้น (σ) = 0.6628 แสดงว่ามีการกระจายของข้อมูลอยู่ในระดับที่น้อย

จากตารางที่ 4.8 แสดงว่าโดยภาพรวมของเจตคติของผู้ประกอบการด้านสภาพเศรษฐกิจที่ดีขึ้นอยู่ในระดับดีมาก ซึ่งเห็นได้จากค่าเฉลี่ยรวมของทุกข้อเท่ากับ 4.3756 และผู้ประกอบการแต่ละคนมีระดับเจตคติไม่แตกต่างกันมากนัก โดยพิจารณาจากค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานรวมมีค่าเท่า

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

กับ 0.6628 และเมื่อพิจารณาในแต่ละด้านทั้ง 4 ด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อยตามลำดับมีผลการวิจัยดังนี้

ด้านการเพิ่มรายได้จากการใช้บ้านเป็นที่พัก มีค่าเฉลี่ยรวมสูงที่สุดเท่ากับ 4.54 ซึ่งอยู่ในระดับเจตคติ “เห็นด้วยอย่างยิ่ง” และมีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานรวมเท่ากับ 0.54 แสดงว่าผู้ประกอบการแต่ละคนมีระดับเจตคติไม่แตกต่างกันมากนัก ลำดับที่สองคือด้านรายได้จากการบริการ มีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 4.46 ซึ่งอยู่ในระดับเจตคติ “เห็นด้วยอย่างยิ่ง” และมีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานรวมเท่ากับ 0.59 แสดงว่าผู้ประกอบการแต่ละคนมีระดับเจตคติไม่แตกต่างกันมากนัก ลำดับที่สามคือด้านการกระจายรายได้สู่ท้องถิ่น มีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 4.45 ซึ่งอยู่ในระดับเจตคติ “เห็นด้วยอย่างยิ่ง” และมีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานรวมเท่ากับ 0.65 แสดงว่าผู้ประกอบการแต่ละคนมีระดับเจตคติไม่แตกต่างกันมากนัก และลำดับสุดท้ายคือด้านรายได้จากการขายภูมิปัญญาชาวบ้าน มีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 4.10 ซึ่งอยู่ในระดับเจตคติ “เห็นด้วย” และมีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานรวมเท่ากับ 0.83 แสดงว่าผู้ประกอบการแต่ละคนมีระดับเจตคติไม่แตกต่างกันมากนัก

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อในแต่ละด้านทั้ง 4 ด้าน โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย พบว่าการเพิ่มรายได้จากการใช้บ้านเป็นที่พัก (มี 4 ข้อความ) ลำดับที่ 1 ผู้ประกอบการมีเจตคติที่ดีมากที่สุดต่อข้อที่ 1 “การท่องเที่ยวทำให้รายได้ของท่านและครอบครัวเพิ่มมากขึ้นจากการใช้บ้านเป็นที่พัก” มีค่าเฉลี่ยเจตคติเท่ากับ 4.86 ลำดับที่ 2 คือข้อที่ 4 “ท่านคิดว่าการท่องเที่ยวไม่ทำให้บ้านเกิดการสึกหรอเสียหาย ซึ่งคุ้มกับรายได้ที่ได้จากนักท่องเที่ยว” มีค่าเฉลี่ยเจตคติเท่ากับ 4.61 ลำดับที่ 3 ข้อที่ 3 “ควรให้ชุมชนท้องถิ่นของแหล่งท่องเที่ยวมีส่วนร่วมในการจัดบ้านให้เป็นที่พักแบบสัมผัสวัฒนธรรมชนบทเพื่อเพิ่มรายได้ให้กับชุมชนในท้องถิ่น” มีค่าเฉลี่ยเจตคติเท่ากับ 4.54 ส่วนลำดับสุดท้ายลำดับที่ 4 คือข้อที่ 2 “การท่องเที่ยวไม่ส่งผลกระทบต่อการศึกษาเศรษฐกิจของชุมชน” มีค่าเฉลี่ยเจตคติเท่ากับ 4.15 ตามลำดับ

รายได้จากการบริการ (มี 4 ข้อความ) ลำดับที่ 1 ผู้ประกอบการมีเจตคติที่ดีมากที่สุดต่อข้อที่ 8 “ชาวบ้านมีความคุ้นเคยกับเส้นทางและการใช้ชีวิตในชุมชน ควรส่งเสริมให้ชาวบ้านเป็นมัคคุเทศก์นำเที่ยวเพื่อเพิ่มรายได้” มีค่าเฉลี่ยเจตคติเท่ากับ 4.61 ลำดับที่ 2 คือข้อที่ 5 “รายได้ทั้งหมดจากการเก็บค่าบริการเป็นการบำรุงรักษาสถานที่ให้คงสภาพที่ดีได้ในระยะยาว” มีค่าเฉลี่ยเจตคติเท่ากับ 4.58 ลำดับที่ 3 ข้อที่ 7 “รายได้จากการท่องเที่ยวที่เกิดขึ้นนั้นเป็นรายได้ที่คุ้มค่ากับความเหนื่อย” มีค่าเฉลี่ยเจตคติเท่ากับ 4.34 ส่วนลำดับสุดท้ายลำดับที่ 4 คือ ข้อที่ 6 “กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวคุ้มกับค่าใช้จ่ายในการบำรุงรักษาสถานที่ที่เสียไป เพราะสามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวได้” มีค่าเฉลี่ยเจตคติเท่ากับ 4.31 ตามลำดับ

รายได้จากการขายภูมิปัญญาชาวบ้าน (มี 5 ข้อความ) ลำดับที่ 1 ผู้ประกอบการมีเจตคติที่ดีมากที่สุดต่อข้อที่ 9 “การท่องเที่ยวทำให้มีรายได้จากการขายของที่ระลึกที่เป็นผลิตภัณฑ์พื้นบ้าน”

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

มีค่าเฉลี่ยเจตคติเท่ากับ 4.34 ลำดับที่ 2 คือข้อที่ 12 “การท่องเที่ยวทำให้เกิดการเพิ่มคุณค่าของศิลปหัตถกรรม” และข้อที่ 13 “การท่องเที่ยวทำให้เกิดการใช้สิ่งที่มีอยู่ในท้องถิ่นให้เกิดประโยชน์เพื่อนำไปผลิตสินค้า” มีค่าเฉลี่ยเจตคติเท่ากับ 4.15 ส่วนลำดับสุดท้ายลำดับที่ 4 คือ ข้อที่ 10 “การท่องเที่ยวทำให้เกิดการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตรมากขึ้นเพื่อขายให้นักท่องเที่ยว (เช่น ทำมะขามแก้ว น้ำผลไม้ มะม่วงกวน ฯลฯ) มีค่าเฉลี่ยเจตคติเท่ากับ 3.88 ตามลำดับ

และการกระจายรายได้สู่ท้องถิ่น (มี 5 ข้อความ) ลำดับที่ 1 ผู้ประกอบการมีเจตคติที่ดีมากที่สุดต่อข้อที่ 14 “การท่องเที่ยวทำให้เกิดการสร้างรายได้ภายในชุมชนให้มากขึ้น” และข้อที่ 18 “การท่องเที่ยวก่อให้เกิดประโยชน์ในระยะยาว สำหรับชุมชนเพราะรายได้จากการท่องเที่ยวจะหมุนเวียนกลับมาพัฒนาท้องถิ่น” มีค่าเฉลี่ยเจตคติเท่ากับ 4.75 ลำดับที่ 2 คือข้อที่ 17 “ควรส่งเสริมให้นักท่องเที่ยวจำนวนมากที่สุดเท่าที่จะทำได้เพราะเกิดผลดีต่อเศรษฐกิจท้องถิ่น” ค่าเฉลี่ยเจตคติเท่ากับ 4.58 ส่วนลำดับสุดท้ายลำดับที่ 4 คือข้อที่ 16 “การท่องเที่ยวไม่มีผลทำให้ค่าครองชีพของชุมชนสูงขึ้น” มีค่าเฉลี่ยเจตคติเท่ากับ 3.88 ตามลำดับ

4.2.2 ผลการวิเคราะห์ด้านการอนุรักษ์และเผยแพร่วัฒนธรรมชุมชน

ตารางที่ 4.9 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับเจตคติของประชากร จำแนกตามคำถามเกี่ยวกับเจตคติของผู้ประกอบการด้านที่พักแบบสัมผัสวัฒนธรรมชนบทในด้านการอนุรักษ์และเผยแพร่วัฒนธรรมชุมชน

ข้อ	ข้อความ	ค่าเฉลี่ย (μ)	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ)	ระดับเจตคติ	ลำดับที่
19.	การท่องเที่ยวทำให้เกิดการฟื้นฟูและอนุรักษ์วัฒนธรรม ประเพณีและความเป็นอยู่ที่ท้องถิ่นให้คงอยู่	4.66	0.48	เห็นด้วยอย่างยิ่ง	3
20.	การท่องเที่ยวทำให้เกิดความสามัคคีและร่วมมือในการทำกิจกรรมต่างๆ ของชาวบ้านภายในชุมชน	4.66	0.48	เห็นด้วยอย่างยิ่ง	3
21.	การท่องเที่ยวทำให้เกิดสินค้าพื้นบ้าน ซึ่งเป็นการอนุรักษ์วัฒนธรรมของชุมชน	4.27	0.74	เห็นด้วยอย่างยิ่ง	6
22.	การท่องเที่ยวไม่มีผลทำให้วัฒนธรรมในชุมชนผิดเพี้ยนไป	4.17	0.79	เห็นด้วย	8

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.9 (ต่อ)

ข้อ	ข้อความ	ค่าเฉลี่ย (μ)	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ)	ระดับเจตคติ	ลำดับที่
23.	การท่องเที่ยวทำให้คนในชุมชนมีการอนุรักษ์วัฒนธรรมมากขึ้น	4.56	0.50	เห็นด้วยอย่างยิ่ง	4
24.	การจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวในชุมชนไม่ควรขัดต่อความเป็นอยู่และประเพณีท้องถิ่นของชาวบ้าน	4.37	0.67	เห็นด้วยอย่างยิ่ง	5
25.	การท่องเที่ยวนอกจากจะทำให้นักท่องเที่ยวสนุกสนาน เพลิดเพลินแล้วยังจะทำให้นักท่องเที่ยวเกิดการเรียนรู้วัฒนธรรมและธรรมชาติของชุมชนด้วย	4.73	0.45	เห็นด้วยอย่างยิ่ง	1
26.	การท่องเที่ยวไม่ทำให้เกิดความขัดแย้งทางวัฒนธรรมระหว่างวัฒนธรรมของชุมชนและวัฒนธรรมของนักท่องเที่ยว	4.24	0.75	เห็นด้วยอย่างยิ่ง	7
27.	การท่องเที่ยวเป็นแรงกระตุ้นให้มีการรักษาโบราณสถานให้คงอยู่	4.05	0.82	เห็นด้วย	9
28.	การท่องเที่ยวเป็นแรงกระตุ้นให้มีการรักษาศิลปวัฒนธรรมและกิจกรรมดั้งเดิมของท้องถิ่นให้คงอยู่	4.68	0.47	เห็นด้วยอย่างยิ่ง	2
	รวม	4.44	0.62	เห็นด้วยอย่างยิ่ง	

ค่าเฉลี่ยรวมของเจตคติด้านการอนุรักษ์และเผยแพร่วัฒนธรรมชุมชน (μ) = 4.4390 ซึ่งอยู่ในระดับเจตคติ“เห็นด้วยอย่างยิ่ง” โดยมีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานรวมของเจตคติด้านการอนุรักษ์และเผยแพร่วัฒนธรรมชุมชน (σ) = 0.6150 แสดงว่ามีการกระจายของข้อมูลอยู่ในระดับที่น้อย

จากตารางที่ 4.9 แสดงว่าโดยภาพรวมของเจตคติของผู้ประกอบการด้านการอนุรักษ์และเผยแพร่วัฒนธรรมชุมชนอยู่ในระดับดีมาก ซึ่งเห็นได้จากค่าเฉลี่ยรวมของทุกข้อเท่ากับ 4.44 และผู้ประกอบการแต่ละคนมีระดับเจตคติไม่แตกต่างกันมากนัก โดยพิจารณาจากค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานรวมของเจตคติในด้านการอนุรักษ์และเผยแพร่วัฒนธรรมชุมชนเท่ากับ 0.62

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เมื่อพิจารณาเป็นรายชื่อของเจตคติด้านการอนุรักษ์และเผยแพร่วัฒนธรรมชุมชน พบว่า ลำดับที่ 1 ผู้ประกอบการมีเจตคติที่ดีมากที่สุดต่อข้อที่ 25 “การท่องเที่ยวนอกจากจะทำให้นักท่องเที่ยวสนุกสนาน เพลิดเพลินแล้วยังจะทำให้ให้นักท่องเที่ยวเกิดการเรียนรู้วัฒนธรรมและธรรมชาติของชุมชนด้วย” มีค่าเฉลี่ยเจตคติเท่ากับ 4.73

ลำดับที่ 2 คือข้อที่ 28 “การท่องเที่ยวเป็นแรงกระตุ้นให้มีการรักษาศิลปวัฒนธรรมและกิจกรรมดั้งเดิมของท้องถิ่นให้คงอยู่” มีค่าเฉลี่ยเจตคติเท่ากับ 4.68

ลำดับที่ 3 คือข้อที่ 19 “การท่องเที่ยวทำให้เกิดการฟื้นฟูและอนุรักษ์วัฒนธรรม ประเพณี และความเป็นอยู่ท้องถิ่นให้คงอยู่” และ ข้อที่ 20 “การท่องเที่ยวทำให้เกิดความสามัคคีและร่วมมือในการทำกิจกรรมต่างๆ ของชาวบ้านภายในชุมชน” มีค่าเฉลี่ยเจตคติเท่ากับ 4.66

ลำดับที่ 4 คือข้อที่ 23 “การท่องเที่ยวทำให้คนในชุมชนมีการอนุรักษ์วัฒนธรรมมากขึ้น” มีค่าเฉลี่ยเจตคติเท่ากับ 4.56

ลำดับที่ 5 คือข้อที่ 24 “การจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวในชุมชน ไม่ควรขัดต่อความเป็นอยู่ และประเพณีท้องถิ่นของชาวบ้าน” มีค่าเฉลี่ยเจตคติเท่ากับ 4.37

ลำดับที่ 6 คือข้อที่ 21 “การท่องเที่ยวทำให้เกิดสินค้าพื้นบ้าน ซึ่งเป็นการอนุรักษ์วัฒนธรรมของชุมชน” มีค่าเฉลี่ยเจตคติเท่ากับ 4.27

ลำดับที่ 7 คือข้อที่ 26 “การท่องเที่ยวไม่ทำให้เกิดความขัดแย้งทางวัฒนธรรมระหว่างวัฒนธรรมของชุมชนและวัฒนธรรมของนักท่องเที่ยว” มีค่าเฉลี่ยเจตคติเท่ากับ 4.24

ลำดับที่ 8 คือข้อที่ 22 “การท่องเที่ยวไม่มีผลทำให้วัฒนธรรมในชุมชนผิดเพี้ยนไป” มีค่าเฉลี่ยเจตคติเท่ากับ 4.17

ส่วนลำดับสุดท้ายลำดับที่ 9 คือข้อที่ 27 “การท่องเที่ยวเป็นแรงกระตุ้นให้มีการรักษาโบราณสถานให้คงอยู่” มีค่าเฉลี่ยเจตคติเท่ากับ 4.05

4.2.3 วิเคราะห์ด้านการพัฒนาชุมชนและสิ่งแวดล้อมที่ดีขึ้น ซึ่งประกอบไปด้วยการพัฒนาชุมชน การพัฒนาสิ่งแวดล้อม

ตารางที่ 4.10 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับเจตคติของประชากร จำแนกตามคำถามเกี่ยวกับเจตคติของผู้ประกอบการด้านที่พักแบบสัมผัสวิถีวัฒนธรรมชนบทในด้านการพัฒนาชุมชนและสิ่งแวดล้อมที่ดีขึ้น

ข้อ	ข้อความ	ค่าเฉลี่ย (μ)	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ)	ระดับเจตคติ	ลำดับที่
	การพัฒนาชุมชน				
29.	การท่องเที่ยวกระตุ้นให้เกิดการปรับปรุงพัฒนาบ้านของท่านมากยิ่งขึ้นทำให้ลดมลภาวะ ขยะ และความเสื่อมโทรมของชุมชนลดน้อยลง	4.76	0.43	เห็นด้วยอย่างยิ่ง	1
30.	การท่องเที่ยวทำให้คนในหมู่บ้านได้รับความรู้ใหม่ๆ เพิ่มมากขึ้น	4.61	0.62	เห็นด้วยอย่างยิ่ง	2
31.	การท่องเที่ยวควรคำนึงถึงผลประโยชน์ของชุมชนท้องถิ่นมากที่สุด	4.41	0.97	เห็นด้วยอย่างยิ่ง	3
32.	ควรมีการจัดชวณนายทุนต่างถิ่นเข้ามาร่วมลงทุนทำธุรกิจท่องเที่ยวในชุมชนของตัวเอง	2.76	1.25	ไม่แน่ใจ	7
33.	การท่องเที่ยวไม่ทำให้เกิดปัญหามลภาวะขยะและความเสื่อมโทรมของชุมชนเพิ่มมากขึ้น	3.90	0.96	เห็นด้วย	6
34.	การท่องเที่ยวไม่ทำให้เกิดเสียงอึกทึกครึกโครม	3.95	0.94	เห็นด้วย	5
35.	การท่องเที่ยวทำให้เกิดความสะดวกสบายจากการปรับปรุงกิจการสาธารณูปโภค เช่น ไฟฟ้า ประปา	4.14	0.75	เห็นด้วย	4
	รวม	4.08	0.85	เห็นด้วย	

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.10 (ต่อ)

ข้อ	ข้อความ	ค่าเฉลี่ย (μ)	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ)	ระดับเจตคติ	ลำดับที่
	สิ่งแวดล้อม				
36.	การท่องเที่ยวช่วยลดปัญหาการตัดไม้ทำลายป่าและล่าสัตว์เนื่องจากมีรายได้จากการท่องเที่ยวทดแทน	3.61	0.70	เห็นด้วย	5
37.	การท่องเที่ยวทำให้เกิดการฟื้นฟูมรดกทางธรรมชาติในชุมชนให้อยู่ในสภาพที่เหมาะสม	4.56	0.50	เห็นด้วยอย่างยิ่ง	2
38.	การท่องเที่ยวทำให้มีการดูแลความสะอาดของแหล่งน้ำธรรมชาติมากขึ้น	4.54	0.68	เห็นด้วยอย่างยิ่ง	3
39.	การท่องเที่ยวทำให้คนในครอบครัวของท่านมีการรักษาสิ่งแวดล้อมมากขึ้น	4.73	0.45	เห็นด้วยอย่างยิ่ง	1
40.	ควรหาวิธีจำกัดจำนวนนักท่องเที่ยวให้เหมาะสมกับสถานที่เพื่อลดการทำลายสภาพแวดล้อมในแหล่งท่องเที่ยว	4.42	0.79	เห็นด้วยอย่างยิ่ง	4
	รวม	4.37	0.62	เห็นด้วยอย่างยิ่ง	

ค่าเฉลี่ยรวมของเจตคติด้านการพัฒนาชุมชนและสิ่งแวดล้อมที่ดีขึ้น (μ) = 4.1992 ซึ่งอยู่ในระดับเจตคติ “เห็นด้วย” โดยมีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานรวมของเจตคติด้านการพัฒนาชุมชนและสิ่งแวดล้อมที่ดีขึ้น (σ) = 0.7533 แสดงว่ามีการกระจายของข้อมูลอยู่ในระดับที่น้อย

จากตารางที่ 4.10 แสดงว่าโดยภาพรวมของเจตคติของผู้ประกอบการด้านการพัฒนาชุมชนและสิ่งแวดล้อมที่ดีขึ้นอยู่ในระดับดีมาก ซึ่งเห็นได้จากค่าเฉลี่ยรวมของทุกข้อเท่ากับ 4.1992 และผู้ประกอบการแต่ละคนมีระดับเจตคติไม่แตกต่างกันมากนัก โดยพิจารณาจากค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานรวมมีค่าเท่ากับ 0.7533 และเมื่อพิจารณาในแต่ละด้านทั้ง 2 ด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อยตามลำดับมีผลการวิจัยดังนี้

ด้านสิ่งแวดล้อม มีค่าเฉลี่ยรวมสูงที่สุด เท่ากับ 4.37 ซึ่งอยู่ในระดับเจตคติ “เห็นด้วยอย่างยิ่ง” และมีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานรวมเท่ากับ 0.62 แสดงว่าผู้ประกอบการแต่ละคนมีระดับเจต

คติไม่แตกต่างกันมากนัก ลำดับที่สองคือด้านการพัฒนาชุมชน มีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 4.08 ซึ่งอยู่ในระดับเจตคติ “เห็นด้วย” และมีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานรวมเท่ากับ 0.85 แสดงว่าผู้ประกอบการแต่ละคนมีระดับเจตคติไม่แตกต่างกันมากนัก

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อในแต่ละด้านทั้ง 2 ด้าน โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย พบว่าด้านสิ่งแวดล้อม (มี 5 ข้อความ) ลำดับที่ 1 ผู้ประกอบการมีเจตคติที่ดีมากที่สุดต่อข้อที่ 39 “การท่องเที่ยวทำให้คนในครอบครัวของท่านมีการรักษาสีสิ่งแวดล้อมมากขึ้น” มีค่าเฉลี่ยเจตคติเท่ากับ 4.73 ลำดับที่ 2 คือข้อที่ 37 “การท่องเที่ยวทำให้เกิดการฟื้นฟูมรดกทางธรรมชาติในชุมชนให้อยู่ในสภาพที่เหมาะสม” มีค่าเฉลี่ยเจตคติเท่ากับ 4.56 ลำดับที่ 3 ข้อที่ 38 “การท่องเที่ยวทำให้มีการดูแลความสะอาดของแหล่งน้ำธรรมชาติมากขึ้น” มีค่าเฉลี่ยเจตคติเท่ากับ 4.54 ลำดับที่ 4 ข้อที่ 40 “ควรหาวิธีจำกัดจำนวนนักท่องเที่ยวให้เหมาะสมกับสถานที่เพื่อลดการทำลายสภาพแวดล้อมในแหล่งท่องเที่ยว” มีค่าเฉลี่ยเจตคติเท่ากับ 4.42 ส่วนลำดับสุดท้ายลำดับที่ 5 คือข้อที่ 36 “การท่องเที่ยวช่วยลดปัญหาการตัดไม้ทำลายป่าและล่าสัตว์เนื่องจากมีรายได้จากการท่องเที่ยวทดแทน” มีค่าเฉลี่ยเจตคติเท่ากับ 3.61 ตามลำดับ

ด้านการพัฒนาชุมชน (มี 7 ข้อความ) ลำดับที่ 1 ผู้ประกอบการมีเจตคติที่ดีมากที่สุดต่อข้อที่ 29 “การท่องเที่ยวกระตุ้นให้เกิดการปรับปรุงพัฒนาบ้านของท่านมากยิ่งขึ้นทำให้ลดมลภาวะขยะและความเสื่อมโทรมของชุมชนลดน้อยลง” มีค่าเฉลี่ยเจตคติเท่ากับ 4.76 ลำดับที่ 2 คือข้อที่ 30 “การท่องเที่ยวทำให้คนในหมู่บ้านได้รับความรู้ใหม่ๆ เพิ่มขึ้น” มีค่าเฉลี่ยเจตคติเท่ากับ 4.61 ลำดับที่ 3 ข้อที่ 31 “การท่องเที่ยวควรคำนึงถึงผลประโยชน์ของชุมชนท้องถิ่นมากที่สุด” มีค่าเฉลี่ยเจตคติเท่ากับ 4.41 ลำดับที่ 4 ข้อที่ 35 “การท่องเที่ยวทำให้เกิดความสะดวกสบายจากการปรับปรุงกิจการสาธารณูปโภค เช่น ไฟฟ้า ประปา” มีค่าเฉลี่ยเจตคติเท่ากับ 4.14 ลำดับที่ 5 ข้อที่ 34 “การท่องเที่ยวไม่ทำให้เกิดเสียงอึกทึกครึกโครม” มีค่าเฉลี่ยเจตคติเท่ากับ 3.95 ลำดับที่ 6 ข้อที่ 33 “การท่องเที่ยวไม่ทำให้เกิดปัญหามลภาวะ ขยะและความเสื่อมโทรมของชุมชนเพิ่มมากขึ้น” มีค่าเฉลี่ยเจตคติเท่ากับ 3.90 ส่วนลำดับสุดท้ายลำดับที่ 7 คือ ข้อที่ 32 “ควรมีการชักชวนนายทุนต่างถิ่นเข้ามาร่วมลงทุน ทำธุรกิจท่องเที่ยวในชุมชนของตัวเอง” มีค่าเฉลี่ยเจตคติเท่ากับ 2.76 ตามลำดับ

4.2.4 วิเคราะห์ด้านลดปัญหาสังคมของชุมชน ซึ่งประกอบไปด้วย ความสัมพันธ์ของครอบครัวและชุมชน ค่านิยมและปัญหาศีลธรรม การใช้เวลาว่างและการอพยพออกนอกชุมชน

ตารางที่ 4.11 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับเจตคติของประชากร จำแนกตามคำถามเกี่ยวกับเจตคติของผู้ประกอบการด้านที่พัฒนาระบบสัมพันธภาพชุมชนบนทในด้านลดปัญหาสังคมของชุมชน

ข้อ	ข้อความ	ค่าเฉลี่ย (μ)	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ)	ระดับเจตคติ	ลำดับที่
	ความสัมพันธ์ของครอบครัวและชุมชน				
41.	การท่องเที่ยวทำให้เกิดการทำงานร่วมกันของครอบครัวและคนในชุมชน	4.59	0.50	เห็นด้วยอย่างยิ่ง	2
42.	การท่องเที่ยวไม่ทำให้สูญเสียความเป็นส่วนตัวภายในครอบครัว	4.19	0.80	เห็นด้วย	3
43.	การท่องเที่ยวทำให้คนในชุมชนมีความรู้สึกรักและภาคภูมิใจในชุมชนของตน	4.75	0.44	เห็นด้วยอย่างยิ่ง	1
44.	การท่องเที่ยวทำให้เกิดความสัมพันธ์และการรวมกลุ่มของชุมชน	4.16	0.49	เห็นด้วย	5
45.	การท่องเที่ยวไม่ก่อให้เกิดปัญหาสังคมในเรื่องสุขภาพจิตและการลักทรัพย์	4.17	0.83	เห็นด้วย	4
	รวม	4.37	0.61	เห็นด้วยอย่างยิ่ง	
	ค่านิยมและปัญหาศีลธรรม				
46.	การท่องเที่ยวไม่ก่อให้เกิดปัญหาทางด้านการเอารัดเอาเปรียบนักท่องเที่ยว	4.34	0.78	เห็นด้วยอย่างยิ่ง	1
47.	การท่องเที่ยวไม่ก่อให้เกิดปัญหาสังคมในเรื่องโสเภณี การพนันและอาชญากรรม	4.24	0.77	เห็นด้วยอย่างยิ่ง	2
	รวม	4.29	0.78	เห็นด้วยอย่างยิ่ง	

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.11 (ต่อ)

ข้อ	ข้อความ	ค่าเฉลี่ย (μ)	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ)	ระดับเจตคติ	ลำดับที่
	การใช้เวลาว่างและการอพยพออกนอกชุมชน				
48.	การท่องเที่ยวทำให้คนในชุมชนมีงานทำเพิ่มขึ้น ไม่ต้องออกไปทำงานนอกชุมชน	4.58	0.50	เห็นด้วยอย่างยิ่ง	3
49.	การท่องเที่ยวทำให้เกิดการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ของคนในชุมชน	4.68	0.47	เห็นด้วยอย่างยิ่ง	2
50.	การท่องเที่ยวทำให้ท่านได้รับความรู้ใหม่เพื่อช่วยในการประกอบอาชีพ	4.69	0.46	เห็นด้วยอย่างยิ่ง	1
51.	การท่องเที่ยวลดปัญหาการอพยพของประชาชนเข้าสู่เมืองหลวง	4.00	0.77	เห็นด้วย	4
	รวม	4.49	0.55	เห็นด้วยอย่างยิ่ง	

ค่าเฉลี่ยรวมของเจตคติด้านการลดปัญหาสังคมของชุมชน (μ) = 4.4400 ซึ่งอยู่ในระดับเจตคติ “เห็นด้วยอย่างยิ่ง” โดยมีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานรวมของเจตคติด้านสภาพเศรษฐกิจที่ดีขึ้น (σ) = 0.6191 แสดงว่ามีการกระจายของข้อมูลอยู่ในระดับที่น้อย

จากตารางที่ 4.11 แสดงว่าโดยภาพรวมของเจตคติของผู้ประกอบการด้านการลดปัญหาสังคมของชุมชนอยู่ในระดับดีมาก ซึ่งเห็นได้จากค่าเฉลี่ยรวมของทุกข้อเท่ากับ 4.4400 และผู้ประกอบการแต่ละคนมีระดับเจตคติไม่แตกต่างกันมากนัก โดยพิจารณาจากค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานรวมมีค่าเท่ากับ 0.6191 และเมื่อพิจารณาในแต่ละด้านทั้ง 3 ด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อยตามลำดับมีผลการวิจัยดังนี้

ด้านการใช้เวลาว่างและการอพยพออกนอกชุมชน มีค่าเฉลี่ยรวมสูงที่สุด เท่ากับ 4.49 ซึ่งอยู่ในระดับเจตคติ “เห็นด้วยอย่างยิ่ง” และมีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานรวมเท่ากับ 0.55 แสดงว่าผู้ประกอบการแต่ละคนมีระดับเจตคติไม่แตกต่างกันมากนัก ลำดับที่สองคือด้านความสัมพันธ์ของครอบครัวและชุมชน มีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 4.37 ซึ่งอยู่ในระดับเจตคติ “เห็นด้วยอย่างยิ่ง” และมีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานรวมเท่ากับ 0.61 แสดงว่าผู้ประกอบการแต่ละคนมีระดับเจตคติไม่แตกต่างกันมากนัก และลำดับสุดท้ายลำดับที่สามคือด้านค่านิยมและปัญหาศีลธรรม มีค่าเฉลี่ย

รวมเท่ากับ 4.29 ซึ่งอยู่ในระดับเจตคติ “เห็นด้วยอย่างยิ่ง” และมีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานรวมเท่ากับ 0.78 แสดงว่าผู้ประกอบการแต่ละคนมีระดับเจตคติไม่แตกต่างกันมากนัก

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อในแต่ละด้านทั้ง 3 ด้าน โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย พบว่า ด้านการใช้เวลาว่างและการอพยพออกนอกชุมชน (มี 4 ข้อความ) ลำดับที่ 1 ผู้ประกอบการมีเจตคติที่ดีมากที่สุดต่อข้อที่ 50 “การท่องเที่ยวทำให้ท่านได้รับความรู้ใหม่เพื่อช่วยในการประกอบอาชีพ” มีค่าเฉลี่ยเจตคติเท่ากับ 4.69 ลำดับที่ 2 คือข้อที่ 49 “การท่องเที่ยวทำให้เกิดการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ของคนในชุมชน” มีค่าเฉลี่ยเจตคติเท่ากับ 4.68 ลำดับที่ 3 ข้อที่ 48 “การท่องเที่ยวทำให้คนในชุมชนมีงานทำเพิ่มขึ้น ไม่ต้องออกไปทำงานนอกชุมชน” มีค่าเฉลี่ยเจตคติเท่ากับ 4.58 ส่วนลำดับสุดท้ายลำดับที่ 4 คือข้อที่ 51 “การท่องเที่ยวลดปัญหาการอพยพของประชาชนเข้าสู่เมืองหลวง” มีค่าเฉลี่ยเจตคติเท่ากับ 4.00 ตามลำดับ

ด้านความสัมพันธ์ของครอบครัวและชุมชน (มี 5 ข้อความ) ลำดับที่ 1 ผู้ประกอบการมีเจตคติที่ดีมากที่สุดต่อข้อที่ 43 “การท่องเที่ยวทำให้คนในชุมชนมีความรู้สึกรักและภาคภูมิใจในชุมชนของตน” มีค่าเฉลี่ยเจตคติเท่ากับ 4.75 ลำดับที่ 2 คือข้อที่ 41 “การท่องเที่ยวทำให้เกิดการทำงานร่วมกันของครอบครัวและคนในชุมชน” มีค่าเฉลี่ยเจตคติเท่ากับ 4.59 ลำดับที่ 3 ข้อที่ 42 “การท่องเที่ยวไม่ทำให้สูญเสียความเป็นส่วนตัวภายในครอบครัว” มีค่าเฉลี่ยเจตคติเท่ากับ 4.19 ลำดับที่ 4 ข้อที่ 45 “การท่องเที่ยวไม่ก่อให้เกิดปัญหาสังคมในเรื่องยาเสพติดและการลักทรัพย์” มีค่าเฉลี่ยเจตคติเท่ากับ 4.17 ส่วนลำดับสุดท้ายลำดับที่ 5 คือ ข้อที่ 44 “การท่องเที่ยวทำให้เกิดความสามัคคีและการรวมกลุ่มของชุมชน” มีค่าเฉลี่ยเจตคติเท่ากับ 4.16 ตามลำดับ

ด้านค่านิยมและปัญหาศีลธรรม (มี 2 ข้อความ) ลำดับที่ 1 ผู้ประกอบการมีเจตคติที่ดีมากที่สุดต่อข้อที่ 46 “การท่องเที่ยวไม่ก่อให้เกิดปัญหาทางด้านการเอาเปรียบนักท่องเที่ยว” มีค่าเฉลี่ยเจตคติเท่ากับ 4.34 ลำดับที่ 2 คือข้อที่ 47 “การท่องเที่ยวไม่ก่อให้เกิดปัญหาสังคมในเรื่องโสเภณี การพนันและอาชญากรรม” มีค่าเฉลี่ยเจตคติเท่ากับ 4.24 ตามลำดับ

4.2.5 วิเคราะห์ด้านการมีกฎหมายและมาตรการรองรับ ซึ่งประกอบไปด้วย ด้านกฎหมาย ด้านมาตรการ

ตารางที่ 4.12 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับเจตคติของประชากร จำแนกตาม
คำถามเกี่ยวกับเจตคติของผู้ประกอบการด้านที่พักแบบสัมผัสวัฒนธรรมชนบทใน
ด้านการมีกฎหมายและมาตรการรองรับ

ข้อ	ข้อความ	ค่าเฉลี่ย (μ)	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ)	ระดับเจตคติ	ลำดับที่
กฎหมาย					
52.	ควรมีกฎหมายควบคุมเพื่อให้การจัดการด้านการท่องเที่ยวที่มีความเป็นระเบียบเรียบร้อย	3.73	0.81	เห็นด้วย	2
53.	กฎหมายไม่มีผลทำให้การจัดการด้านต่างๆ ในการท่องเที่ยวเป็นไปได้ยากลำบากหรือไม่คล่องตัว	3.17	0.62	ไม่แน่ใจ	3
54.	การมีกฎหมายทำให้นักท่องเที่ยวมีความมั่นใจในด้านความปลอดภัยในการท่องเที่ยว	3.83	0.79	เห็นด้วย	1
	รวม	3.58	0.74	เห็นด้วย	
มาตรการ					
55.	ไม่ควรมีข้อกำหนด ข้อปฏิบัติหรือมาตรการกับนักท่องเที่ยวเนื่องจากจะทำให้เกิดความยุ่งยาก อาจทำให้นักท่องเที่ยวเกิดความไม่พอใจ	3.86	1.14	เห็นด้วย	3
56.	ควรมีการกำหนดระเบียบและข้อปฏิบัติสำหรับนักท่องเที่ยวในเรื่องการกำหนดเวลาเข้าออกบ้านพัก เพื่อไม่ให้เกิดปัญหา	3.85	0.69	เห็นด้วย	4
57.	ควรมีการกำหนดระเบียบและข้อปฏิบัติสำหรับนักท่องเที่ยวในเรื่องการจองที่พักและการลงทะเบียน เพื่อไม่ให้เกิดปัญหาในการเข้าพัก	4.22	0.46	เห็นด้วยอย่างยิ่ง	1

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.12 (ต่อ)

ข้อ	ข้อความ	ค่าเฉลี่ย (μ)	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ)	ระดับเจตคติ	ลำดับที่
58.	ควรมีการกำหนดระเบียบและข้อปฏิบัติสำหรับนักท่องเที่ยวในเรื่องการบริการอาหารเพื่อไม่ให้เกิดปัญหาขึ้น	4.14	0.54	เห็นด้วย	2
	รวม	4.02	0.71	เห็นด้วย	

ค่าเฉลี่ยรวมของเจตคติด้านการมีกฎหมายและมาตรการรองรับ (μ) = 3.8286 ซึ่งอยู่ในระดับเจตคติ “เห็นด้วย” โดยมีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานรวมของเจตคติด้านสภาพเศรษฐกิจที่ดีขึ้น (σ) = 0.7214 แสดงว่ามีการกระจายของข้อมูลอยู่ในระดับที่น้อย

จากตารางที่ 4.12 แสดงว่าโดยภาพรวมของเจตคติของผู้ประกอบการด้านการมีกฎหมายและมาตรการรองรับอยู่ในระดับดี ซึ่งเห็นได้จากค่าเฉลี่ยรวมของทุกข้อเท่ากับ 3.8286 และผู้ประกอบการแต่ละคนมีระดับเจตคติไม่แตกต่างกันมากนัก โดยพิจารณาจากค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานรวมมีค่าเท่ากับ 0.7214 และเมื่อพิจารณาในแต่ละด้านทั้ง 2 ด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อยตามลำดับมีผลการวิจัยดังนี้

ด้านมาตรการมีค่าเฉลี่ยรวมสูงที่สุด เท่ากับ 4.02 ซึ่งอยู่ในระดับเจตคติ “เห็นด้วย” และมีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานรวมเท่ากับ 0.71 แสดงว่าผู้ประกอบการแต่ละคนมีระดับเจตคติไม่แตกต่างกันมากนัก และลำดับที่สองคือด้านกฎหมาย มีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 3.58 ซึ่งอยู่ในระดับเจตคติ “เห็นด้วย” และมีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานรวมเท่ากับ 0.74 แสดงว่าผู้ประกอบการแต่ละคนมีระดับเจตคติไม่แตกต่างกันมากนัก

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อในแต่ละด้านทั้ง 2 ด้าน โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย พบว่าด้านมาตรการ (มี 4 ข้อความ) ลำดับที่ 1 ผู้ประกอบการมีเจตคติที่ดีมากที่สุดต่อข้อที่ 57 “ควรมีการกำหนดระเบียบและข้อปฏิบัติสำหรับนักท่องเที่ยวในเรื่องการจองที่พักและการลงทะเบียน เพื่อไม่ให้เกิดปัญหาในการเข้าพัก” มีค่าเฉลี่ยเจตคติเท่ากับ 4.22 ลำดับที่ 2 คือข้อที่ 58 “ควรมีการกำหนดระเบียบและข้อปฏิบัติสำหรับนักท่องเที่ยวในเรื่องการบริการอาหาร เพื่อไม่ให้เกิดปัญหาขึ้น” มีค่าเฉลี่ยเจตคติเท่ากับ 4.14 ลำดับที่ 3 ข้อที่ 55 “ไม่ควรมีข้อกำหนด ข้อปฏิบัติหรือมาตรการกับนักท่องเที่ยวเนื่องจากจะทำให้เกิดความยุ่งยาก อาจทำให้นักท่องเที่ยวเกิดความไม่พอใจ” มีค่าเฉลี่ยเจตคติเท่ากับ 3.86 ส่วนลำดับสุดท้ายลำดับที่ 4 คือข้อที่ 56 “ควรมีการกำหนดระเบียบและข้อปฏิบัติสำหรับนักท่องเที่ยวในเรื่องการกำหนดเวลาเข้าออกบ้านพัก เพื่อไม่ให้เกิดปัญหา” มีค่าเฉลี่ยเจตคติเท่ากับ 3.85 ตามลำดับ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับใช้เพื่อการศึกษานี้เท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ด้านกฎหมาย (มี 3 ข้อความ) ลำดับที่ 1 ผู้ประกอบการมีเจตคติที่ดีมากที่สุดต่อข้อที่ 54 “การมีกฎหมายทำให้นักท่องเที่ยวมีความมั่นใจในด้านความปลอดภัยในการท่องเที่ยว” มีค่าเฉลี่ยเจตคติเท่ากับ 3.83 ลำดับที่ 2 คือข้อที่ 52 “ควรมีกฎหมายควบคุมเพื่อให้การจัดการด้านการท่องเที่ยวมีความเป็นระเบียบเรียบร้อย” มีค่าเฉลี่ยเจตคติเท่ากับ 3.73 ส่วนลำดับสุดท้ายลำดับที่ 3 คือข้อที่ 53 “กฎหมายไม่มีผลทำให้การจัดการด้านต่างๆ ในการท่องเที่ยวเป็นไปได้ยากลำบากหรือไม่คล่องตัว” มีค่าเฉลี่ยเจตคติเท่ากับ 3.17 ตามลำดับ

4.3 ตอนที่ 3 เปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคลที่มีผลต่อระดับเจตคติของผู้ประกอบการด้านการท่องเที่ยวแบบที่พักแบบสัมผัสวัฒนธรรมชนบท ในเขตภาคกลางของประเทศไทย

การวิเคราะห์เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างในด้านปัจจัยส่วนบุคคลได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพหลัก รายได้ต่อเดือนจากอาชีพหลักของครอบครัว ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชน และระยะเวลาการประกอบการ ทำได้โดยการเปรียบเทียบระดับเจตคติจากค่าเฉลี่ยรวมของแต่ละด้าน เพื่อทดสอบสมมติฐานการวิจัยดังนี้

4.3.1 สมมติฐานที่ 1.1 : ผู้ประกอบการด้านการท่องเที่ยวแบบที่พักสัมผัสวัฒนธรรมชนบท ในเขตภาคกลาง ที่มีเพศต่างกัน มีระดับเจตคติต่อการท่องเที่ยวแบบที่พักสัมผัสวัฒนธรรมชนบทที่แตกต่างกัน

จากข้อมูลแบบสอบถาม สามารถแสดงจำนวนค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของเจตคติทั้ง 5 ด้าน เมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของเพศของผู้ประกอบการด้านที่พักสัมผัสวัฒนธรรมชนบท ดังตารางที่ 4.13

ตารางที่ 4.13 แสดงจำนวนค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของเจตคติทั้ง 5 ด้าน เมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของเพศของผู้ประกอบการด้านที่พักแบบสัมผัสวัฒนธรรมชนบท

ด้าน ที่	เจตคติด้านต่างๆ	ชาย				หญิง			
		N = 35		ระดับ เจตคติ	ลำดับ ที่	N = 24		ระดับ เจตคติ	ลำดับ ที่
		ค่า เฉลี่ย (μ)	ส่วน เบี่ยง เบน			ค่า เฉลี่ย (μ)	ส่วน เบี่ยง เบน		
1.	สภาพเศรษฐกิจที่ดีขึ้น	4.38	0.44	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	1	4.36	0.28	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	3
2.	การอนุรักษ์และเผยแพร่ วัฒนธรรมชุมชน	4.32	0.44	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	3	4.62	0.29	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	1
3.	การพัฒนาชุมชนและ สิ่งแวดล้อมที่ดีขึ้น	4.15	0.59	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	4	4.28	0.30	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	4
4.	ลดปัญหาสังคมของชุมชน	4.34	0.54	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	2	4.59	0.39	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	2
5.	การมีกฎหมายและ มาตรการรองรับ	3.94	0.54	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	5	3.67	0.23	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	5
	รวม	4.23	0.51	เห็นด้วย อย่างยิ่ง		4.30	0.30	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	

จากตารางที่ 4.13 พบว่า โดยภาพรวมผู้ประกอบการด้านการท่องเที่ยวแบบที่พักร่วมสัมผัสวัฒนธรรมชนบทในเขตภาคกลางที่มีเพศต่างกัน มีระดับเจตคติต่อการท่องเที่ยวแบบที่พักร่วมสัมผัสวัฒนธรรมชนบทไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า เจตคติของผู้ประกอบการด้านการท่องเที่ยวแบบที่พักร่วมสัมผัสวัฒนธรรมชนบทในเขตภาคกลางที่มีเพศต่างกัน มีระดับเจตคติไม่แตกต่างกันในด้านสภาพเศรษฐกิจที่ดีขึ้น ด้านการอนุรักษ์และเผยแพร่วัฒนธรรมชุมชน ด้านลดปัญหาสังคมของชุมชน ด้านการมีกฎหมายและมาตรการรองรับ ส่วนในด้านการพัฒนาชุมชนและสิ่งแวดล้อมที่ดีขึ้น ผู้ประกอบการที่มีเพศต่างกัน มีระดับเจตคติต่างกัน

4.3.2 สมมติฐานที่ 1.2 : ผู้ประกอบการด้านการท่องเที่ยวแบบที่พักร่วมสัมผัสวัฒนธรรมชนบท ในเขตภาคกลาง ที่มีอายุต่างกัน มีระดับเจตคติต่อการท่องเที่ยวแบบที่พักร่วมสัมผัสวัฒนธรรมชนบทที่แตกต่างกัน

จากข้อมูลแบบสอบถาม สามารถแสดงจำนวนค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของเจตคติ ทั้ง 5 ด้าน เมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของอายุของผู้ประกอบการด้านที่พักแบบสัมผัส วัฒนธรรมชนบท ดังตารางที่ 4.14

ตารางที่ 4.14 แสดงจำนวนค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของเจตคติทั้ง 5 ด้าน เมื่อเปรียบเทียบ ความแตกต่างของอายุของผู้ประกอบการด้านที่พักแบบสัมผัสวัฒนธรรมชนบท

ด้าน ที่	เจตคติด้านต่างๆ	อายุต่ำกว่า 41 ปี				อายุ 41-50 ปี			
		N = 14		ระดับเจต คติ	ลำดับ ที่	N = 19		ระดับเจต คติ	ลำดับ ที่
		ค่า เฉลี่ย (μ)	ส่วน เบี่ยง เบน			ค่า เฉลี่ย (μ)	ส่วน เบี่ยง เบน		
1.	สภาพเศรษฐกิจที่ดีขึ้น	4.62	0.40	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	1	4.27	0.27	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	1
2.	การอนุรักษ์และเผยแพร่ วัฒนธรรมชุมชน	4.59	0.37	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	2	4.27	0.39	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	1
3.	การพัฒนาชุมชนและ สิ่งแวดล้อมที่ดี ขึ้น	4.46	0.47	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	4	4.06	0.31	เห็นด้วย	3
4.	ลดปัญหาสังคมของชุม ชน	4.55	0.45	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	3	4.21	0.47	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	2
5.	การมีกฎหมายและ มาตรการรองรับ	4.39	0.39	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	5	3.73	0.24	เห็นด้วย	4
	รวม	4.52	0.42	เห็นด้วย อย่างยิ่ง		4.11	0.34	เห็นด้วย	
ด้าน ที่	เจตคติด้านต่างๆ	อายุ 51-60 ปี				อายุ 60 ปีขึ้นไป			
		N = 2		ระดับเจต คติ	ลำดับ ที่	N = 24		ระดับเจต คติ	ลำดับ ที่
		ค่า เฉลี่ย (μ)	ส่วน เบี่ยง เบน			ค่า เฉลี่ย (μ)	ส่วน เบี่ยง เบน		
1.	สภาพเศรษฐกิจที่ดีขึ้น	4.31	0.27	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	3	4.32	0.41	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	3
2.	การอนุรักษ์และเผยแพร่ วัฒนธรรมชุมชน	4.70	0.42	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	1	4.47	0.43	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	2
3.	การพัฒนาชุมชนและ สิ่งแวดล้อมที่ดีขึ้น	4.29	0.29	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	4	4.15	0.59	เห็นด้วย	4

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.14 (ต่อ)

4.	ลดปัญหาสังคมของชุมชน	4.45	0.51	เห็นด้วยอย่างยิ่ง	2	4.56	0.51	เห็นด้วยอย่างยิ่ง	1
5.	การมีกฎหมายและมาตรการรองรับ	3.64	0.30	เห็นด้วย	5	3.60	0.38	เห็นด้วย	5
	รวม	4.28	0.36	เห็นด้วยอย่างยิ่ง		4.22	0.46	เห็นด้วยอย่างยิ่ง	

จากตารางที่ 4.14 พบว่า โดยภาพรวมผู้ประกอบการด้านการท่องเที่ยวแบบที่พักรีสอร์ท วัฒนธรรมชนบทในเขตภาคกลางที่มีอายุต่างกัน มีระดับเจตคติต่อการท่องเที่ยวแบบที่พักรีสอร์ท วัฒนธรรมชนบทแตกต่างกัน ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาเป็นรายกลุ่ม ผู้ประกอบการที่มีอายุต่ำกว่า 41 ปี อายุ 51 – 60 ปี อายุ 60 ปีขึ้นไป มีระดับเจตคติอยู่ในระดับเห็นด้วยอย่างยิ่ง ส่วนผู้ประกอบการที่มีอายุ 41 – 50 ปี มีระดับเจตคติอยู่ในระดับเห็นด้วย

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า เจตคติของผู้ประกอบการด้านการท่องเที่ยวแบบที่พักรีสอร์ท วัฒนธรรมชนบทในเขตภาคกลางที่มีอายุต่างกัน มีระดับเจตคติไม่แตกต่างกันในด้านสภาพเศรษฐกิจที่ดีขึ้น ด้านการอนุรักษ์และเผยแพร่วัฒนธรรมชุมชน ด้านลดปัญหาสังคมของชุมชน ส่วนในด้านการพัฒนาชุมชนและสิ่งแวดล้อมที่ดีขึ้น ด้านการมีกฎหมายและมาตรการรองรับ ผู้ประกอบการที่มีอายุต่างกัน มีระดับเจตคติต่างกัน

4.3.3 สมมติฐานที่ 1.3 : ผู้ประกอบการด้านการท่องเที่ยวแบบที่พักรีสอร์ท วัฒนธรรมชนบท ในเขตภาคกลาง ที่มีระดับการศึกษาที่ต่างกัน มีระดับเจตคติต่อการท่องเที่ยวแบบที่พักรีสอร์ท วัฒนธรรมชนบทที่แตกต่างกัน

จากข้อมูลแบบสอบถาม สามารถแสดงจำนวนค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของเจตคติ ทั้ง 5 ด้าน เมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของระดับการศึกษาของผู้ประกอบการด้านที่พักรีสอร์ท วัฒนธรรมชนบท ดังตารางที่ 4.15

ตารางที่ 4.15 แสดงจำนวนค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของเจตคติทั้ง 5 ด้าน เมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของระดับการศึกษาของผู้ประกอบการด้านที่พักแบบสัมพัศ วัฒนธรรมชนบท

ด้าน ที่	เจตคติด้านต่างๆ	ประถมศึกษาหรือต่ำกว่า				มัธยมศึกษา หรือ ปวช.			
		N = 32		ระดับ เจตคติ	ลำดับ ที่	N = 23		ระดับ เจตคติ	ลำดับ ที่
		ค่า เฉลี่ย (μ)	ส่วน เบี่ยง เบน			ค่า เฉลี่ย (μ)	ส่วน เบี่ยง เบน		
1.	สภาพเศรษฐกิจที่ดีขึ้น	4.53	0.32	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	3	4.18	0.38	เห็นด้วย	1
2.	การอนุรักษ์และเผยแพร่ วัฒนธรรมชุมชน	4.67	0.26	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	2	4.14	0.41	เห็นด้วย	2
3.	การพัฒนาชุมชนและ สิ่งแวดล้อมที่ดีขึ้น	4.47	0.32	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	4	3.86	0.51	เห็นด้วย	4
4.	ลดปัญหาสังคมของชุม ชน	4.73	0.29	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	1	4.09	0.50	เห็นด้วย	3
5.	การมีกฎหมายและ มาตรการรองรับ	3.96	0.49	เห็นด้วย	5	3.65	0.38	เห็นด้วย	5
	รวม	4.21	0.27	เห็นด้วย อย่างยิ่ง		4.22	0.46	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	
ด้าน ที่	เจตคติด้านต่างๆ	ปวส. - อนุปริญญา				ปริญญาตรี หรือสูงกว่า			
		N = 2		ระดับ เจตคติ	ลำดับ ที่	N = 2		ระดับ เจตคติ	ลำดับ ที่
		ค่า เฉลี่ย (μ)	ส่วน เบี่ยง เบน			ค่า เฉลี่ย (μ)	ส่วน เบี่ยง เบน		
1.	สภาพเศรษฐกิจที่ดีขึ้น	4.42	0.35	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	1	4.08	0.04	เห็นด้วย	2
2.	การอนุรักษ์และเผยแพร่ วัฒนธรรมชุมชน	4.35	0.07	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	2	4.20	0.14	เห็นด้วย	1
3.	การพัฒนาชุมชนและ สิ่งแวดล้อมที่ดีขึ้น	4.04	0.59	เห็นด้วย	4	4.00	0.00	เห็นด้วย	3
4.	ลดปัญหาสังคมของชุม ชน	4.23	0.32	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	3	3.95	0.19	เห็นด้วย	4
5.	การมีกฎหมายและ มาตรการรองรับ	4.00	0.00	เห็นด้วย	5	3.71	0.40	เห็นด้วย	5

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ในการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.15 (ต่อ)

	รวม	4.28	0.36	เห็นด้วย อย่างยิ่ง		4.22	0.46	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	
--	-----	------	------	-----------------------	--	------	------	-----------------------	--

จากตารางที่ 4.15 พบว่า โดยภาพรวมผู้ประกอบการด้านการท่องเที่ยวแบบที่พักรีสอร์ท วัฒนธรรมชนบทในเขตภาคกลางที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีระดับเจตคติต่อการท่องเที่ยวแบบที่พักรีสอร์ทวัฒนธรรมชนบทไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า เจตคติของผู้ประกอบการด้านการท่องเที่ยวแบบที่พักรีสอร์ทวัฒนธรรมชนบทในเขตภาคกลางที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีระดับเจตคติไม่แตกต่างกันในด้านการมีกฎหมายและมาตรการรองรับ ส่วนในด้านสภาพเศรษฐกิจที่ดีขึ้น ด้านการอนุรักษ์และเผยแพร่วัฒนธรรมชุมชน ด้านการพัฒนาชุมชนและสิ่งแวดล้อมที่ดีขึ้น ด้านลดปัญหาสังคมของชุมชน ผู้ประกอบการที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีระดับเจตคติต่างกัน

4.3.4 สมมติฐานที่ 1.4 : ผู้ประกอบการด้านการท่องเที่ยวแบบที่พักรีสอร์ทวัฒนธรรมชนบท ในเขตภาคกลาง ที่มีอาชีพหลักต่างกัน มีระดับเจตคติต่อการท่องเที่ยวแบบที่พักรีสอร์ทวัฒนธรรมชนบทที่แตกต่างกัน

จากข้อมูลแบบสอบถาม สามารถแสดงจำนวนค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของเจตคติทั้ง 5 ด้าน เมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของอาชีพหลักของผู้ประกอบการด้านที่พักรีสอร์ทวัฒนธรรมชนบท ดังตารางที่ 4.16

ตารางที่ 4.16 แสดงจำนวนค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของเจตคติทั้ง 5 ด้าน เมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของอาชีพหลักของผู้ประกอบการด้านที่พักรีสอร์ทวัฒนธรรมชนบท

ด้าน ที่	เจตคติด้านต่างๆ	เกษตรกรรวม				ค้าขาย			
		N = 37		ระดับ เจตคติ	ลำดับ ที่	N = 6		ระดับ เจตคติ	ลำดับ ที่
		ค่า เฉลี่ย (μ)	ส่วน เบี่ยง เบน			ค่า เฉลี่ย (μ)	ส่วน เบี่ยง เบน		
1.	สภาพเศรษฐกิจที่ดีขึ้น	4.50	0.31	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	3	4.08	0.31	เห็นด้วย	1
2.	การอนุรักษ์และเผยแพร่ วัฒนธรรมชุมชน	4.59	0.32	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	2	3.97	0.41	เห็นด้วย	2

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.16 (ต่อ)

3.	การพัฒนาชุมชนและสิ่งแวดล้อมที่ดีขึ้น	4.40	0.36	เห็นด้วยอย่างยิ่ง	4	3.75	0.48	เห็นด้วย	4
4.	ลดปัญหาสังคมของชุมชน	4.64	0.36	เห็นด้วยอย่างยิ่ง	1	3.77	0.30	เห็นด้วย	3
5.	การมีกฎหมายและมาตรการรองรับ	3.97	0.45	เห็นด้วย	5	3.55	0.43	เห็นด้วย	5
	รวม	4.42	0.36	เห็นด้วยอย่างยิ่ง		3.82	0.39	เห็นด้วย	
ด้าน ที่	เจตคติด้านต่างๆ	รับราชการ				รับจ้างทั่วไป			
		N = 5		ระดับ เจตคติ	ลำดับ ที่	N = 2		ระดับ เจตคติ	ลำดับ ที่
		ค่าเฉลี่ย (μ)	ส่วนเบี่ยงเบน			ค่าเฉลี่ย (μ)	ส่วนเบี่ยงเบน		
1.	สภาพเศรษฐกิจที่ดีขึ้น	3.97	0.49	เห็นด้วย	1	4.14	0.04	เห็นด้วย	2
2.	การอนุรักษ์และเผยแพร่วัฒนธรรมชุมชน	3.92	0.36	เห็นด้วย	2	4.35	0.07	เห็นด้วยอย่างยิ่ง	1
3.	การพัฒนาชุมชนและสิ่งแวดล้อมที่ดีขึ้น	3.42	0.51	เห็นด้วย	4	4.08	0.00	เห็นด้วย	3
4.	ลดปัญหาสังคมของชุมชน	3.76	0.24	เห็นด้วย	3	4.05	0.06	เห็นด้วย	4
5.	การมีกฎหมายและมาตรการรองรับ	3.40	0.54	ไม่แน่ใจ	5	3.71	0.40	เห็นด้วย	5
	รวม	3.69	0.43	เห็นด้วย		4.07	0.11	เห็นด้วย	
ด้าน ที่	เจตคติด้านต่างๆ	เปิดที่พักแบบสัปดาห์วัฒนธรรมชนบท							
		N = 9				ระดับเจตคติ	ลำดับที่		
		ค่าเฉลี่ย (μ)	ส่วนเบี่ยงเบน						
1.	สภาพเศรษฐกิจที่ดีขึ้น	4.35	0.42	เห็นด้วยอย่างยิ่ง	3				
2.	การอนุรักษ์และเผยแพร่วัฒนธรรมชุมชน	4.43	0.37	เห็นด้วยอย่างยิ่ง	2				
3.	การพัฒนาชุมชนและสิ่งแวดล้อมที่ดีขึ้น	4.14	0.41	เห็นด้วย	4				
4.	ลดปัญหาสังคมของชุมชน	4.52	0.53	เห็นด้วยอย่างยิ่ง	1				
5.	การมีกฎหมายและมาตรการรองรับ	3.71	0.29	เห็นด้วย	5				
	รวม	4.23	0.40	เห็นด้วยอย่างยิ่ง					

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากตารางที่ 4.16 พบว่า โดยภาพรวมผู้ประกอบการด้านการท่องเที่ยวแบบที่พักรีสต์ส วัฒนธรรมชนบทในเขตภาคกลางที่มีอาชีพหลักต่างกัน มีระดับเจตคติต่อการท่องเที่ยวแบบที่พักรีสต์สวัฒนธรรมชนบทแตกต่างกัน ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาเป็นรายกลุ่มผู้ประกอบการที่มีอาชีพหลักคือ เกษตรกรรม เปิดที่พักแบบพักรีสต์สวัฒนธรรมชนบท มีระดับเจตคติอยู่ในระดับเห็นด้วยอย่างยิ่ง ส่วนผู้ประกอบการที่มีอาชีพหลักคือ ค้าขาย รับราชการ รับจ้างทั่วไป มีระดับเจตคติอยู่ในระดับเห็นด้วย

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า เจตคติของผู้ประกอบการด้านการท่องเที่ยวแบบที่พักรีสต์สวัฒนธรรมชนบทในเขตภาคกลางที่มีอาชีพหลักต่างกัน มีระดับเจตคติแตกต่างกันในทุกด้าน ได้แก่ ด้านสภาพเศรษฐกิจที่ดีขึ้น ด้านการอนุรักษ์และเผยแพร่วัฒนธรรมชนบท ด้านการพัฒนาชุมชนและสิ่งแวดล้อมที่ดีขึ้น ด้านลดปัญหาสังคมของชุมชน ด้านการมีกฎหมายและมาตรการรองรับ

4.3.5 สมมติฐานที่ 1.5 : ผู้ประกอบการด้านการท่องเที่ยวแบบที่พักรีสต์สวัฒนธรรมชนบทในเขตภาคกลาง ที่มีรายได้ต่อเดือนจากอาชีพหลักของครอบครัวต่างกัน มีระดับเจตคติต่อการท่องเที่ยวแบบที่พักรีสต์สวัฒนธรรมชนบทที่แตกต่างกัน

จากข้อมูลแบบสอบถาม สามารถแสดงจำนวนค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของเจตคติทั้ง 5 ด้าน เมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของรายได้ต่อเดือนของผู้ประกอบการด้านที่พักแบบพักรีสต์สวัฒนธรรมชนบท ดังตารางที่ 4.17

ตารางที่ 4.17 แสดงจำนวนค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของเจตคติทั้ง 5 ด้าน เมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของรายได้ต่อเดือนของผู้ประกอบการด้านที่พักแบบพักรีสต์สวัฒนธรรมชนบท

ด้านที่	เจตคติด้านต่างๆ	ต่ำกว่า 10,000 บาท				10,000 – 15,000 บาท			
		N = 40		ระดับเจตคติ	ลำดับที่	N = 17		ระดับเจตคติ	ลำดับที่
		ค่าเฉลี่ย (μ)	ส่วนเบี่ยงเบน			ค่าเฉลี่ย (μ)	ส่วนเบี่ยงเบน		
1.	สภาพเศรษฐกิจที่ดีขึ้น	4.49	0.33	เห็นด้วยอย่างยิ่ง	3	4.09	0.34	เห็นด้วย	1
2.	การอนุรักษ์และเผยแพร่วัฒนธรรมชนบท	4.62	0.29	เห็นด้วยอย่างยิ่ง	2	3.99	0.33	เห็นด้วย	2
3.	การพัฒนาชุมชนและสิ่งแวดล้อมที่ดีขึ้น	4.41	0.35	เห็นด้วยอย่างยิ่ง	4	3.69	0.43	เห็นด้วย	4

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.17 (ต่อ)

4.	ลคปัญหาสังคมของชุมชน	4.66	0.36	เห็นด้วยอย่างยิ่ง	1	3.91	0.38	เห็นด้วย	3
5.	การมีกฎหมายและมาตรการรองรับ	3.90	0.45	เห็นด้วย	5	3.66	0.44	เห็นด้วย	5
	รวม	4.42	0.36	เห็นด้วยอย่างยิ่ง		3.87	0.38	เห็นด้วย	
ด้าน ที่	เจตคติด้านต่างๆ	15,001 – 30,000 บาท							
		N = 2		ระดับเจตคติ	ลำดับที่				
		ค่าเฉลี่ย (μ)	ส่วนเบี่ยง เบน						
1.	สภาพเศรษฐกิจที่ดีขึ้น	4.47	0.59	เห็นด้วยอย่างยิ่ง	3				
2.	การอนุรักษ์และเผยแพร่วัฒนธรรมชุมชน	4.55	0.35	เห็นด้วยอย่างยิ่ง	1				
3.	การพัฒนาชุมชนและสิ่งแวดล้อมที่ดีขึ้น	4.25	0.35	เห็นด้วยอย่างยิ่ง	4				
4.	ลคปัญหาสังคมของชุมชน	4.50	0.58	เห็นด้วยอย่างยิ่ง	2				
5.	การมีกฎหมายและมาตรการรองรับ	3.86	0.61	เห็นด้วย	5				
	รวม	4.33	0.61	เห็นด้วยอย่างยิ่ง					

จากตารางที่ 4.17 พบว่า โดยภาพรวมผู้ประกอบการด้านการท่องเที่ยวแบบที่พักสัมผัสด้านวัฒนธรรมชนบทในเขตภาคกลางที่มีรายได้ต่อเดือนต่างกัน มีระดับเจตคติต่อการท่องเที่ยวแบบที่พักสัมผัสด้านวัฒนธรรมชนบทแตกต่างกัน ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาเป็นรายกลุ่ม ผู้ประกอบการที่มีรายได้ต่อเดือนต่ำกว่า 10,000 บาท 15,001 – 30,000 บาท มีระดับเจตคติอยู่ในระดับเห็นด้วยอย่างยิ่ง ส่วนผู้ประกอบการที่มีรายได้ต่อเดือน 10,000 – 15,000 บาท มีระดับเจตคติอยู่ในระดับเห็นด้วย

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า เจตคติของผู้ประกอบการด้านการท่องเที่ยวแบบที่พักสัมผัสด้านวัฒนธรรมชนบทในเขตภาคกลางที่มีรายได้ต่อเดือนต่างกัน มีระดับเจตคติไม่แตกต่างกันในด้านการมีกฎหมายและมาตรการรองรับ ส่วนในด้านสภาพเศรษฐกิจที่ดีขึ้น ด้านการอนุรักษ์และเผยแพร่วัฒนธรรมชุมชน ด้านการพัฒนาชุมชนและสิ่งแวดล้อมที่ดีขึ้น ด้านลคปัญหาสังคมของชุมชน ผู้ประกอบการที่มีรายได้ต่อเดือนต่างกัน มีระดับเจตคติต่างกัน

4.3.6 สมมติฐานที่ 1.6 : ผู้ประกอบการด้านการท่องเที่ยวแบบที่พักรีสต์พัฒนาธรรมชนบท ในเขตภาคกลาง ที่มีระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชนต่างกัน มีระดับเจตคติต่อการท่องเที่ยวแบบที่พักรีสต์พัฒนาธรรมชนบทที่แตกต่างกัน

จากข้อมูลแบบสอบถาม สามารถแสดงจำนวนค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของเจตคติทั้ง 5 ด้าน เมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชนของผู้ประกอบการด้านที่พักรีสต์พัฒนาธรรมชนบท ดังตารางที่ 4.18

ตารางที่ 4.18 แสดงจำนวนค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของเจตคติทั้ง 5 ด้าน เมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชนของผู้ประกอบการด้านที่พักรีสต์พัฒนาธรรมชนบท

ด้านที่	เจตคติด้านต่างๆ	ตั้งแต่เกิด				20 ปีขึ้นไป			
		N = 46		ระดับ	ลำดับ	N = 17		ระดับ	ลำดับ
		ค่าเฉลี่ย (μ)	ส่วนเบี่ยงเบน	เจตคติ	ที่	ค่าเฉลี่ย (μ)	ส่วนเบี่ยงเบน	เจตคติ	ที่
1.	สภาพเศรษฐกิจที่ดีขึ้น	4.41	0.34	เห็นด้วยอย่างยิ่ง	3	4.24	0.50	เห็นด้วยอย่างยิ่ง	1
2.	การอนุรักษ์และเผยแพร่วัฒนธรรมชุมชน	4.51	0.38	เห็นด้วยอย่างยิ่ง	2	4.18	0.44	เห็นด้วย	2
3.	การพัฒนาชุมชนและสิ่งแวดล้อมที่ดีขึ้น	4.33	0.38	เห็นด้วยอย่างยิ่ง	4	3.73	0.57	เห็นด้วย	4
4.	ลดปัญหาสังคมของชุมชน	4.53	0.45	เห็นด้วยอย่างยิ่ง	1	4.12	0.55	เห็นด้วย	3
5.	การมีกฎหมายและมาตรการรองรับ	3.90	0.43	เห็นด้วย	5	3.56	0.48	เห็นด้วย	5
	รวม	4.34	0.40	เห็นด้วยอย่างยิ่ง		3.97	0.51	เห็นด้วย	

จากตารางที่ 4.18 พบว่า โดยภาพรวมผู้ประกอบการด้านการท่องเที่ยวแบบที่พักรีสต์พัฒนาธรรมชนบทในเขตภาคกลางที่มีระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชนต่างกัน มีระดับเจตคติต่อการท่องเที่ยวแบบที่พักรีสต์พัฒนาธรรมชนบทแตกต่างกัน ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาเป็นรายกลุ่ม ผู้ประกอบการที่มีระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชนตั้งแต่เกิด มีระดับเจตคติอยู่

ในระดับเห็นด้วยอย่างยิ่ง ส่วนผู้ประกอบการที่มีระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชน 20 ปีขึ้นไป มีระดับเจตคติอยู่ในระดับเห็นด้วย

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า เจตคติของผู้ประกอบการด้านการท่องเที่ยวแบบที่พักรักษาตัวสัปดาห์ในเขตภาคกลางที่มีระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชนต่างกัน มีระดับเจตคติไม่แตกต่างกันในด้านสภาพเศรษฐกิจที่ดีขึ้น ด้านการมีกฎหมายและมาตรการรองรับ ส่วนในด้านการอนุรักษ์และเผยแพร่วัฒนธรรมชุมชน ด้านการพัฒนาชุมชนและสิ่งแวดล้อมที่ดีขึ้น ด้านลคปัญหาสังคมของชุมชน ผู้ประกอบการที่มีระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชนต่างกัน มีระดับเจตคติต่างกัน

4.3.7 สมมติฐานที่ 1.7 : ผู้ประกอบการด้านการท่องเที่ยวแบบที่พักรักษาตัวสัปดาห์ในเขตภาคกลาง ที่มีระยะเวลาการประกอบกิจการที่ต่างกัน มีระดับเจตคติต่อการท่องเที่ยวแบบที่พักรักษาตัวสัปดาห์ในเขตภาคกลางที่แตกต่างกัน

จากข้อมูลแบบสอบถาม สามารถแสดงจำนวนค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของเจตคติทั้ง 5 ด้าน เมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของระยะเวลาในการประกอบกิจการของผู้ประกอบการด้านที่พักรักษาตัวสัปดาห์ในเขตภาคกลาง ดังตารางที่ 4.19

ตารางที่ 4.19 แสดงจำนวนค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของเจตคติทั้ง 5 ด้าน เมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของระยะเวลาในการประกอบกิจการของผู้ประกอบการด้านที่พักรักษาตัวสัปดาห์ในเขตภาคกลาง

ด้านที่	เจตคติด้านต่างๆ	ไม่เกิน 1 ปี				1 ปี – ไม่เกิน 3 ปี			
		N = 18		ระดับเจตคติ	ลำดับที่	N = 22		ระดับเจตคติ	ลำดับที่
		ค่าเฉลี่ย (μ)	ส่วนเบี่ยงเบน			ค่าเฉลี่ย (μ)	ส่วนเบี่ยงเบน		
1.	สภาพเศรษฐกิจที่ดีขึ้น	4.62	0.35	เห็นด้วยอย่างยิ่ง	3	4.24	0.30	เห็นด้วยอย่างยิ่ง	2
2.	การอนุรักษ์และเผยแพร่วัฒนธรรมชุมชน	4.68	0.22	เห็นด้วยอย่างยิ่ง	1	4.21	0.40	เห็นด้วยอย่างยิ่ง	3
3.	การพัฒนาชุมชนและสิ่งแวดล้อมที่ดีขึ้น	4.57	0.33	เห็นด้วยอย่างยิ่ง	4	4.08	0.42	เห็นด้วย	4
4.	ลคปัญหาสังคมของชุมชน	4.67	0.37	เห็นด้วยอย่างยิ่ง	2	4.29	0.56	เห็นด้วยอย่างยิ่ง	1

ตารางที่ 4.19 (ต่อ)

5.	การมีกฎหมายและ มาตรการรองรับ	4.16	0.52	เห็นด้วย	5	3.71	0.32	เห็นด้วย	5
	รวม	4.54	0.36	เห็นด้วย อย่างยิ่ง		4.11	0.40	เห็นด้วย	
ด้าน ที่	เจตคติด้านต่างๆ	3 ปี – ไม่เกิน 5 ปี				5 ปีขึ้นไป			
		N = 13		ระดับ เจตคติ	ลำดับ ที่	N = 6		ระดับ เจตคติ	ลำดับ ที่
		ค่า เฉลี่ย (μ)	ส่วน เบี่ยง เบน			ค่า เฉลี่ย (μ)	ส่วน เบี่ยง เบน		
1.	สภาพเศรษฐกิจที่ดีขึ้น	4.32	0.29	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	3	4.26	0.61	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	2
2.	การอนุรักษ์และเผยแพร่ วัฒนธรรมชุมชน	4.56	0.37	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	1	4.28	0.55	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	1
3.	การพัฒนาชุมชนและ สิ่งแวดล้อมที่ดีขึ้น	4.10	0.40	เห็นด้วย	4	3.75	0.72	เห็นด้วย	4
4.	ลดปัญหาสังคมของชุมชน	4.47	0.39	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	2	4.21	0.61	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	3
5.	การมีกฎหมายและ มาตรการรองรับ	3.67	0.24	เห็นด้วย	5	3.60	0.62	เห็นด้วย	5
	รวม	4.22	0.34	เห็นด้วย อย่างยิ่ง		4.02	0.62	เห็นด้วย	

จากตารางที่ 4.19 พบว่า โดยภาพรวมผู้ประกอบการด้านการท่องเที่ยวแบบที่พักสัมผัสวัฒนธรรมชนบทในเขตภาคกลางที่มีระยะเวลาประกอบการด้านที่พักสัมผัสวัฒนธรรมชนบทต่างกัน มีระดับเจตคติต่อการท่องเที่ยวแบบที่พักสัมผัสวัฒนธรรมชนบทแตกต่างกัน ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาเป็นรายกลุ่ม ผู้ประกอบการที่มีระยะเวลาประกอบการไม่เกิน 1 ปี 3 ปี – ไม่เกิน 5 ปี มีระดับเจตคติอยู่ในระดับเห็นด้วยอย่างยิ่ง ส่วนผู้ประกอบการที่มีระยะเวลาประกอบการ 1 ปี – ไม่เกิน 3 ปี 5 ปีขึ้นไป มีระดับเจตคติอยู่ในระดับเห็นด้วย

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า เจตคติของผู้ประกอบการด้านการท่องเที่ยวแบบที่พักสัมผัสวัฒนธรรมชนบทในเขตภาคกลางที่มีระยะเวลาประกอบการต่างกัน มีระดับเจตคติไม่แตกต่างกันในด้านสภาพเศรษฐกิจที่ดีขึ้น ด้านการอนุรักษ์และเผยแพร่วัฒนธรรมชุมชน ด้านการลดปัญหาสังคมของชุมชน ด้านการมีกฎหมายและมาตรการรองรับ ส่วนในด้านการพัฒนาชุมชนและสิ่งแวดล้อมที่ดีขึ้น ผู้ประกอบการที่มีระยะเวลาประกอบการต่างกัน มีระดับเจตคติต่างกัน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4.4 ตอนที่ 4 วิเคราะห์ข้อดี ข้อเสียและข้อเสนอแนะอื่นๆ

ข้อดี ข้อเสีย และข้อเสนอแนะอื่นๆ ที่ได้จากการท่องเที่ยวแบบที่พักแบบสัมผัสวัฒนธรรมชนบท ซึ่งสรุปได้จากการตอบคำถามปลายเปิดของประชากรที่เป็นผู้ประกอบการด้านที่พักแบบสัมผัสวัฒนธรรมชนบท โดยเรียงลำดับความคิดเห็นจากมากที่สุดไปน้อยสุด สรุปได้ดังนี้

4.3.1 ข้อดีที่ได้จากการท่องเที่ยวแบบที่พักแบบสัมผัสวัฒนธรรมชนบท

1. มีรายได้เพิ่มขึ้น
2. ทำให้มีการจัดบ้านเรือนให้สะอาดอยู่ตลอดเวลา และรักษาสิ่งแวดล้อมมากขึ้น
3. ได้รู้จักคนใหม่ๆ เพิ่มขึ้น ทำให้บ้านไม่เงียบเหงา
4. เกิดความสนุกสนานเพิ่มมากขึ้น
5. เป็นการอนุรักษ์วัฒนธรรมท้องถิ่นให้คงอยู่
6. นำความรู้ใหม่ๆ มาพัฒนาหมู่บ้านหรือชุมชนให้เจริญมากขึ้น
7. นักท่องเที่ยวได้ชื่นชมที่พักแบบสัมผัสวัฒนธรรมชนบทจริงๆ ได้สัมผัสความเป็นอยู่จริงของคนชนบท
8. เป็นที่รู้จักมากขึ้น ทำให้ชุมชนมีชื่อเสียง
9. ได้แนะนำสินค้าพื้นบ้านให้เป็นที่รู้จักแพร่หลายมากยิ่งขึ้น

4.3.2 ข้อเสียที่ได้จากการท่องเที่ยวแบบที่พักแบบสัมผัสวัฒนธรรมชนบท

1. ไม่มีข้อเสียใดๆ เลยจากการเปิดบ้านเป็นที่พักแบบสัมผัสวัฒนธรรมชนบท
2. เหนื่อยมากขึ้น
3. ทำลายธรรมชาติมากขึ้น
4. ขยะเพิ่มขึ้นแต่ก็ไม่มาก และต้องดูแลรักษาถังขยะเพิ่มขึ้น
5. กลัวอันตรายจากผู้มาพักแต่เมื่อดำเนินกิจการ ไปนานๆ ก็เคยชิน
6. พยายามปรับปรุงบ้านซึ่งทำให้เกิดการแข่งขันสูงขึ้นภายในชุมชน
7. ชาวชนอาจจะเอาตามต่างชาติ ทำให้เปิดรับวัฒนธรรมต่างชาติมากขึ้น

4.3.3 ข้อเสนอแนะอื่นๆ

1. ภาคราชการและท้องถิ่นต้องมีส่วนร่วมในการสนับสนุนในเรื่องงบประมาณเพื่อปรับปรุงพัฒนาและสร้างสิ่งอำนวยความสะดวกให้กับนักท่องเที่ยว
2. ภาครัฐต้องมีส่วนร่วมสนับสนุนในเรื่องของการอบรมความรู้ต่างๆ ให้กับชาวบ้าน
3. มีกฎหมายรองรับการท่องเที่ยวและด้านการรักษา อนุรักษ์ธรรมชาติ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

บทนี้ผู้วิจัยจะกล่าวถึงสรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ โดยประกอบด้วยข้อเสนอแนะเพื่อการนำไปใช้และข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

5.1 สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยสรุปเป็นตอนได้ดังนี้

5.1.1 ตอนที่ 1 สภาพด้านข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ประกอบการด้านที่พักแบบสัมพัทธ์วัฒนธรรมชนบท

1. จำแนกตามเพศ

ผู้ประกอบการด้านที่พักแบบสัมพัทธ์วัฒนธรรมชนบทส่วนใหญ่เป็นเพศชาย ซึ่งมีจำนวน 35 คน คิดเป็นร้อยละ 59.32 ของประชากรทั้งหมด และเป็นเพศหญิงจำนวน 24 คน คิดเป็นร้อยละ 40.68 ของประชากรทั้งหมด

2. จำแนกตามอายุ

ผู้ประกอบการด้านที่พักแบบสัมพัทธ์วัฒนธรรมชนบทส่วนใหญ่มีอายุมากกว่า 60 ปีขึ้นไป ซึ่งมีจำนวน 24 คน คิดเป็นร้อยละ 40.68 รองลงมาคือ ผู้ประกอบการที่มีอายุอยู่ในช่วงระหว่าง 41-50 ปี จำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 32.20 และกลุ่มอายุต่ำกว่า 41 ปี มีจำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 23.73 ตามลำดับ ส่วนกลุ่มผู้ประกอบการที่มีอายุอยู่ในช่วงระหว่าง 51-60 ปี มีจำนวนน้อยที่สุด เท่ากับ 2 คน คิดเป็นร้อยละ 3.39 ของประชากรทั้งหมด

3. จำแนกตามระดับการศึกษา

ผู้ประกอบการด้านที่พักแบบสัมพัทธ์วัฒนธรรมชนบทส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาสูงสุดคือ ประถมศึกษาหรือต่ำกว่า ซึ่งมีจำนวน 32 คน คิดเป็นร้อยละ 54.24 ของประชากรทั้งหมด รองลงมาคือผู้ประกอบการที่มีระดับการศึกษาสูงสุดคือมัธยมศึกษาหรือปวช. จำนวน 23 คน คิดเป็นร้อยละ 38.98 และมีระดับการศึกษาสูงสุดคือปวส. ถึงอนุปริญญา จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 3.39 ของประชากรทั้งหมด ตามลำดับ ส่วนกลุ่มผู้ประกอบการที่มีน้อยที่สุดมีระดับการศึกษาสูงสุดคือปริญญาตรีหรือสูงกว่า จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 3.39 ของประชากรทั้งหมด

4. จำแนกตามอาชีพหลัก

ผู้ประกอบการด้านที่พักแบบสัมพัทธ์วัฒนธรรมชนบทส่วนใหญ่มีอาชีพหลักคือเกษตรกรรวมจำนวน 37 คน คิดเป็นร้อยละ 62.71 ของประชากรทั้งหมด รองลงมามีอาชีพหลักคือเปิดที่พักเอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แบบสัมพัทธ์วัฒนธรรมชนบท จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 15.25 ของประชากรทั้งหมด และมีอาชีพหลักคือค้าขาย จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 10.17 ของประชากรทั้งหมด และมีอาชีพหลักคือรับราชการ จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 8.48 ของประชากรทั้งหมด ตามลำดับ ส่วนผู้ประกอบการที่มีอาชีพหลักคือรับจ้างทั่วไป มีจำนวนน้อยที่สุด จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 3.39 ของประชากรทั้งหมด

5. จำแนกตามรายได้ต่อเดือน

ผู้ประกอบการด้านที่พักแบบสัมพัทธ์วัฒนธรรมชนบทส่วนใหญ่มีรายได้ต่อเดือนต่ำกว่า 10 000 บาท จำนวน 40 คน คิดเป็นร้อยละ 67.80 ของประชากรทั้งหมด รองลงมา มีรายได้ต่อเดือนอยู่ระหว่าง 10 000 – 15 000 บาท จำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 28.81 ของประชากรทั้งหมด และมีรายได้ต่อเดือนอยู่ระหว่าง 15 001 – 30 000 บาท จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 3.39 ของประชากรทั้งหมด ตามลำดับและไม่มีผู้ประกอบการรายใดมีรายได้มากกว่า 30 000 บาท

6. จำแนกตามระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชน

ผู้ประกอบการด้านที่พักแบบสัมพัทธ์วัฒนธรรมชนบทส่วนใหญ่อาศัยอยู่ในชุมชนตั้งแต่เกิด จำนวน 46 คน คิดเป็นร้อยละ 77.97 ของประชากรทั้งหมด รองลงมาผู้ประกอบการมีระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชนมากกว่า 20 ปีขึ้นไป จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 22.03 ของประชากรทั้งหมด ส่วนระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชนน้อยกว่า 20 ปีนั้น ไม่มีเลย

7. จำแนกตามระยะเวลาในการประกอบการด้านที่พักแบบสัมพัทธ์วัฒนธรรมชนบท

ผู้ประกอบการด้านที่พักแบบสัมพัทธ์วัฒนธรรมชนบทส่วนใหญ่มีระยะเวลาในการประกอบการด้านที่พักแบบสัมพัทธ์วัฒนธรรมชนบทอยู่ในช่วงระหว่าง 1 ปี แต่ไม่เกิน 3 ปี จำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 37.29 ของประชากรทั้งหมด รองลงมา มีระยะเวลาในการประกอบการด้านที่พักแบบสัมพัทธ์วัฒนธรรมชนบทไม่เกิน 1 ปี จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 30.51 ของประชากรทั้งหมด และมีระยะเวลาในการประกอบการด้านที่พักแบบสัมพัทธ์วัฒนธรรมชนบทอยู่ในช่วงระหว่าง 3 ปี แต่ไม่เกิน 5 ปี จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 22.03 ของประชากรทั้งหมด ตามลำดับ ส่วนผู้ประกอบการที่มีระยะเวลาในการประกอบการด้านที่พักแบบสัมพัทธ์วัฒนธรรมชนบทมากกว่า 5 ปีขึ้นไป มีจำนวนน้อยที่สุด จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 10.17 ของประชากรทั้งหมด

5.1.2 ตอนที่ 2 สภาพข้อมูลด้านเจตคติของผู้ประกอบการด้านที่พักแบบสัมผัสวัฒนธรรมชนบทในด้านต่างๆ

5.1.2.1 ด้านสภาพเศรษฐกิจที่ดีขึ้น ซึ่งประกอบไปด้วย การเพิ่มรายได้จากการใช้บ้านเป็นที่พัก รายได้จากการบริการ รายได้จากการขายภูมิปัญญาชาวบ้าน การกระจายรายได้สู่ท้องถิ่น

ค่าเฉลี่ยรวมของเจตคติด้านสภาพเศรษฐกิจที่ดีขึ้น (μ) = 4.3756 ซึ่งอยู่ในระดับเจตคติ “เห็นด้วยอย่างยิ่ง” โดยมีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานรวมของเจตคติด้านสภาพเศรษฐกิจที่ดีขึ้น (σ) = 0.6628 แสดงว่ามีการกระจายของข้อมูลอยู่ในระดับที่น้อย

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านทั้ง 4 ด้าน พบว่าด้านการเพิ่มรายได้จากการใช้บ้านเป็นที่พัก มีค่าเฉลี่ยรวมสูงสุดเท่ากับ 4.54 ซึ่งอยู่ในระดับเจตคติ “เห็นด้วยอย่างยิ่ง” และมีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานรวมเท่ากับ 0.54 แสดงว่าผู้ประกอบการแต่ละคนมีระดับเจตคติไม่แตกต่างกันมากนัก รองลงมาคือด้านรายได้จากการบริการ มีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 4.46 ซึ่งอยู่ในระดับเจตคติ “เห็นด้วยอย่างยิ่ง” และมีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานรวมเท่ากับ 0.59 ส่วนลำดับสุดท้ายคือด้านรายได้จากการขายภูมิปัญญาชาวบ้าน มีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 4.10 ซึ่งอยู่ในระดับเจตคติ “เห็นด้วย” และมีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานรวมเท่ากับ 0.83

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อในแต่ละด้านทั้ง 4 ด้าน พบว่า

การเพิ่มรายได้จากการใช้บ้านเป็นที่พัก ผู้ประกอบการมีเจตคติที่ดีมากที่สุดต่อข้อที่ 1 “การท่องเที่ยวทำให้รายได้ของท่านและครอบครัวเพิ่มมากขึ้นจากการใช้บ้านเป็นที่พัก” มีค่าเฉลี่ยเจตคติเท่ากับ 4.86 ส่วนลำดับสุดท้าย คือข้อที่ 2 “การท่องเที่ยวไม่ส่งผลต่อการเกิดปัญหาเศรษฐกิจของชุมชน” มีค่าเฉลี่ยเจตคติเท่ากับ 4.15

รายได้จากการบริการ ผู้ประกอบการมีเจตคติที่ดีมากที่สุดต่อข้อที่ 8 “ชาวบ้านมีความคุ้นเคยกับเส้นทางและการใช้ชีวิตในชุมชน ควรส่งเสริมให้ชาวบ้านเป็นมัคคุเทศก์นำเที่ยวเพื่อเพิ่มรายได้” มีค่าเฉลี่ยเจตคติเท่ากับ 4.61 ส่วนลำดับสุดท้าย 4 ข้อที่ 6 “กิจกรรมที่เกี่ยวกับการท่องเที่ยวที่คุ้มกับค่าใช้จ่ายในการบำรุงรักษาสถานที่ที่เสียไป เพราะสามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวได้” มีค่าเฉลี่ยเจตคติเท่ากับ 4.31

รายได้จากการขายภูมิปัญญาชาวบ้าน ผู้ประกอบการมีเจตคติที่ดีมากที่สุดต่อข้อที่ 9 “การท่องเที่ยวทำให้มีรายได้จากการขายของที่ระลึกที่เป็นผลิตภัณฑ์พื้นบ้าน” มีค่าเฉลี่ยเจตคติเท่ากับ 4.34 ส่วนลำดับสุดท้าย คือ ข้อที่ 10 “การท่องเที่ยวทำให้เกิดการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตรมากขึ้นเพื่อขายให้นักท่องเที่ยว (เช่น ทำมะขามแก้ว น้ำผลไม้ มะม่วงกวน ฯลฯ)” มีค่าเฉลี่ยเจตคติเท่ากับ 3.88

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การกระจายรายได้สู่ท้องถิ่น ผู้ประกอบการมีเจตคติที่ดีมากที่สุดต่อข้อที่ 14 “การท่องเที่ยวทำให้เกิดการสร้างรายได้ภายในชุมชนให้มากขึ้น” และข้อที่ 18 “การท่องเที่ยวก่อให้เกิดประโยชน์ในระยะยาว สำหรับชุมชนเพราะรายได้จากการท่องเที่ยวจะหมุนเวียนกลับมาพัฒนาท้องถิ่น” มีค่าเฉลี่ยเจตคติเท่ากับ 4.75 ส่วนลำดับสุดท้าย คือข้อที่ 16 “การท่องเที่ยวไม่มีผลทำให้ค่าครองชีพของชุมชนสูงขึ้น” มีค่าเฉลี่ยเจตคติเท่ากับ 3.88

5.1.2.2 สภาพด้านการอนุรักษ์และเผยแพร่วัฒนธรรมชุมชน

ค่าเฉลี่ยรวมของเจตคติด้านการอนุรักษ์และเผยแพร่วัฒนธรรมชุมชน (μ) = 4.4390 ซึ่งอยู่ในระดับเจตคติ “เห็นด้วยอย่างยิ่ง” โดยมีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานรวมของเจตคติด้านการอนุรักษ์และเผยแพร่วัฒนธรรมชุมชน (σ) = 0.6150 แสดงว่ามีการกระจายของข้อมูลอยู่ในระดับที่น้อย

ผู้ประกอบการมีเจตคติที่ดีมากที่สุดต่อข้อที่ 25 “การท่องเที่ยวนอกจากจะทำให้นักท่องเที่ยวสนุกสนาน เพลิดเพลินแล้วยังจะทำให้นักท่องเที่ยวเกิดการเรียนรู้วัฒนธรรมและธรรมชาติของชุมชนด้วย” มีค่าเฉลี่ยเจตคติเท่ากับ 4.73 ส่วนลำดับสุดท้ายคือข้อที่ 27 “การท่องเที่ยวเป็นแรงกระตุ้นให้มีการรักษาโบราณสถานให้คงอยู่” มีค่าเฉลี่ยเจตคติเท่ากับ 4.05

5.1.2.3 สภาพด้านการพัฒนาชุมชนและสิ่งแวดล้อมที่ดีขึ้น ซึ่งประกอบไปด้วย

การพัฒนาชุมชน การพัฒนาสิ่งแวดล้อม

ค่าเฉลี่ยรวมของเจตคติด้านการพัฒนาชุมชนและสิ่งแวดล้อมที่ดีขึ้น (μ) = 4.1992 ซึ่งอยู่ในระดับเจตคติ “เห็นด้วย” โดยมีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานรวมของเจตคติด้านการพัฒนาชุมชนและสิ่งแวดล้อมที่ดีขึ้น (σ) = 0.7533 แสดงว่ามีการกระจายของข้อมูลอยู่ในระดับที่น้อย

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านทั้ง 2 ด้าน พบว่าด้านสิ่งแวดล้อม มีค่าเฉลี่ยรวมสูงที่สุด เท่ากับ 4.37 ซึ่งอยู่ในระดับเจตคติ “เห็นด้วยอย่างยิ่ง” และมีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานรวมเท่ากับ 0.62 แสดงว่าผู้ประกอบการแต่ละคนมีระดับเจตคติไม่แตกต่างกันมากนัก ลำดับที่สองคือด้านการพัฒนาชุมชน มีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 4.08 ซึ่งอยู่ในระดับเจตคติ “เห็นด้วย” และมีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานรวมเท่ากับ 0.85 แสดงว่าผู้ประกอบการแต่ละคนมีระดับเจตคติไม่แตกต่างกันมากนัก

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อในแต่ละด้านทั้ง 2 ด้าน พบว่า

1. ด้านการพัฒนาชุมชน

ผู้ประกอบการมีเจตคติที่ดีมากที่สุดต่อข้อที่ 29 “การท่องเที่ยวกระตุ้นให้เกิดการปรับปรุงพัฒนาบ้านของท่านมากยิ่งขึ้นทำให้ลดมลภาวะ ขยะและความเสื่อมโทรมของชุมชนลดน้อยลง” มีค่าเฉลี่ยเจตคติเท่ากับ 4.76 ส่วนลำดับสุดท้ายคือ ข้อที่ 32 “ควรมีการชักชวนนายทุนต่างถิ่นเข้ามาร่วมลงทุน ทำธุรกิจท่องเที่ยวในชุมชนของตัวเอง” มีค่าเฉลี่ยเจตคติเท่ากับ 2.76

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2. ด้านสิ่งแวดล้อม

ผู้ประกอบการมีเจตคติที่ดีมากที่สุดต่อข้อที่ 39 “การท่องเที่ยวทำให้คนในครอบครัวของท่านมีการรักษาสิ่งแวดล้อมมากขึ้น” มีค่าเฉลี่ยเจตคติเท่ากับ 4.73 ส่วนลำดับสุดท้ายคือข้อที่ 36 “การท่องเที่ยวช่วยลดปัญหาการตัดไม้ทำลายป่าและล่าสัตว์เนื่องจากมีรายได้จากการท่องเที่ยวทดแทน” มีค่าเฉลี่ยเจตคติเท่ากับ 3.61

5.1.2.4 สภาพด้านลดปัญหาสังคมของชุมชน ซึ่งประกอบไปด้วย ความสัมพันธ์ของครอบครัวและชุมชน ค่านิยมและปัญหาศีลธรรม การใช้เวลาว่างและการอพยพออกนอกชุมชน

ค่าเฉลี่ยรวมของเจตคติด้านการลดปัญหาสังคมของชุมชน (μ) = 4.4400 ซึ่งอยู่ในระดับเจตคติ “เห็นด้วยอย่างยิ่ง” โดยมีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานรวมของเจตคติด้านสภาพเศรษฐกิจที่ดีขึ้น (σ) = 0.6191 แสดงว่ามีการกระจายของข้อมูลอยู่ในระดับที่น้อย

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านทั้ง 3 ด้าน พบว่าด้านการใช้เวลาว่างและการอพยพออกนอกชุมชน มีค่าเฉลี่ยรวมสูงที่สุด เท่ากับ 4.49 ซึ่งอยู่ในระดับเจตคติ “เห็นด้วยอย่างยิ่ง” และมีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานรวมเท่ากับ 0.55 แสดงว่าผู้ประกอบการแต่ละคนมีระดับเจตคติไม่แตกต่างกันมากนัก ลำดับที่สองคือด้านความสัมพันธ์ของครอบครัวและชุมชน มีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 4.37 ซึ่งอยู่ในระดับเจตคติ “เห็นด้วยอย่างยิ่ง” และมีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานรวมเท่ากับ 0.61 แสดงว่าผู้ประกอบการแต่ละคนมีระดับเจตคติไม่แตกต่างกันมากนัก และลำดับสุดท้ายลำดับที่สามคือด้านค่านิยมและปัญหาศีลธรรม มีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 4.29 ซึ่งอยู่ในระดับเจตคติ “เห็นด้วยอย่างยิ่ง” และมีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานรวมเท่ากับ 0.78 แสดงว่าผู้ประกอบการแต่ละคนมีระดับเจตคติไม่แตกต่างกันมากนัก

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อในแต่ละด้านทั้ง 2 ด้าน พบว่า

1. ด้านความสัมพันธ์ของครอบครัวและชุมชน

ผู้ประกอบการมีเจตคติที่ดีมากที่สุดต่อข้อที่ 50 “การท่องเที่ยวทำให้ท่านได้รับความรู้ใหม่เพื่อช่วยในการประกอบอาชีพ” มีค่าเฉลี่ยเจตคติเท่ากับ 4.69 ส่วนลำดับสุดท้ายคือข้อที่ 51 “การท่องเที่ยวลดปัญหาการอพยพของประชาชนเข้าสู่เมืองหลวง” มีค่าเฉลี่ยเจตคติเท่ากับ 4.00

2. ค่านิยมและปัญหาศีลธรรม

ผู้ประกอบการมีเจตคติที่ดีมากที่สุดต่อข้อที่ 43 “การท่องเที่ยวทำให้คนในชุมชนมีความรู้สึกรักและภาคภูมิใจในชุมชนของตน” มีค่าเฉลี่ยเจตคติเท่ากับ 4.75 ส่วนลำดับสุดท้ายคือ ข้อที่ 44 “การท่องเที่ยวทำให้เกิดความสัมพันธ์และการรวมกลุ่มของชุมชน” มีค่าเฉลี่ยเจตคติเท่ากับ 4.16 ตามลำดับ

3. การใช้เวลาว่างและการอพยพออกนอกชุมชน

ผู้ประกอบการมีเจตคติที่ดีมากที่สุดต่อข้อที่ 46 “การท่องเที่ยวไม่ก่อให้เกิดปัญหาทางด้าน การเอารัดเอาเปรียบนักท่องเที่ยว” มีค่าเฉลี่ยเจตคติเท่ากับ 4.34 ส่วนลำดับสุดท้ายคือข้อที่ 47 “การท่องเที่ยวไม่ทำให้เกิดปัญหาสังคมในเรื่องโสเภณี การพนันและอาชญากรรม” มีค่าเฉลี่ยเจตคติเท่ากับ 4.24

5.1.2.5 สภาพด้านการมีกฎหมายและมาตรการรองรับ ซึ่งประกอบไปด้วย ด้านกฎหมาย ด้านมาตรการ

ค่าเฉลี่ยรวมของเจตคติด้านการมีกฎหมายและมาตรการรองรับ (μ) = 3.8286 ซึ่งอยู่ในระดับเจตคติ “เห็นด้วย” โดยมีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานรวมของเจตคติด้านสภาพเศรษฐกิจที่ดีขึ้น (σ) = 0.7214 แสดงว่ามีการกระจายของข้อมูลอยู่ในระดับที่น้อย

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านทั้ง 3 ด้าน พบว่าด้านมาตรการมีค่าเฉลี่ยรวมสูงที่สุด เท่ากับ 4.02 ซึ่งอยู่ในระดับเจตคติ “เห็นด้วย” และมีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานรวมเท่ากับ 0.71 แสดงว่าผู้ประกอบการแต่ละคนมีระดับเจตคติไม่แตกต่างกันมากนัก และลำดับที่สองคือด้านกฎหมาย มีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 3.58 ซึ่งอยู่ในระดับเจตคติ “เห็นด้วย” และมีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานรวมเท่ากับ 0.74 แสดงว่าผู้ประกอบการแต่ละคนมีระดับเจตคติไม่แตกต่างกันมากนัก

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อในแต่ละด้านทั้ง 2 ด้าน พบว่า

1. ด้านกฎหมาย

ผู้ประกอบการมีเจตคติที่ดีมากที่สุดต่อข้อที่ 54 “การมีกฎหมายทำให้นักท่องเที่ยวมีความมั่นใจในด้านความปลอดภัยในการท่องเที่ยว” มีค่าเฉลี่ยเจตคติเท่ากับ 3.83 ส่วนลำดับสุดท้าย คือข้อที่ 53 “กฎหมายไม่มีผลทำให้การจัดการด้านต่างๆ ในการท่องเที่ยวเป็นไปได้ยากลำบากหรือไม่คล่องตัว” มีค่าเฉลี่ยเจตคติเท่ากับ 3.17

2. ด้านมาตรการ

ผู้ประกอบการมีเจตคติที่ดีมากที่สุดต่อข้อที่ 57 “ควรมีการกำหนดระเบียบและข้อปฏิบัติสำหรับนักท่องเที่ยวในเรื่องการจองที่พักและการลงทะเบียน เพื่อไม่ให้เกิดปัญหาในการเข้าพัก” มีค่าเฉลี่ยเจตคติเท่ากับ 4.22 ส่วนลำดับสุดท้ายคือข้อที่ 56 “ควรมีการกำหนดระเบียบและข้อปฏิบัติสำหรับนักท่องเที่ยวในเรื่องการกำหนดเวลาเข้าออกบ้านพัก เพื่อไม่ให้เกิดปัญหา” มีค่าเฉลี่ยเจตคติเท่ากับ 3.85

5.1.3 ตอนที่ 3 การทดสอบสมมติฐานการเปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคลที่มีผลต่อระดับ เจตคติของผู้ประกอบการด้านการท่องเที่ยวแบบที่พักแบบสัมผัสวัฒนธรรม ชุมชนบท ในเขตภาคกลางของประเทศไทย

ผลการวิจัยพบว่า ผู้ประกอบการที่มีเพศต่างกัน ระดับการศึกษาต่างกัน จะมีระดับเจตคติ
ด้านการท่องเที่ยวแบบสัมผัสวัฒนธรรมชุมชนบทไม่แตกต่างกัน แต่อายุต่างกัน อาชีพหลักต่างกัน
รายได้ต่อเดือนต่างกัน ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชนต่างกัน และระยะเวลาในการประกอบการ
ด้านที่พักแบบสัมผัสวัฒนธรรมชุมชนบทต่างกัน มีระดับเจตคติด้านการท่องเที่ยวแบบที่พักสัมผัส
วัฒนธรรมชุมชนบทแตกต่างกัน

จากผลการวิจัยนี้ ทำให้สามารถสรุปผลการทดสอบสมมติฐานที่ 1.1 – 1.7 ได้ดังนี้
สมมติฐานที่ 1

ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพหลัก รายได้ต่อเดือน ระยะเวลา
ที่อาศัยอยู่ในชุมชน และระยะเวลาการประกอบการ มีผลต่อเจตคติของผู้ประกอบการด้านการ
ท่องเที่ยวแบบที่พักสัมผัสวัฒนธรรมชุมชนบท ในเขตภาคกลาง โดยมีสมมติฐานย่อย ดังนี้

สมมติฐานที่ 1.1

ผู้ประกอบการด้านการท่องเที่ยวแบบที่พักสัมผัสวัฒนธรรมชุมชนบท ในเขตภาคกลาง ที่มี
เพศต่างกัน มีระดับเจตคติต่อการท่องเที่ยวแบบที่พักสัมผัสวัฒนธรรมชุมชนบทที่แตกต่างกัน

ผลการทดสอบสมมติฐาน ปฏิเสธสมมติฐานที่ 1.1 เนื่องจากผู้ประกอบการด้านการท่องเที่ยว
แบบสัมผัสวัฒนธรรมชุมชนบท ในเขตภาคกลางที่มีเพศแตกต่างกัน มีระดับเจตคติต่อการท่องเที่ยว
แบบที่พักสัมผัสวัฒนธรรมชุมชนบทที่ไม่แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 1.2

ผู้ประกอบการด้านการท่องเที่ยวแบบที่พักสัมผัสวัฒนธรรมชุมชนบท ในเขตภาคกลาง ที่มี
อายุต่างกัน มีระดับเจตคติต่อการท่องเที่ยวแบบที่พักสัมผัสวัฒนธรรมชุมชนบทที่แตกต่างกัน

ผลการทดสอบสมมติฐาน ยอมรับสมมติฐานที่ 1.2 เนื่องจากผู้ประกอบการด้านการท่องเที่ยว
แบบสัมผัสวัฒนธรรมชุมชนบท ในเขตภาคกลางที่มีอายุแตกต่างกัน มีระดับเจตคติต่อการท่องเที่ยว
แบบที่พักสัมผัสวัฒนธรรมชุมชนบทที่แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 1.3

ผู้ประกอบการด้านการท่องเที่ยวแบบที่พักสัมผัสวัฒนธรรมชุมชนบท ในเขตภาคกลาง ที่มี
ระดับการศึกษาที่ต่างกัน มีระดับเจตคติต่อการท่องเที่ยวแบบที่พักสัมผัสวัฒนธรรมชุมชนบทที่แตก
ต่างกัน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ผลการทดสอบสมมติฐาน ปฏิเสธสมมติฐานที่ 1.3 เนื่องจากผู้ประกอบการด้านการท่องเที่ยวแบบสัมผัสวัฒนธรรมชนบท ในเขตภาคกลางที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีระดับเจตคติต่อการท่องเที่ยวแบบที่สัมผัสวัฒนธรรมชนบทที่ไม่แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 1.4

ผู้ประกอบการด้านการท่องเที่ยวแบบที่สัมผัสวัฒนธรรมชนบท ในเขตภาคกลาง ที่มีอาชีพหลักต่างกัน มีระดับเจตคติต่อการท่องเที่ยวแบบที่สัมผัสวัฒนธรรมชนบทที่แตกต่างกัน

ผลการทดสอบสมมติฐาน ขอมรับสมมติฐานที่ 1.4 เนื่องจากผู้ประกอบการด้านการท่องเที่ยวแบบสัมผัสวัฒนธรรมชนบท ในเขตภาคกลางที่มีอาชีพหลักแตกต่างกัน มีระดับเจตคติต่อการท่องเที่ยวแบบที่สัมผัสวัฒนธรรมชนบทที่แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 1.5

ผู้ประกอบการด้านการท่องเที่ยวแบบที่สัมผัสวัฒนธรรมชนบท ในเขตภาคกลาง ที่มีรายได้ต่อเดือนจากอาชีพหลักของครอบครัวต่างกัน มีระดับเจตคติต่อการท่องเที่ยวแบบที่สัมผัสวัฒนธรรมชนบทที่แตกต่างกัน

ผลการทดสอบสมมติฐาน ขอมรับสมมติฐานที่ 1.5 เนื่องจากผู้ประกอบการด้านการท่องเที่ยวแบบสัมผัสวัฒนธรรมชนบท ในเขตภาคกลางที่มีอาชีพหลักแตกต่างกัน มีระดับเจตคติต่อการท่องเที่ยวแบบที่สัมผัสวัฒนธรรมชนบทที่แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 1.6

ผู้ประกอบการด้านการท่องเที่ยวแบบที่สัมผัสวัฒนธรรมชนบท ในเขตภาคกลาง ที่มีระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชนต่างกัน มีระดับเจตคติต่อการท่องเที่ยวแบบที่สัมผัสวัฒนธรรมชนบทที่แตกต่างกัน

ผลการทดสอบสมมติฐาน ขอมรับสมมติฐานที่ 1.6 เนื่องจากผู้ประกอบการด้านการท่องเที่ยวแบบสัมผัสวัฒนธรรมชนบท ในเขตภาคกลางที่มีระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชนแตกต่างกัน มีระดับเจตคติต่อการท่องเที่ยวแบบที่สัมผัสวัฒนธรรมชนบทที่แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 1.7

ผู้ประกอบการด้านการท่องเที่ยวแบบที่สัมผัสวัฒนธรรมชนบท ในเขตภาคกลาง ที่มีระยะเวลาการประกอบการที่ต่างกัน มีระดับเจตคติต่อการท่องเที่ยวแบบที่สัมผัสวัฒนธรรมชนบทที่แตกต่างกัน

ผลการทดสอบสมมติฐาน ขอมรับสมมติฐานที่ 1.7 เนื่องจากผู้ประกอบการด้านการท่องเที่ยวแบบสัมผัสวัฒนธรรมชนบท ในเขตภาคกลางที่มีระยะเวลาการประกอบการแตกต่างกัน มีระดับเจตคติต่อการท่องเที่ยวแบบที่สัมผัสวัฒนธรรมชนบทที่แตกต่างกัน

5.1.4 ตอนที่ 4 ข้อดี ข้อเสีย และความคิดเห็นของผู้ประกอบการด้านที่สัมผัสวัฒนธรรมชนบท

ข้อดีที่ได้จากการท่องเที่ยวแบบที่สัมผัสวัฒนธรรมชนบท ที่สำคัญที่สุดคือการมีรายได้เพิ่มขึ้น รองลงมาคือทำให้มีการจัดบ้านเรือนให้สะอาดอยู่ตลอดเวลา และรักษาสภาพแวดล้อมมากขึ้นเพราะการท่องเที่ยวทำให้เกิดการตื่นตัวในการรักษาสภาพแวดล้อมเพื่อให้ชุมชนมีทัศนียภาพที่สวยงาม ทำให้ดึงดูดนักท่องเที่ยวให้มาเที่ยวมากขึ้น ทุกคนจึงช่วยกันดูแลทั้งบ้านเรือนและสิ่งแวดล้อม มากกว่าตอนที่ยังไม่มีนักท่องเที่ยวเข้ามาในชุมชน อันดับที่ 3 คือได้รู้จักคนใหม่ๆ เพิ่มขึ้น ทำให้บ้านไม่เงียบเหงา สร้างสีสันให้กับบ้านเสมือนมีญาติมาเยี่ยมและผู้ประกอบการก็ได้ปฏิบัติตนเหมือนนักท่องเที่ยวเป็นญาติ และทำให้เกิดความสนุกสนานเพิ่มขึ้น เป็นการอนุรักษ์วัฒนธรรมท้องถิ่นให้คงอยู่ นำความรู้ใหม่ๆ มาพัฒนาหมู่บ้านหรือชุมชนให้เจริญมากขึ้น ทำให้นักท่องเที่ยวได้ชื่นชมที่สัมผัสวัฒนธรรมชนบทจริงๆ ได้สัมผัสความเป็นอยู่จริงของชุมชน เป็นที่รู้จักมากขึ้น ทำให้ชุมชนมีชื่อเสียง ตามลำดับ และสุดท้ายได้แนะนำสินค้าพื้นบ้านให้เป็นที่รู้จักแพร่หลายมากยิ่งขึ้น

ข้อเสียที่ได้จากการท่องเที่ยวแบบที่สัมผัสวัฒนธรรมชนบท ผู้ประกอบการมีความเห็นว่าไม่มีข้อเสียใดๆ เลยจากการเปิดบ้านเป็นที่สัมผัสวัฒนธรรมชนบท ส่วนข้อเสียอื่นๆคือเหนื่อยมากขึ้น ทำลายธรรมชาติมากขึ้น ขยะเพิ่มขึ้นแต่ก็ไม่มาก และต้องดูแลรักษาลำคลองเพิ่มขึ้น กลัวอันตรายจากผู้มาพักแต่เมื่อดำเนินกิจการไปนานๆ ก็เคยชิน พยายามปรับปรุงบ้านซึ่งทำให้เกิดการแข่งขันสูงขึ้นภายในชุมชน ตามลำดับ และสุดท้ายเยาวชนอาจจะเอาตามต่างชาติ ทำให้เปิดรับวัฒนธรรมต่างชาติมากขึ้น

ข้อเสนอแนะอื่นๆ มีดังนี้คือ ภาครัฐและท้องถิ่นต้องมีส่วนร่วมในการสนับสนุนในเรื่องงบประมาณเพื่อปรับปรุงพัฒนาและสร้างสิ่งอำนวยความสะดวกให้กับนักท่องเที่ยว ภาครัฐต้องมีส่วนร่วมสนับสนุนในเรื่องของการอบรมความรู้ต่างๆ ให้กับชาวบ้าน มีกฎหมายรองรับการท่องเที่ยวและด้านการรักษา คุ้มครองธรรมชาติ

5.2 การอภิปรายผล

จากการศึกษาเจตคติของผู้ประกอบการด้านที่พักแบบสัมผัสวัฒนธรรมชนบท ในเขตภาคกลางของประเทศไทย สามารถนำผลการวิจัยมาอภิปรายได้ดังนี้

5.2.1 ตอนที่ 1 สภาพด้านข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ประกอบการด้านที่พักแบบสัมผัสวัฒนธรรมชนบท

จากการศึกษาประชากรส่วนใหญ่เป็นเพศชายร้อยละ 59.32 ของผู้ประกอบการทั้งหมด เพราะว่าเพศชายมีอำนาจและความสามารถในการจัดการ คิดต่อ ประสานงานในด้านต่างๆ มากกว่าเพศหญิง และเป็นหัวหน้าครอบครัวซึ่งเป็นผู้นำในด้านต่างๆ อยู่แล้ว จึงทำให้ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนมากเป็นเพศชาย ส่วนเพศหญิงจะเป็นผู้ช่วยและให้การสนับสนุน ส่วนเพศหญิงที่เป็นผู้ตอบแบบสอบถามนั้นส่วนมากเป็นเจ้าของบ้านซึ่งอยู่เพียงลำพัง หรืออยู่กับลูกหลาน จึงมีเวลาในการต้อนรับนักท่องเที่ยวและจัดบ้านให้เป็นระเบียบเรียบร้อยอยู่เสมอ ซึ่งพร้อมที่จะเปิดบ้านเป็นที่พักแบบสัมผัสวัฒนธรรมชนบท เพื่อเพิ่มรายได้ให้กับครอบครัวมากขึ้น

ประชากรส่วนใหญ่อยู่ในช่วงอายุมากกว่า 60 ปีขึ้นไป ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 40.68 ของผู้ประกอบการทั้งหมด เพราะเป็นประชากรที่อาศัยอยู่ในบ้านนั้นตั้งแต่เกิด ไม่ได้ทำงานอื่นๆ แล้ว จึงพร้อมที่จะต้อนรับนักท่องเที่ยวมากที่สุด และบ้านบางหลังก็มีคุณค่าคุณประโยชน์ที่อาศัยอยู่ในบ้าน และคอยดูแลบ้านเพื่อต้อนรับนักท่องเที่ยวอย่างเดียว ส่วนผู้ที่มีอายุน้อยๆ นั้นจะนิยมไปทำงานนอกบ้านมากกว่า ดังนั้นผู้ประกอบการจึงเป็นผู้ที่มีอายุมากเป็นส่วนใหญ่

ประชากรส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาชั้นประถมศึกษา (ร้อยละ 54.24) เนื่องจากชาวบ้านซึ่งมีอาชีพเกษตรกรรมเป็นหลักจะมีการศึกษาแค่ระดับประถมศึกษาปีที่ 4 ซึ่งเป็นการศึกษาภาคบังคับในช่วงนั้น และชาวบ้านมักไม่ค่อยให้ความสำคัญกับการศึกษามากนักในสมัยก่อน เนื่องจากมีความคิดว่าผู้หญิงควรเรียนรู้ด้านงานบ้านมากกว่า และการศึกษาสมัยก่อนนั้นยังไม่พัฒนาเท่ากับสมัยนี้ รองลงมาคือการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น (ม.3) และมัธยมศึกษาตอนปลาย (ม.6) ตามลำดับ ส่วนระดับอนุปริญญาและปริญญาตรีนั้นมีน้อยมากคือ 2 รายเท่านั้น (ร้อยละ 3.39)

ประชากรส่วนใหญ่มีอาชีพหลักคือเกษตรกรรม (ร้อยละ 62.71) เช่นทำนา ทำสวน ทำไร่ และมีบ้านเป็นของตนเองซึ่งเป็นมรดกตกทอดกันมายาวนานและมีรูปแบบเป็นบ้านทรงไทยแท้ๆ จึงเหมาะที่จะเปิดบ้านเป็นที่พักแบบสัมผัสวัฒนธรรมชนบทเพื่อเพิ่มรายได้อีกทางหนึ่ง และรองลงมาคือเปิดที่พักแบบสัมผัสวัฒนธรรมชนบทเพียงอย่างเดียว (ร้อยละ 15.25) เนื่องจากผู้ประกอบการส่วนใหญ่มีอายุค่อนข้างมาก ไม่สามารถทำงานในอาชีพหลักได้แล้วจึงมีรายได้จากการเปิดบ้านเป็นที่พักและได้รับเงินจากลูกค้าที่ส่งมาให้ด้วย ส่วนอาชีพค้าขาย (ร้อยละ 10.17) มักจะอยู่ที่จังหวัดนครนายกเป็นส่วนใหญ่ เพราะจังหวัดนครนายกนั้นมีแหล่งท่องเที่ยวมากมาย เป็นที่แพร่หลาย ทำให้มีนักท่องเที่ยวเดินทางไปที่จังหวัดนครนายกมาก ประชากรจึงมักประกอบอาชีพค้าขายซึ่งเอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

มีรายได้น้อยกว่าอาชีพเกษตรกรรม ซึ่งนอกเหนือจากเวลาที่ออกไปค้าขายแล้วจะเปิดที่พักแบบ สัมผัสวัฒนธรรมชนบทเพื่อหารายได้เสริมอีกทางหนึ่งด้วย ส่วนอาชีพรับราชการนั้นมาจากผู้ใหญ่ บ้านและอาจารย์เป็นส่วนมาก ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบกับงานวิจัยอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว พบว่า ประชาชนที่ตั้งถิ่นฐานในหมู่บ้านซึ่งเป็นแหล่งท่องเที่ยว ส่วนใหญ่ยังมีการประกอบอาชีพ เกษตรกรรม และบางส่วนเป็นลูกจ้าง - รับจ้าง มิได้มีการเปลี่ยนแปลงอาชีพ ซึ่งเป็นงานวิจัยของ วิจิตรา ชัยศรี (2537) ในเรื่อง ทศนคติของประชาชนต่อการพัฒนาการท่องเที่ยว : ศึกษาเฉพาะกรณี จังหวัดแม่ฮ่องสอน และสอดคล้องกับผลงานวิจัยของพระมหาสุทิตย์ ออบอุ้น (2540) เรื่องการ ศึกษาศักยภาพของชุมชนท้องถิ่นในการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ศึกษาเฉพาะกรณี : เส้นทางสายลำน้ำกก กล่าวว่า ผู้ที่ประกอบอาชีพธุรกิจนำเที่ยวเป็นอาชีพเสริม จะมีอาชีพเกษตรกรรม มากที่สุด รองลงมาคืออาชีพค้าขาย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยในครั้งนี้

ประชากรส่วนใหญ่เป็นชาวบ้านธรรมดาที่มีอาชีพหลักคือเกษตรกรรม และเปิดที่พักแบบ สัมผัสวัฒนธรรมชนบท ดังนั้นจึงมีรายได้น้อยกว่า 10 000 บาท (ร้อยละ 67.80) ซึ่งส่วน มากจะอยู่ในช่วง 3 000 ถึง 6 000 บาท มีเพียงส่วนน้อยที่ทำธุรกิจส่วนตัวด้วยจึงมีรายได้น้อยกว่า 10 000 บาท แต่ก็ไม่เกิน 30 000 บาท ส่วนรายได้จากการเปิดบ้านเป็นที่พัคนั้นมีรายได้ตั้งแต่ 300 ถึง 2 000 บาทต่อเดือน ซึ่งขึ้นอยู่กับหน้าเทศกาลด้วย เพราะเทศกาลต่างๆ จะมีนักท่องเที่ยวมากกว่า ช่วงเวลาธรรมดา โดยที่หมู่บ้านทรงไทยปลายโพงพานั้นมีรายได้จากการเปิดบ้านเป็นที่พักมากที่สุด เนื่องจากมีความโค้งคังและแพรวหลายมากที่สุด ส่วนที่หมู่บ้านอื่นก็มีรายได้จากการเปิดบ้านเป็น ที่พัก แต่มักจะมีรายได้ต่อเดือนไม่ถึง 1 000 บาท

ประชากรที่เป็นผู้ประกอบการด้านที่พักแบบสัมผัสวัฒนธรรมชนบทนั้นส่วนใหญ่อาศัยอยู่ใน ชุมชนของตนตั้งแต่เกิด (ร้อยละ 77.97) มีส่วนน้อยที่อาศัยอยู่ในชุมชนเป็นเวลานานมากกว่า 20 ปี (ร้อยละ 22.03) ซึ่งผู้ประกอบการก็ได้รับมรดกตกทอดมาจากบรรพบุรุษสืบต่อกันมาช้านาน เพราะบ้านบางหลังมีอายุกว่า 200 ปี และผู้ประกอบการที่อาศัยอยู่ที่ชุมชนนั้นนานกว่า 20 ปี ส่วน มากเป็นสามี หรือภรรยาที่ย้ายมาอยู่ด้วยกันเป็นเวลานานแล้ว

ส่วนระยะเวลาในการประกอบการด้านที่พักแบบสัมผัสวัฒนธรรมชนบทนั้นส่วนมากอยู่ ในช่วง 1 ปี แต่ไม่เกิน 3 ปี (ร้อยละ 37.29) ซึ่งเป็นช่วงที่ผู้ประกอบการรายใหม่ๆ เริ่มเข้ามา ประกอบการกันในตอนการท่องเที่ยวแบบนี้กำลังเป็นที่นิยม ส่วนผู้ประกอบการที่ประกอบการ มาเป็นเวลา 3 ปี แต่ไม่เกิน 5 ปี นั้นคือผู้ประกอบการที่เริ่มต้นพร้อมๆ กับผู้ใหญ่บ้านซึ่งเป็นหัวหน้า ในการใช้บ้านเป็นที่พักให้กับนักท่องเที่ยวได้มาพัก ซึ่งตอนเริ่มต้นโครงการก็จะมีบ้านที่เข้าร่วม โครงการไม่มากนัก ต่อมาเมื่อเห็นว่าการเปิดบ้านเป็นที่พัคนั้นไม่ได้เสียหายอะไรและยังมีรายได้ เพิ่มขึ้นอีกด้วย จึงมีผู้ประกอบการที่เป็นเจ้าของบ้านเข้าร่วมโครงการมากขึ้น

5.2.2 ตอนที่ 2 สภาพข้อมูลด้านเจตคติของผู้ประกอบการด้านที่พักแบบสัมผัสนวัตกรรมชนบทในด้านต่างๆ

5.2.2.1 สภาพด้านสภาพเศรษฐกิจที่ดีขึ้น ซึ่งประกอบไปด้วย การเพิ่มรายได้จากการใช้บ้านเป็นที่พัก รายได้จากการบริการ รายได้จากการขายภูมิปัญญาชาวบ้าน การกระจายรายได้สู่ท้องถิ่น

จากผลการศึกษาพบว่าประชากรจะเห็นด้วยอย่างยิ่งกับรายได้ที่เพิ่มขึ้นจากการใช้บ้านเป็นที่พักและรายได้จากการบริการ ทำให้ผู้ประกอบการพอใจกับการมีรายได้เพิ่มขึ้นและมีเจตคติในแง่ดีอย่างมากกับการนำบ้านมาจัดเป็นที่พักแบบสัมผัสนวัตกรรมชนบทเพื่อเพิ่มรายได้ให้แก่ครอบครัว โดยเจตคติต่อการเพิ่มรายได้จากการใช้บ้านเป็นที่พักและด้านรายได้จากการบริการระหว่างเพศชายกับเพศหญิง มีเจตคติที่ไม่แตกต่างกัน จากการที่ผู้วิจัยได้พูดคุยกับผู้ประกอบการทำให้ทราบว่า ผู้ประกอบการทั้งเพศชายและเพศหญิงรู้สึกดีอย่างมากในการที่จะได้ต้อนรับนักท่องเที่ยว ซึ่งจะได้ออกเปลี่ยนความคิดเห็น ประสบการณ์ ความคิด ความรู้ และมีความสนุกสนานเปรียบเสมือนเพื่อนหรือญาติที่มาเยี่ยม ทำให้มีความรู้สึกเป็นกันเอง ไม่รังเกียจและยังทำให้ผู้ประกอบการมีรายได้เพิ่มมากขึ้นอีกด้วย ซึ่งจะเห็นได้ว่าผู้ประกอบการนั้นมองเห็นแต่แง่ดี ในการเปิดบ้านเป็นที่พักแบบสัมผัสนวัตกรรมชนบท ดังนั้นผลการสำรวจจึงออกมาว่าผู้ประกอบการมีเจตคติที่มีอย่างมากกว่ารายได้ที่เพิ่มขึ้นจากการใช้บ้านเป็นที่พักและจากการบริการ และเนื่องด้วยคนไทยเป็นคนมีน้ำใจ ใครมาถึงเรือนชานต้องต้อนรับ ทำให้นักท่องเที่ยวรู้สึกที่ตัวเองเป็นส่วนหนึ่งในครอบครัว จึงไม่รู้สึกเกร็งและแปลกแยก ทำให้การท่องเที่ยวที่นั่นเกิดการพัฒนามากยิ่งขึ้น

ในข้อความที่ 3 นั้นกล่าวว่า “ควรให้ชุมชนท้องถิ่นของแหล่งท่องเที่ยวมีส่วนร่วมในการจัดบ้านให้เป็นแบบที่พักแบบสัมผัสนวัตกรรมชนบทเพื่อเพิ่มรายได้ให้กับชุมชนในท้องถิ่น” ผู้ประกอบการส่วนมากจะตอบว่า “เห็นด้วยอย่างยิ่ง” เพราะต้องการให้เพื่อนบ้านของตนมีรายได้เพิ่มขึ้นอีกทาง และจะทำให้ชุมชนของตนนั้นพัฒนามากขึ้น เพราะเมื่อมีการเปิดบ้านเป็นที่พักแบบสัมผัสนวัตกรรมชนบทแล้วจะทำให้มีการดูแลบ้านมากขึ้น ทำให้ทัศนียภาพของหมู่บ้านโดยรวมดูดีขึ้นอีกด้วย ส่วนความคิดที่ว่าเมื่อมีผู้เปิดบ้านพักมากขึ้นจะทำให้เป็นการแข่งขันนักท่องเที่ยวกันนั้น แทบไม่มี เพราะชาวบ้านนั้นมีความรัก ความสามัคคีกันมาก

จากการศึกษา พบว่ารายได้จากการขายภูมิปัญญาชาวบ้านนั้นผู้ประกอบการที่ตอบว่าไม่แน่ใจ เนื่องจากว่าที่ชุมชนของคนนั้น ไม่มีสินค้าพื้นบ้านหรือสินค้าจากภูมิปัญญาชาวบ้าน โดยเฉพาะที่บ้านทรงไทยปลายโพรงทาง จ.สมุทรสงคราม ผู้ประกอบการจะตอบว่า “ไม่แน่ใจ” เนื่องจากไม่มีรายได้จากการขายภูมิปัญญาชาวบ้าน จึงไม่มีความคิดเห็นใดๆ ในส่วนนี้ แต่บางรายก็เห็นด้วย ส่วนหมู่บ้านบางทอง จ.อ่างทอง นั้นมีผลิตภัณฑ์จากร้านมากมายทำให้ตอบว่า “เห็นด้วย

อย่างยิ่ง” กับรายได้จากการขายภูมิปัญญาชาวบ้าน ซึ่งเป็นผลิตภัณฑ์พื้นบ้านที่มีการสอนสืบทอดกันมา และผู้ประกอบการหมู่บ้านข้างทองยังรู้สึกว่าการท่องเที่ยวที่นั่นทำให้เป็นการเผยแพร่สินค้าพื้นบ้านซึ่งเป็นเครื่องจักรสานให้เป็นที่รู้จักกันแพร่หลายมากยิ่งขึ้นด้วย ส่วนทำค่านโสมสเคย์ จ.นครนายก นั้นมีสินค้าพื้นบ้านคือการแกะสลักเห้งไม้ไผ่ ผลิตภัณฑ์จักรสาน เป็นภูมิปัญญาชาวบ้าน และชุมชนบ้านหลุมข้าว จ.ลพบุรี มีการทำน้ำพริก และการทอดผ้า เป็นภูมิปัญญาชาวบ้าน จึงทำให้ค่าเฉลี่ยเจตคติอยู่ที่ “เห็นด้วย” ถึง “เห็นด้วยอย่างยิ่ง”

การกระจายรายได้สู่ท้องถิ่นมีค่าเฉลี่ยเจตคติอยู่ที่ “เห็นด้วย” ถึง “เห็นด้วยอย่างยิ่ง” ซึ่งมีเพียง 7 คน ซึ่งไม่เห็นด้วยกับข้อความที่ 15 และ 16 เพราะมีความรู้สึกว่าการท่องเที่ยวที่นั่นค่อนข้างจะทำให้ผู้ประกอบการยุ่งยากมากขึ้นกว่าเดิมและยังทำให้ค่าครองชีพของชุมชนสูงขึ้นแต่ก็มีความรู้สึกที่ดีต่อการใช้บ้านพักมาเป็นที่พักแบบสัมผัสวัฒนธรรมชนบทเนื่องจากทำให้มีรายได้เพิ่มมากขึ้นจากเดิม ซึ่งสัมพันธ์กับความเหนื่อยที่เสียไป เพราะปกติก็ต้องทำความสะอาดบ้านอยู่แล้ว ทั้งยังทำให้บ้านสะอาดและดูดีมากขึ้นด้วย

ในข้อความที่ 17 นั้นกล่าวว่า “ควรส่งเสริมให้นักท่องเที่ยวจำนวนมากที่สุดเท่าที่จะทำได้ เพราะเกิดผลดีต่อเศรษฐกิจท้องถิ่น” ผู้ประกอบการส่วนมากจะตอบว่า “เห็นด้วยอย่างยิ่ง” เพราะต้องการมีรายได้เพิ่มขึ้นมากๆ เมื่อมีนักท่องเที่ยวมากพักมากก็จะทำให้มีรายได้เพิ่มขึ้นมากด้วย

เมื่อเปรียบเทียบกับผลการวิจัยของพระมหาสุทนต์ ออบอุ้น (2540) เรื่องการศึกษาศักยภาพของชุมชนท้องถิ่นในการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ศึกษาเฉพาะกรณี : เส้นทางสายลำน้ำกก ซึ่งวิจัยพบว่า ในด้านการกระจายรายได้กลุ่มตัวอย่างมีระดับศักยภาพอยู่ในระดับที่ค่อนข้างต่ำโดยมีศักยภาพในประเด็นการแนะนำให้นักท่องเที่ยวซื้อสิ่งของที่ผลิตขึ้นในชุมชนมากที่สุด

5.2.2.2 สภาพด้านการอนุรักษ์และเผยแพร่วัฒนธรรมชุมชน

จากการศึกษาพบว่าประชากรจะเห็นด้วยอย่างยิ่งว่าการท่องเที่ยวทำให้มีการอนุรักษ์และเผยแพร่วัฒนธรรมชุมชนให้เป็นที่รู้จักกว้างขวางมากยิ่งขึ้น ทำให้คนในชุมชนเห็นคุณค่าและภูมิใจในวัฒนธรรมของชุมชนตนเองมากขึ้น เพราะเนื่องจากว่าวัฒนธรรมของชุมชนต่างๆ สามารถดึงดูดให้นักท่องเที่ยวเข้ามาศึกษาและเรียนรู้ความเป็นอยู่รวมถึงวัฒนธรรมชุมชนของตนมากขึ้น ทำให้ชุมชนมีรายได้เพิ่มขึ้น และเป็นที่รู้จักมากขึ้นด้วย ฉะนั้นผู้ประกอบการจึงเกิดความห่วงหาและต้องการที่จะรักษาวัฒนธรรมของตนไว้คงอยู่ต่อไป แต่ถ้าไม่มีการท่องเที่ยวเข้ามาในชุมชนคนในชุมชนก็จะรู้สึกเคยชินกับวัฒนธรรมของตนจนรู้สึกว่าเป็นเรื่องธรรมดา และทอดทิ้งหรือเพิกเฉยกับวัฒนธรรมของตนเองไป ดังนั้นการท่องเที่ยวจึงเป็นส่วนหนึ่งในการกระตุ้นให้ผู้ประกอบการและคนในชุมชนรู้สึกอยากที่จะอนุรักษ์และเผยแพร่วัฒนธรรมของตนให้เป็นที่รู้จักอย่างกว้างขวางมากขึ้น

จากการที่ผู้วิจัยได้พูดคุยกับผู้ประกอบการทำให้ทราบว่า การท่องเที่ยวที่เขานำมาทำให้ผู้ประกอบการ การวางแผนวัฒนธรรมของตนมากขึ้น มีความสามัคคีและร่วมมือกันในการทำกิจกรรมต่างๆ ภายในชุมชนมากขึ้นกว่าเดิม ซึ่งตรงกับข้อความในแบบสอบถามข้อที่ 20. และการท่องเที่ยวยังทำให้สินค้าพื้นบ้านในแต่ละหมู่บ้านมีความชัดเจนมากยิ่งขึ้น ซึ่งจากแต่ก่อนอาจจะไม่มีใครสนใจจะผลิตสินค้าพื้นบ้านมากนัก เพราะไม่มีช่องทางในการจัดจำหน่ายจึงประกอบอาชีพเกษตรกรรม แต่พอมีการท่องเที่ยวเข้ามาทำให้แต่ละหมู่บ้านพยายามหาจุดเด่นของตน และผลิตสินค้าพื้นบ้านออกจำหน่ายอย่างเป็นทางการและผลิดอย่างต่อเนื่องมากขึ้น ส่วนข้อความที่ 26 ซึ่งกล่าวว่า “การท่องเที่ยวไม่ทำให้เกิดความขัดแย้งทางวัฒนธรรมระหว่างวัฒนธรรมของชุมชนและวัฒนธรรมของนักท่องเที่ยว” ผู้ประกอบการให้ข้อมูลในเรื่องนี้ว่า นักท่องเที่ยวที่มาไม่ว่าจะเป็นคนไทยหรือชาวต่างชาติต่างก็เป็นนักท่องเที่ยวที่ดี พยายามที่จะทำตามทำเนียมของหมู่บ้าน เช่น มีการทำบุญตักบาตรในตอนเช้าตรู่ ผู้ประกอบการจะจัดสำรับอาหารในการตักบาตรเตรียมไว้ให้แก่นักท่องเที่ยว ซึ่งนักท่องเที่ยวก็มีความสุขที่ได้ร่วมทำในสิ่งที่เป็นวัฒนธรรมของชุมชนเช่นกัน จึงไม่เกิดการขัดแย้งทางวัฒนธรรมขึ้นเลย

๕.2.2.3 สภาพด้านการพัฒนาชุมชนและสิ่งแวดล้อมที่ดีขึ้น ซึ่งประกอบไปด้วย การพัฒนาชุมชน การพัฒนาสิ่งแวดล้อม

จากการศึกษาในส่วนของการพัฒนาชุมชน พบว่าประชากรจะเห็นด้วยอย่างยิ่งว่าการท่องเที่ยวกระตุ้นให้เกิดการปรับปรุงพัฒนาบ้านของท่านมากยิ่งขึ้นทำให้มลภาวะ ชยะ และความเสื่อมโทรมของชุมชนลดน้อยลง เพราะผู้ประกอบการไม่ทราบว่าจะมีนักท่องเที่ยวจะเข้ามาพักที่บ้านของคนในวันใด จึงต้องจัดบ้านให้สะอาดเรียบร้อยอยู่เสมอเพื่อรองรับนักท่องเที่ยวได้ตลอดเวลา จึงทำให้บ้านสะอาด เรียบร้อยอยู่เสมอมากกว่าตอนที่ซึ่งไม่มีการท่องเที่ยว ทำให้วิถีทัศน์โดยรวมของชุมชนดูดีมากขึ้นด้วย จากการที่ผู้วิจัยได้พูดคุยกับผู้ประกอบการทำให้ทราบว่าเจ้าของบ้านที่ไม่ได้ร่วมโครงการในการเปิดบ้านเป็นที่พักแบบสัมผัสวัฒนธรรมชนบทนั้นจะไม่ค่อยรักษาสภาพแวดล้อมไม่ว่าจะเป็นชยะ แม่น้ำลำคลอง ฯลฯ เพราะเจ้าของบ้านเหล่านั้นไม่ได้มีส่วนได้ส่วนเสียกับการดูแลรักษาแม่น้ำลำคลองและชยะ จึงมีการทิ้งชยะไม่เป็นที่และทิ้งชยะลงในแม่น้ำ แต่ผู้ประกอบการที่เปิดบ้านพักสัมผัสวัฒนธรรมชนบทมีการรักษาและช่วยกันรักษาสิ่งแวดล้อมของชุมชนเพิ่มมากขึ้น อีกทั้งการท่องเที่ยวยังทำให้ได้แลกเปลี่ยนความรู้ความคิดเห็นกับนักท่องเที่ยวทำให้มีความรู้ใหม่ๆ ซึ่งสามารถนำมาพัฒนาได้ทั้งบ้านของตนพัฒนาชุมชนและพัฒนาสิ่งแวดล้อมให้ดีขึ้น แต่ประชากรไม่ต้องการให้มีนายทุนต่างถิ่นเข้ามาลงทุนในชุมชนเนื่องจากกลัวนายทุนจะมาแย่งรายได้ และทำให้วัฒนธรรมชุมชนผิดเพี้ยนไปแต่มีประชากรส่วนหนึ่งที่ตอบว่า “ไม่แน่ใจ” เนื่องจากอยากให้เป็นการตัดสินใจของผู้ใหญ่บ้านซึ่งเป็นผู้นำในหมู่บ้านของตน เพราะตนเองไม่สามารถตัดสินใจอะไรได้ และมีประชากรที่เห็นด้วย เนื่องจากคิดว่าจะได้พัฒนาชุมชนของตนเอง เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ได้รวดเร็วและมีสิ่งแปลกใหม่เข้ามาในชุมชนทำให้ชุมชนมีความเจริญมากยิ่งขึ้น และในส่วนของความสะดวกสบายจากการปรับปรุงกิจการสาธารณูปโภค เช่น ไฟฟ้า ประปา มีประชากรส่วนหนึ่งตอบว่า “ไม่แน่ใจ” เนื่องจากว่าก่อนที่จะมีการท่องเที่ยวเข้ามาในหมู่บ้านนั้นก็มีการสาธารณูปโภคพร้อมอยู่แล้ว ดังนั้นการท่องเที่ยวจึงไม่ได้ช่วยให้สาธารณูปโภคดีขึ้นอย่างชัดเจนนัก และมีประชากรอีกส่วนหนึ่งที่เห็นด้วยถึงเห็นด้วยอย่างยิ่ง ซึ่งแสดงว่าการท่องเที่ยวมีผลทำให้เกิดความสะดวกสบายจากการปรับปรุงสาธารณูปโภค เช่น เมื่อไฟฟ้าดับ จะมีการซ่อมแซมรวดเร็วขึ้น ซึ่งหากเปรียบเทียบกับงานวิจัยของ วิจิตรา ชัยศรี (2537) ที่พบว่ากลุ่มตัวอย่างไม่เห็นด้วยว่าความเจริญที่เกิดขึ้นปัจจุบันในหมู่บ้านของตน เป็นผลมาจากการพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยว แม้ว่าจะมีระบบสาธารณูปโภค ถนน ไฟฟ้า น้ำประปา และบริการติดตั้งโทรศัพท์ ต่างก็ให้ความเห็นว่าถึงกำหนดเวลาที่ทางราชการจะเข้ามาดำเนินการตามแผนที่กำหนดไว้

ข้อความที่ 33 กล่าวว่า “การท่องเที่ยวไม่ทำให้เกิดปัญหาหมอกภาวะ ขยะและความเสื่อมโทรมของชุมชนเพิ่มมากขึ้น” ซึ่งมีผู้ประกอบการตอบว่า “ไม่เห็นด้วย” จนถึง “เห็นด้วยอย่างยิ่ง” ซึ่งในกรณีนี้ผู้วิจัยคิดว่า ผู้ประกอบการที่ตอบว่า “ไม่เห็นด้วย” มีความคิดว่าการท่องเที่ยวนั้นต้องมีขยะ มลภาวะ และความเสื่อมโทรมเพิ่มขึ้นไม่มากนัก ซึ่งเป็นไปได้เลยว่าจะไม่มียาหรือขยะเพิ่มขึ้น แต่คนในชุมชนรวมถึงผู้ประกอบการต้องมีการรักษาสภาพแวดล้อมมากขึ้น มีมาตรการเกี่ยวกับการดูแลรักษาสิ่งแวดล้อมของชุมชนที่ชัดเจนและลงมือทำจริง ส่วนผู้ประกอบการที่ตอบว่า “เห็นด้วยอย่างยิ่ง” เพราะผู้ประกอบการกลุ่มนั้นคิดว่าถ้าไม่มีการท่องเที่ยวก็จะมีมาตรการใดในการที่จะทำให้คนในชุมชนรักษาสิ่งแวดล้อมมากขึ้น และจากการที่ผู้วิจัยได้พูดคุยกับผู้ประกอบการทำให้ทราบว่านักท่องเที่ยวที่มาพักนั้นทิ้งขยะเป็นที่ ในถังขยะที่จัดไว้ให้ ซึ่งไม่ก่อให้เกิดปัญหาขึ้นเลย แต่ปัญหาจะมาจากคนในหมู่บ้านที่ไม่ได้เข้าร่วมโครงการเปิดบ้านเป็นที่พักแบบสัมพันธวัฒนธรรมชนบทมากกว่าที่จะทิ้งขยะไม่เป็นที่ และไม่รักษาแม่น้ำลำคลองเนื่องจากคิดว่าไม่ได้มีส่วนได้ส่วนเสียกับการที่จะรักษาสภาพแวดล้อม ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบกับงานวิจัยของ วิจิตรา ชัยศรี (2537) พบว่า ปัญหาหมอกภาวะ ขยะ และความสะอาดในหมู่บ้าน กลุ่มตัวอย่างจำนวนครึ่งหนึ่ง “ไม่แน่ใจ” ว่าการพัฒนาหมู่บ้านเป็นแหล่งท่องเที่ยวทำให้หมู่บ้านของตนสะอาดขึ้น โดยให้เหตุผลว่าตามปกติชาวบ้านมีนิสัยรักความสะอาดอยู่แล้ว หมู่บ้านและบริเวณบ้านจึงสะอาดอยู่เสมอ แต่กลุ่มตัวอย่างอีกครึ่งหนึ่ง “เห็นด้วย” โดยให้เหตุผลว่า ตั้งแต่มีการพัฒนาหมู่บ้านให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวขึ้น ทางคณะกรรมการหมู่บ้านมักจะเชิญชวนให้ทำความสะอาดบ้านเรือน สาธารณสถานต่างๆ ภายในหมู่บ้าน ซึ่งก็คล้ายคลึงกับคำตอบของผู้ประกอบการด้านที่พักสัมพันธวัฒนธรรมเช่นกัน

ด้านสิ่งแวดล้อม ประชากรที่ตอบว่า “ไม่แน่ใจ” สำหรับการลดปัญหาการตัดไม้ทำลายป่า และล่าสัตว์เนื่องจากมีรายได้จากการท่องเที่ยวทดแทน ในข้อความที่ 36 นั้น เป็นเพราะปกติก่อนที่

จะมีการท่องเที่ยวก็ไม่มี การตัดไม้ทำลายป่าหรือล่าสัตว์อยู่แล้ว เพราะสภาพพื้นที่เป็นที่ราบ ไม่มีป่า ไม้หรือสัตว์ให้ล่า ดังนั้นเมื่อมีการท่องเที่ยวเข้ามา ก็ไม่ได้ช่วยลดปัญหาทางด้านนี้ ส่วนการท่องเที่ยวทำให้มีการดูแลความสะอาดของแหล่งน้ำธรรมชาติมากขึ้นนั้น จากการศึกษาพบว่า ผู้ประกอบการที่พักแบบสัมผัสวัฒนธรรมชนบทจะมีการรักษาแหล่งน้ำธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเพิ่มขึ้นมากกว่าเดิม แต่บ้านที่ไม่ได้ร่วมโครงการนั้นก็เลยไม่ช่วยรักษาแหล่งน้ำ เพราะถือว่าไม่ใช่หน้าที่และไม่มีส่วนได้ส่วนเสียจากการรักษาแหล่งน้ำ จากข้อความที่ 39 นั้นผู้ประกอบการส่วนใหญ่เห็นด้วยว่าการท่องเที่ยวทำให้คนในครอบครัวรักษาสิ่งแวดล้อมมากขึ้น เพราะมีการรณรงค์ให้ผู้ประกอบการทุกคนหมั่นดูแลรักษาสิ่งแวดล้อมเพื่อทำให้หมู่บ้านของตนดีขึ้นและพัฒนามากยิ่งขึ้น ส่วนในข้อความที่ 40 กล่าวว่า “ควรหาวิธีจำกัดจำนวนนักท่องเที่ยวให้เหมาะสมกับสถานที่เพื่อลดการทำลายสภาพแวดล้อมในแหล่งท่องเที่ยว” มีผู้ประกอบการจำนวน 2 รายตอบว่า “ไม่เห็นด้วย” เนื่องจากการจำกัดจำนวนนักท่องเที่ยวก็เหมือนกับการจำกัดรายได้ จึงทำให้รายได้ถูกจำกัดให้เหมาะสม ซึ่งผู้ประกอบการต้องการมีรายได้มากที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้มากกว่าถูกจำกัดซึ่งอาจจะทำให้มีรายได้น้อยกว่าที่ควรจะเป็น เมื่อเปรียบเทียบกับงานวิจัยของ พระมหาสุทิตย์ อบอุ่น (2540) ซึ่งทำการวิจัยในเรื่องการศึกษาศักยภาพของชุมชนท้องถิ่นในการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ศึกษาเฉพาะกรณี : เส้นทางสายลำน้ำกก ซึ่งมีผลการวิจัยว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ ไม่ได้กำหนดจำนวนนักท่องเที่ยวที่เข้ามาเที่ยวในชุมชน มีจำนวน 1 ใน 3 ที่ได้กำหนดจำนวนนักท่องเที่ยวเพื่อการรองรับทางการท่องเที่ยวด้านกายภาพ โดยผู้ที่ได้กำหนดจำนวนนักท่องเที่ยวได้ให้เหตุผลคือ กำหนดจำนวนนักท่องเที่ยวให้เหมาะสมต่อกิจกรรมการท่องเที่ยวมากที่สุด รองลงมา ได้แก่ กำหนดเพื่อไม่ให้มีปัญหาด้านสิ่งแวดล้อม ส่วนผู้ไม่ได้กำหนดจำนวนนักท่องเที่ยวได้ให้เหตุผลคือ ไม่ทราบจำนวนนักท่องเที่ยวที่แน่นอนมากที่สุด รองลงมา ได้แก่ แหล่งท่องเที่ยวในชุมชนยังรองรับนักท่องเที่ยวได้อีก

5.2.2.4 สภาพด้านลดปัญหาสังคมของชุมชน ซึ่งประกอบไปด้วย ความสัมพันธ์ของครอบครัวและชุมชน ค่านิยมและปัญหาศีลธรรม การใช้เวลาว่างและการอพยพออกนอกชุมชน

จากการศึกษาในส่วนของการลดปัญหาสังคมของชุมชน ในด้านความสัมพันธ์ของครอบครัวและชุมชน พบว่าประชากรจะเห็นด้วยอย่างยิ่งว่าการท่องเที่ยวทำให้เกิดความรู้สึกรักและภาคภูมิใจในชุมชนของตน เพราะทำให้บุคคลจากที่ต่างๆ ได้รู้จักชุมชนของตน ได้เผยแพร่วัฒนธรรมของชุมชนให้เป็นที่รู้จักอย่างกว้างขวาง ซึ่งแตกต่างจากแต่ก่อนที่ไม่ค่อยมีคนสนใจชุมชนของตน และการท่องเที่ยวทำให้เกิดการทำงานร่วมกันของครอบครัวและคนในชุมชน เกิดความสัมพันธ์และการรวมกลุ่มของชุมชน (ข้อความที่ 41) เนื่องจากแต่ก่อนนั้นจะอยู่กันแบบตัวใครตัวมันและสนิทสนมกันกับบ้านใกล้เรือนเคียง แต่พอมีการท่องเที่ยวก็ทำให้ต้องมาพบปะ พูดคุย แลกเปลี่ยนเป็นเอกสารที่ส่งงานไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น เมื่อนักศึกษาเดินทางไปใช้ประโยชน์ด้านการศึกษา ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ปรึกษาหารือปัญหาต่างๆ ร่วมกัน ช่วยเหลือกันในทุกเรื่องทำให้เกิดความสามัคคีในชุมชนเพิ่มขึ้นมาก ส่วนข้อความที่ 42 เรื่องการสูญเสียความเป็นส่วนตัวนั้นผู้ประกอบการให้คำตอบว่าไม่รู้สึกสูญเสียความเป็นส่วนตัวเลย เพราะว่าการที่มีนักท่องเที่ยวมาพักนั้นก็ทำให้ผู้ประกอบการรู้สึกสนุกสนานขึ้น และไม่เจียบเหงา ในด้านปัญหาสังคมเรื่องยาเสพติดและการลักทรัพย์นั้นก็ไม่มี เนื่องจากนักท่องเที่ยวทุกคนที่มาพักนั้นมีมารยาทและมีความคิด จึงไม่เกิดปัญหาสังคมใดๆ เลย

ส่วนด้านค่านิยมและปัญหาศีลธรรมนั้นการท่องเที่ยวไม่ก่อให้เกิดปัญหาสังคมใดๆ เลย ไม่ว่าจะเป็นการเอารัดเอาเปรียบนักท่องเที่ยว โสเภณี การพนัน และอาชญากรรม ซึ่งปกติก่อนที่จะมีการท่องเที่ยวเข้ามาก็ไม่มีปัญหาสังคมอยู่แล้ว และเมื่อมีการท่องเที่ยวเข้ามาก็ไม่เกิดปัญหาใดๆ เลย เพราะนักท่องเที่ยวทุกคนที่มาเที่ยวนั้นมีความประพฤติที่ดี จึงไม่มีปัญหาใดเกิดขึ้นเลย แต่เมื่อเปรียบเทียบกับงานวิจัยของวิจิตรา ชัยศรี (2537) นั้นพบว่าการท่องเที่ยวทำให้เกิดปัญหาโสเภณีเพิ่มมากขึ้น เนื่องจากการศึกษาวิจัยนี้เป็นกรณีศึกษาที่จังหวัดแม่ฮ่องสอน ซึ่งเป็นจังหวัดที่มีนักท่องเที่ยวมากและมีสถานเริงรมย์มากมายเพื่อรองรับนักท่องเที่ยว แต่การท่องเที่ยวแบบที่พักแบบสัมผัสวัฒนธรรมชนบทนั้น เป็นวิถีธรรมชาติแบบชนบท ไม่มีสถานเริงรมย์ใดๆ เลย มีแต่ธรรมชาติจึงไม่ก่อให้เกิดปัญหาศีลธรรมขึ้นเลย

ด้านการใช้เวลาว่างและการอพยพออกนอกชุมชนนั้น ส่วนที่สำคัญคือการท่องเที่ยวทำให้ผู้ประกอบการได้รับความรู้ใหม่ๆ เพื่อช่วยในการประกอบอาชีพและยังได้พัฒนาความคิดของตัวเอง ได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็น ประสบการณ์ ความรู้สึก ความเป็นอยู่ ฯลฯ ซึ่งผู้ประกอบการอาจจะยังไม่เคยรู้มาก่อน ซึ่งถือว่าเป็นการเปิดโลกทัศน์ให้กว้างไกลมากขึ้น และสามารถนำไปพัฒนาชุมชนของตนเองได้อีกด้วย แต่ในส่วนของกรณีปัญหาการอพยพของประชาชนเข้าสู่เมืองหลวงนั้น ปกติก็มีบ้างและส่วนใหญ่จะทำงานด้านโรงงานแถวเดียวกับชุมชน ผู้ประกอบการมักเป็นคนสูงอายุที่อาศัยอยู่ที่บ้านอยู่แล้ว ดังนั้นวัยทำงานจึงต้องออกไปทำงานเหมือนเดิม และเวลาเย็นจึงกลับมาช่วยงานที่บ้าน ซึ่งจะไม่ละทิ้งงานที่ทำอยู่เดิมด้วย เมื่อเปรียบเทียบกับงานวิจัยของวิจิตรา ชัยศรี (2537) ในด้านการอพยพย้ายถิ่น พบว่าในช่วง 5 ปี ที่ผ่านมา มีการอพยพย้ายถิ่นจำนวนน้อยมาก โดยเฉพาะการอพยพออกจากท้องถิ่น

5.2.2.5 สภาพด้านการมีกฎหมายและมาตรการรองรับ ซึ่งประกอบไปด้วย ด้านกฎหมาย ด้านมาตรการ

จากการศึกษาในส่วนของกรณีกฎหมายและมาตรการรองรับ ในด้านกฎหมาย พบว่าประชากรจะเห็นด้วยว่าควรมีกฎหมายเพื่อทำให้การจัดการด้านการท่องเที่ยวมีความเป็นระเบียบเรียบร้อยและยังทำให้เกิดความมั่นใจในด้านความปลอดภัยในการท่องเที่ยว แต่ทั้งนี้ทั้งนั้นผู้ประกอบการส่วนใหญ่จะให้การตัดสินใจขึ้นอยู่กับผู้ใหญ่วัยบ้านซึ่งเป็นผู้นำ และตัวผู้ประกอบการเองพร้อมจะเป็นผู้ตามที่ดี เพราะกฎหมายนั้นเป็นเรื่องใหญ่เกินกว่าที่ผู้ประกอบการจะตัดสินใจได้ เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

และยังเป็นเรื่องที่ซับซ้อน ทำให้ผู้ประกอบการไม่ค่อยเข้าใจมากนัก จึงมอบความไว้วางใจให้ผู้ใหญ่บ้านเป็นผู้ตัดสินใจ อีกทั้งผู้ประกอบการยังไม่มี ความเข้าใจในด้านกฎหมายมากนักจึงตอบว่า “ไม่แน่ใจ” เป็นส่วนมาก

ส่วนด้านมาตรการนั้น ผู้ประกอบการพอจะมีความเข้าใจและเห็นด้วยกับมาตรการซึ่งชุมชนสามารถสร้างมาตรการขึ้นเองได้ ทำให้เข้าใจได้ง่าย แต่ก็มอบความไว้วางใจให้ผู้ใหญ่บ้านเป็นผู้วางมาตรการ และพร้อมที่จะปฏิบัติตามทุกอย่าง เพื่อให้เกิดผลดีกับชุมชน โดยจะเห็นด้วยอย่างยิ่งกับการกำหนดระเบียบและข้อปฏิบัติสำหรับนักท่องเที่ยวในเรื่องการจองที่พักและการลงทะเบียนเพื่อไม่ให้เกิดปัญหาในการเข้าพัก เนื่องจากผู้ประกอบการเกรงว่านักท่องเที่ยวจะจองแล้วไม่มาพักตามที่ได้ตกลงกันไว้ และผู้ประกอบการยังเกรงว่าถ้ามีมาตรการมากเกินไปจะก่อให้เกิดความยุ่งยากและอาจจะทำให้นักท่องเที่ยวเกิดความไม่พอใจและไม่มาพักได้ ส่วนในเรื่องเวลาเข้าออกบ้านพักนั้น ผู้ประกอบการมีความเห็นว่าไม่ควรกำหนดตายตัวมากนักควรจะให้อิสระกับนักท่องเที่ยวให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ และสุดท้ายเรื่องบริการอาหารนั้น ส่วนมากจะขึ้นอยู่กับผู้ใหญ่บ้านเป็นหลักว่าจะให้จัดการเรื่องอาหารอย่างไร แต่ส่วนใหญ่จะให้นักท่องเที่ยวมารับประทานอาหารที่ศูนย์รวมซึ่งส่วนมากจะเป็นบ้านของผู้ใหญ่บ้าน ส่วนผู้ประกอบการที่ทำอาหารเพิ่มเติมให้กับนักท่องเที่ยวนั้นก็แล้วแต่จะตกลงกันเอง แต่ส่วนมากแล้วผู้ประกอบการก็จะขึ้นอยู่กับนักท่องเที่ยวว่าจะให้เงินค่าบริการด้านอาหารหรือไม่ หรือแล้วแต่นักท่องเที่ยวว่าจะให้ราคาค่าบริการอาหารเท่าใด

5.2.3 ตอนที่ 3 เปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคลที่มีผลต่อระดับเจตคติของผู้ประกอบการด้านการท่องเที่ยวแบบที่พักรีสอร์ทวัฒนธรรมชนบท ในเขตภาคกลางของประเทศไทย

การวิจัยครั้งนี้สามารถนำผลการทดสอบสมมติฐานมาอภิปรายได้ดังนี้

สมมติฐานที่ 1.1

ผู้ประกอบการด้านการท่องเที่ยวแบบที่พักรีสอร์ทวัฒนธรรมชนบท ในเขตภาคกลาง ที่มีเพศต่างกัน มีระดับเจตคติต่อการท่องเที่ยวแบบที่พักรีสอร์ทวัฒนธรรมชนบทที่แตกต่างกัน

จากการวิจัย พบว่า ผู้ประกอบการด้านการท่องเที่ยวแบบที่พักรีสอร์ทวัฒนธรรมชนบท ในเขตภาคกลางที่มีเพศแตกต่างกัน มีระดับเจตคติต่อการท่องเที่ยวแบบที่พักรีสอร์ทวัฒนธรรมชนบทที่ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สนับสนุนสมมติฐานที่ตั้งไว้ และผลงานวิจัยไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของสายรุ้งเพชรสัมพันธ์ (2543 : 57) ที่พบว่า เพศหญิงมีเจตคติที่เอื้อต่อการแก้ปัญหาสิ่งแวดล้อมสูงกว่าเพศชาย ผลงานวิจัยของรัชเกล้า บัณฑิตเสาวภาคย์ (2542 : 99) ที่พบว่า เพศหญิงชั้นมัธยมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑลมีเจตคติต่อปัญหามลพิษของแม่น้ำเจ้าพระยาสูงกว่านักเรียนเพศชาย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นิยมนำไปใช้ประโยชน์อื่นใด
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ในด้านมลพิษที่เกิดจากขยะมูลฝอยและมลพิษที่เกิดจากสารพิษ ผลงานวิจัยของสุวิมล ทองประดิษฐ์ (2542 : บทคัดย่อ) ที่พบว่า เพศมีความแตกต่างกับความรู้และเจตคติเกี่ยวกับมลพิษจากมูลฝอยและของเสียอันตรายของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สังกัดกรมสามัญศึกษาในจังหวัดราชบุรี และผลงานวิจัยของ กฤษณา แสงเจริญ (2542 : 57) ที่พบว่า เพศหญิงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในจังหวัดเพชรบุรี มีความตระหนักในการอนุรักษ์ป่าชายเลนสูงกว่าเพศชาย

อย่างไรก็ตามผลงานวิจัยที่สอดคล้องกับการวิจัยในครั้งนี้คือ ผลงานวิจัยของดวงพร โรจน์เจริญวัฒนา (2543 : 76) ที่พบว่า เพศไม่มีความแตกต่างกันกับทัศนคติต่อการบริหารจัดการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ผลงานวิจัยของ อัญชนิ แซ่มสาคร (2538 : 52) ที่พบว่า เพศไม่มีอิทธิพลต่อการกำหนดระดับทัศนคติของประชาชนต่อการบริหารงานของคณะกรรมการสภาตำบล ผลงานวิจัยของ ทรงศักดิ์ ไพศาล (2541 : บทคัดย่อ) ที่พบว่า บุคลากรในสำนักงานเลขาธิการคุรุสภาที่มีเพศต่างกัน มีความรู้และเจตคติในการออกกำลังกายเพื่อสุขภาพไม่แตกต่างกัน ผลงานวิจัยของสายฤดี วานิกานุกุล (2545 : 136) ที่พบว่า เพศต่างกันมีทัศนคติเกี่ยวกับโครงการ 30 บาทรักษาทุกโรคไม่แตกต่างกัน และผลงานวิจัยของกรรณา วรภักดิ์ภมร (2543 : บทคัดย่อ) ที่พบว่า เพศไม่มีความแตกต่างกับความรู้ เจตคติและพฤติกรรมเกี่ยวกับความปลอดภัยและสภาพแวดล้อมในการทำงานของนักศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาวิศวกรรมศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล ผู้วิจัยคิดว่าสาเหตุที่เพศไม่มีความแตกต่างกันกับเจตคติของผู้ประกอบการด้านที่พักแบบสัสมัพัฒนาธรรมชนบทเนื่องจากสภาพความเป็นอยู่ สภาพแวดล้อมและความต้องการที่จะมีรายได้ที่เพิ่มขึ้นทำให้เพศชายและเพศหญิงมีเจตคติไม่แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 1.2

ผู้ประกอบการด้านการท่องเที่ยวแบบที่พักสัสมัพัฒนาธรรมชนบท ในเขตภาคกลาง ที่มีอายุต่างกัน มีระดับเจตคติต่อการท่องเที่ยวแบบที่พักสัสมัพัฒนาธรรมชนบทที่แตกต่างกัน

จากการวิจัย พบว่า ผู้ประกอบการด้านการท่องเที่ยวแบบที่พักสัสมัพัฒนาธรรมชนบท ในเขตภาคกลางที่มีอายุแตกต่างกัน มีระดับเจตคติต่อการท่องเที่ยวแบบที่พักสัสมัพัฒนาธรรมชนบทที่แตกต่างกัน ซึ่งสนับสนุนสมมติฐานที่ตั้งไว้ และผลงานวิจัยไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของสถาพร รอดโพธิ์ทอง (2541 : บทคัดย่อ) ที่พบว่า เจตคติที่มีต่อปัญหาสิ่งแวดล้อมไม่ขึ้นอยู่กับอายุ ผลงานวิจัยของ ชงยุทธ เพิ่มพูน (2541 : บทคัดย่อ) ที่พบว่า อายุไม่มีผลต่อความรู้และเจตคติของประชาชนที่มีต่อการจัดการขยะในเขตเทศบาลเมืองอ่างทอง และผลงานวิจัยของ กฤษณา แสงเจริญ (2542 : 57) ที่พบว่า เพศหญิงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในจังหวัดเพชรบุรี มีความตระหนักในการอนุรักษ์ป่าชายเลนสูงกว่าเพศชาย

อย่างไรก็ตามผลงานวิจัยที่สอดคล้องกับการวิจัยในครั้งนี้คือ ผลงานวิจัยของวิใจ ตระกูลมัยผล (2541 : บทคัดย่อ) ที่พบว่า แต่ละช่วงอายุมีความรู้เกี่ยวกับการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นิยมนำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แตกต่างกัน ผลงานวิจัยของสมบัติ แซ่แฮ่ (2538 : บทคัดย่อ) ที่พบว่า ความต้องการบริการของนักท่องเที่ยวแต่ละคนที่มีต่อการบริการแต่ละชนิดมีความแตกต่างกันเมื่อมีอายุที่ต่างกัน ผลงานวิจัยของนิภา ลีลาเอกเลิศ (2545 : 94) ที่พบว่าอายุที่ต่างกันจะมีเจตคติที่มีต่อระบบคุณภาพ ISO 9000 แตกต่างกัน และผลงานวิจัยของสายฤดี วานิกานุกูล (2545 : 136) ที่พบว่าอายุแตกต่างกันมีทัศนคติเกี่ยวกับโครงการ 30 บาทรักษาทุกโรคแตกต่างกัน และสอดคล้องกับภฤชญา ศักดิ์ศรี (2530 : 185-188) ที่กล่าวว่า เจตคติของบุคคลแต่ละคนต้องสิ่งเดียวกันย่อมแตกต่างกัน ได้ขึ้นกับประสบการณ์ที่แตกต่างกันของแต่ละบุคคล ดังนั้นผู้วิจัยคิดว่าสาเหตุที่อายุมีความแตกต่างกันกับเจตคติของผู้ประกอบการด้านที่พักแบบสัมผัสวัฒนธรรมชนบท เนื่องจากประสบการณ์ของผู้ประกอบการต่างกันตามอายุ ผู้ประกอบการที่มีอายุมากก็จะมีประสบการณ์มากกว่าผู้ประกอบการที่มีอายุน้อยซึ่งจะมีประสบการณ์น้อยทำให้เจตคติแตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 1.3

ผู้ประกอบการด้านการท่องเที่ยวแบบที่พักสัมผัสวัฒนธรรมชนบท ในเขตภาคกลาง ที่มีระดับการศึกษาที่ต่างกัน มีระดับเจตคติต่อการท่องเที่ยวแบบที่พักสัมผัสวัฒนธรรมชนบทที่แตกต่าง

จากการวิจัย พบว่า ผู้ประกอบการด้านการท่องเที่ยวแบบสัมผัสวัฒนธรรมชนบท ในเขตภาคกลางที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีระดับเจตคติต่อการท่องเที่ยวแบบที่พักสัมผัสวัฒนธรรมชนบทที่ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สนับสนุนสมมติฐานที่ตั้งไว้ และผลงานวิจัยไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของดวงพร โรจน์เจริญวัฒนา (2543 : 76) ที่พบ ระดับการศึกษาของผู้ท่องเที่ยวเยือนป่าสักชลสิทธิ์ เป็นตัวแปรสำคัญที่ทำให้เกิดความแตกต่างต่อระดับทัศนคติต่อการบริหารจัดการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ผลงานวิจัยของพ.ศ.หญิงนุศรา แก้วสนธิ (2542 : 76) ที่พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อระดับทัศนคติของพลทหารกองประจำการแตกต่างกันทางด้านพื้นฐานความรู้ก่อนเข้าเป็นทหารกองประจำการ และผลงานวิจัยของ สายฤดี วานิกานุกูล(2545 : 137) ที่พบว่า ระดับการศึกษาแตกต่างกันมีทัศนคติเกี่ยวกับโครงการ 30 บาทรักษาทุกโรคแตกต่างกัน

อย่างไรก็ตามผลงานวิจัยที่สอดคล้องกับการวิจัยในครั้งนี้คือ ผลงานวิจัยของ ชงยุทธ เพิ่มพูน (2541 : บทคัดย่อ) ที่พบว่า ระดับการศึกษาไม่มีผลต่อความรู้และเจตคติของประชาชนที่มีต่อการจัดการขยะในเขตเทศบาลเมือง ผลงานวิจัยของ ทรงศักดิ์ ไพศาล (2541 : บทคัดย่อ) ที่พบว่า บุคลากรในสำนักงานเลขาธิการคุรุสภาที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความรู้ เจตคติ และการปฏิบัติตนในการออกกำลังกายเพื่อสุขภาพไม่แตกต่างกัน และผลงานวิจัยของ สมชาย คนตรี (2541 : บทคัดย่อ) ที่พบว่า ผู้ประกอบการมีเจตคติต่อการรักษาคุณภาพแม่น้ำเจ้าพระยาไม่แตกต่างกันเมื่อมีระดับการศึกษาที่ต่างกัน ทั้งนี้ผู้วิจัยคิดว่าสาเหตุที่ระดับการศึกษาไม่มีความแตกต่างกันกับเจตคติของผู้ประกอบการด้านที่พักแบบสัมผัสวัฒนธรรมชนบท เนื่องจากผู้ประกอบการส่วนใหญ่มีระดับ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การศึกษาแต่ละระดับประถมศึกษา แต่มีสภาพความเป็นอยู่ สภาพแวดล้อมคล้ายคลึงกัน ทำให้ความคิดเห็นเห็นเป็นไปในทางเดียวกันหมด คือเห็นด้วยอย่างยิ่ง

สมมติฐานที่ 1.4

ผู้ประกอบการด้านการท่องเที่ยวแบบที่พักสัมผัสนวัฒนธรรมชนบท ในเขตภาคกลาง ที่มีอาชีพหลักต่างกัน มีระดับเจตคติต่อการท่องเที่ยวแบบที่พักสัมผัสนวัฒนธรรมชนบทที่แตกต่างกัน

จากการวิจัย พบว่า ผู้ประกอบการด้านการท่องเที่ยวแบบที่พักสัมผัสนวัฒนธรรมชนบท ในเขตภาคกลางที่มีอาชีพหลักแตกต่างกัน มีระดับเจตคติต่อการท่องเที่ยวแบบที่พักสัมผัสนวัฒนธรรมชนบทที่แตกต่างกัน ซึ่งสนับสนุนสมมติฐานที่ตั้งไว้ และผลงานวิจัยไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของดวงพร โรจน์เจริญวัฒนา (2543 : 78) ที่พบว่า อาชีพของผู้มาท่องเที่ยวเขื่อนป่าสักชลสิทธิ์ไม่มีความแตกต่างกันกับทัศนคติต่อการบริหารจัดการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ และผลงานวิจัยของยงยุทธ เพิ่มพูน (2541 : บทคัดย่อ) ที่พบว่า อาชีพ ไม่มีผลต่อความรู้และเจตคติของประชาชนที่มีต่อการจัดการขยะในเขตเทศบาลเมืองอ่างทอง

อย่างไรก็ตามผลงานวิจัยที่สอดคล้องกับการวิจัยในครั้งนี้คือ ผลงานวิจัยของ สิริกาญจน์ ปรับปัดวิดิ โยโย (2539 : บทคัดย่อ) ที่พบว่า อาชีพมีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจเดินทางท่องเที่ยวต่างประเทศ ผลงานวิจัยของว่าที่ร้อยตรี ชัชวาล ผลดีนินา (2542 : 69) ที่พบว่าอาชีพของประชาชนตำบลคลองโยงมีความสัมพันธ์กับทัศนคติต่อการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล และผลงานวิจัยของสายฤดี วานิกานุกูล (2545 : 137) ที่พบว่าอาชีพแตกต่างกันมีทัศนคติเกี่ยวกับโครงการ 30 บาทรักษาทุกโรคแตกต่างกัน ทั้งนี้ผู้วิจัยคิดว่าสาเหตุที่อาชีพหลักมีความแตกต่างกันกับเจตคติของผู้ประกอบการด้านที่พักแบบที่พักสัมผัสนวัฒนธรรมชนบท เนื่องจากอาชีพเป็นตัวทำให้เจตคติของแต่ละบุคคลต่างกันออกไป เพราะการทำงานที่ต่างกันจะทำให้เจตคติของคนประกอบอาชีพนั้นๆ ต่างออกไป เช่น ผู้ประกอบการที่เปิดที่พักแบบที่พักสัมผัสนวัฒนธรรมชนบทเพียงอย่างเดียวจะมีระดับเจตคติเห็นด้วยอย่างยิ่งกับทุกๆ ด้าน แต่ผู้ประกอบการที่มีอาชีพมั่นคงอย่างการรับราชการจะให้ความสำคัญกับอาชีพหลักของตนมากกว่า ทำให้มีระดับเจตคติเห็นด้วย ดังนั้นจะเห็นว่าผู้ประกอบการที่มีอาชีพหลักที่มั่นคงและมีรายได้มากพอจะมีเจตคติต่อการท่องเที่ยวแบบที่พักสัมผัสนวัฒนธรรมชนบท ต่างไปจากผู้ประกอบการที่มีอาชีพหลักที่มีรายได้น้อยซึ่งหวังที่จะเพิ่มรายได้จากการนำบ้านมาเป็นที่พัก

สมมติฐานที่ 1.5

ผู้ประกอบการด้านการท่องเที่ยวแบบที่พักสัมผัสนวัฒนธรรมชนบท ในเขตภาคกลาง ที่มีรายได้ต่อเดือนจากอาชีพหลักของครอบครัวต่างกัน มีระดับเจตคติต่อการท่องเที่ยวแบบที่พักสัมผัสนวัฒนธรรมชนบทที่แตกต่างกัน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากการวิจัย พบว่า ผู้ประกอบการด้านการท่องเที่ยวแบบสัมผัสวัฒนธรรมชนบท ในเขตภาคกลางที่มีรายได้ต่อเดือนแตกต่างกัน มีระดับเจตคติต่อการท่องเที่ยวแบบที่พิกสัมผัสวัฒนธรรมชนบทที่แตกต่างกัน ซึ่งสนับสนุนสมมติฐานที่ตั้งไว้ และผลงานวิจัยไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของดวงพร โรจน์เจริญวัฒนา (2543 : 77) ที่พบว่า รายได้ของผู้มาท่องเที่ยวเหมือนป่าสักชลสิทธิ์ไม่มีความแตกต่างกับทัศนคติต่อการบริหารจัดการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ และผลงานวิจัยของ ชงยุทธ พิเพิ่มพูน(2541 : บทคัดย่อ) ที่พบว่า รายได้ไม่มีผลต่อความรู้และเจตคติของประชาชนที่มีต่อการจัดการขยะในเขตเทศบาลเมืองอ่างทอง

อย่างไรก็ตามผลงานวิจัยที่สอดคล้องกับการวิจัยในครั้งนี้คือ ผลงานวิจัยของศิริกาญจน์ ปรับไคววิตใจโย (2539 : บทคัดย่อ) ที่พบว่า รายได้มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการท่องเที่ยวต่างประเทศ ผลงานวิจัยของสมชาย คนตรี (2541 : บทคัดย่อ) ที่พบว่า รายได้ต่อเดือนมีความแตกต่างกันในด้านความรู้ เจตคติและการปฏิบัติของผู้ประกอบการในจังหวัดปทุมธานีเกี่ยวกับการรักษาคุณภาพแม่น้ำเจ้าพระยา ผลงานวิจัยของสายฤดี วานิกานุกูล (2545 : 137) ที่พบว่า รายได้แตกต่างกันมีทัศนคติเกี่ยวกับโครงการ 30 บาทรักษาทุกโรคแตกต่างกัน และผลงานวิจัยของสมบัติ แซ่แฮ่ (2538 : บทคัดย่อ) ที่พบว่า ความต้องการบริการของนักท่องเที่ยวแต่ละคนที่มีต่อการบริการแต่ละชนิดมีความแตกต่างกันเมื่อมีระดับรายได้ที่ต่างกัน ผู้วิจัยคิดว่าสาเหตุที่รายได้ต่อเดือนมีความแตกต่างกันกับเจตคติของผู้ประกอบการด้านที่พิกแบบสัมผัสวัฒนธรรมชนบท เนื่องจากผู้ประกอบการที่มีรายได้ต่อเดือนมากจะไม่ค่อยให้ความสำคัญกับการเปิดบ้านเป็นที่พิกแบบสัมผัสวัฒนธรรมชนบทมากนัก เพราะให้ความสำคัญกับการประกอบอาชีพหลักที่มีรายได้สูงมากกว่า แต่สำหรับผู้ประกอบการที่มีรายได้ต่อเดือนน้อย จะให้ความสำคัญกับการเปิดบ้านเป็นที่พิกมาก เพราะต้องการจะเพิ่มรายได้ให้มากขึ้นอีกทางหนึ่ง

สมมติฐานที่ 1.6

ผู้ประกอบการด้านการท่องเที่ยวแบบที่พิกสัมผัสวัฒนธรรมชนบท ในเขตภาคกลาง ที่มีระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชนต่างกัน มีระดับเจตคติต่อการท่องเที่ยวแบบที่พิกสัมผัสวัฒนธรรมชนบทที่แตกต่างกัน

จากการวิจัย พบว่า ผู้ประกอบการด้านการท่องเที่ยวแบบสัมผัสวัฒนธรรมชนบท ในเขตภาคกลางที่มีระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชนแตกต่างกัน มีระดับเจตคติต่อการท่องเที่ยวแบบที่พิกสัมผัสวัฒนธรรมชนบทที่แตกต่างกัน ซึ่งสนับสนุนสมมติฐานที่ตั้งไว้ และผลงานวิจัยไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของชงยุทธ พิเพิ่มพูน (2541 : บทคัดย่อ) ที่พบว่า ระยะเวลาที่อาศัยไม่มีผลต่อความรู้และเจตคติของประชาชนที่มีต่อการจัดการขยะในเขตเทศบาลเมืองอ่างทอง

อย่างไรก็ตามสิ่งที่สอดคล้องกับการวิจัยในครั้งนี้คือ คำกล่าวของสุรางค์ ไคว้ตระกูล (2533 : 246-247) ที่กล่าวว่า เจตคติเปลี่ยนแปลงตามชุมชนหรือสังคมที่บุคคลนั้นเป็นสมาชิก เนื่องจากชุมชนเอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ชนหรือสังคมหนึ่งๆ อาจจะมีค่านิยมที่เป็นอุดมการณ์พิเศษเฉพาะ ฉะนั้นค่านิยมเหล่านี้อาจมีอิทธิพลต่อเจตคติของบุคคลที่เป็นสมาชิก ในกรณีที่ต้องการเปลี่ยนเจตคติจะต้องเปลี่ยนค่านิยม ดังนั้นระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชนจึงมีความแตกต่างกันกับเจตคติของผู้ประกอบการด้านที่พิกแบบ สัมผัสวัฒนธรรมชนบท โดยจะเห็นได้ว่าผู้ประกอบการที่อาศัยอยู่ในชุมชนตั้งแต่เกิดจะมีระดับเจตคติเห็นด้วยอย่างยิ่ง แต่ผู้ประกอบการที่อาศัยอยู่ในชุมชน 20 ปีขึ้นไป จะมีระดับเจตคติเห็นด้วย และอาจจะเกิดจากคนที่อาศัยอยู่ในชุมชนตั้งแต่เกิดจะถูกปลูกฝังให้มีเจตคติต่อชุมชนของคนอย่างหนึ่ง ซึ่งต่างจากผู้ที่ย้ายมาอาศัยอยู่ในชุมชนภายหลังจะไม่ได้ถูกหล่อหลอมเจตคติเกี่ยวกับชุมชน ทำให้เจตคติต่างกันออกไป

สมมติฐานที่ 1.7

ผู้ประกอบการด้านการท่องเที่ยวแบบที่พิกสัมผัสวัฒนธรรมชนบท ในเขตภาคกลาง ที่มีระยะเวลาการประกอบการที่ต่างกัน มีระดับเจตคติต่อการท่องเที่ยวแบบที่พิกสัมผัสวัฒนธรรมชนบทที่แตกต่างกัน

จากการวิจัย พบว่า ผู้ประกอบการด้านการท่องเที่ยวแบบสัมผัสวัฒนธรรมชนบท ในเขตภาคกลางที่มีระยะเวลาการประกอบการแตกต่างกัน มีระดับเจตคติต่อการท่องเที่ยวแบบที่พิกสัมผัสวัฒนธรรมชนบทที่แตกต่างกัน ซึ่งสนับสนุนสมมติฐานที่ตั้งไว้ และผลงานวิจัยไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของสมชาย คนตรี (2541 : บทคัดย่อ) ที่พบว่า ผู้ประกอบการมีเจตคติต่อการรักษาคุณภาพแม่น้ำเจ้าพระยาไม่แตกต่างกันเมื่อมีจำนวนปีที่ประกอบการที่ต่างกัน

อย่างไรก็ตามสิ่งที่สอดคล้องกับการวิจัยในครั้งนี้คือ คำกล่าวของกฤษณา ศักดิ์ศรี (2530 : 185-188) ที่กล่าวว่า เจตคติเป็นสิ่งที่เปลี่ยนแปลงได้ ความชอบหรือความเกลียดในเรื่องใดไม่ใช่ว่าจะต้องเป็นเช่นนั้นตลอดไป แต่อาจเปลี่ยนแปลงตรงกันข้ามก็ได้ถ้าสิ่งแวดล้อมเปลี่ยนแปลงไป ผู้วิจัยคิดว่าผู้ประกอบการที่มีระยะเวลาประกอบการด้านที่พิกสัมผัสวัฒนธรรมชนบทที่ต่างกันมีความคิดเห็นต่างกันตามสิ่งแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไป เมื่อระยะเวลาประกอบการนานขึ้น สิ่งแวดล้อมในชุมชนก็จะเปลี่ยนแปลงไปในเชิงพาณิชย์มากขึ้น เป็นระบบมากขึ้น มีการจัดการที่ชัดเจนมากขึ้น คนในชุมชนก็จะมีความคิดเห็นเปลี่ยนแปลงไปที่ละน้อยซึ่งพวกเขาอาจจะไม่รู้สึกลึกลับเปลี่ยนแปลง ดังนั้นผู้ประกอบการแต่ละชุมชนก็จะมีระยะเวลาประกอบการที่ต่างกัน มีสภาพแวดล้อมที่ต่างกัน ซึ่งก็จะมีเจตคติที่ต่างกันไปด้วย ยกตัวอย่างเช่นผู้ประกอบการที่ประกอบการมาเป็นเวลานานจะมองเห็นและเข้าใจปัญหาที่เกิดขึ้นมากกว่าผู้ประกอบการที่เพิ่งเริ่มประกอบการ จะพยายามแก้ปัญหาไปพร้อมๆ กับพัฒนาชุมชนซึ่งจะมีเจตคติแบบหนึ่ง ส่วนผู้ประกอบการที่ประกอบการมาเป็นเวลาไม่นานอาจจะยังไม่เข้าใจปัญหาและมีเจตคติอีกแบบหนึ่ง

5.2.4 ตอนที่ 4 วิเคราะห์ข้อดี ข้อเสียและข้อเสนอแนะอื่นๆ

ข้อดี ข้อเสีย และข้อเสนอแนะอื่นๆ ที่ได้จากการท่องเที่ยวแบบที่พักแบบสัมผัสวัฒนธรรมชนบท ซึ่งได้จากการตอบคำถามปลายเปิดของประชากรที่เป็นผู้ประกอบการด้านที่พักแบบสัมผัสวัฒนธรรมชนบท โดยเรียงลำดับความคิดเห็นจากมากที่สุดไปน้อยสุด สามารถอภิปรายได้ดังนี้

5.2.3.1 ข้อดีที่ได้จากการท่องเที่ยวแบบที่พักแบบสัมผัสวัฒนธรรมชนบท

1) มีรายได้เพิ่มขึ้น

ผู้ประกอบการให้ความรู้สึกที่ดีมากที่สุดกับการมีรายได้เพิ่มขึ้น ไม่ว่าจะเป็นการนำบ้านมาเป็นที่พัก จากการบริหาร หรือจากการขายภูมิปัญญาชาวบ้าน ฯลฯ ซึ่งการมีรายได้เพิ่มขึ้นเป็นสิ่งที่ทำให้ผู้ประกอบการมีความต้องการจะเปิดบ้านเป็นที่พักแบบสัมผัสวัฒนธรรมชนบทมากขึ้น และเป็นแรงผลักดันให้มีการปรับปรุงบ้านเรือนให้ดูดี สะอาดเรียบร้อย และผลักดันให้ชาวบ้านช่วยกันดูแลรักษาและสิ่งแวดล้อมให้ดีขึ้น ซึ่งผลที่ตามมา ก็จะเป็นผลดีแก่ชุมชน แต่ก็ไม่ควรที่จะยึดติดกับวัตถุ เงินทองมากเกินไป ซึ่งจะเป็นตัวแปรที่ทำให้เกิดความไม่พอใจ ความแตกแยก ความอิจฉาริษยา ความต้องการที่ไม่สิ้นสุดได้ ควรเน้นด้านความเจริญของชุมชน การอนุรักษ์วัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อมให้มากที่สุด และรายได้ที่เพิ่มขึ้นถือเป็นผลพลอยได้ที่ดีจะดีกว่าการเห็นรายได้เป็นสิ่งสำคัญและไม่สนใจสิ่งต่างๆ

2) ทำให้มีการจัดบ้านเรือนให้สะอาดอยู่ตลอดเวลา และรักษาสิ่งแวดล้อมมากขึ้น

การท่องเที่ยวทำให้ผู้ประกอบการต้องจัดเก็บบ้านเรือนให้สะอาดอยู่ตลอดเวลาเนื่องจากว่าผู้ประกอบการจะไม่ทราบเลยว่าวันใดจะมีนักท่องเที่ยวเข้ามาพัก ดังนั้นจึงต้องจัดเตรียมบ้านให้พร้อมอยู่เสมอ จึงเป็นผลดีเพราะบ้านจะสะอาดตลอดเวลา ทำให้บ้านดูดีขึ้นเพราะมีการปรับปรุงอยู่เสมอ และผู้ประกอบการยังช่วยกันรักษาสิ่งแวดล้อมมากขึ้นด้วยจากแต่ก่อนที่จะมีการเปิดบ้านเป็นที่พัก จากการที่ผู้วิจัยได้สอบถามชาวบ้านทำให้ทราบว่า บ้านที่มีการเปิดที่พักแบบสัมผัสวัฒนธรรมชนบทนั้นจะมีการรณรงค์ให้รักษาสิ่งแวดล้อม มีนโยบายในการจัดเก็บขยะ เผาขยะ และช่วยกันเก็บสิ่งสกปรก สิ่งปฏิกูล หรือจอกแหน ผักตบชวา อีกทั้งยังไม่ทิ้งขยะลงในแม่น้ำลำคลอง กล่าวคือทำทุกวิธีที่จะทำให้สิ่งแวดล้อมดีขึ้น แต่ครอบครัวที่ไม่ได้ร่วมโครงการเปิดบ้านเป็นที่พักนั้น จะไม่มีจิตสำนึกตรงจุดนี้ และทิ้งขยะลงแม่น้ำ หรือมีถังขยะอย่างที่เคยทำเป็นประจำ เนื่องจากเขาไม่ได้มีส่วนได้ส่วนเสียกับการรักษาสิ่งแวดล้อมนั่นเอง

3) ได้รู้จักคนใหม่ๆ เพิ่มขึ้น ทำให้บ้านไม่เงียบเหงา

ผู้ประกอบการส่วนใหญ่เป็นผู้สูงอายุ ซึ่งต้องอยู่บ้านเพียงลำพัง หรืออยู่สองคนตาชช คัง นั้นเมื่อเปิดบ้านเป็นที่พักทำให้มีนักท่องเที่ยวมาพัก จึงทำให้รู้สึกสนุกสนาน เพราะนักท่องเที่ยวเปรียบเสมือนญาติ ซึ่งเมื่อมาพักก็ให้การต้อนรับและพูดคุยกันได้ทุกเรื่อง และเมื่อนักท่องเที่ยวกลับจากการท่องเที่ยวแล้วก็ยังมีบางรายที่ยังติดต่อกลับไป หรือมาเยี่ยมและพักอีกหลายครั้ง จึงเกิดเอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นอนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ความผูกพัน มีการถ่าขรูปลูกเก็บไว้ หรือเขียนจดหมายหรือโทรศัพท์ติดต่อกันอีกด้วย ดังนั้นการ
ท่องเที่ยวจึงทำให้ได้รู้จักคนเพิ่มมากขึ้น และทำให้บ้านไม่เงียบเหงา

4) เกิดความสนุกสนานเพิ่มมากขึ้น

การที่มีนักท่องเที่ยวมาพัก ผู้ประกอบการจะรู้สึกเสมือนนักท่องเที่ยวเป็นญาติ ทำตัวเป็น
กันเอง และให้ความสะดวกสบายทุกอย่าง ดังนั้นนักท่องเที่ยวจึงรู้สึกเป็นกันเอง ทำให้มีการพูด
คุยและกิจกรรมต่างๆ ซึ่งสร้างความสนุกสนานให้กับผู้ประกอบการมากขึ้น ไม่ใช่แต่เพียงนักท่องเที่ยว
ที่ที่มีความสุข สนุกสนานเท่านั้น ผู้ประกอบการก็เกิดความสุขสนุกสนานขึ้นด้วยซึ่งถือเป็นผล
พลอยได้จากการเปิดบ้านเป็นที่พักแบบสัมผัสวัฒนธรรมชนบท

5) เป็นการอนุรักษ์วัฒนธรรมท้องถิ่นให้คงอยู่

การเปิดที่พักแบบสัมผัสวัฒนธรรมชนบทนั้นเพื่อให้นักท่องเที่ยวได้ศึกษาความเป็นอยู่
จริงๆ ของผู้ประกอบการ รวมทั้งวัฒนธรรมท้องถิ่นของชุมชนนั้นๆ ทำให้ชุมชนต่างๆ เห็นถึงคุณค่า
ของวัฒนธรรมของตนเอง และมีความรู้สึกอยากจะอนุรักษ์วัฒนธรรมท้องถิ่นนั้นให้คงอยู่สืบต่อ
ไป เกิดความหวงแหนวัฒนธรรมของคนมากกว่าตอนที่ยังไม่มีนักท่องเที่ยว เพราะก่อนการท่อง
เที่ยวจะเข้ามา ประชากรในชุมชนรู้สึกเฉยชาหรือธรรมดาเกี่ยวกับวัฒนธรรมของคนเนื่องจากเห็นมาดัง
แต่เกิดจนโต แต่พอมีการท่องเที่ยวเข้ามาวัฒนธรรมจึงเป็นจุดดึงดูดนักท่องเที่ยวได้มาก ทำให้แต่
ละชุมชนพยายามหาจุดเด่นของชุมชน ซึ่งทำให้วัฒนธรรมในแต่ละชุมชนมีความเด่นชัดมากยิ่งขึ้น
และจะคงอยู่สืบต่อไป

6) นำความรู้ใหม่ๆ มาพัฒนาหมู่บ้านหรือชุมชนให้เจริญมากขึ้น

การท่องเที่ยวทำให้ได้รู้จักคนซึ่งเป็นนักท่องเที่ยวมากยิ่งขึ้น มีการพูดคุยแลกเปลี่ยนความ
คิดเห็นซึ่งกันและกันในเรื่องที่ไม่รู้จักไม่รู้ ในสิ่งที่รู้แล้วแต่อาจจะรู้สึก ก็จะได้ความรู้ที่กระจำมาก
ขึ้น เพราะนักท่องเที่ยวแต่ละคนมาจากคนละที่ เมื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันก็จะได้รู้จักสิ่ง
อื่นๆ ที่กว้างมากยิ่งขึ้น และสามารถนำความรู้หรือคำแนะนำที่ได้จากนักท่องเที่ยวมาพัฒนาหมู่บ้าน
หรือชุมชนให้มีความเจริญมากขึ้น แต่ถ้าไม่มีการท่องเที่ยวเข้ามาในหมู่บ้านหรือชุมชนนั้นๆ
ก็จะมีการพัฒนาไปในแนวทางเดิมๆ ซึ่งคิดว่าดีแล้ว แต่ที่จริงอาจจะยังไม่ดีที่สุด และการท่อง
เที่ยวยังมีหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องเข้ามาช่วยพัฒนาหมู่บ้านด้วย ทำให้หมู่บ้านเจริญก้าวหน้าใน
เวลาอันรวดเร็ว และก้าวหน้าไปในทางที่ดี ที่ถูกต้อง

7) นักท่องเที่ยวได้ชื่นชมที่พักแบบสัมผัสวัฒนธรรมชนบทจริงๆ ได้สัมผัสความเป็นอยู่
จริงของคนชนบท

การท่องเที่ยวแบบที่สัมผัสวัฒนธรรมชนบทนั้นทำให้นักท่องเที่ยวได้สัมผัสกับ
วัฒนธรรมชนบทที่แท้จริง ด้วยตนเอง ทำให้รู้จักวัฒนธรรมของชุมชนนั้นๆ ว่าประชากรในชุมชน
มีความเป็นอยู่อย่างไร ได้เรียนรู้ความเป็นอยู่ วัฒนธรรม ประเพณี ฯลฯ ของชุมชนจริง ซึ่งต่าง
จากการไปพักอาศัยตามรีสอร์ท หรือโรงแรม ซึ่งจะได้สัมผัสวัฒนธรรมความเป็นอยู่จริง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

8) เป็นที่รู้จักมากขึ้น ทำให้ชุมชนมีชื่อเสียง

การที่นักท่องเที่ยวเข้ามาท่องเที่ยวในชุมชนและเกิดความประทับใจก็จะนำสิ่งต่างๆ ไปบอกกล่าวต่อเพื่อนฝูงหรือคนที่รู้จัก ทำให้ชุมชนที่มีการท่องเที่ยวนั้นมีชื่อเสียงมากยิ่งขึ้นทั้งจากการบอกต่อและการประชาสัมพันธ์จากภาครัฐและเอกชน ซึ่งการที่ชุมชนมีชื่อเสียงจะทำให้ประชาชนในชุมชนรู้สึกรักและหวงแหนชุมชนของตนมากขึ้น และมีความอยากที่จะพัฒนาและช่วยเหลือชุมชนของตนมากเท่าที่จะทำได้ มีความรู้สึกภูมิใจที่ตนเองเกิดเป็นคนในชุมชนนั้น

9) ได้แนะนำสินค้าพื้นบ้านให้เป็นที่รู้จักแพร่หลายมากยิ่งขึ้น

การท่องเที่ยวทำให้นักท่องเที่ยวได้รู้จักทั้งวัฒนธรรมชุมชนและสินค้าพื้นบ้าน ซึ่งทำให้สินค้าพื้นบ้านต่างๆ ของชุมชนต่างๆ เป็นที่รู้จักมากยิ่งขึ้น และยังทำให้คนในชุมชนมีงานทำมากยิ่งขึ้นและรักในศิลปวัฒนธรรมหรือสินค้าพื้นบ้านของตน โดยไม่รังเกียจหรือเบียดเบียนอาชีพหัตถกรรม ทำให้คนในชุมชนมีรายได้เพิ่มขึ้น ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์มากขึ้นด้วย

5.2.3.2 ข้อเสียที่ได้จากการท่องเที่ยวแบบที่พักแบบสัมผัสวัฒนธรรมชนบท

1) ไม่มีข้อเสียใดๆ เลขจากการเปิดบ้านเป็นที่พักแบบสัมผัสวัฒนธรรมชนบท

ผู้ประกอบการส่วนมากหรือแทบทั้งหมดที่เปิดบ้านของตนเองเป็นที่พักแบบสัมผัสวัฒนธรรมชนบท มักจะตอบว่า ไม่มีข้อเสียใดๆ เลข จากการที่ตนเปิดบ้านเป็นที่พักแบบสัมผัสวัฒนธรรมชนบท และมีแต่ข้อดีที่เกิดขึ้นทั้งสิ้น แต่ก็มีผู้ประกอบการบางรายที่เสนอข้อเสียจากการเปิดบ้านเป็นที่พัก ซึ่งก็มีน้อยรายที่รู้สึกว่าการเปิดบ้านเป็นที่พักแบบสัมผัสวัฒนธรรมชนบทนั้นเกิดข้อเสียขึ้น

2) เหนื่อยมากขึ้น

มีผู้ประกอบการบางรายที่รู้สึกว่าต้องเหนื่อยมากขึ้น เมื่อนำบ้านมาเป็นที่พักแบบสัมผัสวัฒนธรรมชนบท เพราะบ้านจะต้องสะอาด พร้อมทั้งจะต้อนรับนักท่องเที่ยวตลอดเวลา และตนเองก็มีหน้าที่ในอาชีพหลักที่จะต้องทำ จึงทำให้เกิดความรู้สึกเหนื่อยมากขึ้น แต่ส่วนผู้ที่ตอบว่าไม่รู้สึกเหนื่อยมากขึ้นเลย เนื่องจากผู้ประกอบการกลุ่มนั้นไม่มีอาชีพหลัก แต่เป็นผู้สูงอายุซึ่งอยู่บ้านเฉยๆ และดูแลรักษาบ้านอยู่แล้วตลอดเวลา ดังนั้นการเปิดบ้านเป็นที่พักจึงไม่ได้ทำให้รู้สึกว่าจะต้องเหนื่อยขึ้นเลย เพราะอย่างไรก็ต้องทำความสะอาดบ้านอยู่แล้ว

3) ทำลายธรรมชาติมากขึ้น

ส่วนมากผู้ประกอบการที่ตอบว่าเกิดการทำลายธรรมชาติมากขึ้นจะมีการศึกษาที่สูงระดับ ปวส. หรืออนุปริญญา ถึงปริญญาตรีขึ้นไป ซึ่งจะสังเกตเห็นได้ว่าเมื่อชุมชนเปิดรับนักท่องเที่ยวแล้ว ทำให้ชุมชนเกิดการทำลายธรรมชาติเพิ่มขึ้น ไม่มากก็น้อย เพราะเป็นไปไม่ได้เลยว่าจะไม่เกิดการทำลายธรรมชาติ แต่ต้องช่วยกันดูแลรักษาให้ดีที่สุดเพื่อให้เกิดผลกระทบกับธรรมชาติน้อยที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4) ขยะเพิ่มขึ้นแต่ก็ไม่มาก และต้องดูแลรักษาถ้าคลองเพิ่มขึ้น

ผู้ประกอบการที่หมู่บ้านทรงไทยปลายโพงพาง จ.สมุทรสงคราม เป็นหมู่บ้านที่มีแหล่งท่องเที่ยวทางน้ำเป็นสำคัญ ทำให้รู้สึกว่แม่น้ำลำคลองสกปรกเพิ่มขึ้น มีขยะมากขึ้น มีจอกแหนเพิ่มขึ้น ต้องมีการดูแลรักษาคลองเพิ่มขึ้นจากก่อนการนำหมู่บ้านมาเป็นหมู่บ้านท่องเที่ยวแบบสัมผัสวัฒนธรรมชนบท และบ้านที่ไม่ได้เข้าร่วมโครงการก็ไม่ให้ความร่วมมือ แต่ทางหมู่บ้านก็ได้มีการณรงค์ให้รักษาความสะอาดของแม่น้ำลำคลองมากขึ้น รวมทั้งนักท่องเที่ยวที่ไปพักก็เป็นนักท่องเที่ยวที่ดี ไม่ทิ้งขยะไม่เป็นที่ ทำให้การดูแลรักษานั้นง่ายขึ้น

5) กลัวอันตรายจากผู้มาพักแต่เมื่อดำเนินกิจการไปนานๆ ก็เคยชิน

ช่วงแรกของการเปิดบ้านเป็นที่พักแบบสัมผัสวัฒนธรรมชนบทนั้น ผู้ประกอบการไม่มีความรู้ด้านใดมาก่อนเลย ทำให้มีความวิตกกังวล และนักท่องเที่ยวที่มาพักก็ไม่ได้มีความรู้จักคุ้นเคยกันเลยทำให้มีความรู้สึกหวาดระแวงบ้างในตอนแรก แต่พอดำเนินกิจการไปนานๆ เข้าก็รู้สึกเคยชิน เพราะนักท่องเที่ยวที่มาพักทุกคนเป็นคนดี ร่าเริง และให้เกียรติเจ้าของบ้าน

6) พยายามปรับปรุงบ้านซึ่งทำให้เกิดการแข่งขันสูงขึ้นภายในชุมชน

เมื่อมีปัจจัยด้านการเงินมาเกี่ยวข้อง ทำให้ผู้ประกอบการหลายรายรู้สึกว่เกิดความแข่งขันกันขึ้นภายในชุมชน ผู้ประกอบการหลายรายจึงพยายามปรับปรุงบ้านของตนให้ดียิ่งขึ้น จนบางครั้งเกิดความสละควงสาขายจนไม่เหลือเค้าของความเป็นไทยเท่าที่ควร เพราะนักท่องเที่ยวสามารถเลือกได้ว่าต้องการพักที่บ้านของผู้ประกอบการรายใด ทำให้ผู้ประกอบการบางรายรู้สึกว่มีการแข่งขันเกิดขึ้นภายในชุมชน

7) ชาวชนอาจจะเอาตามต่างชาติ ทำให้เปิดรับวัฒนธรรมต่างชาติมากขึ้น

ในชุมชนหรือหมู่บ้านจะมีชาวชน และนักท่องเที่ยวก็มีส่วนหนึ่งเป็นต่างชาติ ซึ่งมีวัฒนธรรมที่แตกต่างกับคนไทย และเมื่อชาวต่างชาติมาพักอาศัยในหมู่บ้านหรือชุมชนก็อาจจะทำให้ชาวชนเอาตามอย่างชาวต่างชาติ เปิดรับวัฒนธรรมต่างชาติมากยิ่งขึ้น ซึ่งอาจจะทำให้วัฒนธรรมดั้งเดิมผิดเพี้ยนไปได้

5.2.3.3 ข้อเสนอแนะอื่นๆ

1) ภาครัฐและท้องถิ่นต้องมีส่วนร่วมในการสนับสนุนในเรื่องงบประมาณเพื่อปรับปรุงพัฒนาและสร้างสิ่งอำนวยความสะดวกให้กับนักท่องเที่ยว

ผู้ประกอบการยังเป็นชุมชนธรรมดาซึ่งมีความต้องการงบประมาณจากภาครัฐและเอกชนหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อที่จะนำงบประมาณนั้นมาพัฒนาปรับปรุงชุมชนให้เจริญมากขึ้น และนำมาสร้างสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ ให้แก่นักท่องเที่ยว แต่ถ้าไม่มีงบประมาณก็จะต้องรอรายได้จากการเปิดบ้านเป็นที่พักแบบสัมผัสวัฒนธรรมชนบท ซึ่งกว่าชุมชนจะพัฒนาที่ต้องใช้เวลานานมาก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2) ภาครัฐต้องมีส่วนร่วมสนับสนุนในเรื่องของการอบรมความรู้ต่างๆ ให้กับชาวบ้าน ผู้ประกอบการส่วนมากเป็นชาวบ้านซึ่งมีอาชีพเกษตรกรรม ทำให้มีความรู้ไม่มากนักทางด้าน การท่องเที่ยว ดังนั้นผู้ประกอบการจึงมีความต้องการให้ภาครัฐสนับสนุนในเรื่องของการ อบรมความรู้ในแขนงต่างๆ เพิ่มเติม เพื่อนำมาใช้กับอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและนำมาพัฒนาหมู่บ้านหรือชุมชนของคนให้เจริญยิ่งขึ้น

3) มีกฎหมายรองรับการท่องเที่ยวและด้านการรักษา คุณแลธรรมชาติ ผู้ประกอบการส่วนใหญ่มีความรู้สึกเป็นห่วงและรักธรรมชาติ และเห็นความสำคัญของธรรมชาติ ว่าไม่เพียงแต่จะสำคัญในอุตสาหกรรมท่องเที่ยวเท่านั้นแต่ยังสำคัญในระดับประเทศและระดับโลก ด้วย การมีกฎหมายรองรับการท่องเที่ยวจะทำให้นักท่องเที่ยวรู้สึกถึงความปลอดภัย และด้าน การรักษาคุณแลธรรมชาติ เพื่อให้การดำเนินการเป็นไปในทางเดียวกัน

5.3 ข้อเสนอแนะ

5.3.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

จากผลการศึกษา จะเห็นได้ว่าการท่องเที่ยวเป็นกิจกรรมที่สร้างรายได้ให้กับประเทศเป็น จำนวนมาก โดยเฉพาะด้านการเพิ่มรายได้และการสร้างงานให้กับประชาชนในชุมชนท้องถิ่นที่อยู่ ในแหล่งท่องเที่ยวทั่วประเทศ การให้ประชาชนในแหล่งท่องเที่ยวได้มีส่วนร่วมในการดูแล รักษา ทรัพยากรท่องเที่ยวและมีรายได้จากกิจกรรมการท่องเที่ยวจึงเป็นสิ่งสำคัญ ซึ่งจากการศึกษาผู้วิจัย มีข้อเสนอแนะที่จะนำเสนอแก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งในระดับนโยบายและระดับปฏิบัติการ ดังนี้ ระดับปฏิบัติการ

1. องค์กรท้องถิ่นหรือกลุ่มผู้นำ เช่นผู้ใหญ่บ้าน ควรร่วมมือกับหน่วยงานต่างๆ ในการ รักษาสภาพแวดล้อมในแหล่งท่องเที่ยว และการอนุรักษ์ประเพณีศิลปวัฒนธรรมในท้องถิ่นของตน และควรมีมาตรการในการใช้ทรัพยากรท้องถิ่นอย่างประหยัด โดยมีการวางแผนการใช้ การสร้าง ทดแทนเพิ่มเติม เพื่อให้อยู่ได้ในระยะยาวต่อไป และอาจจะมีการกำหนดมาตรการขึ้นเป็นลายลักษณ์อักษร เพื่อรณรงค์ในเรื่องการรักษาทรัพยากรและสภาพแวดล้อม เพื่อให้มีการดำเนินไป ในทางเดียวกัน และควรมีการสรุปผลอย่างต่อเนื่องด้วยเพื่อพัฒนา ปรับปรุงมาตรการต่อไป

2. ควรมีการร่วมมือระหว่างผู้ประกอบการด้วยกันเอง และการพัฒนาบุคลากรท่องเที่ยว ของตนให้มีคุณภาพพร้อมที่จะให้บริการที่ดี มีความเป็นธรรมแก่นักท่องเที่ยว โดยมีจิตสำนึก ถึงความยั่งยืนของกิจกรรมการท่องเที่ยวในชุมชน และควรมีการประชุมเพื่อสรุปผล และนำผลที่ ได้ไปปรับปรุง พัฒนาให้ดียิ่งขึ้น

3. ควรจัดกลุ่ม/ชมรมขึ้นภายในหมู่บ้าน มีการมอบหมายอำนาจหน้าที่ให้ชัดเจนว่าใคร ต้องทำอะไรบ้าง เพื่อให้ทุกคนปฏิบัติหน้าที่ของตนเองให้ดีที่สุด และไม่มีหน้าที่ซ้ำซ้อนกัน จะ

ทำให้การทำงาน การบริการมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น และมีการตรวจสอบการบริการแก่นักท่องเที่ยว การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกันในการที่จะพัฒนาและปรับปรุงกิจกรรมการท่องเที่ยวให้เจริญยิ่งขึ้น หากเป็นไปได้ควรจัดสัมมนาร่วมกัน อย่างน้อย 3 เดือนต่อครั้ง เพื่อสรุปผล และนำไปปรับใช้ให้เกิดประสิทธิภาพมากขึ้น

4. ชุมชนท้องถิ่น โดยเฉพาะองค์การบริหารส่วนตำบล หรือองค์กรอื่นๆ ควรให้การสนับสนุน หรือเข้ามามีส่วนร่วมในการดูแลรักษาและจัดการเกี่ยวกับกิจกรรมการท่องเที่ยว โดยการจัดตั้งกลุ่ม/ชมรมท่องเที่ยว และหน่วยงานที่รับผิดชอบด้านความปลอดภัยให้นักท่องเที่ยว รวมถึงการพัฒนาชุมชน และการรักษาสีลปวัฒนธรรมแบบดั้งเดิมให้คงอยู่

5. ควรจัดให้มีการปรับปรุงระบบการรักษาสิ่งแวดล้อม การจัดเก็บขยะ การปล่อยน้ำเสียลงแม่น้ำ ให้เป็นแนวทางที่รักษาสิ่งแวดล้อมมากที่สุด ไม่ใช่แนวทางคามวิถี เช่น การกำจัดขยะบางชนิดไม่ควรเผาเพราะจะก่อให้เกิดอันตรายต่อการสูดดม หรือมีพิษ ก็ควรจะแยกออกจากการเผาขยะธรรมดา เพื่อรักษาสภาพอากาศและสิ่งแวดล้อมให้สมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

6. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรส่งเสริมกิจกรรมการท่องเที่ยว และจัดทำโครงการต่างๆ ในชุมชนท้องถิ่น โดยการร่วมมือกับกลุ่ม/ชมรมท่องเที่ยว หรือผู้ประกอบการในท้องถิ่น เช่นการจัดตั้งศูนย์วัฒนธรรมท้องถิ่น การจัดกิจกรรมนันทนาการต่างๆ ในฤดูท่องเที่ยว รวมถึงการฝึกอบรมแก่ผู้ประกอบการ ผู้นำชุมชนและเยาวชนหรืออาสาสมัครท่องเที่ยว เพื่อเป็นการพัฒนาบุคลากรการท่องเที่ยวในท้องถิ่น และดูแลการเติบโตของธุรกิจท่องเที่ยวให้เป็นไปในทิศทางที่เหมาะสม

7. เพื่อเป็นการชักจูงให้นักท่องเที่ยวได้มาใช้จ่ายเงินในแหล่งท่องเที่ยว นอกจากค่าที่พัก ค่าอาหาร และค่าบริการนำเที่ยวที่ประชากรในชุมชนได้รับแล้ว ทางจังหวัดหรือชุมชนควรวางแนวทางสนับสนุนให้มีศูนย์ส่งเสริมศิลปหัตถกรรม ที่มีเอกลักษณ์ของไทย จัดแสดงและจำหน่ายสินค้าให้นักท่องเที่ยว เพราะปัจจุบันแต่ละชุมชนมีสินค้าที่เป็นของที่ระลึกจัดจำหน่ายน้อยมาก จึงควรมีการค้นหารูปแบบของที่ระลึกที่เป็นเอกลักษณ์ของจังหวัด แล้วนำไปส่งเสริมให้ชาวบ้านผลิต อาจจะเป็นการประยุกต์ระหว่างศิลปท้องถิ่นกับศิลปแนวใหม่ และทำการพัฒนาคุณภาพให้ต่อเนื่องสม่ำเสมอ ซึ่งจะเป็แนวทางหนึ่งในการสร้างงานอาชีพ ให้แก่ประชาชนในพื้นที่ที่เป็นแหล่งท่องเที่ยว

8. พิจารณาวิธีการนำเสนอเทศกาลและงานประเพณีของชุมชน จุดเด่นของชุมชน เสนอให้นักท่องเที่ยวได้ชมความงดงามของวัฒนธรรมและประเพณีสำคัญต่างๆ ผสมผสานการเที่ยวชมความงามทางธรรมชาติของชุมชน โดยหน่วยงานที่จะทำการส่งเสริมการท่องเที่ยว ควรจะทำการสัมมนาระหว่างผู้รู้ในท้องถิ่น และผู้เกี่ยวข้องด้านศิลปวัฒนธรรมประเพณี เพื่อกำหนดรูปแบบโดยพยายามอนุรักษ์ประเพณีเดิมไม่ให้มีการประยุกต์มากเกินไป และให้ประชาชนในแหล่ง

ท่องเที่ยว ได้รับประโยชน์จากการนำชมหมู่บ้านจากการจำหน่ายสินค้าหัตถกรรมพื้นบ้าน หรือการจัดชุดการแสดงให้นักท่องเที่ยวได้ชม และรักษาให้คงอยู่

9. ในส่วนชุมชนหรือจังหวัดเดียวกัน ควรมีการประชุมร่วมกันเพื่อแบ่งแยกให้ชัดเจนว่า ชุมชนของตนมีจุดเด่นทางด้านใด เน้นศิลปวัฒนธรรมในด้านใด เพื่อให้แต่ละชุมชนมีจุดเด่นที่ต่าง ๆ กันเพื่อนำเสนอนักท่องเที่ยว ทำให้ทุกชุมชนน่าสนใจและไม่เกิดความซ้ำซ้อน แข่งขันกันเองในจังหวัด เพราะแม้จะอยู่ในจังหวัดเดียวกันแต่คนละตำบลก็มีจุดเด่นของตนเอง ทำให้น่าสนใจในทุกชุมชน ร่วมกันตัดสินใจในประเด็นและปัญหาอุปสรรคที่เกี่ยวข้องเนื่องกับการท่องเที่ยวภายในพื้นที่ ชุมชน หรือจังหวัด เพื่อเชื่อมโยงความสัมพันธ์และเสริมสร้างความเข้าใจอันดีต่อกันอย่างแท้จริง

10. มีการประสานงานกับตำรวจท่องเที่ยวและหน่วยงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับความปลอดภัย เพื่อประสานความร่วมมือกันในการดูแลรักษาความปลอดภัยและอำนวยความสะดวกให้กับนักท่องเที่ยว ซึ่งส่งผลให้ผู้ประกอบการและนักท่องเที่ยวเกิดความเชื่อมั่นทางด้านความปลอดภัยในการท่องเที่ยวและเกิดความไว้วางใจในการที่จะมาท่องเที่ยวและการประกอบกิจการเกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวมากขึ้น

11. ควรมีป้ายในการบอกทางไปยังชุมชนให้ชัดเจนและต่อเนื่อง เพื่อความสะดวกของนักท่องเที่ยวที่สนใจจะมาเที่ยว เพราะจากการที่ผู้วิจัยได้ไปยังสถานที่ท่องเที่ยวแบบที่พักแบบสัมผัสวัฒนธรรมชนบทในเขตภาคกลาง ของประเทศไทยนั้น มีป้ายบอกทางน้อยมากและป้ายมีขนาดเล็กไม่สะดุดตา ทำให้เกิดการหลงทางได้ง่าย

12. ควรมีใบรายการชี้แจงของชุมชนแจกฟรีเพื่อให้ผู้มาท่องเที่ยวได้เป็นใบนำทาง เพื่อลดความสับสนในการเดินทางไปยังชุมชน ซึ่งอาจจะมีการวางไว้ที่การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.) และหน่วยงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง หรืองานจัดแสดง นิทรรศการต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว เพื่อเป็นการประชาสัมพันธ์ไปด้วยอีกทางหนึ่ง

13. ควรมีการมอบหมายหน้าที่ในการดูแลรับผิดชอบ ให้ผู้ที่มาท่องเที่ยวสามารถติดต่อกับประชาสัมพันธ์หรือตัวแทนของชุมชนได้สะดวก เพราะจากการที่ผู้วิจัยได้ทำการวิจัยทำให้ทราบว่า การติดต่อสื่อสารยังมีอุปสรรคหลายด้าน เช่น ไม่มีผู้รับเรื่องโดยตรง เมื่อติดต่อไปหลายครั้งก็จะเป็นผู้รับเรื่องหลายคน ทำให้เกิดความสับสน การแนะนำเส้นทางท่องเที่ยวไม่สามารถแนะนำได้ดีเท่าที่ควร เช่นการส่งแท็กซี่ก็ไม่สามารถส่งได้ มีแต่การโทรศัพท์สอบถามเส้นทาง หรือในบางครั้งผู้รับเรื่องในการจองที่พักหรือสอบถามรายละเอียดไม่อยู่ ต้องคิดต่อกลับไปหลายครั้งจึงจะสอบถามรายละเอียดได้ ซึ่งตรงจุดนี้อาจจะทำให้นักท่องเที่ยวเกิดความเบื่อหน่ายและไม่อยากจะไปเที่ยว

ระดับนโยบาย

1. การพัฒนาชุมชนให้เป็นแหล่งท่องเที่ยว มีเป้าหมายหลักเพื่อสร้างงาน เพื่อเพิ่มรายได้ให้กับคนในชุมชนจากการนำบ้านที่อยู่อาศัยที่มีอยู่แล้วมาปรับปรุงพัฒนาเพิ่มรายได้ให้ครอบครัว เพื่อยกระดับความเป็นอยู่ของประชาชนให้ดีขึ้น แต่งานในสาขาบริการด้านการท่องเที่ยวยังไม่สามารถสร้างงานให้แก่คนท้องถิ่นได้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะข้อจำกัดบางประการเกี่ยวกับระดับการศึกษาของประชาชน คุณสมบัติบางประการ ดังนั้น ภาครัฐ หน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้อง และภาคเอกชนควรร่วมกันพิจารณาหาแนวทางเตรียมความพร้อมในการเพิ่มประสิทธิภาพของประชาชนที่ต้องการเข้าสู่งานด้านบริการ เช่น ทำการอบรมหรือฝึกฝนความชำนาญให้กับคนในท้องถิ่น ตั้งแต่การฝึกทักษะด้วยการจัดหลักสูตรอบรมอาชีพ หรือความชำนาญบางสาขาที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว และอบรมในด้านการจัดการต่างๆ ให้เป็นระบบ ระเบียบมากยิ่งขึ้น

2. ในการพัฒนาการท่องเที่ยว ภาครัฐให้ความสำคัญแก่ประชาชนในท้องถิ่นผู้เป็นเจ้าของทรัพยากรการท่องเที่ยว อาทิ ศิลปวัฒนธรรม ประเพณีต่างๆ ที่คนในชุมชนสร้างขึ้นมาด้วยจิตสำนึกที่สะท้อนให้เห็นความเป็อันหนึ่งอันเดียวกัน ภาครัฐต้องเข้าใจและพยายามเชื่อมโยงประชาชนในท้องถิ่นให้เข้ามามีบทบาทในการร่วมพิจารณาตัดสินใจในการใช้ทรัพยากรการท่องเที่ยวของชุมชน ซึ่งในลักษณะนี้ประชาชนในท้องถิ่นจะยังภูมิใจในวัฒนธรรมของตนเองที่ได้รับการเชิดชู และนำเสนออย่างถูกต้องค่อนักท่องเที่ยว และวัฒนธรรมของคนก็ยังเป็นส่วนหนึ่งที่จะได้รับการพัฒนา ฟื้นฟู อนุรักษ์ให้ดำรงสืบต่อไป ไม่ใช่เป็นการเข้ามาทำลายจากภายนอก ด้วยการดัดแปลงวัฒนธรรมประเพณีแบบเร่งรีบเพื่อเป้าหมายทางเศรษฐกิจ และความพอใจของนักท่องเที่ยวฝ่ายเดียว ซึ่งรัฐควรมีนโยบายเด่นชัด และเข้าใจคุณค่าของทรัพยากรการท่องเที่ยวในด้านต่างๆ จึงจะก่อให้เกิดผลประโยชน์ในสังคมทุกส่วน

3. ภาครัฐส่งเสริมรูปแบบการท่องเที่ยวที่เป็นการส่งเสริมความเข้าใจอันดีระหว่างนักท่องเที่ยวกับคนในท้องถิ่น ปลูกฝังให้ประชาชนเห็นคุณค่าในวัฒนธรรมประเพณีของตนเอง สำนึกในคุณค่าและไม่เห็นเงินตราเป็นใหญ่ แต่เห็นความถูกต้องดีงามเป็นสิ่งสำคัญ โดยการท่องเที่ยวน่าจะมีจุดหลักเพื่อแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมและความเข้าใจอันดีระหว่างคนต่างถิ่น ต่างภาษา น่าจะเป็นการสร้างมิตรภาพและความสัมพันธ์อันดีระหว่างคนในท้องถิ่นและผู้มาเที่ยวให้เกิดความประทับใจทั้งสองฝ่าย

4. รัฐบาลหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรจะทำอบรม จัดตั้งศูนย์การฝึกอบรมในด้านต่างๆ ขึ้นอย่างเป็นทางการ และทำให้เป็นที่รู้จักของทุกชุมชน ในด้านการจัดการต่างๆ เพื่อสร้างระบบให้กับการท่องเที่ยวแบบที่พัฒนาแบบสัมผัสวัฒนธรรมชนบท แล้วให้แต่ละชุมชนส่งตัวแทนมาเพื่อฝึกอบรม และนำไปพัฒนาชุมชนของตนเองได้

5. ควรมีการส่งเสริมการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวแบบที่พัฒนาแบบสัมผัสวัฒนธรรมชนบทและสินค้าพื้นบ้านที่เป็นเอกลักษณ์ของชุมชน หรือของจังหวัดต่างๆ ผ่านทางสื่อต่างๆ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ซึ่งจะทำให้แต่ละชุมชนมีชื่อเสียงและเป็นที่รู้จักมากยิ่งขึ้น จะทำให้เป็นการเพิ่มรายได้ให้มากขึ้น และกระจายรายได้สู่ชุมชน เนื่องจากทำให้ประชาชนทราบข่าวแหล่งท่องเที่ยวมากขึ้น และเป็น การเชิญชวน เพื่อสนับสนุนการท่องเที่ยวในประเทศไทยอีกทางหนึ่ง

6. ควรกำหนดระเบียบข้อบังคับ ที่ได้รับความเห็นชอบจากภาครัฐระดับพื้นที่ไว้ให้ชัดเจน และเป็นทางการ เพื่อเป็นระเบียบแบบแผนต่อการปฏิบัติที่ทุกฝ่ายยึดถือร่วมกัน โดยมีโครงสร้าง และระเบียบวิธีการตามลักษณะของกลุ่มหลากหลายที่มีกิจกรรมเกี่ยวกับการท่องเที่ยวที่เกี่ยวเนื่องหรือ เอื้อประโยชน์ซึ่งกันและกัน เพื่อลดปัญหาความขัดแย้งระหว่างกลุ่มต่างๆ ที่ทำกิจกรรมการท่องเที่ยวของชุมชน

7. ควรมีการกำหนดแผนการพัฒนารท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์วัฒนธรรมของชุมชนหรือแผน การพัฒนารท่องเที่ยวแบบที่พักแบบสัมผัสวัฒนธรรมชนบทไว้ให้ชัดเจนเพื่อความเข้าใจตรงกัน

5.3.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับเจตคติของนักท่องเที่ยว และผู้ประกอบการในเขตพื้นที่ ท่องเที่ยวอื่นๆ เช่น ภาคเหนือ ภาคใต้ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เป็นต้น เพื่อนำผลการวิจัยมา เปรียบเทียบกัน และนำผลการศึกษาที่ได้มาพัฒนาต่อไป

2. เนื่องจากการศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาถึงเจตคติของผู้ประกอบการเพียงอย่างเดียว แต่ ยังไม่ได้ศึกษาเจตคติของนักท่องเที่ยว จึงควรมีการศึกษาเพิ่มเติมในเจตคติของนักท่องเที่ยว องค์กรหรือผู้นำท้องถิ่น และกลุ่มบริษัทนำเที่ยว ฯลฯ เพื่อจะได้นำไปปรับปรุงการท่องเที่ยวแบบที่พัก แบบสัมผัสวัฒนธรรมชนบทต่อไป

3. ควรมีการศึกษาค้นคว้าความรู้ศึกษาด้านอื่นๆ ของการท่องเที่ยวแบบที่พักแบบสัมผัสวัฒนธรรมชนบทอีก เช่น ความพึงพอใจ สักยภาพของชุมชน ปัจจัย ตัวแปรต่างๆ ผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการท่องเที่ยวแก่ประชาชนในท้องถิ่นในแนวลึกต่อไป เพื่อจะได้ทราบถึงความคิดเห็นต่างๆ กว้างมากขึ้น

4. ควรมีการศึกษาถึงรูปแบบ ลักษณะ และกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์และการ ท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมที่มีความเหมาะสมต่อสภาพในชุมชนท้องถิ่น และเหมาะสมกับสภาพภูมิ ประเทศและวัฒนธรรมของประเทศไทย เพื่อพัฒนารท่องเที่ยวให้เหมาะสมที่สุด

5. ควรมีการศึกษาแนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเฉพาะพื้นที่ การปรับปรุงสภาพภูมิ ทัศน์ทั้งทางธรรมชาติและวัฒนธรรมที่เหมาะสมต่อการพัฒนาทางการท่องเที่ยว เช่นสถานที่ทาง ประวัติศาสตร์ โบราณสถาน วัด อุทยานแห่งชาติ เป็นต้น

6. ควรมีการศึกษารูปแบบการปรับปรุงระบบการบริการ เพราะการบริการเป็นส่วนสำคัญ ในการดึงดูดนักท่องเที่ยวให้กลับมาเที่ยวอีกครั้ง โดยการใช้หลักการศึกษาค้นคว้าความต้องการของผู้มา ท่องเที่ยว

7. ปรับปรุงเครื่องมือวัดผลต่อการบริหารให้ตรงตามโครงสร้างเพิ่มขึ้นในการปรับภาษา ในคำถามมากขึ้น และควรมีการวิจัยโดยใช้การวิจัยเชิงคุณภาพ โดยการสังเกตเข้าร่วมในการ ศึกษา โดยวิธีการศึกษางาน เพื่อหาแนวทางปรับปรุงแก้ไขการท่องเที่ยวให้เหมาะสมมากยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะต่างๆ นั้นสามารถนำมาปรับใช้ให้เกิดประโยชน์ในการพัฒนาด้านการท่องเที่ยวต่อไป โดยควรเริ่มขั้นตอนแรกด้วยการทำความเข้าใจ และสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างหน่วยงานที่ต้องปฏิบัติงานร่วมกัน เมื่อเกิดความเข้าใจและรับรู้การดำเนินงานซึ่งกันและกันแล้ว ข้อมที่จะเกิดการพัฒนานั้นในระดับหนึ่ง คือมีความร่วมมือกันเกิดขึ้น ทำให้การปฏิบัติงานสามารถ ดำเนินไปได้อย่างราบรื่น ทั้งนี้ต้องมีการปฏิบัติควบคู่ไปกับการพัฒนาในปัจจัยอื่นด้วย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บรรณานุกรม

กชกร วิสุทธีวสุธาร. 2542. “ความรู้และเจตคติของอาจารย์สถาบันเทคโนโลยีราชมงคลที่มีต่อการเกษตรยั่งยืน.” วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต(สิ่งแวดล้อมศึกษา) บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยมหิดล.

กมลรัตน์ หล้าสุวงษ์. 2528. จิตวิทยาการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : ศรีราชา.

กรุณา วรภักดิ์ภมร. 2543. “ความรู้ เจตคติ และพฤติกรรมเกี่ยวกับความปลอดภัยและสภาพแวดล้อมในการทำงานของนักศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาวิชาวิศวกรรมศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล.” วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต(สิ่งแวดล้อมศึกษา) บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยมหิดล.

กฤษดา ชะการ. 2543. “ความต้องการมีส่วนร่วมในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของประชาชนตำบลแม่ทราย อำเภอร่องวาง จังหวัดแพร่.” วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต(การจัดการมนุษย์กับสิ่งแวดล้อม) บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

กฤษณา ศักดิ์ศรี. 2530. จิตวิทยาการศึกษา. กรุงเทพฯ : ห้างหุ้นส่วนนิยมวิทยา.

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. การดำเนินงานเรื่อง ECOTOURISM ในประเทศไทย. กรุงเทพฯ : อมรินทร์พริ้นติ้ง แอนด์ พับลิชชิ่ง, ม.ป.ป.

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. 2538. นโยบายและแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ (ECOTOURISM) ของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. กรุงเทพฯ : อมรินทร์พริ้นติ้ง แอนด์ พับลิชชิ่ง

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. 2536. ผลกระทบของการท่องเที่ยวต่อสิ่งแวดล้อม. กรุงเทพฯ : อมรินทร์พริ้นติ้ง แอนด์ พับลิชชิ่ง

กุลชไม สืบพิภ. 2541. “ผลการเรียนของนักศึกษาหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิตโปรแกรมวิชานาฏศิลป์และการละคร ที่มีต่อเจตคติและพฤติกรรมความเป็นผู้นำของสถาบันราชภัฏจันทรเกษม.” วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต(การบริหารการศึกษา) บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

กุลภัทร วนิกสัมบรรณ. 2541. “แนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวทางน้ำโดยอาศัยเทคนิคการวิเคราะห์ระบบตารางกิจกรรมเชิงนิเวศน์วิทยา กรณีศึกษา : พื้นที่เกาะเกร็ด จังหวัดนนทบุรี.” วิทยานิพนธ์การวางแผนภาคและเมืองมหาบัณฑิต(การวางแผนชุมชนเมืองและสภาพแวดล้อม) บัณฑิตวิทยาลัย, สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.

- เกดสินี พลบูรณ์. 2542. “ผลของการสอนตามแนวคิดการพัฒนาแบบยั่งยืนที่มีต่อความรู้และเจตคติเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5.” วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต (ประถมศึกษา) บัณฑิตวิทยาลัย, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ขนิษฐา เสริมศิริโกคา. 2541. “เจตคติของผู้ป่วยจิตเภทต่อการรักษาด้วยไฟฟ้า.” วิทยานิพนธ์แพทยศาสตรมหาบัณฑิต(สุขภาพจิต) บัณฑิตวิทยาลัย, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- จงกฤษณ์ อาจศักดิ์. 2544. “การศึกษาผลของการจัดการเรียนการสอนตามแบบวัฏจักรการเรียนรู้ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและเจตคติต่อวิชาวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1.” วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต(การศึกษาวิทยาศาสตร์) บัณฑิตวิทยาลัย, สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.
- จรีรัตน์ กิจสาถิ. 2541. “ความรู้และเจตคติของเจ้าหน้าที่วิเคราะห์งบประมาณ ในการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม.” วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต(สิ่งแวดล้อมศึกษา) บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยมหิดล.
- จามรี ศรีรัตนบัลล์. 2543. “เจตคติทางบวกต่อการมีเพศสัมพันธ์ก่อนการสมรสของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นและมัธยมศึกษาตอนปลายในเขตภาคเหนือของประเทศไทย.” วิทยานิพนธ์จิตวิทยามหาบัณฑิต(จิตวิทยาพัฒนาการ) บัณฑิตวิทยาลัย, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- จินดา แขวงเมือง. 2541. “การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ในปัญหาสิ่งแวดล้อมกับเจตคติในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย สังกัดกรมสามัญศึกษาจังหวัดหนองคาย.” วิทยานิพนธ์ครุศาสตรบัณฑิต(การศึกษาวิทยาศาสตร์) บัณฑิตวิทยาลัย, สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.
- จิราวดี อ่อนวงศ์. 2539. “การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมชุมชนเพื่อการพัฒนาการท่องเที่ยว กรณีศึกษาเกาะพีพี จังหวัดกระบี่.” วิทยานิพนธ์สถาปัตยกรรมศาสตรมหาบัณฑิต(การวางผังเมือง) บัณฑิตวิทยาลัย, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- จิราวรรณ กาวิละ. 2544. “ทางเลือกของการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม : กรณีศึกษาหมู่บ้านวัวลาย อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่.” วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต(การจัดการอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว) บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- จุฬาทิพ ขอบธรรม. 2531. “ทัศนะของผู้ประกอบธุรกิจการท่องเที่ยวคอบทบาทของตำรวจท่องเที่ยว ศึกษาเฉพาะกรณี ผู้ประกอบธุรกิจการท่องเที่ยว จังหวัดภูเก็ต” วิทยานิพนธ์สังคมสงเคราะห์ศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ชม ภูมิภาค. 2523. จิตวิทยาการเรียนการสอน. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
- ชยากรณ์ ชื่นรุ่งโรจน์. 2539. “ผลกระทบด้านสังคมวัฒนธรรมและการเมืองจากการพัฒนาการท่องเที่ยว”, *จุลสารการท่องเที่ยว* 15(1) : 32-37

- ชลิกร บุญประเสริฐ. 2543. “ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล เจตคติต่อวิชาชีพการพยาบาล ความเข้มแข็งในการมองโลก สภาพแวดล้อมของสถาบัน และการปรับตัวของนักศึกษา พยาบาลวิทยาลัยพยาบาลสังกัดกระทรวงกลาโหมและสำนักงานตำรวจแห่งชาติ.” วิทยานิพนธ์พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต(การพยาบาลศึกษา) บัณฑิตวิทยาลัย, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ชวนชื่น โชติไธสง. 2541. “การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและเจตคติต่อปัญหามลพิษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 กลุ่มที่ได้รับการสอนตามแนวคิดวิทยาศาสตร์-เทคโนโลยีและสังคม (STS) กับการสอนปกติ.” วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต(วิทยาศาสตร์ศึกษา) บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ว่าที่ร้อยตรี ชัชวาล ผลดีนานา. 2542. “ทัศนคติของประชาชนต่อการบริหารงานองค์การบริหารส่วนตำบล : ศึกษาเฉพาะกรณีองค์การบริหารส่วนตำบลคลองโพง อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม.” ภาคนิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (พัฒนาสังคม) บัณฑิตวิทยาลัย, สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- ชาญชัย อาจินสมาจาร. 2535. พฤติกรรมในองค์การ. กรุงเทพฯ : ศูนย์สื่อส่งเสริมกรุงเทพ.
- ชิตหทัย กัทธาธิยานนท์. 2542. “การศึกษาความรู้ เจตคติและการปฏิบัติของบุคลากรในมหาวิทยาลัยมหิดล ณ สาขาเกี่ยวกับการประหยัดพลังงานไฟฟ้า.” วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (สิ่งแวดล้อมศึกษา) บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยมหิดล.
- ชูลิทธิ ชูชาติ. 2538. “องค์ประกอบพื้นฐานด้านการท่องเที่ยว”, จุลสารการท่องเที่ยว 14(4) : 42-43
- เชิดศักดิ์ โฉวสินธุ์. 2527. การวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : โอเคียนสโตร์.
- โชคชัย สุวรรณโพธิ์. 2529. “เจตคติต่อปัญหาสิ่งแวดล้อมของครูกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตและกลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัยโรงเรียนประถมศึกษาจังหวัดขอนแก่น.” วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ดวงพร โรจน์เจริญวัฒนา. 2543. “ทัศนคติของผู้มาท่องเที่ยวเขื่อนป่าสักชลสิทธิ์ต่อการบริหารจัดการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์.” วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต(พัฒนาสังคม) บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ดวงใจ อินทร์จันทร์. 2543. “การพัฒนาโปรแกรมสร้างเสริมความรู้ เจตคติและพฤติกรรมในการจัดการขยะ โดยใช้แนวคิดการเรียนรู้อย่างมีส่วนร่วมสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6.” วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต(ประถมศึกษา) บัณฑิตวิทยาลัย, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

เดือนจิตต์ พลสังข์. 2543. “ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อเจตคติเรื่องการเลือกคู่ครองของนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรสาธารณสุขศาสตรบัณฑิตวิทยาลัยการสาธารณสุขสุรินทร กระทรวงสาธารณสุข.” วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต(สาธารณสุขศาสตร) บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยมหิดล.

ถวิล ชาราโกชน์. 2526. จิตวิทยาสังคม. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : โอเอสพรีนติ้งเฮ้า.

ทรงศักดิ์ ไพศาล. 2541. “ความรู้เจตคติ และการปฏิบัติตนในการออกกำลังกาย เพื่อสุขภาพของบุคลากรในสำนักงานเลขานุการครุสภา.” วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต(พลศึกษา) บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

ธีรินทร์ เฉลิมนนท์. 2543. “อิทธิพลของความต้อต้องการทางปัญญา คุณภาพของสาร และความคึงคุดใจของภาพประกอบที่มีต่อเจตคติต่อชิ้นงานโฆษณาประชาสัมพันธ์และองค์การผู้โฆษณา.” วิทยานิพนธ์จิตวิทยามหาบัณฑิต(จิตวิทยาสังคม) บัณฑิตวิทยาลัย, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

นพคุณ ศิริวรรณ และคณะ. 2532ข. หลักอาชีวศึกษาเกษตร 2 เกษตรกรรมยุคใหม่ ความหวังของเกษตรกรไทยในอนาคต. กรุงเทพฯ : ศูนย์การพิมพ์พลชัย

นิภา ทิลาเอกเลิศ. 2545. “การศึกษาความรู้และเจตคติที่มีต่อระบบคุณภาพ ISO 9000 ของพนักงานต้อนรับภาคพื้น ธรณีศึกษา บริษัท การบินไทย จำกัด (มหาชน) เฉพาะท่าอากาศยานกรุงเทพ.” วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย, สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.

นุศรา แก้วสนธิ. 2542. “ทัศนคติของพลทหารกองประจำการที่มีต่อการฝึกวิชาชีพ : ศึกษาเฉพาะกรณี พล.ม.2.” ภาคนิพนธ์ปริญญาพัฒนบริหารศาสตรมหาบัณฑิต (พัฒนาลังคม) บัณฑิตวิทยาลัย, สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร.

บุญธรรม กิจปริดาบริสุทธิ. 2531. เทคนิคการสร้างเครื่องมือรวบรวมข้อมูลสำหรับการวิจัย. กรุงเทพมหานคร : เกษมศรีอนันต์.

บุญธรรม กิจปริดาบริสุทธิ. 2531. ปทานุกรมการวิจัย. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : พระนครการพิมพ์.

บุญธรรม กิจปริดาบริสุทธิ. 2534. เทคนิคการสร้างเครื่องมือรวบรวมข้อมูลสำหรับการวิจัย. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : บี.แอนด์.บี พับบลิชซิ่ง.

ประภาวดี เผ่าทองจีน. 2537. “ผลกระทบจากการท่องเที่ยวที่มีต่อการใช้ที่ดินจังหวัดเพชรบุรี.” วิทยานิพนธ์สถาปัตยกรรมศาสตรมหาบัณฑิต(การวางแผนภาคและเมือง) บัณฑิตวิทยาลัย, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ประภาเพ็ญ สุวรรณ. 2526. ทัศนคติ การวัด การเปลี่ยนแปลงและพฤติกรรมอนามัย. กรุงเทพฯ : โอเคียนสโตร์.

ปราณี รามสูต. 2528. จิตวิทยาการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ

ปราโมทย์ สุกใส. 2537. “การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาความเชื่อมโยงระหว่างกิจกรรมของทางเศรษฐกิจในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว บริเวณที่ราบตอนกลางจังหวัดเชียงใหม่.” วิทยานิพนธ์สถาปัตยกรรมศาสตรมหาบัณฑิต(การวางแผนภาคและเมือง) บัณฑิตวิทยาลัย, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ปรีชาพร วงศ์อนุตรโรจน์. 2535. การบริหารงานวิชาการ. กรุงเทพฯ : สหมิตรออฟเซต.

ปรีชาพร วงศ์อนุตรโรจน์. 2530. จิตวิทยาการศึกษา. โครงการตำราคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมและวิทยาศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ปรีชาพร วงศ์อนุตรโรจน์. 2524. จิตวิทยาอุตสาหกรรม. โครงการตำราคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมและวิทยาศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.

ปานจิต ป้อมอาสา. 2542. “ความรู้ ทักษะ และเจตคติที่ได้รับจากการศึกษาหลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมบัณฑิต(ต่อเนื่อง 2 ปี) ตามความคิดเห็นของนักศึกษาคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.” วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต(ครุศาสตร์เกษตร) บัณฑิตวิทยาลัย, สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.

เปรมฤดี น้าเฉลียว. 2539. “ผลกระทบของการท่องเที่ยวต่อพื้นที่ชายฝั่ง เกาะสมุย จังหวัดสุราษฎร์ธานี โดยใช้เทคนิคโทรสัมพัทธ์.” วิทยานิพนธ์สหสาขาวิชามหาบัณฑิต(วิทยาศาสตร์สภาวะแวดล้อม) บัณฑิตวิทยาลัย, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

พงศ์สานต์ พิทักษ์มหาเกตุ. 2538. ชาวบ้านกับช่องทางประกอบธุรกิจท่องเที่ยว แนวคิดในการจัดตั้งสหกรณ์บริการนำเที่ยวแนวอนุรักษ์แห่งประเทศไทย. กรุงเทพฯ

พรทิพย์ มาศวิวัฒน์. 2542. “ความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมกับความรู้ เจตคติต่อสิ่งแวดล้อม และการมุ่งอนาคตของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดพัทลุง.” วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต(ศึกษาศาสตร์เพื่อพัฒนาชุมชน) บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.

พระมหาสุทิศย์ ออบอุ่น. 2540. “การศึกษาศักยภาพของชุมชนท้องถิ่นในการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ศึกษาเฉพาะกรณี : เส้นทางสายลำน้ำกก.” วิทยานิพนธ์พัฒนาชุมชนมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

พรเพ็ญ หลักคำ. 2534. “การพัฒนาเจตคติทางวิทยาศาสตร์ เจตคติต่อวิทยาศาสตร์ และทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ด้วยของเล่นและเกมทางวิทยาศาสตร์.” วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต(ศึกษาศาสตร์-การสอน) บัณฑิตวิทยาลัย, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

พวงรัตน์ ทวีรัตน์. 2543. วิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคม. กรุงเทพฯ : ศูนย์หนังสือจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

พะยอม วงศ์สารศรี. 2530. การบริหารงานบุคคล. กรุงเทพฯ.

พิชญ์คินี แสงขำ. 2537. “การสื่อความหมายในการจูงใจนักท่องเที่ยวด้านเนื้อหาในแผ่นพับเพื่อการโฆษณาประชาสัมพันธ์ขององค์การส่งเสริมการท่องเที่ยวในปี พ.ศ.2536-2537.” วิทยานิพนธ์นิเทศศาสตรมหาบัณฑิต(การสื่อสารมวลชน) บัณฑิตวิทยาลัย, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

พิเชฐ ทิมลศรี. 2536. “ผลกระทบของการท่องเที่ยวเดินป่า : ศึกษาเฉพาะกรณีของอำเภอแม่แจ่ม จังหวัดเชียงใหม่.” วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต(การเมืองการปกครอง) บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

เพ็ญจันทร์ อุตกุลวัฒนา. 2542. “การดำเนินชีวิตและเจตคติของคนในชุมชนศูนย์กลางเทวามีต่อสหกรณ์เครดิตยูเนียนศูนย์กลางเทวามีจำกัด.” วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต(เศรษฐศาสตร์สหกรณ์) บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

พัชนี วรกวิน. 2526. จิตวิทยาสังคม : ทฤษฎีและการปฏิบัติ. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.

ไพบุลย์ อินทวิธา. 2517. หลักและวิธีจัดเจตคติ. กรุงเทพฯ : กองวิจัยการศึกษาสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.

ไพบุลย์ เอี่ยมอินทร์. 2542. “ความรู้เจตคติ และการปฏิบัติตามกลยุทธ์ DOTS – แผนงานควบคุมวัณโรคแห่งชาติของผู้ให้บริการทางสุขภาพในจังหวัดชลบุรี.” วิทยานิพนธ์แพทยศาสตรมหาบัณฑิต(เวชศาสตร์ชุมชน) บัณฑิตวิทยาลัย, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ปราเศษ พยัคฆวิเชียร. 2539. “พัฒนาท่องเที่ยวไทยในทิศทางที่ยั่งยืน.” จุลสารการท่องเที่ยว 15. (เมษายน-มิถุนายน) : 13-21

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช. 2531. เอกสารการสอนชุดจิตวิทยาทั่วไป. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช. หน่วยที่ 8-15 : เจตคติกับพฤติกรรมมนุษย์, โดยสุนทรี โคมิน.

มุกดา ลือสกลกิจ. 2542. “ผลของการใช้คู่มือการตรวจสอบสุขภาพของกลุ่มสตรีต่อความรู้และเจตคติในการตรวจสอบสุขภาพของกลุ่มสตรีในเขตราชเทวี กรุงเทพมหานคร.” วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต(การเจริญพันธุ์และวางแผนประชากร) บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยมหิดล.

ขงยุทธ เพิ่มพูน. 2541. “ความรู้และเจตคติของประชาชนที่มีต่อการจัดการขยะในเขตเทศบาลเมืองอ่างทอง.” วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (สิ่งแวดล้อมศึกษา) บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยมหิดล.

รพีพล ชูวะนิคม. 2536. “การประชาสัมพันธ์ของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย.” วิทยานิพนธ์นิเทศศาสตรมหาบัณฑิต(นิเทศศาสตรพัฒนาการ) บัณฑิตวิทยาลัย, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

เรืองรัตน์ พงศ์ประพฤทธิ. 2543. “การเปรียบเทียบความสัมพันธ์ระหว่างความสอดคล้องของอัตลักษณ์ของผู้ดื่มเบียร์กับเจตคติต่อตราของเบียร์ ในงานการณการบริโภคที่จำเพาะ.” วิทยานิพนธ์จิตวิทยามหาบัณฑิต(จิตวิทยาสังคม) บัณฑิตวิทยาลัย, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น เมื่ออนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- รัชนิกร คอนใสว. 2541. “เจตคติต่อการประกอบอาชีพครูของอาจารย์ผู้สอนวิชาเกษตรและนักศึกษาฝึกหัดครูเกษตร ในสถาบันราชภัฏและสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล.” วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต (ครุศาสตร์เกษตร) บัณฑิตวิทยาลัย, สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.
- รัชเกล้า บัณฑิตเสาวภาคย์. 2542. “ความเข้าใจและเจตคติต่อปัญหามลพิษของแม่น้ำเจ้าพระยาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล.” วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต(การศึกษาวิทยาศาสตร์) บัณฑิตวิทยาลัย, สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.
- ลำไย สาเกต. 2541. “การศึกษาเจตคติของผู้ต้องขังต่อการฝึกอาชีพในเรือนจำกลางจังหวัดสมุทรปราการ.” วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต (การวัดและประเมินผลการศึกษา) บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- วรรณภา ธิพิทักษ์วัฒนา. 2541. “ปัจจัยที่มีผลต่อเจตคติเรื่องบทบาทหญิงชายของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย สายสามัญศึกษา จังหวัดสุพรรณบุรี.” วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต (อนามัยครอบครัว) บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยมหิดล.
- วรรณิ ทรวงชัยสงวน. 2541. “เจตคติต่อการรับราชการตำรวจของนักเรียนพลตำรวจ โรงเรียนตำรวจภูธร ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ.” วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต(การบริหารการศึกษา) บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- วนิช บรรจง. 2515. จิตวิทยาการศึกษา. กรุงเทพฯ : กรุงเทพมหานครพิมพ์.
- วสันต์ วัฒนะรัตน์. 2541. “เจตคติของนักวิชาการสิ่งแวดล้อมภาครัฐและเอกชน ต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม.” วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต(รัฐศาสตร์) บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- วิจิตรา ชัยศรี. 2537. “ทัศนคติของประชาชนต่อการพัฒนาการท่องเที่ยว : ศึกษาเฉพาะกรณีจังหวัดแม่ฮ่องสอน.” วิทยานิพนธ์พัฒนบริหารศาสตร์มหาบัณฑิต (พัฒนาสังคม) บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- วิบูลย์ วงศ์ฤทธนกิจ. 2538. “แนวทางการวางแผนและจัดการแหล่งท่องเที่ยวประเภทแพจังหวัดกาญจนบุรี.” วิทยานิพนธ์สถาปัตยกรรมศาสตร์มหาบัณฑิต(การวางผังเมือง) บัณฑิตวิทยาลัย, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วิใจ ตระกูลมัยผล. 2541. “การศึกษาความรู้และเจตคติของผู้เสียภาษีที่มีต่อการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา.” วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต (การวัดและประเมินผลการศึกษา) บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

- วีระพล วงษ์ประเสริฐ. 2535. “การวิเคราะห์อุปสงค์การท่องเที่ยวและค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศในประเทศไทย.” วิทยานิพนธ์เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต(เศรษฐศาสตร์) บัณฑิตวิทยาลัย, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วันดี สุรภัสสัฏ. 2543. “การเปรียบเทียบความรู้และเจตคติต่อเรื่องสิทธิ เสรีภาพ และความเสมอภาคของนักศึกษานอกโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นวิธีเรียนทางไกลในกรุงเทพมหานครที่มีภูมิหลังต่างกัน.” วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต(การศึกษานอกระบบโรงเรียน) บัณฑิตวิทยาลัย, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สงวน สุทธิเลิศอรุณ. 2525. ชุดการสอนจิตวิทยาสังคม. กรุงเทพฯ : เกรียงศักดิ์การพิมพ์.
- สงวนศรี วิรัชชัย. 2527. จิตวิทยาสังคมเพื่อการศึกษา. กรุงเทพฯ : วิกตอรีเพาเวอร์พอยท์.
- สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย. 2540. ร่างนโยบายการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ. กรุงเทพฯ : การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย.
- สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย. 2537. การศึกษากำหนดแนวทางการควบคุมการพัฒนาการท่องเที่ยว เกาะเต่าและเกาะนางยวน.
- สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย. “รายงานฉบับสมบูรณ์ โครงการศึกษาเพื่อจัดทำแผนแม่บทการพัฒนาการท่องเที่ยวของประเทศ.” (เสนอการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, 2540) : 7-8 ถึง 7-15
- สถาพร รอดโพธิ์ทอง. 2541. “ความรู้และเจตคติของนักเรียนนายร้อยตำรวจ ชั้นปีที่ 4 ที่มีต่อปัญหาสิ่งแวดล้อม.” วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (สิ่งแวดล้อมศึกษา) บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยมหิดล.
- สมชาย คนศรี. 2541. “ความรู้ เจตคติ และการปฏิบัติของผู้ประกอบการในจังหวัดปทุมธานี เกี่ยวกับการรักษาคุณภาพแม่น้ำเจ้าพระยา.” วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต(สิ่งแวดล้อมศึกษา) บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยมหิดล.
- สมบัติ แซ่เฮ้. 2538. “การศึกษาอุปสงค์ต่อการท่องเที่ยวชมธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กรณีศึกษาอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่.” วิทยานิพนธ์เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สมฤทัย จินคิ้ว. 2542. “การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและเจตคติต่อวิชาชีพวิทยาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โดยใช้วิธีสอนแบบแผนผังมโนคติกับการสอนแบบปกติ.” วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต(หลักสูตรและการสอน) บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.

สายรุ้ง เพชรสัมพันธ์. 2543. “การศึกษาเจตคติที่เอื้อต่อการแก้ปัญหาสิ่งแวดล้อมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร.” วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต(การศึกษาวิทยาศาสตร์) บัณฑิตวิทยาลัย, สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.

สายฤดี วานิกานุกูล. 2545. “ความรู้ ทักษะ และพฤติกรรมในการรับข่าวสารของประชาชนจังหวัดปทุมธานีในโครงการ 30 บาทรักษาทุกโรค.” วิทยานิพนธ์วารสารศาสตร์มหาบัณฑิต(สื่อสารมวลชน) บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

สิริกาญจน์ ปรับโตวิตโจโย. 2539. “การเปิดรับข่าวสารการท่องเที่ยวกับการตัดสินใจเดินทางท่องเที่ยวต่างประเทศ.” วิทยานิพนธ์นิเทศศาสตร์มหาบัณฑิต(นิเทศศาสตร์พัฒนาการ) บัณฑิตวิทยาลัย, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สุกัญญา เฟื่องเหมือน. 2541. “ผลการใช้โปรแกรมปฏิบัติการแหล่งชุมชนในรายวิชาท้องถิ่นของเรามีต่อความรู้ เจตคติและพฤติกรรมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1.” วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต(ศึกษาศาสตร์เพื่อพัฒนาชุมชน) บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.

สุชาดา วรรณะมานี. 2542. “การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (Ecotourism) กับความรู้ ทักษะ และพฤติกรรมการท่องเที่ยวของนักศึกษามหาวิทยาลัยในเขตกรุงเทพมหานคร.” วิทยานิพนธ์วารสารศาสตร์มหาบัณฑิต(สื่อสารมวลชน) บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ และคณะ. 2529. ระเบียบวิธีการวิจัยทางสังคมศาสตร์. กรุงเทพฯ : ภาพพิมพ์.

สุนิสา โพธิ์เตี้ย. 2534. “การศึกษารูปแบบการพัฒนาการของชุมชนหัวหินอันเนื่องมาจากการท่องเที่ยว.” วิทยานิพนธ์สถาปัตยกรรมศาสตร์มหาบัณฑิต(การวางผังเมือง) บัณฑิตวิทยาลัย, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สุปราณี นาคแก้ว. 2541. “เจตคติของบุคลากร สาย ข และ สาย ค ของมหาวิทยาลัยรามคำแหงที่มีต่อการบริหารทรัพยากรมนุษย์.” วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

สุภาวดี คงเจริญ. 2535. “ทัศนคติของผู้ใช้เอกสารภาษาไทยด้านการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย.” วิทยานิพนธ์อักษรศาสตร์มหาบัณฑิต(บรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์) บัณฑิตวิทยาลัย, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สุมณฑา แสงทิพย์. 2539. “เจตคติต่อการประกอบอาชีพอิสระของนักเรียนคหกรรมกลุ่มอาชีพศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ.” วิทยานิพนธ์ครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต(การบริหารอาชีพศึกษา) บัณฑิตวิทยาลัย, สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- สุรางค์ ไล่วัตรระภูล. 2533. จิตวิทยาการศึกษา. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุริน คล้ายรามัญ. 2543. “การพัฒนากระบวนการอบรมโดยใช้การเรียนรู้แบบเน้นประสบการณ์และการเรียนรู้โดยการรับใช้สังคมเพื่อเสริมสร้างความรู้เจตคติและการมีส่วนร่วมทางการเมืองของผู้นำชุมชนที่เป็นสตรี.” วิทยานิพนธ์ครุศาสตรศษุภิจิต(หลักสูตรและการสอน) บัณฑิตวิทยาลัย, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุริยา ช้างพลายแก้ว. 2533. “การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและเจตคติของการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในวิชาสังคมศึกษา โดยใช้เทคนิคการพยากรณ์กับการสอนปกติ.” วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (ศึกษาศาสตร์-การสอน) บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
- สุวิมล ทองประคิมฐ์. 2542. “ความรู้และเจตคติเกี่ยวกับมลพิษจากมูลฝอยและของเสียอันตรายของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สังกัดกรมสามัญศึกษาในจังหวัดราชบุรี.” วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต(สิ่งแวดล้อมศึกษา) บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยมหิดล.
- โสภาพร สุทธิศักดิ์. 2539. “ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมกาเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการท่องเที่ยวกับระยะเวลาในการตัดสินใจเดินทางมาท่องเที่ยว จังหวัดเพชรบุรี ของนักท่องเที่ยวชาวไทย.” วิทยานิพนธ์นิเทศศาสตรมหาบัณฑิต(นิเทศศาสตรพัฒนาการ) บัณฑิตวิทยาลัย, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สรณชัย สิงห์ทนต์. 2539. “ความรู้ ทักษะและการมีส่วนร่วมของผู้บริหารในการเผยแพร่แนวความคิดเรื่องการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์.” วิทยานิพนธ์นิเทศศาสตรมหาบัณฑิต(นิเทศศาสตรพัฒนาการ) บัณฑิตวิทยาลัย, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา. 2523. การสอนเพื่อตอบสนองสมรรถภาพของมนุษย์. กรุงเทพฯ : กระทรวงศึกษาธิการ ตอนที่ 4 : เจตคติ, โดย นवलจันทร์ โปทา.
- อรทัย เลิศจิตติสุทธิ. 2536. “การศึกษาตัวชี้วัดการเจริญเติบโตของเมืองจากการพัฒนาอุตสาหกรรมและการท่องเที่ยว:กรณีศึกษา จังหวัดชลบุรีและระยอง.” วิทยานิพนธ์สถาปัตยกรรมศาสตรมหาบัณฑิต(การวางแผนภาค) บัณฑิตวิทยาลัย, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อรรถสิทธิ์ อินทร์พิบูลย์. 2537. “ระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์แบบโต้ตอบสำหรับการท่องเที่ยว : กรณีศึกษาจังหวัดกาญจนบุรี.” วิทยานิพนธ์อักษรศาสตรมหาบัณฑิต(ภูมิศาสตร์) บัณฑิตวิทยาลัย, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อาภากรณ์ เกษรจันทร์. 2538. “เทคโนโลยีสารสนเทศปริภูมิเพื่อการจัดการข้อมูลทางด้านการท่องเที่ยว.” วิทยานิพนธ์วิศวกรรมศาสตรมหาบัณฑิต(วิศวกรรมสำรวจ) บัณฑิตวิทยาลัย, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย .

- อุทุมพร อสัมภินวงศ์. 2541. “การเปรียบเทียบเจตคติต่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่ได้รับการสอนโดยใช้บทปฏิบัติการสำรวจสิ่งแวดล้อมกับการสอนแบบปกติ.” วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต(การประถมศึกษา) บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- อุทัย ทักษิณธรรม. 2542. “การจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศโดยประชาชนในท้องถิ่น กรณีศึกษา : หมู่บ้านศิรีวง ตำบลกำโลน อำเภอลานสกา จังหวัดนครศรีธรรมราช.” วิทยานิพนธ์ปริญญาการวางแผนและเมืองมหาบัณฑิต(การวางแผนชุมชนเมืองและสภาพแวดล้อม) บัณฑิตวิทยาลัย, สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.
- อังคณา ทองดี. 2543. “การเปรียบเทียบความตรงเชิงโครงสร้าง ความเที่ยง ความคงที่ในการตอบค่าเฉลี่ยของคะแนนการตอบและฟังก์ชันสารสนเทศของมาตรวัดเจตคติแบบลิเคิร์ตที่มีทิศทางการเรียงมาตรงและความเข้มของข้อความต่างกัน.” วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต(การวัดและประเมินผลการศึกษา) บัณฑิตวิทยาลัย, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อัญชนิ แซ่มสาคร. 2538. “ทัศนคติประชากรต่อการบริหาร และการดำเนินงานของคณะกรรมการสภาตำบล : ศึกษาเฉพาะกรณี จังหวัดฉะเชิงเทรา.” ภาคนิพนธ์ปริญญาพัฒนบริหารศาสตรมหาบัณฑิต (พัฒนาสังคม) บัณฑิตวิทยาลัย, สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- Allport, Gordon. W. 1968. **Handbook of Social Psychology**. Massashusett : Clark University Press.
- David, Edwards. E. 1968. **General Psychology**. New York : The McMilland Company Collier-McMilland Limited.
- Foster, Charles R. 1952. **Psychology of Life Ajustment**. Chicago : America Technical Society.
- Good, Carter V. 1973. **Dictionary of Education**. New York : Mc Graw – Hill.
- Kothandapani, V.A. 1971. **Psychological Approach to the Prediction of Contraceptive Behavior**. North California : Carolina Population Center.
- Lindgren, Henry Clay. 1976. **Education Psychology in the Classroom**. Manila : National Book Store.
- Robbin, Stephen P. 1993. **Organizational Behavior**. 6th edition. New Jersey : A Simon&Schuster.
- R.W.Mcintosh. 1972. **Tourism : Principles, Practices, Philosophies**. Ohio : Grid Inc.
- Scott, William A. 1968. **Attitude Measurment**. In the **Handbook of Social Psychology** ed. Massachusetta : Addison Wesley Publishing Co.,
- Thurstone, L.L. 1967. **Attitude Theory and Measurement**. New York : John Wiley Sons.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

Wohlman, B.B. 1973. **Dictionary of Behavior Science**. New York : Litton Education Publishing.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาคผนวก ก

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

การศึกษาถึงเจตคติของผู้ประกอบการด้านการท่องเที่ยว
แบบที่พักสัมพัทธ์วัฒนธรรมชนบท ในเขตภาคกลาง

คำชี้แจง

แบบสอบถามฉบับนี้เป็นการวิจัยเพื่อประกอบวิทยานิพนธ์ วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขา วิชาการจัดการอุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเก็บข้อมูลของการวิจัยในการศึกษาเจตคติของผู้ประกอบการด้านการท่องเที่ยวแบบ บ้านพักสัมพัทธ์วัฒนธรรมชนบทในเขตภาคกลาง ในด้านต่างๆ

ดังนั้นจึงใคร่ขอความร่วมมือจากท่านในการตอบแบบสอบถามฉบับนี้ตามความเป็นจริงทุกประการ แบบสอบถามนี้ไม่มีคำตอบใดผิดหรือถูก ข้อมูลที่ได้จะนำไปใช้ประกอบวิทยานิพนธ์เท่านั้น ขอรับรองว่าคำตอบของท่านถือเป็นความลับและจะไม่ส่งผลกระทบต่อท่าน และบ้านพักสัมพัทธ์วัฒนธรรมชนบทของท่านแต่อย่างใด เนื่องจากข้อมูลที่น่าเสนอในผลงานวิจัยจะนำเสนอในภาพรวมที่ได้จากการวิเคราะห์แล้ว มิได้เสนอเป็นรายบุคคลและจะใช้ข้อมูลเพื่อประโยชน์ในการวิจัยเท่านั้น

แบบสอบถามชุดนี้มีคำถามทั้งหมด 3 ข้อ คือ

- ตอนที่ 1: แบบสอบถามทั่วไปเกี่ยวกับรายละเอียดข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ประกอบการด้านที่พัก
แบบสัมพัทธ์วัฒนธรรมชนบท
- ตอนที่ 2: แบบสอบถามเกี่ยวกับเจตคติของการประกอบการด้านการท่องเที่ยวแบบที่พักสัมพัทธ์
วัฒนธรรมชนบทในด้านต่างๆ
- ตอนที่ 3: แบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นทั่วไปที่มีต่อการประกอบการด้านการท่องเที่ยวแบบ
ที่พักสัมพัทธ์วัฒนธรรมชนบท

การตอบแบบสอบถามนี้ ขอความกรุณาตอบให้ครบทุกข้อ เนื่องจากถ้าตอบไม่ครบเพียงข้อใดข้อหนึ่งจะทำให้การวิเคราะห์แบบสอบถามไม่สมบูรณ์ และขอให้ท่านตอบตรงกับความเป็นจริงมากที่สุด

ขอขอบพระคุณอย่างสูงในความร่วมมือ
นางสาวชนิศา คุรุจิรานวัฒน์
ผู้วิจัย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

**ตอนที่ 1 : แบบสอบถามทั่วไปเกี่ยวกับรายละเอียดข้อมูลส่วนบุคคล
ของผู้ตอบแบบสอบถาม**

คำชี้แจง กรุณาทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน ( ) หน้าข้อ หรือเติมคำในช่องว่างที่กำหนดให้ตรงกับคุณสมบัติของท่านให้มากที่สุด เพียงข้อเดียว (ยกเว้นระบุเป็นอย่างอื่น)

1. เพศ

☐ ชาย	☐ หญิง
------------------------------	-------------------------------

2. อายุ.....ปี

3. ระดับการศึกษาสูงสุด

☐ ประถมศึกษาหรือต่ำกว่าประถมศึกษา	☐ มัธยมศึกษา หรือ ปวช.
☐ ปวส. – อนุปริญญา	☐ ปริญญาตรี หรือสูงกว่า

4. อาชีพหลัก (อาชีพที่มีรายได้ประจำ หรือรายได้เป็นหลัก)

☐ เกษตรกรรม	☐ ค้าขาย
☐ รับราชการ	☐ รับจ้างทั่วไป
☐ เปิดที่พักรับแบบสัมพัฒนธรรมชนบท	☐ อื่นๆ

5. รายได้ต่อเดือนที่ได้จากการทำงานในอาชีพหลักของครอบครัว

☐ ต่ำกว่า 10,000 บาท	☐ 10,000 – 15,000 บาท
☐ 15,001 – 30,000 บาท	☐ มากกว่า 30,000 บาท

6. ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชน

☐ ตั้งแต่เกิด	☐ ไม่เกิน 5 ปี
☐ 5 ปี – ไม่เกิน 10 ปี	☐ 10 ปี – ไม่เกิน 15 ปี
☐ 15 ปี – ไม่เกิน 20 ปี	☐ 20 ปีขึ้นไป

7. ระยะเวลาในการประกอบการด้านที่พักสัมพัฒนธรรมชนบท

☐ ไม่เกิน 1 ปี	☐ 1 ปี – ไม่เกิน 3 ปี
☐ 3 ปี – ไม่เกิน 5 ปี	☐ 5 ปีขึ้นไป

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

**ตอนที่ 2 : แบบสอบถามเกี่ยวกับเจตคติของการประกอบการด้าน
การท่องเที่ยวแบบที่พักรีสอร์ทวัฒนธรรมชนบทในด้านต่างๆ**

คำชี้แจง กรุณาทำเครื่องหมาย ✓ ในข้อที่กำหนดให้ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด
เพียง 1 แห่งในแต่ละข้อ

ข้อ	ข้อความ	เห็น ด้วย อย่างยิ่ง	เห็น ด้วย	ไม่แน่ ใจ	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็น ด้วย อย่างยิ่ง
สภาพเศรษฐกิจที่ดีขึ้น						
1.	<u>การเพิ่มรายได้จากการใช้บ้านเป็นที่พัก</u> การท่องเที่ยวทำให้รายได้ของท่านและครอบครัว เพิ่มมากขึ้นจากการใช้บ้านเป็นที่พัก					
2.	การท่องเที่ยวไม่ส่งผลต่อการเกิดปัญหาเศรษฐกิจ ของชุมชน					
3.	ควรให้ชุมชนท้องถิ่นของแหล่งท่องเที่ยวมีส่วนร่วม ในการจัดบ้านให้เป็นแบบที่พักรีสอร์ทวัฒนธรรม ชนบทเพื่อเพิ่มรายได้ให้กับชุมชนในท้องถิ่น					
4.	ท่านคิดว่าการท่องเที่ยวไม่ทำให้บ้านเกิดการสึก หรือเสียหาย ซึ่งคุ้มกับรายได้ที่ได้จากนักท่องเที่ยว					
5.	<u>รายได้จากการบริการ</u> รายได้ทั้งหมดจากการเก็บค่าบริการเป็นการบำรุง รักษาสถานที่ให้คงสภาพที่ดีได้ในระยะยาว					
6.	กิจกรรมที่เกี่ยวกับการท่องเที่ยวคุ้มกับค่าใช้จ่ายใน การบำรุงรักษาสถานที่ที่เสียไป เพราะสามารถดึง คุณนักท่องเที่ยวได้					
7.	รายได้จากการท่องเที่ยวที่เกิดขึ้นนั้นเป็นรายได้ที่คุ้ม ค่ากับความเหนื่อย					

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ข้อ	ข้อความ	เห็นด้วยอย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง
8.	ชาวบ้านมีความคุ้นเคยกับเส้นทางและการใช้ชีวิตในชุมชน ควรส่งเสริมให้ชาวบ้านเป็นภาคีผู้นำเที่ยวเพื่อเพิ่มรายได้					
	รายได้จากการขายภูมิปัญญาชาวบ้าน					
9.	การท่องเที่ยวทำให้มีรายได้จากการขายของที่ระลึกที่เป็นผลิตภัณฑ์พื้นบ้าน					
10.	การท่องเที่ยวทำให้เกิดการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตรมากขึ้นเพื่อขายให้นักท่องเที่ยว (เช่น ทำมะขามแก้ว น้ำผลไม้ มะม่วงกวน ฯลฯ)					
11.	การท่องเที่ยวทำให้เกิดรายได้เพิ่มขึ้นจากภูมิปัญญาชาวบ้านโดยใช้ทรัพยากรที่ไร้ค่ามาประดิษฐ์ทำให้เกิดประโยชน์					
12.	การท่องเที่ยวทำให้เกิดการเพิ่มคุณค่าของศิลปหัตถกรรม					
13.	การท่องเที่ยวทำให้เกิดการใช้สิ่งที่มีอยู่ในท้องถิ่นให้เกิดประโยชน์เพื่อนำไปผลิตสินค้า					
	การกระจายรายได้สู่ท้องถิ่น					
14.	การท่องเที่ยวทำให้เกิดการสร้างรายได้ภายในชุมชนให้มากขึ้น					
15.	ท่านคิดว่ากิจกรรมการท่องเที่ยวไม่มีความยุ่งยากในการจัดการ					
16.	การท่องเที่ยวไม่มีผลทำให้ค่าครองชีพของชุมชนสูงขึ้น					
17.	ควรส่งเสริมให้มีนักท่องเที่ยวจำนวนมากที่สุดเท่าที่จะทำได้เพราะเกิดผลดีต่อเศรษฐกิจท้องถิ่น					

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ข้อ	ข้อความ	เห็น ด้วย อย่างชัด	เห็น ด้วย	ไม่แน่ ใจ	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็น ด้วย อย่างชัด
18.	การท่องเที๋ยวก่อให้เกิดประโยชน์ในระยะยาว สำหรับชุมชนเพราะรายได้จากการท่องเที่ยวงจะ หมุนเวียนกลับมาพัฒนาท้องถิ่น					
การอนุรักษ์และเผยแพร่วัฒนธรรมชุมชน						
19.	การท่องเที่ยงทำให้เกิดการฟื้นฟูและอนุรักษ์วัฒน ธรรม ประเพณีและความเป็นอยู่ที่ท้องถิ่นให้คงอยู่					
20.	การท่องเที่ยงทำให้เกิดความสามัคคีและร่วมมือใน การทำกิจกรรมต่างๆ ของชาวบ้านภายในชุมชน					
21.	การท่องเที่ยงทำให้เกิดสินค้าพื้นบ้าน ซึ่งเป็น การ อนุรักษ์วัฒนธรรมของชุมชน					
22.	การท่องเที่ยงไม่มีผลทำให้วัฒนธรรมในชุมชนผิด เพี้ยนไป					
23.	การท่องเที่ยงทำให้คนในชุมชนมีการอนุรักษ์วัฒน ธรรมมากขึ้น					
24.	การจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวในชุมชน ไม่ควรจัด ต่อความเป็นอยู่และประเพณีท้องถิ่นของชาวบ้าน					
25.	การท่องเที่ยงนอกจากจะทำให้นักท่องเที่ยวสนุก สนาน เพลิดเพลินแล้วยังจะทำให้นักท่องเที่ยวเกิด การเรียนรู้วัฒนธรรมและธรรมชาติของชุมชนด้วย					
26.	การท่องเที่ยงไม่ทำให้เกิดความขัดแย้งทางวัฒน ธรรมระหว่างวัฒนธรรมของชุมชนและวัฒนธรรม ของนักท่องเที่ยว					
27.	การท่องเที่ยงเป็นแรงกระตุ้นให้มีการรักษาโบราณ สถานให้คงอยู่					
28.	การท่องเที่ยงเป็นแรงกระตุ้นให้มีการรักษาศิลป วัฒนธรรมและกิจกรรมดั้งเดิมของท้องถิ่นให้คงอยู่					

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ข้อ	ข้อความ	เห็น ด้วย อย่างยิ่ง	เห็น ด้วย	ไม่ แน่ใจ	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็น ด้วย อย่างยิ่ง
การพัฒนาชุมชนและสิ่งแวดล้อมที่ดีขึ้น						
	การพัฒนาชุมชน					
29.	การท่องเที่ยวกระตุ้นให้เกิดการปรับปรุงพัฒนาบ้าน ของท่านมากยิ่งขึ้นทำให้ลดมลภาวะ ขยะและความ เสื่อมโทรมของชุมชนลดน้อยลง					
30.	การท่องเที่ยวทำให้คนในหมู่บ้านได้รับความรู้ ใหม่ๆ เพิ่มมากขึ้น					
31.	การท่องเที่ยวควรคำนึงถึงผลประโยชน์ของชุมชน ท้องถิ่นมากที่สุด					
32.	ควรมีการชักชวนนายทุนต่างถิ่นเข้ามาร่วมลงทุน ทำธุรกิจท่องเที่ยวในชุมชนของตัวเอง					
33.	การท่องเที่ยวไม่ทำให้เกิดปัญหามลภาวะ ขยะและ ความเสื่อมโทรมของชุมชนเพิ่มมากขึ้น					
34.	การท่องเที่ยวไม่ทำให้เกิดเสียงอึกทึกครึกโครม					
35.	การท่องเที่ยวทำให้เกิดความสะอาดสบายจากการ ปรับปรุงกิจการสาธารณูปโภค เช่น ไฟฟ้า ประปา					
	สิ่งแวดล้อม					
36.	การท่องเที่ยวช่วยลดปัญหาการตัดไม้ทำลายป่าและ ล่าสัตว์เนื่องจากมีรายได้จากการท่องเที่ยวทดแทน					
37.	การท่องเที่ยวทำให้เกิดการฟื้นฟูมรดกทางธรรม ชาติในชุมชนให้อยู่ในสภาพที่เหมาะสม					
38.	การท่องเที่ยวทำให้มีการดูแลความสะอาดของ แหล่งน้ำธรรมชาติมากขึ้น					
39.	การท่องเที่ยวทำให้คนในครอบครัวของท่านมีการ รักษาสิ่งแวดล้อมมากขึ้น					

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ข้อ	ข้อความ	เห็น ด้วย อย่างยิ่ง	เห็น ด้วย	ไม่แน่ ใจ	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็น ด้วย อย่างยิ่ง
40.	ควรวางวิธีจำกัดจำนวนนักท่องเที่ยวให้เหมาะสมกับสถานที่เพื่อลดการทำลายสภาพแวดล้อมในแหล่งท่องเที่ยว					
ลดปัญหาสังคมของชุมชน						
<u>ความสัมพันธ์ของครอบครัวและชุมชน</u>						
41.	การท่องเที่ยวทำให้เกิดการทำงานร่วมกันของครอบครัวและคนในชุมชน					
42.	การท่องเที่ยวไม่ทำให้สูญเสียความเป็นส่วนตัวภายในครอบครัว					
43.	การท่องเที่ยวทำให้คนในชุมชนมีความรู้สึกรักและภาคภูมิใจในชุมชนของตน					
44.	การท่องเที่ยวทำให้เกิดความสัมพันธ์และการรวมกลุ่มของชุมชน					
45.	การท่องเที่ยวไม่ก่อให้เกิดปัญหาสังคมในเรื่องยาเสพติดและการลักทรัพย์					
<u>ค่านิยมและปัญหาศีลธรรม</u>						
46.	การท่องเที่ยวไม่ก่อให้เกิดปัญหาทางด้านการเอาเปรียบนักท่องเที่ยว					
47.	การท่องเที่ยวไม่ก่อให้เกิดปัญหาสังคมในเรื่องโสเภณี การพนันและอาชญากรรม					
<u>การใช้เวลาว่างและการอพยพออกนอกชุมชน</u>						
48.	การท่องเที่ยวทำให้คนในชุมชนมีงานทำเพิ่มขึ้น ไม่ต้องออกไปทำงานนอกชุมชน					
49.	การท่องเที่ยวทำให้เกิดการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ของคนในชุมชน					

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ข้อ	ข้อความ	เห็นด้วยอย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง
50.	การท่องเที่ยวทำให้ท่านได้รับความรู้ใหม่เพื่อช่วยในการประกอบอาชีพ					
51.	การท่องเที่ยวลดปัญหาการอพยพของประชาชนเข้าสู่เมืองหลวง					
การมีกฎหมายและมาตรการรองรับ						
กฎหมาย						
52.	ควรมีกฎหมายควบคุมเพื่อให้การจัดการด้านการท่องเที่ยวมีความเป็นระเบียบเรียบร้อย					
53.	กฎหมายไม่มีผลทำให้การจัดการด้านต่างๆ ในการท่องเที่ยวเป็นไปได้ยากลำบากหรือไม่คล่องตัว					
54.	การมีกฎหมายทำให้นักท่องเที่ยวมีความมั่นใจในด้านความปลอดภัยในการท่องเที่ยว					
มาตรการ						
55.	ไม่ควรมีข้อกำหนด ข้อปฏิบัติหรือมาตรการกับนักท่องเที่ยวเนื่องจากจะทำให้เกิดความยุ่งยาก อาจทำให้นักท่องเที่ยวเกิดความไม่พอใจ					
56.	ควรมีการกำหนดระเบียบและข้อปฏิบัติสำหรับนักท่องเที่ยวในเรื่องการกำหนดเวลาเข้าออกบ้านพัก เพื่อไม่ให้เกิดปัญหา					
57.	ควรมีการกำหนดระเบียบและข้อปฏิบัติสำหรับนักท่องเที่ยวในเรื่องการจองที่พักและการลงทะเบียน เพื่อไม่ให้เกิดปัญหาในการเข้าพัก					
58.	ควรมีการกำหนดระเบียบและข้อปฏิบัติสำหรับนักท่องเที่ยวในเรื่องการบริการอาหาร เพื่อไม่ให้เกิดปัญหาขึ้น					

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

**ตอนที่ 3 : แบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นทั่วไปที่มีต่อ
การประกอบการด้านการท่องเที่ยวแบบที่พักรีสอร์ทวัฒนธรรมชนบท**

คำชี้แจง กรุณาเขียนแสดงความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการประกอบการด้านการท่องเที่ยวแบบที่พักรีสอร์ทวัฒนธรรมชนบทในที่ว่างที่กำหนด

ข้อดีที่ได้จากการท่องเที่ยวแบบที่พักรีสอร์ทวัฒนธรรมชนบท

ข้อเสียที่ได้จากการท่องเที่ยวแบบที่พักรีสอร์ทวัฒนธรรมชนบท

ข้อเสนอแนะอื่นๆ

ขอบคุณค่ะ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาคผนวก ข

เอกสารที่เกี่ยวข้องในการทำวิจัย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

คำสั่งคณะกรรมการคุศาสตรบัณฑิตสหกรรม

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ที่ 394 /2545

เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการควบคุมและคณะกรรมการพิจารณาหัวข้อและ
เค้าโครงวิทยานิพนธ์ ของ นางสาวชนิศา ครูจิรานุวัฒน์

เพื่อให้การเรียบเรียงวิทยานิพนธ์ ของ นางสาวชนิศา ครูจิรานุวัฒน์ เป็นไปด้วยความเรียบร้อยและมีประสิทธิภาพจึงแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อควบคุมและพิจารณาหัวข้อและเค้าโครงวิทยานิพนธ์ ดังต่อไปนี้

1. คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

รศ.อดิनुช	กาญจนพิบูลย์	ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์
ผศ.ดร.วรรณารถ	แสงมณี	ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ร่วม
รศ.เสาวรีย์	ตะโพนทอง	ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ร่วม

2. คณะกรรมการพิจารณาหัวข้อและเค้าโครงวิทยานิพนธ์

ผศ.สรรพสิทธิ์	ลิมนรัตน์	ประธานกรรมการ
รศ.อดิनुช	กาญจนพิบูลย์	กรรมการ
ผศ.ดร.วรรณารถ	แสงมณี	กรรมการ
รศ.เสาวรีย์	ตะโพนทอง	กรรมการ
ผศ.มนัส	ไพฑูรย์เจริญลาภ	กรรมการ

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๑๘ พฤศจิกายน พ.ศ. 2545

(รองศาสตราจารย์ รวีวรรณ ชินะตระกูล)

คณบดี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ประกาศบัณฑิตวิทยาลัย

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
เรื่อง ผลการพิจารณาหัวข้อและเค้าโครงวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัย โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการพิจารณาหัวข้อและเค้าโครงวิทยานิพนธ์ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม ขอประกาศรายชื่อหัวข้อและเค้าโครงวิทยานิพนธ์ หลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิทยาการจัดการอุตสาหกรรม ที่ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการดังนี้

นางสาวชนิตา ครูจิรานวัฒน์ รหัสประจำตัว 44064418 ให้ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง "เจตคติของผู้ประกอบการด้านที่พักแบบสัมผัสวัฒนธรรมชนบทในเขตภาคกลางของประเทศไทย (ATTITUDES OF HOME STAY BUSINESSES IN THE CENTRAL OF THAILAND)" โดยมี รศ.อดิณุช กาญจนพิบูลย์ เป็นอาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ ผศ.ดร.วรรณารด แสงมณี และ รศ.เสาวรีย์ ตะโพนทอง เป็นอาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ร่วม

ซึ่งได้รับอนุมัติเมื่อวันที่ 12 ธันวาคม 2545

ทั้งนี้ให้นักศึกษาค้นคว้าและเขียนวิทยานิพนธ์ โดยปรึกษากับอาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ให้เสร็จสิ้นภายในเวลาที่กำหนดในระเบียบของบัณฑิตวิทยาลัย

ประกาศ ณ วันที่ 19 ธันวาคม พ.ศ.2545

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ร้อยเอก วีระเชษฐ ชันเงิน)

รองคณบดีฝ่ายวิชาการ

ปฏิบัติราชการแทนคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ที่ ทม 1504/ 3843

คณะกรรมการอำนวยการ

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ถนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง กรุงเทพฯ 10520

28 ตุลาคม 2545

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ให้นักศึกษา

เรียน เจ้าของบ้านที่พักรักษาตัวคนธรรมดา

ด้วย นางสาวนิตยา ครูจิราวัฒน์ นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิทยาการจัดการอุตสาหกรรม มีความประสงค์จะขอความอนุเคราะห์ท่านตอบแบบสอบถาม เรื่อง “เจตคติของผู้ประกอบการด้านที่พักสัณัฒนธรรมชนบทในเขตภาคกลางของประเทศไทย” เพื่อประกอบการจัดเตรียมหัวข้อและเค้าโครงวิทยานิพนธ์ เรื่อง “เจตคติของผู้ประกอบการด้านที่พักสัณัฒนธรรมชนบทในเขตภาคกลางของประเทศไทย”

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาดังกล่าว และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณ มา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(นายณรงค์ พิมสาร)

รองคณบดีฝ่ายบัณฑิตศึกษา

ปฏิบัติราชการแทนคณบดี

หน่วยบัณฑิตศึกษา

โทร. 0-2737-3000 ต่อ 3692

โทรสาร: 0-2326-4325 ส่งงานไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม หน่วยบัณฑิตศึกษา งานทะเบียน โทร. 3692

ที่ ทม 1504/ 4332

วันที่ ๑ ธันวาคม 2545

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือการวิจัย

เรียน อาจารย์สุรศักดิ์ กุ์ควรรัตนชัย

ด้วย นางสาวชนิสรา ครูจิรานูวัฒน์ นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาวิทยาการจัดการ อุตสาหกรรม จะทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “เจตคติของผู้ประกอบการด้านที่פקแบบสัมพัศวัฒนธรรมชนบท ในเขตภาคกลางของประเทศไทย” คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมพิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือการวิจัย ว่ามีเนื้อหาถูกต้องและเหมาะสมมากน้อยเพียงใด ซึ่งผลการตรวจของท่านจะช่วยให้การเก็บรวบรวม ข้อมูลของ นางสาวชนิสรา ครูจิรานูวัฒน์ มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น พร้อมกันนี้ได้แนบแบบสอบถาม เพื่อการวิจัย จำนวน 1 ชุด

จึงเรียนมาเพื่อ โปรดทราบและหวังว่าจะได้รับความอนุเคราะห์ด้วยดีและขอบคุณ เป็นอย่างยิ่งมา ณ โอกาสนี้ด้วย

(นายณรงค์ พิมสาร)

รองคณบดีฝ่ายบัณฑิตศึกษา

ปฏิบัติราชการแทนคณบดี

ที่ ทม 1504/ **4332**

คณะกรรมการอุตสาหกรรม

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ถนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง กรุงเทพฯ 10520

๑ ธันวาคม 2545

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือการวิจัย

เรียน อาจารย์ปัญญา ศรีสังข์งาม

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม เพื่อการวิจัย จำนวน 1 ชุด

ด้วย นางสาวนิตา ครูจิรานวัฒน์ นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาวิทยาการจัดการ อุตสาหกรรม จะทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “เจตคติของผู้ประกอบการด้านที่พับแบบสัมผัสวัฒนธรรมชนบท ในเขตภาคกลางของประเทศไทย”

คณะกรรมการอุตสาหกรรมพิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือการวิจัยดังที่แนบมาพร้อมนี้ ว่ามีเนื้อหาถูกต้องและเหมาะสมมากน้อยเพียงใด ซึ่งผลการตรวจของท่านจะช่วยให้การเก็บรวบรวมข้อมูลของ นางสาวนิตา ครูจิรานวัฒน์ มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและหวังว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดีและขอขอบคุณเป็นอย่างยิ่งมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(นายณรงค์ พิมสาร)

รองคณบดีฝ่ายบัณฑิตศึกษา

ปฏิบัติราชการแทนคณบดี

หน่วยบัณฑิตศึกษา

โทร. 737-3000 ต่อ 3692

โทรสาร. 3264325

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ที่ ทม 1504/ 4332

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ถนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง กรุงเทพฯ 10520

๙ ธันวาคม 2545

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือการวิจัย

เรียน คุณศศวรรณ มีศิลป์

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม เพื่อการวิจัย จำนวน 1 ชุด

ด้วย นางสาวชนิศา ครุจิรานุวัฒน์ นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาวิทยาการจัดการ อุตสาหกรรม จะทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “เจตคติของผู้ประกอบการด้านที่พิถีพิถันแบบสัมผัสวัฒนธรรมชนบท ในเขตภาคกลางของประเทศไทย”

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมพิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือการวิจัยดังที่แนบมาพร้อมนี้ ว่ามีเนื้อหาถูกต้องและเหมาะสมมากน้อยเพียงใด ซึ่งผลการตรวจของท่านจะช่วยให้การเก็บรวบรวมข้อมูลของ นางสาวชนิศา ครุจิรานุวัฒน์ มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและหวังว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดีและขอขอบคุณเป็นอย่างยิ่งมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(นายณรงค์ พิมสาร)

รองคณบดีฝ่ายบัณฑิตศึกษา

ปฏิบัติราชการแทนคณบดี

หน่วยบัณฑิตศึกษา

โทร. 737-3000 ต่อ 3692

โทรสาร. 3264325

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ที่ ทม 1504/ 4332

คณะกรรมการอุดมศึกษา

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ถนนลาดกระบัง เขตลาดกระบัง กรุงเทพฯ 10520

9 ธันวาคม 2545

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือการวิจัย

เรียน รศ.สุชาติ เหล่าปรีดา

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม เพื่อการวิจัย จำนวน 1 ชุด

ด้วย นางสาวชนิศา ครูจิรานูวัฒน์ นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาวิทยาการจัดการ อุดสาหกรรม จะทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “เจตคติของผู้ประกอบการด้านที่ปักแบบสัมผัสนวัตกรรมชนบท ในเขตภาคกลางของประเทศไทย”

คณะกรรมการอุดมศึกษาพิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือการวิจัยดังที่แนบมาพร้อมนี้ ว่ามีเนื้อหาถูกต้องและเหมาะสมมากน้อยเพียงใด ซึ่งผลการตรวจของท่านจะช่วยให้การเก็บรวบรวมข้อมูลของ นางสาวชนิศา ครูจิรานูวัฒน์ มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและหวังว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดีและขอขอบคุณเป็นอย่างยิ่งมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(นายณรงค์ พิมสาร)

รองคณบดีฝ่ายบัณฑิตศึกษา

ปฏิบัติราชการแทนคณบดี

หน่วยบัณฑิตศึกษา

โทร. 737-3000 ต่อ 3692

โทรสาร 3264325

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ที่ ทม 1504/ 4332

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ถนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง กรุงเทพฯ 10520

๙ ธันวาคม 2545

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือการวิจัย

เรียน ดร.จ่านงค์ จิ่งธิรพานิช

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม เพื่อการวิจัย จำนวน 1 ชุด

ด้วย นางสาวชนิศา ครูจิรานุวัฒน์ นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาวิทยาการจัดการ อุตสาหกรรม จะทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “เจตคติของผู้ประกอบการด้านที่פקแบบสัมพัทธ์วัฒนธรรมชนบท ในเขตภาคกลางของประเทศไทย”

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมพิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือการวิจัยดังที่แนบมาพร้อมนี้ ว่ามีเนื้อหาถูกต้องและเหมาะสมมากน้อยเพียงใด ซึ่งผลการตรวจของท่านจะช่วยให้การเก็บรวบรวมข้อมูลของ นางสาวชนิศา ครูจิรานุวัฒน์ มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและหวังว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดีและขอขอบคุณเป็นอย่างยิ่งมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(นายณรงค์ พิมสาร)

รองคณบดีฝ่ายบัณฑิตศึกษา

ปฏิบัติราชการแทนคณบดี

หน่วยบัณฑิตศึกษา

โทร. 737-3000 ต่อ 3692

โทรสาร. 3264325

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม หน่วยบัณฑิตศึกษา งานทะเบียน โทร. 3692

ที่ ทม 1504/ 1743

วันที่ /6 พฤษภาคม 2546

เรื่อง แจ้งผลการสอบวิทยานิพนธ์

เรียน คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ตามที่ นักศึกษาปริญญาโท ชื่อ นางสาวชนิศา ครุจิรานวัฒน์ รหัสประจำตัวนักศึกษา 44064418 หลักสูตร
วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิทยาการจัดการอุตสาหกรรม ได้สอบวิทยานิพนธ์ขั้นสุดท้าย ในวันที่ 12 พฤษภาคม 2546
หัวข้อเรื่องเดิม คือ

เรื่อง (ภาษาไทย) เจตคติของผู้ประกอบการด้านที่พักแบบสัมผัสวิถีวัฒนธรรมชนบทในเขตภาคกลาง
ของประเทศไทย

(ภาษาอังกฤษ) ATTITUDES OF HOME STAY BUSINESS IN THE CENTRAL OF THAILAND

แต่นั้นคณะกรรมการมีมติเห็นควรให้ใช้ชื่อเรื่องเดิม

เรื่อง (ภาษาไทย) เจตคติของผู้ประกอบการด้านที่พักแบบสัมผัสวิถีวัฒนธรรมชนบทในเขตภาคกลาง
ของประเทศไทย

(ภาษาอังกฤษ) ATTITUDES OF HOME STAY BUSINESS IN THE CENTRAL OF
THAILAND

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมขอส่งผลการสอบวิทยานิพนธ์ขั้นสุดท้ายของนักศึกษาดังกล่าว พร้อมทั้งสรุปผลการสอบ
วิทยานิพนธ์ด้วยระดับคะแนน ดังนี้ ให้ดีเยี่ยม (O) 3 ท่าน ให้ดี (G) 2 ท่าน ให้ผ่าน (P) - ท่าน
ให้ไม่ผ่าน (F) - ท่าน

ผลการสอบได้ระดับคะแนน 3.60 คะแนน ตามเอกสารการให้คะแนนการของคณะกรรมการ จำนวน 5 ฉบับ ดังแนบ

จึงขอส่งผลการสอบวิทยานิพนธ์ขั้นสุดท้ายด้วยระดับ OUTSTANDING

จึงเรียนมาเพื่อ โปรดทราบ และดำเนินการต่อไปด้วย จักขอบคุณยิ่ง

(นายณรงค์ พิมสาร)

รองคณบดีฝ่ายบัณฑิตศึกษา

ปฏิบัติราชการแทนคณบดี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อผู้วิจัย	นางสาวชานิสรา ครูจิรานวัฒน์
วันเดือนปีเกิด	วันที่ 15 มิถุนายน พ.ศ. 2522
สถานที่เกิด	กรุงเทพมหานคร
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	24 ซอยอ่อนนุช 20 ถนนสุขุมวิท 77 แขวงสวนหลวง เขตสวนหลวง กรุงเทพมหานคร
วุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี	วิทยาศาสตรบัณฑิต (วิศวกรรมแปรรูปอาหาร)
สถานที่สำเร็จการศึกษา	สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
ปีที่สำเร็จการศึกษา	2544

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้